

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

TUTANAK DERGİSİ

73'üncü Birleşim
30 Mart 2022 Çarşamba

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

II.- GELEN KÂĞITLAR

III.- YOKLAMALAR

IV.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) Milletvekillerinin Gündem Dışı Konuşmaları

- 1.- Bursa Milletvekili İsmail Tatlıoğlu'nun, Bursa'nın 2022 Türk Dünyası Kültür Başkenti ilan edilmesine ilişkin gündem dışı konuşması
- 2.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, kamuda görev yapan taşeron işçilerin sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması
- 3.- Hatay Milletvekili Hüseyin Yayman'ın, Hatay'da EXPO projesinin sorunları ve çözümlerine ilişkin gündem dışı konuşması

V.- AÇIKLAMALAR

- 1.- Kahramanmaraş Milletvekili Sefer Aycan'ın, sağlık personeline yönelik şiddeti önlemek için acil servislerde yapılması gereken düzenlemelere ilişkin açıklaması
- 2.- İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin, esnaftan hibe vergisi alınmaması gerektiğine ilişkin açıklaması
- 3.- Bursa Milletvekili Nurhayat Altaca Kayışoğlu'nun, cemevlerine gelen astronomik elektrik faturalarına ilişkin açıklaması
- 4.- Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker'in, Kocaeli'de gerçekleştirilen 4'üncü Kartepe Zirvesi'ne ilişkin açıklaması
- 5.- Mersin Milletvekili Olcay Kılavuz'un, Mersinlilerin turizm alanındaki beklentilerine ilişkin açıklaması
- 6.- Bursa Milletvekili Yüksel Özkan'ın, sağlık çalışanlarına yönelik şiddet ve mobbinge ilişkin açıklaması
- 7.- Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin'in, uyuz vakalarındaki artışa ve ameliyat için sıra bekleyen vatandaşların mağduriyetine ilişkin açıklaması
- 8.- İstanbul Milletvekili Eyüp Özsoy'un, İstanbul'un trafik sorununa ve İBB Başkanına ilişkin açıklaması
- 9.- İstanbul Milletvekili Hayati Arkaz'ın, ramazan ayına ilişkin açıklaması
- 10.- İstanbul Milletvekili Sibel Özdemir'in, atama bekleyen öğretmenlere ilişkin açıklaması
- 11.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, zırhlı araç ve mayın kaynaklı çocuk ölümlerine ilişkin açıklaması
- 12.- Edirne Milletvekili Okan Gaytancıoğlu'nun, çiftçinin sorunlarına ilişkin açıklaması
- 13.- Muğla Milletvekili Burak Erbay'ın, müzik yasaklarının turizm üzerindeki olumsuz etkisine ilişkin açıklaması
- 14.- Erzurum Milletvekili İbrahim Aydemir'in, Erzurum'da gerçekleşecek Dünya Liseler Kış Oyunları'na ilişkin açıklaması
- 15.- Mersin Milletvekili Ali Cumhur Taşkın'ın, Türkiye'nin ekonomik, siyasi, diplomatik ve askerî alandaki başarılarına ilişkin açıklaması
- 16.- Mersin Milletvekili Zeynep Gül Yılmaz'ın, Mersin'deki tarımsal üretime ve Mersinli üretici ve çiftçilere verilecek desteğe ilişkin açıklaması
- 17.- Amasya Milletvekili Mustafa Levent Karahocagil'in, AK PARTİ Hükûmetinin 2021 yılında gerçekleştirdiği yatırımlara ilişkin açıklaması
- 18.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, Cumhurbaşkanının bankacılık sektörüyle ilgili sözlerine ilişkin açıklaması
- 19.- Mersin Milletvekili Hacı Özkan'ın, Kütüphane Haftası'na ilişkin açıklaması
- 20.- Karabük Milletvekili Hüseyin Avni Aksoy'un, Karabük Yenice köylülerin mağduriyetine ilişkin açıklaması
- 21.- İstanbul Milletvekili Zeynel Özen'in, Kızıldere katliamının 50'nci yıl dönümüne ilişkin açıklaması
- 22.- Eskişehir Milletvekili Utku Çakırözer'in, Türkiye Cumhuriyeti'nin bir parti devleti ve aile şirketi olmadığına ilişkin açıklaması

23.- Gaziantep Milletvekili İmam Hüseyin Filiz'in, Antep savunmasının sembolü Şahin Bey'in Hakk'a yürüyüşünün 102'nci yıl dönümüne ilişkin açıklaması

24.- İstanbul Milletvekili Züleyha Gülüm'ün, İstanbul Avcılar'da yer alan Xiaomi Salcomp şirketindeki işten çıkarmalara ilişkin açıklaması

25.- Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın, Fatih Sultan Mehmet Han'ın doğum yıl dönümüne, Elektronik Denetleme Sistemi'nin tam bir terör hâline geldiğine, gıda enflasyonuna, memur ve işçi maaşlarına, EUROSTAT verilerine, Hazine ve Maliye Bakanının Türkiye ekonomisine ilişkin sözlerine, Türkiye'deki gelir adaletsizliğine, Cumhurbaşkanının tavsiye ettiği menünün halktan koptuğunu gösterdiğine ve KDV oranlarıyla ilgili düzenlemeye ilişkin açıklaması

26.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün, Kütüphane Haftası'na, Darüşşafakanın kuruluş yıl dönümüne, Yunanistan'ı adalar, düzensiz göç, terörle mücadele, Batı Trakya Türklüğü ve mavi vatan gibi konu başlıklarında uluslararası hukuka uygun hareket etmeye davet ettiklerine ve ABD'nin, terör örgütü PKK'nın Suriye koluna aktarmayı öngördüğü mali yardıma ilişkin açıklaması

27.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Kızıldere katliamının 50'nci yıl dönümüne, TOMA çarpması sonucu yaşamını yitiren Efe Tektetin ile Mehmet Tektetin'le ilgili görülen davada çıkan kararı kesinlikle kabul etmediklerine, İmralı Cezaevindeki tecride, Cumhurbaşkanının önerdiği karışmada yer alan kestane balının Rize'nin İkizdere ilçesine bağlı Eskencidere'deki taş ocağı projesi yüzünden yok olacağına, dış tedavisinde kullanılan ithal malzemelerdeki fiyat artışına, Çanakkale Köprüsü için verilen geçiş garantisinin hazineye olan yüküne ve gıda enflasyonuna ilişkin açıklaması

28.- Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un, Resmî Gazete'de yayımlanan 97 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'ne ve Hatay Milletvekili Hüseyin Yayman'ın yaptığı gündem dışı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

29.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun, Rusya-Ukrayna savaşının sona ermesi için İstanbul'da yürütülen müzakerelere ve 3600 ek gösterge, asgari ücret, sözleşmeli personel ve EYT'lilerle ilgili yapılacak düzenlemelere ilişkin açıklaması

30.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Şanlıurfa ili Ceylânınar ilçesi Çaylı köyünde gözaltına alınan koyunlara ilişkin açıklaması

31.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, İstanbul Milletvekili Abdullah Güler'in HDP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

32.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun, Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

33.- Mersin Milletvekili Cengiz Gökçel'in, Silifke Belediye Spor'un maçlarında yaşanan güvenlik sorunlarına ilişkin açıklaması

34.- Giresun Milletvekili Necati Tıgılı'nın, Muhafız Alayı Komutanı Milis Yarbay Osman Ağa ve dava arkadaşlarını rahmetle andığına ilişkin açıklaması

35.- Kayseri Milletvekili Çetin Arık'ın, Kayseri'nin Tomarza, Pınarbaşı ve Develi ilçelerindeki sulama sorununa ilişkin açıklaması

36.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, İstanbul Milletvekili Abdullah Güler'in HDP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşma ile Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ve Kobani kumpas davasına ilişkin açıklaması

37.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün, Gaziantep Milletvekili Mahmut Toğrul ile Tekirdağ Milletvekili Candan Yüceer'in 321 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 1'inci maddesi üzerinde verilen önergeler hakkında yaptıkları konuşmalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

38.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun, İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun 321 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 3'üncü maddesi üzerinde verilen önerge hakkında yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

39.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Ankara Milletvekili Murat Emir'in 321 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 4'üncü maddesi üzerinde verilen önerge hakkında yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

40.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

41.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun, Ankara Milletvekili Murat Emir'in 321 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 4'üncü maddesi üzerinde verilen önerge hakkında yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

42.- Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

43.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun, Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

44.- Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

45.- Ağrı Milletvekili Abdullah Koç'un, Ağrı Eğitim ve Araştırma Hastanesinde yaşanan sorunlara ilişkin açıklaması

46.- Bursa Milletvekili Erkan Aydın'ın, kronik rahatsızlığı olan hastaların ilaç tedarikine ilişkin açıklaması

VI.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Celal Adan'ın, Erzurum'da gerçekleşecek Dünya Liseler Kış Oyunları'nın hayırlı olmasını dilediğine ilişkin konuşması

VII.- ÖNERİLER

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri

1.- İYİ Parti Grubunun, Denizli Milletvekili Yasin Öztürk ve arkadaşları tarafından, ürünlerinde şeker kullanmak zorunda olan imalatçılara uyguladığı raf fiyat garanti sistemi nedeniyle şeker satışı yapmayan Türkiye Varlık Fonunun portföyünde bulunan Türk Şeker Fabrikaları Anonim Şirketinin bazı özel şeker fabrikalarına satış yapmadığına ilişkin iddialarının ve özelleştirilen şeker fabrikalarının zam beklentisi nedeniyle depolarında bulundurdıkları şekeri stoklayarak piyasaya satış yapmamasının araştırılması amacıyla 30/3/2022 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin Genel Kurulun 30 Mart 2022 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

2.- HDP Grubunun, Grup Başkan Vekilleri Siirt Milletvekilleri Meral Danış Beştaş ve İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç tarafından, Kobane davasındaki hukuka aykırılıkların araştırılması amacıyla 30/3/2022 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin Genel Kurulun 30 Mart 2022 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

3.- CHP Grubunun, Türkiye Büyük Millet Meclisi gündeminin "Genel Görüşme ve Meclis Araştırması Yapılmasına Dair Öngörüşmeler" kısmında yer alan, Kayseri'de tarımsal sulamada karşılaşılan sorunların tespit edilerek alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla verilmiş olan (10/5774) esas numaralı Meclis Araştırması Önergesi'nin ön görüşmelerinin Genel Kurulun 30 Mart 2022 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) Kanun Teklifleri

1.- Rize Milletvekili Hayati Yazıcı, İstanbul Milletvekili Feti Yıldız ve Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekili Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül ile 91 Milletvekilinin Milletvekili Seçimi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4284) ve Anayasa Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 321)

IX.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1.- İzmir Milletvekili Sevdâ Erdan Kılıç'ın, solunum cihazına bağlı olan hastalara elektrik faturası desteği verilmesine ilişkin sorusu ve Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Derya Yanık'ın cevabı (7/60442)

2.- İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, İzmir'de yaşayan engellilerden Bakanlığa atanan ve göreve başlayanlara,

Son 3 yıl içinde Bakanlık kadrolarına atanan engelli personel sayısı ve kadın-erkek oranına,

İlişkin soruları ve Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Derya Yanık'ın cevabı (7/60443), (7/60444)

3.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, bir kişinin sosyal yardım başvurusunun reddedilmesine ilişkin sorusu ve Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Derya Yanık'ın cevabı (7/60714)

4.- Adıyaman Milletvekili Abdurrahman Tutdere'nin, 2018-2022 yılları arasında Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından kiralanmış ya da satın alınan taşınmaz verilerine ilişkin sorusu ve Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Derya Yanık'ın cevabı (7/60716)

5.- Adıyaman Milletvekili Abdurrahman Tutdere'nin, 2011-2022 yılları arasında koruma altına alınan çocuklardan kaybolanlara ilişkin sorusu ve Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Derya Yanık'ın cevabı (7/60718)

30 Mart 2022 Çarşamba

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.02

BAŞKAN: Başkan Vekili Celal ADAN

KÂTİP ÜYELER: Necati TİĞLİ (Giresun), Mustafa AÇIKGÖZ (Nevşehir)

-----0-----

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 73'üncü Birleşimini açıyorum.^(x)

Toplantı yeter sayısı vardır, görüşmelere başlıyoruz.

Gündeme geçmeden önce 3 sayın milletvekiline söz vereceğim.

^(x) 7/4/2020 tarihli 78'inci Birleşimden itibaren, koronavirüs salgını sebebiyle Genel Kurul Salonu'ndaki Başkanlık Divanı üyeleri, milletvekilleri ve görevli personel maske takarak çalışmalarına katılmaktadır.

Gündem dışı ilk söz, Bursa'nın "2022 Türk Dünyası Kültür Başkenti" ilan edilmesi hakkında söz isteyen Bursa Milletvekili İsmail Tatlıoğlu'na aittir.

Buyurun Sayın Tatlıoğlu. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar)

IV.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) Milletvekillerinin Gündem Dışı Konuşmaları

1.- Bursa Milletvekili İsmail Tatlıoğlu'nun, Bursa'nın 2022 Türk Dünyası Kültür Başkenti ilan edilmesine ilişkin gündem dışı konuşması

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Bursa'nın "2022 Türk Dünyası Kültür Başkenti" ilan edilmesi üzerine gündem dışı söz almış bulunuyorum.

Uluslararası Türk Kültürü Teşkilatı (TÜRKSOY) Türkiye Cumhuriyeti, Azerbaycan, Kazakistan, Özbekistan ve Türkmenistan tarafından 1993 yılında kurulduğu günden bugüne kadar Türk milletinin gönül birlikteliğini ve kardeşliğini güçlendirmek ve kültürünü gelecek nesillere aktarmak için son derece değerli çalışmalar ortaya koymuştur.

TÜRKSOY'un dil, kültür ve sanatın korunması, canlandırılması ve araştırılması yönünde gerçekleştirdiği çalışmaları takdirle karşılıyoruz. Bu faaliyetler dil, tarih ve kültür birlikteliğinin yanı sıra iş birliği konusundaki ortak irademiz ve ortak çabalarımızla tüm dünyaya ilan edilmesi bakımından değerlidir.

Sanatın her alanında TÜRKSOY'un sağladığı zemin, kültürel gelişmeyi ve zenginleşmeyi beraberinde getirmektedir. Bu kültürel zenginleşme, Türk Devletleri Teşkilatının değerli katkılarıyla hazırlanan Türk Dünyası 2040 Vizyon Belgesi'nin uygulanması açısından ehemmiyet arz etmektedir.

Sayın Genel Başkanımız Meral Akşener'in ifade ettiği gibi, güçlü bir Türk dünyası hem ülkemizin hem de kardeş ülkemizin ve coğrafyamızın kalkınmasında kritik öneme sahiptir. Kültür dünyasının UNESCO'su olarak tanımlanan Uluslararası Türk Kültürü Teşkilatı bu amaç ve sorumluluk kapsamında çalışmalarına devam etmektedir.

Özbekistan'ın Hive şehrinde gerçekleştirilen 38'inci Dönem Toplantısı'nda TÜRKSOY, Bursa'mızı "2022 Türk Dünyası Kültür Başkenti" ilan etmiştir. 2012 yılında Astana'yla başlayan ve âdetâ kültür sancağı gibi Türk dünyasında elden ele taşınan bu değerli emanet 2022 yılı itibarıyla tarihin, kültürün önde gelen şehri Bursa'mıza layık görülmüştür. Bursa, bu unvanı taşıyacak 10'uncu şehir. 2012 yılında Astana'yla başlayan süreç, 2013'te Eskişehir ve sonrasında sırasıyla Kazan, Merv, Şeki, Türkistan, Kastamonu, Oş, Hive ve son olarak da bu yıl Bursa'nın bayrağı devralmasıyla devam etmektedir.

Bursa'nın, doğasıyla, tarihiyle ve kültürüyle bu yükün altından kalkacağına şüphemiz yoktur fakat hem Türk dünyasında ve Türkiye'nin ekonomik coğrafyasında bu konunun tanıtılması hem de böyle bir organizasyon için altyapı yetersizliklerinin giderilmesi gerekmektedir ve bu süre açısından yapılmaması bir eksiklik olarak karşımıza çıkmaktadır. Bununla beraber, Türk kültürüyle bu kadar iç içe geçmiş, son büyük imparatorluğun doğmasına vesile olmuş Bursa'mızın, bu konuda gerçekten ciddi bir ilgiyi hak ettiğini de düşünüyoruz. Bu anlamlı yılda Türk Dünyası Kültür Başkenti olarak Bursa'da gerçekleştirilecek proje ve faaliyetlerin, Türk dünyasıyla gönül bağlarımızın güçlendirilmesi, yüksek kültürün muhafazası ve gelişimi, siyasi ve iktisadi birliğin geliştirilmesi açısından coğrafyamıza büyük katkı sunacağına eminiz.

Bursa Orhan Gazi Külliyesi ve çevresini içine alan Hanlar Bölgesi, Hüdavendigâr, Yıldırım, Yeşil ve Muradiye Küllieleri ile Cumalıkızık köyünün UNESCO Dünya Mirası Listesi'nde yer aldığı, Bursa ipeği ve İznik çini gibi kentin diğer değerlerinin de evrensel miras yolunda adım adım ilerlediği Bursa'mız, tarihini, kültürünü, sanatını ve doğasını tüm dünyaya tanıtmaya imkânı bulabileceği gibi, Osmanlı mutfağını günümüze taşıyan ender şehirlerden biri olarak gastronomi şehri olduğunu kanıtlama imkânı da bulacaktır.

Tarihin, mavinin, yeşilin ve beyazın uyum içerisinde birleştiği, tabiatı, mukaddes mekânlarıyla Türkiye'nin ve dünyanın kadim şehirleri arasında yer alan Bursa'mızın düşman işgalinden kurtuluşunun 100'üncü yıl dönümünde ve tarihî Ulu Camisi'nin ilk imamı ve ilk Türkçe mevlidin yazarı Süleyman Çelebi'nin vefatının 600'üncü anma yılında "2022 Türk Dünyası Kültür Başkenti" payesinin bugün başlayan ve iki gün sürecek resmî açılış etkinliklerinin şehrimiz için hayırlara vesile olmasını diliyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ PARTİ, AK PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Gündem dışı ikinci söz, kamuda görev yapan taşeron işçilerin sorunları hakkında söz isteyen Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'e aittir.

Buyurun Sayın Gürer. (CHP sıralarından alkışlar)

2.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, kamuda görev yapan taşeron işçilerin sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; tüm siyasi partiler, taşeron firma çalışanlarına kadro sözü vermişti. Cumhurbaşkanı Erdoğan 696 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'yle bir kısım kamu çalışanının taşeron firmalardan kadroya alınmasının yolunu açtı ancak önemli bir kesim bu konuda mağdur oldu. Özellikle, hizmet alım sözleşmesine takılan binlerce işçi ne yazık ki taşeron firmalarda kaldı. Belediyede kadroya alınmayı bekleyen 400 bin işçi ise Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın kararıyla belediye kadrosu yerine belediye şirketlerine alınarak ve eşit işe eşit ücret hakları sağlanmayarak mağdur edildi. Ayrıca, belediyelerin kanun hükmünde kararnameyle hareket alanı daraltıldı, yeni eleman çalıştırmanın önü kesildi; nüfus arttığı ve belediye çalışanının sayısı dondurulduğu için belediyelerin bu konudaki hizmetlerinin de önü tıkanmış oldu.

İhale şartnamesinde "işçilik maliyet gideri yaklaşık yüzde 70" ibaresine takılan kamudaki kiralık araç şoförleri, yemekhane çalışanları, bilgi işlem çalışanları, hastane bilgi yönetim sistemi çalışanları, radyoloji görüntüleme çalışanları, laboratuvar çalışanları, diş protez ihale çalışanları, fizik tedavi seans usulü ihale çalışanları, diyaliz seans usulü ihale çalışanları, Karayolları anahtar teslimde müşavirlik türü ihale çalışanlarına kadro verilmedi. KİT'lerde, Demiryollarında, Devlet Hava İşletmelerinde, Karayollarında, enerjide binlerce çalışan kadroya alınmadı. Tüm taşeron firmalarda kaların çalıştıkları kurumun asıl kadrosuna şartsız alınması sağlanmalıydı. Uygulama bu şekilde gerçekleşmedi. Bazı belediyeler ve il özel idarelerinde en çok altı ay çalıştırılıp işten çıkarılan ve yıllardır bu kurumlarda bu şekilde çalıştırılan geçici işçilerin kadrolu ve sürekli olması sağlanmadı, taşeron belediye zabıtalı asıl kadroya alınmadı. Orman, Devlet Su İşleri, Millî Eğitim, Doğa Koruma ve Millî Parklar, TİGEM çalışanları, ayrıca sosyal tesislerde doğrudan temin usulüyle çalışan DSI, Karayolları, polisevi, öğretmenleri çalışanlarına kadro verilmedi. Kamu bankalarından diğer bankalara verilen hakkın verilmediği Vakıfbank güvenlik görevlileri ve de Kızılay çalışanları için de kadrolu, güvenceli iş sağlanmadı. Toplum yararı programı kapsamında çalışan, çalıştıkları kurumda sürekli kadroya alınmayan binlerce işçi var.

Sağlık Bakanlığı bünyesinde çalışan işçiler için gece farklarının ödenmesi, Karayollarında yüklenici firmada kalan, "müşavirlik" adı altında çalışan işçilerin ücretlerinin zamanında ödenmesi sağlanmalıdır. Hâlen Karayollarında müşavir işçilere ihale ismi "danışmanlık" diye kadro verilmediği gibi, işçilerin şubat maaşı dahi ödenmemiştir; en azından maaşları olsun düzenli ödenmelidir. Esasen, tamamının sürekli kadroya alınması şarttır. 696 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'yle kadroya geçirilen

işçilere tayin hakkı belirsizliği ortadan kaldırılmalıdır. 4/D'li tüm kamu çalışanlarına tayin hakkı verilmelidir, özlük hakları iyileştirilmelidir. Kamu kurum ve kuruluşlarında çalışan üniversite mezunlarının pozisyon ve unvan değişikliği sağlanmalıdır. Daimî işçi kadrolarına geçirilen personele uygulanan 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin geçici 23'üncü maddesinin beşinci bendi iptal edilerek diğer kamu personeli gibi istihdam edilmelidir. Resen emekliye sevk edilme durumu ortadan kaldırılmalıdır. Millî Eğitim Bakanlığında 35 bin işçi 15 Haziranda iki ay işsiz kalmaktadır, tamamının sürekli işçi kadrosunda olmaları sağlanmalıdır, işten çıkarılma uygulanmamalıdır. Eski hükümlülerden kapsam dışı bırakılanlar yeniden değerlendirilerek mevcut kurumlarda kadro verilmelidir. Yargı kararlarının uygulanması için işe iade kararları yerine getirilmelidir. Kurumlarında yıllarca joker eleman, raporlu yerine çalışma pozisyonunda çalışan, 4 Aralık tarihinde çalışmadığı için, şirketlerin sözleşmeleri askıda bırakmalarından kaynaklı, kadrodan yararlanmayanlar mağdur edilmiştir. Aynı şekilde, 4 Aralık öncesi veya 5 Aralık tarihi itibarıyla işe girmiş, çalışmaya devam eden emekçiler 4 Aralıkta çalışmıyor olmalarından dolayı kadrodan yararlanamamıştır. 4 Aralık şartı tamamen kaldırılarak personel alımlarına başvuru yapmaları hâlinde öncelikle mağdur edilenlere iş verilmelidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Güler.

ÖMER FETHİ GÜRER (Devamla) – Teşekkürler Başkanım.

Türkiye genelinde özelleştirilen şeker fabrikalarında taşeron işçi olarak çalışanlara özelleştirme gerçekleşmeden önce siyasiler tarafından “işçi çıkarımı olmayacak, herkes işine devam edecek.” sözleri verilmiş olmasına rağmen işten çıkarılan ve hâlen de çıkarılmaları devam edenlerin hakkı korunmalıdır. Şeker fabrikalarındaki mevsimlik ve geçici işçilerin tamamı kadroya alınmalıdır.

Ülkemizde “emeklilikte yaşa takılanlar” olarak bilinen gün ve primi tamamlamış tüm çalışanların yaş kıstası dikkate alınmadan emekli olmaları sağlanmalıdır. Staj ve çıraklıkta, işe başladıkları gün yaşlılık sigortası başlamalı ve prim ödeyerek emekliliğe esas başlangıç, staj başlangıcı olmalıdır.

Çalışma yaşamı, Adalet ve Kalkınma Partisi'yle modern köleliğe dönmüştür. Emeklilikte katsayı hesaplaması 2008 yılındaki şartlara döndürülmelidir, intibak düzenlenmesi sağlanmalıdır, emekli ikramiyeleri bayramlarda asgari ücret düzeyine çıkarılmalıdır. Ülkemizdeki 7-8 milyon asgari ücretlinin asgari ücretleri yükseltilmeli, işçilerin ücreti açlık sınırı altında kalmamalıdır diyor, yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Gündem dışı üçüncü söz, Hatay'da EXPO projesinin sorunları ve çözümleri hakkında söz isteyen Hatay Milletvekili Sayın Hüseyin Yayman'a aittir.

Buyurun Sayın Yayman. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

3.- Hatay Milletvekili Hüseyin Yayman'ın, Hatay'da EXPO projesinin sorunları ve çözümlerine ilişkin gündem dışı konuşması

HÜSEYİN YAYMAN (Hatay) – Teşekkür ederim Başkanım.

Sayın Başkan, değerli milletvekillerimiz, ekranları başında bizleri izleyen çok değerli hemşehrilerim, vatandaşlarımız; hepinizi saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

Hatay, barışın ve kardeşliğin başkentidir; Hatay, Türkiye'nin açık hava müzesidir; Hatay, dillerin, dinlerin, medeniyetlerin beşiğidir; Hatay, hikâyesi olan şehrimizdir. Bu bağlamda, bu girişle şunu altını çizerek belirtmek isteriz: Biz, Hatay'da taş üstüne taş koyan herkese sonsuz teşekkür ediyoruz; Hatay'da hizmetin yanındayız, Hatay'da çalışanın yanındayız, Hatay'ın yanındayız.

En başta bunu söyledikten sonra, şu hususun altını çizmek isteriz. Şimdi size bir hikâye anlatmak istiyorum. Meseleyi kişiselleştirmeden, kuru eleştiriye boğmadan şu hususun kayda geçmesini istiyoruz: Hatay'da bir EXPO açılışı yapılacaktır. İsmi “Botanik EXPO” olmasına rağmen kendisi betonik EXPO'dur. 2017 yılında anlaşma imzalandığında, o günden bugüne verilen sözlerin hiçbirisi tutulmamıştır. Geçen beş yılda “2,5 milyon turist gelecek.” denilmiştir. Bu turistler nerededir? “45 ülkeden stant açılacak, buraya insanlar gelecek.” denilmiştir, bunların hiçbirisi gelmemiştir. “Doğal Yaşam Akademileri kurulacak.” denilmiştir; bugün itibarıyla, açılışın yapılacağı gün ne doğa var ne yaşam var ne akademi var. EXPO tanıtım gezileri yapılmıştır, bu tanıtım gezilerinde ne kadar para harcadığı ve bu gezilerin sonucunun ne olduğu bilinmemektedir.

Botanik EXPO'nun bölgenin ekolojisine, bölgenin gelişmesine, turizmne katkı sağlayacağı söylenmesine rağmen bölgenin ekolojisini, florasını, faunasını ve doğal yaşam örtüsünü yok etmiştir. EXPO'ya bugüne kadar tam 2 katrilyon -eski parayla- para harcanmıştır. Sadece EXPO'nun tanıtımı için “Öykü Ajansı” adında bir ajansa 16 milyon para verilmiştir. Yerel gazeteciler, yerel cemiyetler yok sayılmıştır. Beş yıl geçmesine rağmen EXPO'nun açılışı 2 defa ertelenmiş ama bugün hâlâ EXPO tamamlanamamıştır, kâğıt üzerinde bir açılış yapılacaktır. Hatay EXPO'da hayaller “Paris EXPO” gerçek ise maalesef ama maalesef -şehrim adına üzülüyorum- bir fiyaskodur. Çiçek EXPO'su beton EXPO'suna dönüşmüştür.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; biz Hatay'da EXPO yapılmasına karşı değiliz, hizmet yapılmasına karşı değiliz. Arsuz'da, Samandağ'da devlet hastanesinin yolu yapılmazken, sebze halinin hiç adından dahi bahsedilmezken, Hassa'da, Akbezz'de altyapı yokken, İskenderun'da, Kırıkhan'da içme suyu akmazken, Defne'de, Turunçlu'da buradaki arıtma tesisi ortada bulunurken, Antakya'da, Dörtöl'de, Reyhanlı'da, Kumlu'da, Erzincan'da, Payas'ta, Altınözü'nde, Yayladağı'nda, tüm 15 ilçemizde yapılmayan yollar varken burada sadece Hatay halkı değil, sadece biz değil Cumhuriyet Halk Partisindeki kardeşlerimiz de Cumhuriyet Halk Partisinden seçilmiş olan bazı belediye başkanlarını ve milletvekillerinin de Hatay'a gelen paranın çarçur edilmesine karşı olduklarını görüyoruz.

Özetle, Hatay Büyükşehir Belediyesi bu işi de beceremedi. HADO'yla turistleri getirecekti, ne HADO var ne turistler var ne de EXPO var. Biz “Kral çıplak.” diyoruz; daima hizmetin yanındayız, daima şehrimizin yanındayız. EXPO'nun amacı Hatay'ı tanıtmaktı, 2 katrilyon lira para harcadı ama ortada somut bir işin olmadığını bütün halkımız görmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HÜSEYİN YAYMAN (Devamla) – Tamamlıyorum Başkanım.

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın.

HÜSEYİN YAYMAN (Devamla) – Buradan Büyükşehir Belediyesine bazı sorular sormak istiyorum: Bu EXPO'da halk nerede, sivil toplum kuruluşları nerede, ziraat odaları nerede, üniversiteler nerede, turizm dernekleri, gastronomi dernekleri nerede, esnaf odaları nerede, kadınlar nerede, üniversite nerede, ticaret, sanayi odaları nerede, Gazeteciler Cemiyeti nerede? Biz doğrunun yanındayız. Büyüklerin çok güzel bir sözü var: “Doğru duvar yıkılmaz.” Hatay'daki EXPO'da gerçekten skandallar, fiyaskolar var. Şehirde su akmazken, yollar yapılmazken burada Hatay halkının parasının çarçur edildiğini görüyoruz. Dokuz aydır Hatay Büyükşehir Meclisine gelmeyen bir Belediye Başkanı var. Biz bunu milletimizin takdirine arz ediyoruz. CHP Genel Başkanı Hatay'a geliyor; gelsin, AK PARTİ'nin yaptığı dünyanın en büyük arkeoloji müzesini görsün.

Bu vesileyle ramazan ayınızı tebrik ediyorum, hepinizi saygıyla sevgiyle selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, şimdi, sisteme giren ilk 20 milletvekiline yerlerinden söz vereceğim.

Sayın Aycan...

V.- AÇIKLAMALAR

1.- Kahramanmaraş Milletvekili Sefer Ayca'nın, sağlık personeline yönelik şiddeti önlemek için acil servislerde yapılması gereken düzenlemelere ilişkin açıklaması

SEFER AYCAN (Kahramanmaraş) – Sayın Başkan, Milliyetçi Hareket Partisi olarak sağlık personeline yönelik şiddetin her türlüsüne karşıyız; şiddet uygulayanları kınıyoruz, şiddeti önlemek için her türlü tedbirin alınmasını destekliyoruz.

Sağlık personeline yönelik şiddete karşı cezalar artırılmış ve en üst düzeye gelmiştir. Buna rağmen sağlık personeline şiddet devam etmektedir. Bu durumda farklı şeyler yapmak gerekiyor. Cezaları artırarak sadece şiddeti önleyemiyoruz. Sağlık personeline şiddet diğer ülkelerde olduğu gibi ülkemizde de en çok acil servislerde olmaktadır. Bu nedenle, acil servisler için idari düzenlemeler yapılmalıdır. Acilde güvenlik önlemleri artırılmalıdır, kapılara x-ray cihazı yerleştirilmelidir, acil personelin çalışma saatleri sekiz saatlik "shift"ler hâline getirilmelidir, acildeki gerilimi, çatışmayı önlemek için adımlar atılmalıdır. Acil servise personel desteği verilmesi, hasta yoğunluğunun azaltılması da şiddeti önlemek için faydalı olacaktır.

Saygılarımla.

BAŞKAN – Sayın Çelebi...

2.- İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin, esnaftan hibe vergisi alınmaması gerektiğine ilişkin açıklaması

MEHMET ALİ ÇELEBİ (İzmir) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Esnafımıza pandemide, zor zamanda kapanmalar nedeniyle verilen hibenin vergisinin istenmesi çok yanlış olmuştur. Esnaf ve sanatkâra o dönemde toplamda 350 milyonluk destek yapılmıştı, 3 bin lira ayda bin liradan üç ay verilmişti; şimdi yüzde 15 gelir vergisi üzerinden 450 lira vergi isteniyor. Hibe karşılıksız olana denir, ticari kazanca dâhil edilmemelidir.

Son zamanlarda girdi maliyetleri 3 kata kadar artan, elektrik faturalarını dahi ödemekte zorlanan esnafımızdan ek hibe vergisi alınmamalıdır diyorum.

Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Altaca Kayışoğlu...

3.- Bursa Milletvekili Nurhayat Altaca Kayışoğlu'nun, cemevlerine gelen astronomik elektrik faturalarına ilişkin açıklaması

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Ocak ayında elektriğe yapılan yüzde 127 zamlı, cemevlerine astronomik faturalar geldi. Seslerini duyurmak için "Faturaları ödemeyeceğiz." diyen cemevleri, ticarethane statüsünden hane statüsüne çevrilerek faturalandırılmaya başlandı.

Birincisi, cemevleri ticarethane değil ibadethanedir. İkincisi, cemevlerinin ibadethane olarak kabul edilmesi AİHM kararları, anayasal eşitlik hakkı ve din özgürlüğünün gereğidir. Üçüncüsü, bugün elektriği kesilen Bursa Alevi Kültür Derneğinin cemevi ve morg binasının elektriği açılmalı ve cemevleri ibadethane statüsüne kavuşturularak bütün ibadethanelerle aynı haklara sahip olmalıdır.

BAŞKAN – Sayın Şeker...

4.- Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker'in, Kocaeli'de gerçekleştirilen 4'üncü Kartepe Zirvesi'ne ilişkin açıklaması

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, Kocaeli Büyükşehir Belediyemiz, Türkiye'nin en büyük şehircilik buluşması olan Kartepe Zirvesi'nin bu yıl 4'üncüsünü yaptı. 8 milyara yaklaşan dünya nüfusunun 3,5 milyarı şehirlerde yaşıyor ve otuz yıl içinde de 6 milyara çıkacağı öngörülüyor. Bu zirvede şehirlerin ve insan yerleşimlerinin güvenli, doğal afetlere karşı dayanıklı ve sürdürülebilir olması hem şehirlerin hem de insanların en temel hakkı olduğu vurgusu yapıldı. "Dirençli Şehirler ve Şehrin Dönüşümü" ana temasıyla gerçekleştirilen 4'üncü Kartepe Zirvesi, 22 ülkeden 280 konuşmacı, 15 panel ve 26 akademik oturumla dört gün süren beyin fırtınasıyla tamamlandı. Dünyamıza, şehrimize, ailemize, kısaca gelecek nesillerimize yaşanabilir bir dünya bırakmak ve onları afetlere karşı korumak hepimizin görevidir diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Kılavuz...

5.- Mersin Milletvekili Olcay Kılavuz'un, Mersinlilerin turizm alanındaki beklentilerine ilişkin açıklaması

OLCAY KILAVUZ (Mersin) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Akdeniz'in incisi, ülkemizin göz bebeği olan seçim bölgesi Mersin; kıyıları, koyları, sahilleri ve eşsiz mavisıyla deniz; "caretta caretta" kaplumbağası, Akdeniz fokları, Göksu Deltası, Kuş Cenneti ve yeşiliyle doğa; birçok medeniyete ev sahipliği yapması, antik kentleri, tarihî kaleleriyle tarih ve kültür; Tarsus'daki Eshab-ı Kehf Mağarası, dünyadaki tek Cennet-Cehennem'i, tapınak ve mabetleriyle inanç turizminin yapıldığı gerçek bir kültür ve turizm şehridir.

Mersine yönelik turizm yatırımlarının artırılması, Mersinimizin baş döndüren güzelliklerinin tanıtımının yapılması, turizmde hak ettiği seviyelere ulaştırılması Kültür ve Turizm Bakanımız Sayın Mehmet Nuri Ersoy Bey'den ülkemiz ve Mersinimiz adına beklentimizdir.

Teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Sayın Özkan...

6.- Bursa Milletvekili Yüksel Özkan'ın, sağlık çalışanlarına yönelik şiddet ve mobbinge ilişkin açıklaması

YÜKSEL ÖZKAN (Bursa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; neredeyse her gün sağlık çalışanlarına karşı uygulanan şiddet haberleriyle karşılaşyoruz. Bu yetmiyormuş gibi yöneticiler tarafından sağlık çalışanlarına karşı mobbing uygulaması haberleri de sıklaşmaya başladı. Örneğin, Bursa'da yerel bir gazetede, aynı ilimizde, Dörtçelik Çocuk Hastanesinde bazı idarecilerin sağlık çalışanlarına mobbing uygulaması gündeme taşınmıştır. Tükenmişlik içinde olan çalışanlar zor çalışma şartları, karşılaştıkları her türlü şiddet ve mobbing yüzünden işlerini yapamaz hâle gelmişlerdir. Mobbing uygulamaları artarken sistem bu uygulamalara seyirci kalmakta, doğrudan olmasa da desteklemekte ve hatta bazen ödüllendirmektedir. AKP Hükûmetinin liyakati yok sayarak yandaş sendikaların baskısıyla yapmış olduğu atamalarla sağlık çalışanlarına baskılar artarak devam etmektedir. Birçok idareci hak, hukuk, adalet tanımadan hastaneleri babaların çiftliği gibi yönetiyor. Bütün bunlar sağlık hizmeti alan vatandaşlarımızı olumsuz etkilemektedir.

BAŞKAN - Sayın Şevkin...

7.- Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin'in, uyuz vakalarındaki artışa ve ameliyat için sıra bekleyen vatandaşların mağduriyetine ilişkin açıklaması

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Coronavirüsle birlikte uyuz vakaları da arttı. Adana'da özellikle ilk ve ortaöğretim okullarında son günlerde vatandaşlardan yoğun şikâyet alıyoruz. Buna karşılık, eczanelerde uyuz vakası tedavisinde kullanılan ilaçlar bulunmuyor. Öte

yandan, vatandaşların artık hastanelerde tedavi olması neredeyse imkânsız hâle geldi; randevu alınamıyor, alınsa bile uzun bir sürece yayılıyor, ameliyat olmak için aylarca bekleyen vatandaşlarımız var. Çok övünülen şehir hastanelerinde teşhis konulan ve doktorlar tarafından ameliyat kararı verilen bazı hastalara “Siz gidin, biz sizi ararız.” deniliyor ancak ne arayan var ne de soran.

Coronavirüsle mücadelede yetersiz kalan Sağlık Bakanlığının, uyuz vakasına maruz kalan çocuklarımızın ve ameliyat için sıra bekleyen vatandaşlarımızın sağlığını korumaya dönük adımlar atmasını bekliyoruz.

BAŞKAN - Sayın Özsoy...

8.- İstanbul Milletvekili Eyüp Özsoy'un, İstanbul'un trafik sorununa ve İBB Başkanına ilişkin açıklaması

EYÜP ÖZSOY (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Cumhuriyet Halk Partili İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı göreve gelmeden önce İstanbul'un trafik sorununu çözeceğine dair söz vermişti. Geçtiğimiz günlerde basına yansıyan bir haberde bu Belediye Başkanının “ÇEVRE 1” adlı gemiyle günlük 12 bin TL mazot yakarak işe gidip geldiği ortaya çıktı. Bugüne kadar mazot için 1 milyon 612 bin 800 TL harcayan bu müsrif Belediye Başkanı, kendi açısından trafik sorununu çözmüş görünüyor. Kar yağdığında balık restoranlarında keyif yapan, halkı umursamayan ve verdiği hiçbir sözü tutmayan Cumhuriyet Halk Partili Belediye Başkanı ve yönetimi, unutmayın, hem bu dünyada hem de öbür dünyada hesap vereceksiniz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Arkaz...

9.- İstanbul Milletvekili Hayati Arkaz'ın, ramazan ayına ilişkin açıklaması

HAYATİ ARKAZ (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Kardeşlik, barış, huzur, sevgi, saygı, yardımlaşma ve dayanışmayı insanlığın en önemli dayanakları olarak kabul eden dinimizde ramazan ayı özel bir önem taşımaktadır. Her yıl evlerimize misafir olarak gelen ramazanı şerifle birlikte gönüller ferahlar, ruhlar yeniden canlanır. Başı rahmet, ortası mağfiret ve sonu bereket mevsimi olan ramazan, iftar sofralarımızda kardeşlerimize yer açmaya, ihtiyacı olanları sevindirmeye güzel bir vesile olacaktır. Mübarek ramazan ayının Türk-İslam âlemine hayırlar getirmesini temenni ediyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Özdemir...

10.- İstanbul Milletvekili Sibel Özdemir'in, atama bekleyen öğretmenlere ilişkin açıklaması

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Eğitim sistemimizin en önemli unsuru olan öğretmenlerle ilgili gerek Hükûmetin gerekse Millî Eğitim Bakanlığının ortaya koyduğu politikalar ve uygulamalar atanan ya da ataması yapılmayan tüm öğretmenlerin mesleki motivasyonlarını düşürmektedir. Atama bekleyen, belirsizliğe mahkûm edilen öğretmenler daha mesleğe başlamadan motivasyon kaybına uğratılmaktadır. Geçtiğimiz yılın eylül ayından bu yana, aradan geçen beş aydır 2021 KPSS'yle atama bekleyen öğretmenlerimiz Millî Eğitim Bakanlığının yapacağı atama duyurusunu bekliyorlar. Sayın Bakanın “Atama duyurusu kısa süre içerisinde kamuoyuyla paylaşılacak.” açıklaması üzerinden haftalar geçmesine rağmen hiçbir somut adım atılmadı, atama duyurusu henüz yapılmadı. Buradan ben tekrar seslenmek istiyorum Sayın Başkan: Öğretmen atama duyurusunun bir an önce yapılması, bu belirsizliğe artık son verilmesi ve mesleğe yeni başlayacak öğretmenlerimizin beklentilerine bir an önce Bakanlığın cevap vermesi çağrısında bulunuyorum.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Gergerlioğlu...

11.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, zırhlı araç ve mayın kaynaklı çocuk ölümlerine ilişkin açıklaması

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Urfa'da polis atış talim bölgesinde 16 yaşındaki Muharrem Aksem'in cesedi bulundu -ya patlayıcı bir maddeye temas etti ya da uzaktan vuruldu- fakat bölgede “Girilmez” tabelası yoktu ve insanlar demek ki değersiz görülüyordu. Bu vakalar çok artıyor. Aynı gün, yıllar önce zırhlı bir araç çarpması sonucu hayatını kaybeden Efe Tektetin'i öldüren zırhlı aracın sürücüsüne beraat verildi. Bu vakalar maalesef çok oluyor.

Bakın, Diyarbakır Barosunun Zırhlı Araç, Mayın ve Çatışma-Savaş Atığı Kaynaklı Çocuk Hakkı İhlalleri Raporu'nda son on yılda 229 insanın ölümünü görüyoruz ve neden sadece bu bölgelerde yaralanma ve ölümün olduğunu tüm kamuoyuna soruyorum ve barışın sağlanması gerektiğini söylüyorum. Zırhlı araçlar şehir içinde dolaşmamalı ve mayın temizleme konusunda Ottawa Sözleşmesi'ne uyulmalıdır. Muharrem Aksem konusunda mutlaka etkin ve adil bir soruşturma başlatılmalıdır.

BAŞKAN – Sayın Gaytancıoğlu...

12.- Edirne Milletvekili Okan Gaytancıoğlu'nun, çiftçinin sorunlarına ilişkin açıklaması

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Kendi çiftçinizi desteklemezseniz el kapılarında sığır ararsınız. “Uruguay'da sığır bulduk.” diye sevineceğinize “Biz ne kadar üst üste yanlış yaptık ki üreticimizi küstürdük.” diye düşünün. Çiftçi 1 kilogram yemi kaç mal ediyor, sütü kaç satıyor? Hayvanlar neden kesime gidiyor? İşletmeler niye kapanıyor? Çiftçi tarımdan niye çekiliyor? Bu sorulara cevap vermeden bu işler düzelmez. AKP bu sorulara cevap veremeyeceği için bu işleri de düzeltmez. Biz yıllardır söyledik ama dinletemedik, sağır sultan bile çiftçinin feryadını duydu, siz duymadınız. Şimdi Uruguay otlaklarında sığır arayan mandaseverler, ülke tarımını öyle bir hâle getirdiniz ki -tırnak içinde- gâvurlar olmasa ülkemizde kurban bile kesilemeyecek. Bu sizin eseriniz, övünebilirsiniz. Buradan bir kez daha söylüyorum: Dünyanın öbür ucunda sığır arayacağınıza çiftçinize destek olun, maliyetleri düşürün; çözüm okyanus ötesinde değil, çiftçimizi desteklemekte.

BAŞKAN – Sayın Erbay...

13.- Muğla Milletvekili Burak Erbay'ın, müzik yasaklarının turizm üzerindeki olumsuz etkisine ilişkin açıklaması

BURAK ERBAY (Muğla) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Ülkemiz turizm sektörü sayesinde milyarlarca dolar gelir elde etmektedir. Salgın nedeniyle turizm sektörü ve bu sektörden geçinen milyonlarca turizm emekçisi fazlasıyla mağdur olmuştur. Güzel geçmesi beklenen bir sezona hazırlanıyoruz, milyonlarca turizmci bugünleri uzun süredir bekliyordu. Ancak müzik yasaklarının devam ettiği bir ülkeye turist gelme ihtimali yoktur. Rezervasyonların yapılacağı bugünlerde, ülkemiz aleyhine olumsuz propaganda malzemesi yapılan müzik yasakları acilen kaldırılmalıdır.

BAŞKAN – Sayın Aydemir...

14.- Erzurum Milletvekili İbrahim Aydemir'in, Erzurum'da gerçekleştirilecek Dünya Liseler Kış Oyunları'na ilişkin açıklaması

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Değerli Başkanım, çok teşekkür ediyorum.

Ben eminim ki duyduğunuzda sizin de yüreğinizi ferahlatacak bir özel gelişme var bugün, Erzurum'a ait. Dünya Liseler Kış Oyunları Erzurum'da yapılacak, bugün bu karar verildi; bundan dolayı bir memnuniyet var, bunu paylaşmak istedim. 30 farklı ülkeden bin sporcu katılacak.

Değerli Başkanım, bunlara sizin de katkınız olduğunu biliyorum, minnettarlığımı ifade için söz aldım.

Hayırlı uğurlu olsun.

Teşekkür ediyorum.

VI.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Celal Adan'ın, Erzurum'da gerçekleşecek Dünya Liseler Kış Oyunları'nın hayırlı olmasını dilediğine ilişkin konuşması

BAŞKAN – Allah hayırlı etsin.

Erzurum Yatılı Lisesi mezunu olarak ben de gurur duydum.

Allah hayırlı etsin.

Sayın Taşkın...

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

15.- Mersin Milletvekili Ali Cumhur Taşkın'ın, Türkiye'nin ekonomik, siyasi, diplomatik ve askerî alandaki başarılarına ilişkin açıklaması

ALİ CUMHUR TAŞKIN (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Türkiye, Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın güçlü liderliğinde, yirmi yıllık AK PARTİ iktidarında eğitimden sağlığa, ulaşımdan enerjiye, spordan sosyal desteklere kadar her alanda insanımızın refah düzeyini cumhuriyet tarihinin en üst seviyesine çıkardı. Bu süreçte, sadece yatırım yapmakla, eser ortaya koymakla kalmadık; ekonomik, siyasi, diplomatik ve askerî etki alanımızı ülkemizin kalkınma hedeflerini destekleyecek şekilde güçlendirerek ülkemizi bölgesinin lideri, dünyanın, sözü dinlenen ülkeleri grubuna çıkardık. Bugün geline nokta Türkiye dünyada diplomasinin merkezi hâline gelmiş, Rusya ve Ukrayna arasındaki barışın savunucusu, anlaşmanın ve uzlaşmanın ara bulucusu olarak tarihî bir rol üstlenmiştir. İktidarı ve muhalefetiyle hepimiz için gurur verici şekilde, Sayın Cumhurbaşkanımızın güçlü liderliğinde Türkiye'nin dünya sahnesinden yükselişi sürüyor diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Gül Yılmaz...

16.- Mersin Milletvekili Zeynep Gül Yılmaz'ın, Mersin'deki tarımsal üretime ve Mersinli üretici ve çiftçilere verilecek desteğe ilişkin açıklaması

ZEYNEP GÜL YILMAZ (Mersin) – Ülkemizde tarımın başkenti olma yolunda önemli bir ivme kazanan seçim bölgem Mersin'imizin bereketli topraklarında dört mevsim üretim gerçekleştirilebilmektedir. Yüz ölçümünün yüzde 21'inde tarımsal üretim yapabilen ilimiz, narenciye üretiminde dünyada 4'üncü sırada yer alırken yaş sebze ve meyve, narenciye, bakliyat ihracatında da Türkiye'de ilk sıralarda bulunmaktadır. AK PARTİ hükümetlerimiz Türkiye'de tarımsal üretimin gelişmesi için yirmi yıldır çiftçilere ve üreticilere milyarlarca liralık desteklerde bulunmuştur. Mersinli üretici ve çiftçilerimize de 2021 yılı tarımsal desteklemeler kapsamında toplam 198 milyon 303 bin lira ödeme yapılacaktır. Çiftçilerimizin yanında olan, üreticilerimizi her daim destekleyen Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan ile Tarım ve Orman Bakanlığımıza teşekkürlerimi sunuyor, çiftçilerimize ve üreticilerimize bereketli olmasını diliyorum.

BAŞKAN – Sayın Karahocagil...

17.- Amasya Milletvekili Mustafa Levent Karahocagil'in, AK PARTİ Hükümetinin 2021 yılında gerçekleştirdiği yatırımlara ilişkin açıklaması

MUSTAFA LEVENT KARAHOCAGİL (Amasya) – Teşekkür ederim Başkanım.

2021 yılı içerisinde AK PARTİ Hükümetinin, lideri Recep Tayyip Erdoğan önderliğinde gerçekleştirdiği yatırımları anlatmaya devam ediyorum. Canlı popülasyonunu korumak ve artırmak için denizlerimize ve iç sularımıza 55 milyon yavru balık bıraktık. Kırsal kalkınmayı desteklemek için 2.460 projeye 645 milyon TL hibe verdik, böylelikle 12.500 kişiye istihdam sağladık. Çiftçilerimizin kullandığı 74'ün üzerinde makine ekipman grubuna yüzde 50 hibe desteği verildi. IPARD kapsamında 4.850 projeye 2,3 milyar lira destek verildi. Böylelikle 3,3 milyar lira yatırım ve 8.750 kişilik istihdam sağladık.

Koruma altına alınan büyük ova sayısı 429'a çıkarıldı. 8 adet tarıma dayalı ihtisas organize sanayi bölgesi kuruldu.

Bugüne kadar milletimizle yürüdüğümüz bu yolları inşallah 2023'te daha da genişleterek devam edeceğiz.

BAŞKAN – Sayın Sümer...

18.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, Cumhurbaşkanının bankacılık sektörüyle ilgili sözlerine ilişkin açıklaması

ORHAN SÜMER (Adana) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Cumhurbaşkanını bankacılık sektörüyle ilgili "Özel sektöre ait bankalar var, bu bankalar neye göre hareket ediyor? Bakıyorsunuz, yüzde 50'lere varan faizler var, içinde yüzde 50 kârla çalışan var mı?" diyor. "Bu, ancak esrar, eroin tüccarlarında olur." açıklamasında bulundu. Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu şubat ayı verilerine göre, bankaların kârı geçen yıla göre yüzde 323 artarak 38 milyar 999 milyon liraya yükseldi. Bu bankaların birçoğu özel bankalar. Kamu bankaları ise talimatla yandaşlarına dağıttıkları milyarlarca krediyi geri alamıyorlar. Kamu bankalarının uyuşturucu satmasına gerek yok, yandaşlarına verdikleri karşılıksız kredileri geri alsa kâr edecek. İktisat biliminden uzak, yaptığı yanlışlıkların filmi çekilecek olan saray iktidarı maalesef Türkiye'yi uçuruma sürüklemeye devam ediyor. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Özkan...

19.- Mersin Milletvekili Hacı Özkan'ın, Kütüphane Haftası'na ilişkin açıklaması

HACI ÖZKAN (Mersin) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Kütüphaneler bir toplumun bilgi birikiminin, kültür ve medeniyetinin en önemli hazinesidir. Günümüzde bilgiyi üreten ve kullanan toplumlar bilimsel, siyasi, ekonomik ve sosyal anlamda gücü elinde tutarlar. Bilgi çağında bireysel veya toplumsal olarak iyi ve başarılı bir yer edinmek istiyorsak okumak, düşünmek ve en önemlisi bilim ve teknolojiyi üretmek zorundayız. Bu özelliklere sahip olmanın, bilgiyi edinmenin en güvenilir, en etkili, en doğru yeri de kütüphanelerdir. Bu vesileyle kütüphane çalışanlarımız başta olmak üzere tüm kitapsever vatandaşlarımızın Kütüphane Haftası'nı kutluyor, bu anlamlı haftanın kitap okuma alışkanlığının bilgiye ve öğrenmeye olan ilgisi artmasını temenni ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Aksoy...

20.- Karabük Milletvekili Hüseyin Avni Aksoy'un, Karabük Yenice köylülerinin mağduriyetine ilişkin açıklaması

HÜSEYİN AVNİ AKSOY (Karabük) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Karabük ilimiz Yenice ilçesinde köylülerimiz mağdur durumdadır. Mazotun 23 liraya çıktığı, gübrenin tonunun 15 bin liraya yükseldiği, tarımsal ilaçların fahiş fiyatlarla satıldığı, elektriğin yüzde 127 zamlandığı bir dönemde ne ekim yapılabilir ne de üretim yapılabilir. Ayrıca oduna dayalı orman ürünlerinin kesilmesi, bölmeden çıkarılması, taşınması ve istifine ait işlerde orman köylülerimiz zor durumdadır. Orman Genel Müdürlüğü tarafından yayımlanan 310 sayılı Tebliğ’de 21,40 meyl ve 41,100 meyl gruplarına farklı fiyatlar uygulamak yerine bu fiyatlar yükseltilerek orman köylülerimizin mağduriyetinin giderilmesi gerekmektedir. Yaz koşullarına göre daha zor olan kış aylarında verilen üretim için teşvik primleri yükseltilmeli ve yıl sonuna kadar verilmelidir.

Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Zeynel Özen...

21.- İstanbul Milletvekili Zeynel Özen’in, Kızıldere katliamının 50’nci yıl dönümüne ilişkin açıklaması

ZEYNEL ÖZEN (İstanbul) – Teşekkürler Başkan.

Yolunu ve mücadelesini sürdürmekten onur duyduğum 68 kuşağı devrimci önderlerinden Mahir Çayan ve 9 yoldaşı Kızıldere köyünde 30 Mart 1972’de katledildiler. Mahir Çayan, Cihan Alptekin, Ömer Ayna, Saffet Alp, Sinan Kazım Özudoğru, Hüdayi Arıkan, Ahmet Atasoy, Ertan Saruhan, Sabahattin Kurt ve Nihat Yılmaz Kızıldere’de devrimci dayanışmasının nasıl olması gerektiğini, Denizler için yoldaşlarıyla birlikte kendi yaşamlarını feda ederek gösterdiler. Onlar canlarını ortaya koydukları bu direnişleriyle siper yoldaşlığının resmini tarih sayfalarına kazıdılar. Aradan elli yıl geçmesine rağmen Türkiye halkları, devrimcilerini unutmadı, unutmayacak. Anıları önünde saygıyla eğiliyorum.

BAŞKAN – Sayın Çakırözer...

22.- Eskişehir Milletvekili Utku Çakırözer’in, Türkiye Cumhuriyeti’nin bir parti devleti ve aile şirketi olmadığına ilişkin açıklaması

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Cumhurbaşkanı Erdoğan’ın Özbekistan’a resmî ziyaretindeki parti devletini andıran görüntüleri esefle kınıyoruz. Cumhurbaşkanını taşıyan uçak resmî makam uçağıdır, tüm harcamaları 84 milyonun vergilerinden ödenmektedir. Hâl böyleyken, o uçağa AK PARTİ Gençlik Kolları üyelerinin davet edilmesi demokratik devletin olmazsa olmazı olan hesap verebilirlik ilkesine aykırıdır. Aynı Cumhurbaşkanlığı sarayında AK PARTİ milletvekillerine ve il başkanlarına yemek verilmesi gibi, demokratik hukuk devletiyle bağdaşmaz. Özbekistan’daki karşılamada da Cumhurbaşkanının oğlunun en başta yer alması vahim protokol hatasıdır. Etnospor ve Okçuluk Federasyonu Başkanlığı sıfatlarıyla tanınan Bilal Erdoğan’ın yeri protokolün başı değildir.

Ayrıca, İstanbul’daki ateşkes müzakerelerinde Avrupa Birliği tarafından yaptırım uygulanan bir oligarkın devlet protokolünde başköşeye oturtulması Türkiye Cumhuriyeti’nin itibarını zedeler. Türkiye Cumhuriyeti parti devleti değildir, aile şirketi hiç değildir. 84 milyonun bütçesini yazlık, kışlık, uçan saraylarında parti bütçesiymiş gibi har vurup harman savuranlardan ilk sandıkta bu millet hesabını soracaktır diyorum.

BAŞKAN – Sayın Filiz...

23.- Gaziantep Milletvekili İmam Hüseyin Filiz’in, Antep savunmasının sembolü Şahin Bey’in Hakk’a yürüyüşünün 102’nci yıl dönümüne ilişkin açıklaması

İMAM HÜSEYİN FİLİZ (Gaziantep) – “Ben Antepliyim, Şahin’im ağam/Mavzer omzuma yük/Ben yumruklarımla dövüşeceğim/Yumruklarım memleket kadar büyük.”

Antep savunmasının sembolü Şahin Bey’in Hakk’a yürüyüşünün 102’nci yıl dönümünde başta Atatürk olmak üzere tüm şehitlerimizi ve gazilerimizi rahmetle anıyor, yüce Türk milletini ve Gaziantep’li hemşehrilerimi saygıyla selamlıyorum.

Şahin Bey, Fransızlara karşı köprü başında tek başınaydı ama şehadeti, Antep harbinin ilk ateşi oldu. Antepliler aç kaldılar, doktorsuz kaldılar, ilaçsız kaldılar. Antep Antep olalı, tarihinde böyle günler yaşamamıştı; bu defa başkaydı. Ölecekler ancak Fransız’a bu yerleri yâr etmeyeceklerdi. Bir türkû söyleniyordu siperlerde “Vurun Antepliler, namus günüdür” diye. Antepliler canlarını verdiler, Antep’i dünyada eşi olmayan “Gaziantep” yaptılar, destan yazdılar ve Mustafa Kemal’in “Ben Gaziantep’lilerin gözlerinden nasıl öpmem ki...” iltifatına mazhar oldular. Bu destan okullarda ders kitabı olarak okutulmalıdır.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Gülüm...

24.- İstanbul Milletvekili Züleyha Gülüm’ün, İstanbul Avcılar’da yer alan Xiaomi Salcomp şirketindeki işten çıkarmalara ilişkin açıklaması

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – İstanbul Avcılar’da Xiaomi Salcomp işçisi 110 emekçi küçülme yalanıyla işten çıkarıldı. Üstelik bu şirket 2 bin işçi çalıştıracığı garantisıyla devletten milyonlarca lira teşvik alan bir şirket; işçi sigorta primlerinden muaf tutuldu, gümrük vergisi muafiyeti ve gelir vergisi indirimi aldı. Tüm bu maddi destekler istihdam sağlama karşılığında şirkete tanındı, buna rağmen işçileri işten çıkardı. Peki, bunlar yaşanırken şirkete teşvik verenler ne yapıyor, neden denetleme yapılmıyor? Çalışma Bakanlığı ne yapıyor, işçilerin işten çıkarılmasına neden izin veriyor? Böylesi teşvik alan bir şirket nasıl oluyor da zarar ediyor? Biliyoruz ki şirketin küçülme gerekçesi bir bahanedir, asıl dert kâr hırsıdır, asıl dert işçilerin örgütlenmiş olmasıdır. İşçiler hakları için mücadele ediyor, işten çıkarılan işçiler derhâl işlerine geri dönsün.

BAŞKAN – Şimdi, söz talep eden Grup Başkan Vekillerine söz vereceğim.

Buyurun Sayın Usta.

25.- Samsun Milletvekili Erhan Usta’nın, Fatih Sultan Mehmet Han’ın doğum yıl dönümüne, Elektronik Denetleme Sistemi’nin tam bir terör hâline geldiğine, gıda enflasyonuna, memur ve işçi maaşlarına, EUROSTAT verilerine, Hazine ve Maliye Bakanının Türkiye ekonomisine ilişkin sözlerine, Türkiye’deki gelir adaletsizliğine, Cumhurbaşkanının tavsiye ettiği menünün halktan koptuğunu gösterdiğine ve KDV oranlarıyla ilgili düzenlemeye ilişkin açıklaması

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bugün 30 Mart, çağ kapatıp çağ açan, cennetmekân Fatih Sultan Mehmet Han’ın doğum yıl dönümü; kendisini rahmetle anıyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yollardaki bu Elektronik Denetleme Sistemi tam bir terör hâline gelmiştir, buna biz “EDS terörü” diyoruz. Geçmişte tabii daha büyük sıkıntılar vardı, bu konuları biz buralardan izah ettik, dolayısıyla bir kısmı düzeltildi ancak hâlen Elektronik Denetleme Sistemi, insanların trafik kurallarına uymasını sağlamaktan ziyade, para, kazanç kapısı olarak görülmektedir. Bilindiği üzere, burası genellikle gelir paylaşımı modeliyle yapılıyor, dolayısıyla yapan firma, belediye ve hazine buradan gelir sağlıyor. Buradaki amacın insanlara ceza kesmek olmaması gerekir; buradaki amacın tehlikeyi önlemek, trafik kazalarını önlemek olması lazım. Bu amaçtan ciddi bir sapma olduğunu görüyoruz. Ciddi sıkıntılar var, ciddi tepkilerle karşılaşıyoruz hatta cezalarını ödeyemeyen sürücülerin araçlarını satmak zorunda kaldığına yönelik vakaları da duyuyoruz. Bu konuda İçişleri Bakanlığını ben buradan uyarmak istiyorum.

Şimdi, diğer bir konu, tabii, Türkiye'nin artık gündemi yani bir zamanlar orta gelirden üst gelir grubuna çıkmayı tartışan, bir zamanlar teknolojiyi tartışan, birtakım meseleleri tartışan, daha üst unsurları tartışan Türkiye şu anda yokluğu, açlığı tartışıyor. Çığ gibi büyüyor yani ülke fakirleşiyor, ülke fakirleştiğinde de insanların yoksulluk problemi, açlık problemi çığ gibi büyüyor. Tabii, bunun temelinde de Hükûmetin yanlış politikaları yüzünden artık dünyada şampiyon hâline geldiğimiz enflasyon var. Özellikle gıda enflasyonu, hepimizin bildiği gibi –bakalım, pazartesi günü yeni veri gelecek, orada ne olacak bilmiyoruz ama- en son açıklanan veriye göre gıda enflasyonu yüzde 64,5. Bu da TÜİK rakamı, inanırsak. Yani bunun daha farklı olduğunu söyleyen başka çalışmalar da elbette var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Usta.

ERHAN USTA (Samsun) – Sağ olun Başkanım.

Şimdi, bunun haricinde, bakıyorsunuz, gelirler; memur maaşları, işçi maaşları yüzde 25, emekli maaşları yüzde 25-30 civarında artırıldı. Bunun hızla eridiğini görüyoruz. Daha önceden de biz bu konuyu teklif etmiştik. Sayın Genel Başkanımız Meral Akşener de bu konuyu dile getirdi. Mutlak surette yıl içerisinde, öyle 1 defa da değil, nisan, temmuz ve ekim aylarında güncelleme ihtiyacı var. Yani yılda 1 defa asgari ücret belirlenmesi veya yılda 2 defa memur ve emekli maaşının belirlenmesi daha düşük enflasyon dönemlerinin bir mekanizmasıydı. Bunun değiştirilmesi lazım. İnsanların alım gücü ciddi ölçüde düştü, dolayısıyla fakirlik çok yüksek boyutlara ulaştı. Bu çığlığa Hükûmetin kulak vermesi lazım.

Tabii, hep söyledikleri şey, AK PARTİ'li arkadaşlar veya Hükûmet tarafından söylenen şey: “Efendim, bütün dünyada fiyat artışları var.” Tabii, bununla ilgili defalarca söyledik, yine, EUROSTAT'ın en son verilerini sizinle de paylaşmak istiyorum. Buradan, bilmiyorum, grafik gösterecek mi?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, devam edin.

ERHAN USTA (Samsun) – Şu en üstteki sarı olan ne? Sayın Başkan, bu, enerji fiyatlarının son bir yıldaki artışı, enerji fiyatlarının son bir yıldaki artışı. Şu üstteki sarı çizgi, bütün ülkelerden farklılaşan çizgi Türkiye; yüzde 97. Bütün enerji unsurları var burada; elektrik daha yüksek, belki bir kısmı daha düşük ama ortalaması yüzde 97. E, bakıyorsunuz, bize en yakın olan ülkede yüzde 66 artış var; en düşük olan ülke de Sırbistan, yüzde 10 artmış. Yani şimdi, Avrupa'da yüzde 10 artarken veya diğerlerinin hepsi bizim üçte 1'imiz, dörtte 1'imiz, beşte 1'imiz kadar artarken niye Türkiye'de enerji bu kadar yüksek artmış? Dolayısıyla lütfen şu -artık yani bu kelimeyi kullanmak zorundayım ama- yalan kullanılmasın artık: “Bütün dünyada aynı problem var.” yalanı. Çok net bir şekilde, işte, EUROSTAT verileri gösteriyor.

Aynı şey akaryakıtta da var; bakın, burada daha belirgin bir şey var. İşte, akaryakıtta Türkiye, Avrupa'da -üstteki sarı- açık ara önde; yüzde 131. En yakın, bizi takip eden ülke İrlanda; yüzde 31 artmış. Yüzde 100'ün üzerinde, daha fazla bir artış var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, devam edin.

ERHAN USTA (Samsun) – Sayın Başkan, Polonya'daki artış ise yüzde 12, sadece yüzde 12. Yani onların da parası var, onlar euro falan da kullanmıyor; kaldı ki euro kullansın, biz paramızı değerli kılmak durumundayız. Dolayısıyla bunları anlamak mümkün değil. Bu fakirleşmeyi Hükûmetin görmesi lazım ve idare tarafından belirlenen ücret ve gelirlerin de asgari ücret, emekli maaşları, memur maaşları başta olmak üzere bu anlamda mutlak surette gözden geçirilmesi gerekiyor.

Tabii, Hazine Bakanının “Türkiye ekonomisini kurtardık elhamdülillah.” cümlesini anlamak mümkün değil. Yani zaten başlı başına bir vaka hâline geldi bu Bakan. Yani burada neyi kurtardı, bize bunu birisi izah etsin; kendisi izah etmiyorsa -yeni sistemde bakan yok- AK PARTİ'den arkadaşlar izah etsin, Türkiye'nin neresini kurtardılar? Türkiye bu kadar açlıkla, fakirlikle boğuşurken, insanlar... Ramazan yaklaştı, bir ramazan pidesi, yumurtasız ve susamsız, 6 lira bu ülkede. Yani bir asgari ücretli bu ramazan pidesini nasıl alacak? Tabii, Sayın Elitaş'ın işte “Pide zaten kuruyor, yemesinler.” türü bir tavrı var ama bizim bu insanlarımızdan bir ramazan pidesini esirgemememiz lazım, çok görmememiz lazım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Usta.

ERHAN USTA (Samsun) – Ama artık AK PARTİ yokluklarla, kuyruklarla anılacak bir partidir; 1970'leri aratan bir durum ortaya çıkmıştır, insanların pide yemesi bile lüks hâle gelmiştir. Ama bir taraftan da bakıyorsunuz, işte, 3 maaş alan ve aylık maaşı 313 bin lira olan bir Bakan Yardımcısı var bu ülkede. Sayın Başkan, bunları anlamak mümkün değil, 313 bin lira. Hangi vicdan sahibi bir insan buna tahammül edebilir, buna rıza gösterebilir? Yani şimdi, bakıyorsunuz, fahri Kur'an kursu öğreticileri -dün söyledim- vekil imamlar, usta öğreticiler, ücretli öğretmenler, tarım danışmanları açlık sınırının altında olan asgari ücretin de altında ücret alırken devlette çalışan, 313 bin lira maaş alan, ücret alan bir kamu görevlisi var bu ülkede. İşte, AK PARTİ'nin Türkiye'yi getirdiği nokta burasıdır. Gelir adaletsizliği olağanüstü şekilde artmıştır ve buna sessiz kalan, bu danışmanlara veya Bakan Yardımcılarına, Bakanlara -her kimse- kendisine yakın olan bu çevreye para vermeyi esirgemeyen bir iktidar var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Toparlayalım Sayın Usta.

ERHAN USTA (Samsun) – Bir yandan da tabii, Sayın Cumhurbaşkanı, yatarken bir menü veriyor insanlara. Yani ben çok merak ediyorum, o verdiği menüyü bu ülkede kaç kişi uygulayabilir, kaç kişi yiyebilir? Yani vatandaştan kopmak, haktan kopmak demek ki bu oluyor.

Sayın Başkan, son konu olarak da dün bir Cumhurbaşkanlığı kararnamesi çıktı. Bu kararnameyle katma değer vergisi oranlarında belli düzenlemeler yapıldı. Burada tuhaf bir şey yapıldı. Biliyorsunuz, mevcutta, 150 metrekaresinin altındaki konutlarda katma değer vergisi yüzde 1, net alanı 150 metrekaresinin üzerindeki konutlarda ise yüzde 18 olarak uygulanıyordu. Şimdi, 150 metrekaresinin altındaki -daha sosyal konut diyebileceğimiz- konutların yüzde 1 olan katma değer vergisi oranı yüzde 8'e çıkarıldı. Buna mukabil, milyon dolarlık bir konutunuz varsa... Mesela 160 metrekaresine olduğunu düşünün, bunun 150 metrekaresini o sosyal konutlardan alınan yüzde 8'den vergilendiriyorsunuz ancak 150 metrekaresinin üzerindeki kısmı için -10 metrekaresine kadar- yüzde 18 uyguluyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) – Bitireceğim Sayın Başkan, çok teşekkür ederim.

Yani tabii, bu hakikaten önemli bir konu. Ha, şunu düşünüyor olabilir AK PARTİ: “Zaten normal bir vatandaşın, orta gelirli bir konut alma imkânı yok; parası olan alıyor, hiç olmazsa...” O yüzden mi bunu yapalım dediler, bunu bize izah etmek durumundadırlar. Tabii, bir adım ötesini göremeyen bir iktidar bugün bu ülkeyi yönetiyor. Konut balonu şişiyor diye biz defalarca buradan uyardık. Ya, bunlar vergilerle, kredilerle teşvik edildi, şimdi yapılan işe bak. Yani buna sektör de dayanamaz, buna vatandaş da dayanamaz. Böyle istikrarsız bir ülke yönetimi var. Yani bunu daha önceden görmeleri lazım, politikaların tutarlı olması lazım bu ülkede. Hele hele vergi politikası gibi bir politikanın tutarlı olması lazım ama bir adım ötesini göremeyen bir iktidar

Türkiye'yi yönetmeye çalışıyor. O yüzden Türkiye yönetilmiyor, savruluyor.

Genel Kurulu saygıyla selamlarım.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Bülbul...

26.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbul'ün, Kütüphane Haftası'na, Darüşşafakanın kuruluş yıl dönümüne, Yunanistan'ı adalar, düzensiz göç, terörle mücadele, Batı Trakya Türklüğü ve mavi vatan gibi konu başlıklarında uluslararası hukuka uygun hareket etmeye davet ettiklerine ve ABD'nin, terör örgütü PKK'nın Suriye koluna aktarmayı öngördüğü mali yardıma ilişkin açıklaması

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 1964 yılından itibaren ülkemizde her yıl mart ayının son haftası Kütüphane Haftası olarak kutlanmaktadır. Vatandaşlarımıza ve özellikle gençlerimize kitap okuma alışkanlığının kazandırılması, kitap sevgisinin artırılması ve kitaplara erişimin kolaylaştırılması hususunda kütüphanelerimiz hayatımızda çok büyük öneme sahip olmuştur. Medeniyetlere beşiklik eden, bilgi ve kültür hazinesi kütüphanelerimizin vatandaşlarımızla dolup taşmasını temenni ediyor, tüm kitap dostlarının ve kütüphanecilerimizin 28 Mart-3 Nisan Kütüphane Haftası'nı kutluyoruz.

Sayın Başkan, temelleri dönemin padişahı Sultan Abdülaziz'in fermanıyla atılmış olan Cemiyet-i Tedrisiye-i İslamiyenin yani İslam Okutma Kurumunun çalışma prensiplerine dayanan, "şefkat yuvası" anlamına gelen Darüşşafaka, Türkiye tarihinin eğitim alanındaki ilk sivil toplum kuruluşu olarak dönemin devlet adamları Yusuf Ziya Paşa, Gazi Ahmet Muhtar Paşa gibi önemli devlet adamlarının girişimleriyle kurulmuştur. 30 Mart 1863 tarihinde çalışmalara başlayan Darüşşafaka, annesi veya babası hayatta olmayan ve maddi olanakları kısıtlı yetenekli çocuklarımıza yüksek standartlarda eğitim vererek eğitime büyük hizmetler yapmaya devam etmektedir. Köklü geleneğiyle faaliyetlerini sürdüren Darüşşafakanın kuruluşunu kutluyor, çalışmalarında başarılar diliyorum.

Sayın Başkan, geçtiğimiz günlerde Yunanistan, Lozan Anlaşması'na göre silahsız ve askersiz olması gereken Sisam Adası'nda askerî bir geçit düzenleyerek yeni bir provokasyona imza atmıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, devam edin.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) - Uluslararası hukuka aykırı bir şekilde silahsız statüdeki adaları silahlandırarak ve Türkiye'ye tahrik edici faaliyetlerle mukabele eden Yunanistan, komşuluk ve dostluk prensiplerine uymamaktadır.

Bununla birlikte, Yunanistan, düzensiz göçmenleri ölüme itmeye devam etmekte, insanlık dışı politikasını da sürdürmektedir. Dün yine, Yunanistan tarafından geri itilerek Ege Denizi'nde ölüme terk edilen 84 düzensiz göçmen, Türk Sahil Güvenlik ekipleri tarafından kurtarılmıştır. Yunanistan Başbakanı Miçotakis'in 12 Martta ülkemize yaptığı ziyarette Cumhurbaşkanımızla görüşmesinin ardından ikili ilişkilerin gelişmesi konusunda mutabık kalındığına dair yapılan açıklamanın üzerine Yunan tarafının bu tahrik edici faaliyetlerine devam etmesi tabii ki bizleri şaşırtmamıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, devam edin.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Yunan tarafını, adalar, düzensiz göç, terörle mücadele, Batı Trakya Türklüğü ve mavi vatan gibi konu başlıklarında uluslararası hukuka uygun hareket etmeye davet ediyoruz. Zira, Türkiye ve Yunanistan arasında saymış olduğumuz meselelerde yaşanan kriz ve gerilimler ilk önce Yunan tarafının huzurunu bozacak, kendilerini oldukça zora ve sıkıntıya düşürecektir.

Sayın Başkan, ABD yönetiminin geçtiğimiz yıllarda terör örgütü PKK'nın Suriye kolu PYD/YPG'ye tırlarca yapmış olduğu askerî ve lojistik yardımlar dünya kamuoyunca malumdur. ABD'nin, DAESH terör örgütüyle mücadele bahanesiyle ülkemizi tehdit eden terör örgütlerine bütçesinden ayırdığı fon tutarı 2019 ve 2020 yıllarında 550, 2021'de 200 ve 2022 yılında 500 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, devam edin.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – ABD yönetimi tarafından 2023 yılı bütçesi için kongreye sunulan teklifte, 542 milyon dolarlık yeni bir mali yardımın terör örgütü PKK'nın Suriye koluna aktarılması öngörülmüştür. Dostluk ve müttefiklik anlayışıyla asla bağdaşmayan bu programı Gazi Meclisimizden şiddetle kınadığımızı ifade ediyor, ABD'yi derhâl Türk devletinin hassasiyetine uymaya ve tahrik edici bu politikalarından vazgeçmeye davet ediyoruz.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Sayın Beştaş...

27.- Siirt Milletvekili Meral Daniş Beştaş'ın, Kızıldere katliamının 50'nci yıl dönümüne, TOMA çarpması sonucu yaşamını yitiren Efe Tektekin ile Mehmet Tektekin'le ilgili görülen davada çıkan kararı kesinlikle kabul etmediklerine, İmralı Cezaevindeki tecride, Cumhurbaşkanının önerdiği karışında yer alan kestane balının Rize'nin İkizdere ilçesine bağlı Eskencidere'deki taş ocağı projesi yüzünden yok olacağına, diş tedavisinde kullanılan ithal malzemelerdeki fiyat artışına, Çanakkale Köprüsü için verilen geçiş garantisinin hazineye olan yüküne ve gıda enflasyonuna ilişkin açıklaması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Evet, bugün 30 Mart, bundan elli yıl önce Deniz Gezmiş ve yoldaşlarının idamını engellemek için yola çıkan Mahir Çayan ve 10 arkadaşının katledilmesinin yıl dönümü. Elli yıl geçti ama hâlâ acısı dipdiri ve kanayan bir yara olmaya devam ediyor. Açıkçası, biz her zaman şunu söylüyoruz: Katliamlarla yüzleşmeyen siyasi otoriteler bunları hep yok saymayı tercih ediyorlar fakat biz geçmişle yüzleşmenin toplumsal yaraları saracağına olan inancımızı bir kez daha ifade etmek istiyoruz.

Sevgili Mahir Çayan'ın sözlerini tekrar anımsatmak isterim: "Onlar bir avuç, biz ise milyonlarız. Kaybedeceğimiz hiçbir şey yoktur, kazanacağımız koca bir dünya." "Asıl siz teslim olun, biz buraya teslim olmaya değil ölmeye geldik." diyen Mahir Çayan ve 10'ları saygıyla anıyorum.

Efe Tektekin, 5 yaşında bir Kürt çocuğu, Diyarbakır'ın Bağlar ilçesinde bir TOMA'nın çarpması sonucu yaşamını yitirdi. Bir dava süreci başlatıldı polis memuru hakkında ve dün bu polis memuru beraat etti. Evet, bir Kürt çocuğunun daha ölümü yargı tarafından onaylandı. Kürt çocuklarının büyümesine bile engel olunuyor. Bu davadaki en büyük vahamet, 5 yaşındaki bir çocuğun kusurlu bulunması; ölmek de kusur sayılıyor bu ülkede, eğer Kürt'seniz her türlü tespit mübah oluyor. Ne yazık ki Efe Tektekin'in dedesi Mehmet Tektekin de bir yıl öncesinde yine bir TOMA'nın çarpması sonucu yaşamını yitirmişti. Biz yargının bu kararını kesinlikle kabul etmiyoruz, doğru bulmuyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, devam edin.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Kürt çocuklarının öldürülmesine onay verildiğini herkes gibi biz de gayet iyi biliyoruz.

Tüm aileye tekrar başsağlığı diliyor ve acılarını paylaştığımızı ifade etmek istiyorum.

Sayın Başkan, yirmi üç yıldır İmralı Cezaevinde tecrit var, ağırlaştırılmış bir tecrit var; Hamili Yıldırım, Ömer Hayri Konar, Veysi Aktaş ve Abdullah Öcalan tecrit altında tutuluyor. Yedi yıldır bu ağırlaştırılmış tecrit sistemi daha da ağırlaştırılarak devam ediyor. Avukatları bir açıklama yaptı ve İmralıdan 25 Mart 2021 tarihinden beri hiçbir şekilde haber alınamıyor. 2021 yılı boyunca 71 aile görüş talebi ve 202 de avukat başvurusu yapılmış ve herhangi birine de olumlu bir yanıt verilmemiş; geride bıraktığımız üç ay içinde de 20 başvuruya yine hiçbir yanıt verilmemiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, devam edin.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Yeni uygulamalar, yasak ve cezalar üretilerek son on yılın en ağır tecrit şartları son bir yıl içinde hayat bulmuş ve bu durum hâlâ devam ettirilmektedir.

Bir kez daha şu çağırıyor yapıyoruz: Tecridi kaldırın, İmralının kapılarını açın, görüşmelere açın, telefonlara açın ve herkesin kullandığı yasal hakları kendisine de sağlayın. Bu konuda, açıkçası, tecritte ısrarın nelere yol açtığını en iyi bu iktidar biliyor. Bu gerçeği göz ardı eden herkes, çok büyük yanılır ve büyük kaybeder. Tecrit, işkencedir ve bir insanlık suçudur.

Sayın Başkan, geçenlerde Cumhurbaşkanı Erdoğan akşam ilaç niyetine yediği karışımı çiftçilere önerdi, çokça tartışıldı. Niye aktardığını kimse de anlamadı çünkü "Açız." diyene öğün küçültme önerisi yapan AKP'lilerin reisi kendisi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, devam edin Sayın Beştaş.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Çünkü kendisi dışındaki AKP'liler "Öğün küçültün." diyor ama reis olarak kendisi bir karışım önerdi. Önerdiği yoğunluğunda kestane balı yani diğer adıyla deli bal da vardı. Rize İkizdere ilçesi Eskencidere'de taş ocağı projesi yüzünden bölgeye özgü üretilen kestane balı, deli bal yok oluyor. Köylüler aylardır "Balımız, çayımız yok olacak." diye feryat ediyor. Eskencidere'de yörenin balı, 5'li çeteye kurban ediliyor. Daha ocak açılmadan bölge yaşanmaz hâle geldi. Bunu da kamuoyuyla paylaşmak istiyoruz.

Diş tedavisinde ölçü, dolgu ve cerrahi malzemelerin fiyatı yüzde 200 arttı ve sağlık hakkına erişim fiilen engelleniyor. Sağlık sektörünün önemli bir halkası diş hekimleridir, biliyoruz; hepimizin, herkesin diş hekimlerine mutlaka işi düşüyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, devam edin.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Diş hekimleri, maliyetler ve ithal malzemeler nedeniyle çok sıkıntılı günler geçiriyor. Yüzde 200 civarındaki artışın sonuçları çok ağır oluyor. Diş hekimlerinin kullandığı malzemelerin yüzde 99'u ithal ürün, "sarf malzemeleri" olarak adlandırılan dolgu ölçü malzemeleri ve cerrahi malzemelerin neredeyse tamamı yurt dışından geliyor. Döviz kurundaki artış, yükseliş buraya doğrudan yansıyor ve diş hekimleri, bunu hastalarına bile yansıtamıyorlar ve yansıtılabilecek hastalar tedavi haklarından vazgeçiyor. Biz, sağlığa erişimin eksiksiz sağlanması, devletin görev ve sorumluluğudur hatırlatmasını bir kez daha yapıyoruz ve Sağlık Bakanlığından açıklama bekliyoruz.

Çanakkale Köprüsü'nün açılışında 45 bin araç garantisi verildiğini ilk günkü açıklamalardan gördük.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, toparlayalım Sayın Beştaş.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) - Ama ilk günkü geçiş sayısı 6 binde kaldı. Hazinesinin sadece bir günlük zararı 11,2 milyon lira oldu. 39 bin araç fark için hazine, her araç başına 17,7 euro üzerinden yaklaşık 690 bin euro ödeme yapacak. Feribot işletmesini yapan GESTAŞ'ın taşıdığı yıllık araç sayısı yaklaşık 10 bin araç civarında, pandemi öncesinde ise 2019 yılında 12 bin araç taşındı. Yani feribotun taşıdığı araç sayısı, garanti edilenin çok altında. Çok öngörülü Ulaştırma Bakanlığı, eldeki verilere bakmadan 45 bin araç garantisi vermiş, verilen bu garantinin yükü, hazinenin yani bizlerin, hepimizin omzuna yüklenmiş ağır bir yüküdür.

Son olarak, Sayın Başkan, TÜRK-İŞ gıda enflasyonu açıklandı, martta aylık bazda yüzde 8,24, yıllıkta ise yüzde 76,39 oranında artış göstermiş.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) - Bitiriyorum.

BAŞKAN – Buyurun, toparlayın Sayın Beştaş.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) - Artık, yoksulluk sınırı 16.052 liraya, açlık sınırı da 4.928 liraya çıktı. Birçok üründe çok yüksek artış var, mesela ayçiçeği yağında yüzde 40, şekerde yüzde 70 artış var ve yurttaşlar açlıkla yüz yüze. Cumhurbaşkanı, KDV oranlarında indirimleri açıkladı, genel olarak yüzde 8'e indirildi fakat bu indirimler derde deva oranlar değil, gıda fiyatlarında bir indirim yok. Bizim bu konuda Meclise sunduğumuz kanun teklifleri derhâl gündeme alınmalı ve insanların açlıktan ölmemeleri için atılması gereken adımlar atılmalıdır.

Çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Özkoç...

28.- Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un, Resmî Gazete'de yayımlanan 97 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'ne ve Hatay Milletvekili Hüseyin Yayman'ın yaptığı gündem dışı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Dün Resmî Gazete'de yayımlanan 97 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 1'inci maddesiyle Millî Saraylar İdaresi Başkanlığına kamu kurum ve kuruluşlarının müzelerinin yönetimini devralabilme yetkisi verildi. Bu düzenleme, belediyeler ve üniversiteler tarafından kurulan müzelerin yönetiminin devralınmasıyla ilgili bir düzenlemedir. Bu düzenleme, Anayasa'nın 104'üncü maddesinin on yedinci fıkrasında Cumhurbaşkanlığı kararname çıkarma yetkisinin sınırlarını belirleyen düzenlemeye de açıkça aykırıdır.

İlk olarak, kanunla düzenlenmiş konularda Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle düzenleme kesinlikle yapılamaz. 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu'nun 24'üncü ve 26'ncı maddelerinde özel müzenin kuruluşu, işletilmesi ve yönetilmesine ilişkin açık düzenleme yapılmış ve bunların yönetiminin devredilebileceğine ilişkin bir yetki, herhangi bir bakanlık dâhil yürütme organına tanınmamıştır.

Kanuna açıkça aykırı bir düzenleme yapılmaktadır. Bu, Türkiye Büyük Millet Meclisinin yasama yetkisine müdahaledir.

İkinci olarak, münhasıran kanunla düzenlenmesi gereken alanlarda Cumhurbaşkanlığı kararıyla düzenleme yapılmaktadır. Bu da Anayasa 104/17'ye aykırıdır. Şöyle ki: Anayasa'nın 127'nci maddesine göre yerel yönetimlere ilişkin düzenlemelerin kanunilik ilkesine uygun olarak kanunla düzenlenmesi gerekir. Aynı şekilde, Anayasa'nın 130'uncu maddesine göre de üniversitelere ilişkin hususların da kanunla düzenlenmesi gerekir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Özkoç.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Bu açıdan da Anayasa'ya aykırılık taşıyan bu düzenlemenin bir an önce iptal edilmesi gerekmektedir.

Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; Genel Kurulda bazı belediye başkanlarımızla ilgili açıklamalar yapıyor ve eleştiriler geliyor. Şu anda Cumhuriyet Halk Partili büyükşehir belediye başkanlarımızın hepsinin millet hizmetinde çok büyük başarılar elde etmesini halkımız takdir ediyor. Hatay Büyükşehir Belediye Başkanımız Lütfü Savaş'la ilgili Hatay halkının büyük bir teveccüh gösterdiği ve oradaki vatandaşlarımızın, belediye başkanlarımızın hizmetlerine destek verdiğini hepimiz biliyoruz ancak Hatay'da fiili bir durum yaratılmıştır. Maalesef, iktidarın yanlış göç politikası neticesinde Hatay nüfusundan ve Kilis nüfusundan daha fazla Suriyeli'ye orada yaşama imkânı sağlanmıştır; onlar maalesef Hatay nüfusunu da geçmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, devam edin.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Büyükşehir Belediye Başkanımız, kendi ilinde yaşayan nüfusa bütün imkânlarıyla hizmet verebilmek için çabalarırken gerçekleri de ortaya koymuştur, demiştir ki: "Siz, Türkiye Cumhuriyeti vatandaşları olan nüfus kadar bana gelir temin ediyorsunuz ama onun 2 katı fazlası olan bir nüfusa da hizmet etmemi istiyorsunuz." Bundan dolayı eleştiriliyor olması doğru değildir. Hatay Büyükşehir Belediye Başkanımızın söylediği, hem Türkiye'nin güvenliği açısından çok doğrudur, Suriyelilerin orada bu kadar birikmiş olması risklidir hem de belediyecilik ve yerel yönetim açısından da doğrudur, bu hizmetlerin devlet tarafından karşılanıyor olması gerekir. O yüzden, Hatay Büyükşehir Belediye Başkanımızı eleştirmekten çok, onun ne dediğine kulak vermek Türkiye'nin menfaatinedir.

Teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Akbaşıoğlu.

29.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun, Rusya-Ukrayna savaşının sona ermesi için İstanbul'da yürütülen müzakerelere ve 3600 ek gösterge, asgari ücret, sözleşmeli personel ve EYT'lilerle ilgili yapılacak düzenlemelere ilişkin açıklaması

MUHAMMET EMİN AKBAŞIOĞLU (Çankırı) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, hepinizi hürmetle muhabbetle selamlıyorum.

Değerli Başkanım, değerli milletvekilleri; hakikaten, dün İstanbul'da bir araya gelen Rusya ve Ukrayna heyetlerinin bu toplantıyı çerçevelediği yaklaşım, herkes için bir umut ışığı olmuştur. Bu manada, Sayın Cumhurbaşkanımızın proaktif diplomatik girişimleri neticesinde, gerçekten her iki liderin bir araya geleceği bir altyapının Türkiye'nin öncülüğünde oluşturulması, Türkiye'nin dünya barışına katkısı bakımından tarihi önemi haizdir. Bu manada, "Dünya 5'ten büyüktür." mottosuyla Birleşmiş Milletlerde bütün insanlığa bir çağrıda bulunan Cumhurbaşkanımızın, nasıl bir etkileşim içerisinde netice alıcı yaklaşımların altyapısını hazırladığı da bu şekilde ortaya çıkmış olmasından dolayı, ülke olarak barışa ev sahipliği yapmamızdan dolayı büyük bir mutluluk içerisinde olduğumuzu ifade etmek isterim. İnşallah, heyetler arası görüşmelerin, Dışişleri Bakanlarının paraflarıyla, onaylarıyla, Sayın Putin ve Sayın Zelenski'nin bir araya gelmesine zemin hazırlayacağı ümidimizi ve bunun İstanbul'da, Türkiye'de gerçekleşmesi çağrımızı yüce Meclisimizden tekrarlıyoruz. Bu manada, inşallah, barışın, umudun ve liderliğin ülkesi Türkiye'nin her zaman bölgesel ve küresel barışa aktif bir şekilde katkı yapacağını belirtmek isterim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

MUHAMMET EMİN AKBAŞIOĞLU (Çankırı) - Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; bugün basın açıklamamızda da ifade ettiğimiz üzere, çeşitli platformlarda gündeme getirilen ve gazeteci arkadaşlarımızın da basın açıklaması sonrasında sorularını tevcih ettiği hususlara ilişkin burada da Genel Kurulu bilgilendirmek isterim ki 2021 Kasım ayında yapmış olduğumuz toplantıda 5 adım atacağımızı ifade etmiştik; 1'inci olarak asgari ücretle ilgili düzenlemeyi, 2'nci olarak memur ve emeklilerin zamlarıyla ilgili durumu, 3'üncü adım olarak 3600 ek göstergeyle ilgili düzenlemeyi, 4'üncü olarak belediyelerde çalışan kardeşlerimiz dâhil olmak üzere sözleşmeli personelle ilgili durumu ve nihayetinde...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Akbaşıoğlu.

MUHAMMET EMİN AKBAŞIOĞLU (Çankırı) - ...5'inci olarak da EYT'li kardeşlerimizle ilgili durumun ele alınacağını; bütün bunların 2022 yılı içerisinde, Çalışma Bakanımızın önderliğinde kamuoyuyla da paylaşılacağını ifade etmiştim. Şu anda, ilgili paydaşlarla ve sendikalarla görüşmelerin devam ettiği 3600 ek göstergeyle ilgili etki analizleri çalışmaları devam ediyor. İnşallah, bu konuyla ilgili temmuza kadar, bu yasama döneminde bunu yasalaştıracağımızı ifade etmiştik; bunu tekrar ediyorum.

Aynı şekilde, değerli arkadaşlar, biliyorsunuz, öğretmenlerle ilgili, kariyer mesleğine ilişkin bir kanuni düzenleme yapmışık ve orada, memurlarla ilgili yapacağımız düzenlemenin öncülü olarak, öğretmenlerimizle ilgili 3600 ek göstergenin Ocak 2023 tarihinden itibaren geçerli olacağına dair düzenlemeyi yüce Meclisimiz kanunlaştırdı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, toparlayalım.

MUHAMMET EMİN AKBAŞIOĞLU (Çankırı) – Bu bir örnektir, daha geniş spektrum içerisinde ilgili kanunlarda değişikliği inşallah, temmuz ayına kadar gerçekleştireceğimizi ifade etmek isterim.

Aynı zamanda, asgari ücretle ilgili gündeme getirilen hususlar var. Bunun da yıl ortasında değerlendirileceğini Sayın Cumhurbaşkanımız da ifade etmişlerdi, bunu aynen tekrarlıyorum. İnşallah, 3600 ek göstergeden sonra sözleşmeli personelin durumunu ele alacağız ve bunu neticelendireceğiz. Ondan sonra da EYT'li kardeşlerimizin durumunu ele alıp bununla ilgili ne düzenleme yapacağımızın bilgisini 2022 yılı içerisinde sizlerle de kamuoyuyla da paylaşacağımızı ifade ediyor, hepinize saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN – Gündeme geçiyoruz.

Başkanlığın Genel Kurula sunuşları vardır.

İYİ Parti Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

Öneriyi okutuyorum:

VII.- ÖNERİLER

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri

1.- İYİ Parti Grubunun, Denizli Milletvekili Yasin Öztürk ve arkadaşları tarafından, ürünlerinde şeker kullanmak zorunda olan imalatçılara uyguladığı raf fiyat garanti sistemi nedeniyle şeker satışı yapmayan Türkiye Varlık Fonunun portföyünde bulunan Türk Şeker Fabrikaları Anonim Şirketinin bazı özel şeker fabrikalarına satış yapmadığına ilişkin iddialarının ve özelleştirilen şeker fabrikalarının zam beklentisi nedeniyle depolarında bulundurdıkları şekeri stoklayarak piyasaya satış yapmamasının araştırılması amacıyla 30/3/2022 tarihinde

30/3/2022

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 30/3/2022 Çarşamba günü (bugün) toplanamadığından, grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Erhan USTA
Samsun
Grup Başkan Vekili

Öneri:

Denizli Milletvekili Yasin Öztürk ve 21 milletvekili tarafından, ürünlerinde şeker kullanmak zorunda olan imalatçılara uyguladığı raf fiyat garanti sistemi nedeniyle şeker satışı yapmayan Türkiye Varlık Fonunun portföyünde bulunan Türk Şeker Fabrikaları Anonim Şirketinin bazı özel şeker fabrikalarına satış yapmadığına ilişkin iddialarının ve özelleştirilen şeker fabrikalarının zam beklentisi nedeniyle depolarında bulundurdıkları şekeri stoklayarak piyasaya satış yapmamasının araştırılması amacıyla 30/3/2022 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerin 30/3/2022 Çarşamba günü birleşiminde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Önerinin gerekçesini açıklamak üzere İYİ Parti Grubu adına Denizli Milletvekili Sayın Yasin Öztürk.

Buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA YASİN ÖZTÜRK (Denizli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; partimizin grup önerisi üzerine söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Ülkemizde bir şeker krizi var. Market raflarındaki şeker sadece 1 adet alımla sınırlandırılmış durumda ve pahalı. İmalatçı ve gıda sanayicisi, özel şeker fabrikalarının fahiş fiyatlı şekerini almaya zorlanıyor.

Tarım Bakanlığına göre, geçen sezonda, yüzde 94'lük artışla, pancar ve şeker üretiminde tüm zamanların rekoru kırılmıştır ve ülkede 200 bin ton ihtiyaç fazlası şeker var. TÜRKŞEKER stoklarının ağustos ayına kadar yani yeni sezona kadar yeteceği söyleniyor. Özel şeker fabrikaları "Elimizde yeterince şeker var." diyor. E, sormazlar mı o zaman madem yeterince şeker var, şekerde kriz neden bitmiyor, fiyatlar neden inmiyor, kim bu kumpası kuranlar?

Evet, şeker üretimi arz talep açısından yeterli, buna rağmen fiyatlar neden artıyor? Çünkü şeker fiyatlandırılmasında kontrolsüz bir yapı var, yönetim krizi zafiyeti var. Çünkü ülkede kamu eliyle desteklenen bir stokçuluk var. Kamu eliyle şeker stokçuluğunu kim yapıyor? 2018 yılında yapılan özelleştirmeler sonunda elindeki 25 fabrikanın 10'unu elinden çıkaran TÜRKŞEKER. Kamunun elinde kalan 15 şeker fabrikası bugün Türkiye Varlık Fonunun portföyünde. Kâr ederken Varlık Fonu portföyüne geçen kurum ve kuruluşların ortak noktası, zarar etmesi; BOTAŞ gibi, ÇAYKUR gibi, diğerleri gibi.

TÜRKŞEKER, verimlilik esasına dayansa da kârlılık esasına göre hareket eden bir kuruluş değil, bu yönüyle oluşan zarar bir şekilde açıklanabilir ama bu zarar, satış ve pazarlama amacıyla kurduğu TÜRKŞEKER Tarım Şirketi üzerinden bazı zincir marketlerini, bazı özel şeker fabrikalarını zenginleştirmek, devlet eliyle stokçuluğu teşvik etmek amacıyla oluşuyorsa orada "Dur!" demek gerekiyor. TÜRKŞEKER Tarım AŞ'nin paketleme tesisi bile yok, şeker piyasasında bunu fason bir şekilde yapıyor, ara şirket kurarak ilave 100 lira fiyat artışı yapıyor.

Özelleştirmelerden önce piyasanın, şeker piyasasının yüzde 65'inden fazlasını TÜRKŞEKER ürettiyordu, şimdilerde ise bu oran yüzde 35'lere düştü. Hâkimiyet kamudan özel sektöre geçince şeker fiyatları da bu hâkimiyete göre şekillenmeye başladı. TÜRKŞEKER, uyguladığı raf fiyat garanti sistemiyle sadece market ve bakkallara şeker satışı yapmakta, sanayicilere ve ürünlerinde şeker kullanmak zorunda olan imalatçılara satış yapmamaktadır.

Bu, hep böyle miydi? Hayır. Bir süre öncesine kadar imalatçılar da TÜRKŞEKER'den şeker alımı yapabiliyordu. TÜRKŞEKER fabrikaları 50 kilogramlık bir şekeri 298 liraya satarken piyasadaki toptancılarda 50 kilogramlık bir çuval şeker 700 lira, 800 lira aralığında satışa sunulmaktadır. Yap-işlet-devret projelerinde projelere garanti veren iktidar, anlaşılan şeker fabrikalarına da garanti vermiş. Kamu ve özel şeker fabrikaları arasındaki bu uçurum, bu makas başka türlü açıklanamaz.

Sanki bundan habersiz olan Tarım Bakanlığı geçtiğimiz günlerde bir açıklama yaptı: "Özel firmaları uyardık. Şekerin çuval fiyatı 575 liraya indirildi." Sayın Bakan, buradan bir ihbarda bulunuyorum: Sizi kandırmışlar. Sadece bir şeker fabrikası, imalatçılara bir saatliğine 598 liradan satış yaptı, diğer fabrikalar ise "Elimizde şeker yok." bahanesiyle ne fiyat verdi ne satış yaptı. Toptancı, imalatçı bugün bile indirilmiş fiyatı geçtik, şişirilmiş eski fiyattan bile şeker bulamıyor.

Ticaret Bakanlığı açıklama yapıyor: "Rekabeti bozan faaliyetler nedeniyle şeker fabrikalarını denetliyoruz." Sayın Bakan, yirmi gün arayla bu ikinci denetiminiz, demek ki sizleri de dikkate alan yok. Sizi de buradan uyarıyorum: Stokçuyu yanlış yerde arıyorsunuz.

TÜRKŞEKER'in 2 fabrikası Eskişehir ve Burdur'dan günlük onar tır olmak üzere -biri özel şeker fabrikasına olmak üzere- şeker yükleme yapıyor. Bir tır yaklaşık 27 ton alıyor yani günlük, kamu şeker fabrikasından özel fabrikaya 270 ton gidiyor, 2 fabrikadan bu yükleme dikkate alınırsa günde 540 ton. Satış, TÜRKŞEKER'in şirketi TÜRKŞEKER Tarımdan yapılıyor; tırların istikametinin yönü Afyon'a.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Yasin Bey.

YASİN ÖZTÜRK (Devamla) – Malatya'da olanları ise sağır sultan bile duydu. Adı geçen AK PARTİ'si iktidar vekilinin gelen cevabı daha vahim: "Bugün itibarıyla bayiliği bıraktık."

Bu satışlar, özellikle TÜRKŞEKER'in market ve bakkala bile ürün satışını kısıtladığı son beş ayda yapılıyor. Peki, TÜRKŞEKER Tarımdan yaklaşık 300 liradan alınan bu şeker özel fabrikalarda kaç liradan satılıyor? 700-800 liradan. Fiyat kontrolü var mı? Yok. Denetim var mı? Sadece kâğıt üstünde. Şeker var mı? Çünkü şeker de hâlâ zam beklentisi içinde bulunduğu için o da yok. Ramazan ayı geldi, çattı; ne yapacak vatandaşı, ne yapacak üretici, ne yapacak gıda sanayicisi? Bakın, kontrol edemediğiniz fiyatlandırma, içinde eser miktarda bile şeker bulunan bütün ürünlerin fiyatlarına zam olarak yansıtacak.

Sözlerimi sonlandırmadan size son dakika haberi vereyim: TÜRKŞEKER bugün itibarıyla fiyatlarına yüzde 24 zam yaptı. Kasım ayında ne diyordu TÜRKŞEKER'in Genel Müdürü Mücahit Alkan?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

YASİN ÖZTÜRK (Devamla) – Sayın Başkanım, cümlemin sonunu tamamlayayım lütfen.

"Kriz çığırtnklarına fırsat vermeyelim, stok yapan firmaların bu stokları ellerinde patlar; 2022 Eylül ayına kadar şekere zam yapılmayacak."

Biz, makas kapansın derken özel fabrikaların fiyatları düşürülerek makas kapansın diyoruz; siz, tam tersine, devlet elindeki TÜRKŞEKER fiyatını zamlayarak makası kapatmaya çalışıyorsunuz.

Bu arada, en yeni, en genç şeker fabrikası Samsun Çarşamba Şeker Fabrikasını bile hâlâ faaliyete geçiremediniz. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Antalya Milletvekili Sayın Kemal Bülbül.

Buyurun Sayın Bülbül. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA KEMAL BÜLBÜL (Antalya) - Sayın Başkan, Değerli Divan, değerli Genel Kurul üyeleri; keşke konu da adı gibi tatlı, şeker gibi olsaydı da böyle şeker şeker konuşsaydık değerli şekerlerim ama konu oldukça ağır. Şöyle düşünelim: Benim çocukluğumda Malatya Ovası'nın neredeyse yüzde 70-80'inde şeker pancarı üretimi, tütün üretimi ve benzeri endüstri bitkileri vardı fakat şeker fabrikalarına müdahale, üretime müdahale, üretimdeki kısıtlama, üretimdeki sınırlama, kota ve benzeri nedenlerle şeker pancarı üretimi düştü, o araziler de yapılaşmaya açıldı; şu anda Malatya Oto Sanayi Sitesi'nin bulunduğu arazinin tamamı şeker pancarı üretilen bir araziydi, şimdi de orada betonlaşma var, o güzelim tarım arazisi köreltilip yerle bir olmuş.

Bir yanda kriz, bir yanda stok ve bunun suçlusu yok. Bir yanda kriz var, bir yanda stok var; kriz ve stok nedeniyle tüketici, yurttaş, şekere ihtiyaç duyan... Temel tüketim maddelerinden biri. Daha yakın zamana kadar halk nezdinde 3 tane temel tüketim maddesi vardı: Un, şeker, tuz. Çünkü halkın geçim standardı onunla alakalıydı. Maalesef, yine aynı noktaya düştük de yine bu yoksullukta, bu pahalılıkta, bu dar gelirlilik... Ne diyor? Efendim, fiyat artırım vesaire... Yani zamlardan dolayı, ekonomiyi yönetemeden dolayı, üretemeden dolayı, ithalat-ihracat dengesini kuramadan dolayı, üreticinin ürettiği ürünü değerlendirememeden, hiçe saymadan dolayı meydana gelen ekonomik altüst oluşun sanki sebebi şeker pancarı üreticisi, sanki tarımla uğraşan çiftçi, sanki hayvancılıkla uğraşan insanlar. Buna bir suçlu bulunamıyor için ilginç yanı. Oysa bunun suçlusu ekonomiyi yürütemeyen, şeker fabrikalarını kapatmak, satmak durumunda kalan Hükümetin kendisidir. Bakar mısınız, kamusal alanda kamusal olarak iş yapan tüm kurumlar zarar ediyor, özelleştirildiği zaman kâr ediyor. Bu, çalışma ahlakının olmaması, Hükümetin buralarda gerekli denetimi yapmaması; bunun şeker üretiminden tutun bir başka üretime kadar hepsinde geçerli olduğunun çok bariz göstergesidir. Bu önerenin tabii ki desteklenmesi gerekir, zira hem stokçuluğu hem şeker üretimini hem de yurttaşın mağduriyetini karşılamak açısından desteklemek gerektiği kanısındayız.

Teşekkür ediyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Bülbül, bir dakika daha veriyorum ben size.

KEMAL BÜLBÜL (Devamla) – Sağ olun.

BAŞKAN – Peki.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Burdur Milletvekili Sayın Göker. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA MEHMET GÖKER (Burdur) – Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; geçen hafta da burada şeker bazlı üretim yapan esnafımızın ve vatandaşımızın şeker sıkıntısını dile getirmiştik. Bunun akabinde Ticaret Bakanlığından bir açıklama yapıldı, şeker fabrikalarının durum tespiti için müfettiş görevlendirildiği söylendi. Şimdi, burada sormamız gereken soru şu: Şeker fabrikalarındaki, depolardaki durumu siz bilgisayarlarınızda görmüyor musunuz? Eğer görüyorsanız bu gönderdiğiniz müfettişler tamamen vatandaşın tepkisini ya da toplumsal tepkiyi azaltmak adına mı? Yani burada göstermelik bir iş mi yapıyorsunuz? Bu yaşanan fiyatı kimse karaborsaya bağlamasın çünkü tamamen devlet eliyle yapılan özelleştirmelerin neticesinde devlet eliyle yaşanan bir karaborsa var.

Bakın, hafta sonu memleketim Burdur'daydım, kendi gözlerimle şahit oldum. 2 tır dolusu şeker -firmanın ismini burada vermeyeceğim- Burdur dışına nakledildi. Peki, Burdur esnafı ne yapıyordu? Üç beş kişi gidip şu marketten, bu marketten beşer kiloluk şeker toplayıp kendi imalatını sürdürmeye çalışıyordu. Buradan yine aynı şeyi söylüyorum: Eskişehir'de de gittik, baktık, Burdur'daki şeker fabrikalarına da baktık; depolar ağzına kadar dolu. Peki, niye satmıyorsunuz bunu vatandaşa? Bu mağduriyeti üreticiye, vatandaşa niye yaşıyorsunuz?

Şimdi, buradan gelinecek noktada çözüm önerisi de çok basit. Şeker fabrikalarının önüne açacağınız satış mağazası ofisleriyle vatandaşa, üreticiye ve esnafa doğrudan satış yolu sağlayabilirsiniz. Olay, dönen tezgâh şu: Şeker fabrikasından 270'e, 280'e aldığı şekeri tırandan indirmeden 420 liraya satıyor, net kâr. Haberinizi var mı yok mu bilmiyorum ama sektörün içindekiler ciddi anlamda sıkıntı çektiklerini ifade ediyor.

Buradan bir diğer konu olarak da geçmiş dönem Başbakanlarımızdan Sayın Binali Yıldırım'ın geçenlerde verdiği demece değinmek istiyorum. Dedi ki: "Deliler gibi dağı taşı ekin." Bu cümledeki tek doğru şey "deli" lafı. Şu pahalılıkta, bu mazot pahalılığında, bu gübre pahalılığında, üreticinin bu kadar mağduriyet yaşadığı bir dönemde ekim, dikim yapmak gerçekten delilliktir. Eğer bu önerinizde samimiyseniz çiftçinin yıllardır ödemediğiniz 211 milyar liralık desteklemesini ödeyin, samimiyetinize biz de inanalım. (CHP sıralarından alkışlar)

Bakın, bilmediğiniz bir şey var, önümüz ramazan ve geçen sene ramazan ayında bir traktörün deposu 780 liraya doluyordu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET GÖKER (Devamla) – Başkanım, bitiriyorum.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Göker.

MEHMET GÖKER (Devamla) – Şimdi, bugün itibarıyla traktörün deposu 2.850 liraya doluyor. Haberinizi var mı? Bu fiyatlarla çiftçi nasıl ekim yapacak? Gerçekten mümkün değil. Az önce söylediğim gibi, cümlelerin tek öznesi var, o da delilik. Evet, getirdiğiniz Türkiye'nin koşullarında... Türkiye kendi kendine yeten 7 ülkeden 1'i yken şu anda savaştan 2 ülkenin getirdiği sıkıntıyla birlikte nihayet aklınıza geldi "Türk çiftçisini nasıl kurtarız?" yoluna geçtiniz ama burada da ciddi bir hata yapıyorsunuz. Özellikle, süt fiyatlarını güncellediniz ama günümüz fiyatlarında 1 kilo sütle yaklaşık 0,8 kilogram yem alınabiliyor, bu derhâl 1'e 1,5 endeksine çekilmeli, süt üreticisinin kesime gönderdiği hayvanlar korunmalıdır.

Saygılar sunuyorum. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Manisa Milletvekili Sayın Semra Kaplan Kıvırcık.

Buyurun Sayın Kıvırcık. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA SEMRA KAPLAN KIVIRCIK (Manisa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İYİ Parti grup önerisi üzerine AK PARTİ Grubum adına söz almiş bulunuyorum. Gazi Meclisimizi ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Ülkemizde 2021-2022 üretim döneminde toplam 2 milyon 519 bin 549 ton şeker üretilmiş olup bunun 869.050 tonu Türkiye Şeker Fabrikaları Anonim Şirketi tarafından üretilmiştir. Şirketimiz yüzde 35'lik pazar payı oranında Türkiye'nin şeker ihtiyacının karşılanmasına devam etmektedir. 2021 Ekim ayına kadar özel ve kooperatif şeker fabrikaları şeker satış fiyatları ile şirketimiz şeker satış fiyatı aynı seviyelerde seyretmekteydi. Dünyada ve ülkemizde artan gıda fiyatlarıyla beraber, 2021 Eylül ayından itibaren piyasada şeker fiyatında da zam beklentisi oluşmuştur. Ham madde ve üretim maliyetlerindeki fiyat artışlarına bağlı olarak, özel şeker fabrikaları 2021 Ekim ayından itibaren kademeli olarak şeker satış fiyatlarını artırmışlardır. Bu sebeple, şirketimiz, şeker satış fiyatı piyasadaki en uygun fiyat olduğundan yoğun taleple karşı karşıya kalmıştır. Şirketimiz, başta

imalatçılarımız olmak üzere şeker ticaretiyle uğraşanlara imkânları dâhilinde destek olmaya çalışmıştır. Ancak şirketimiz, şeker talebinde bulunanların sadece sektör içerisindeki üretici firmalar olmadığı, satış fiyatımızla sürekli artan piyasa fiyatları arasında oluşan fark nedeniyle yüksek kâr beklentisine giren kişi ya da firmaların da talepte bulunduğunu tespit etmiştir. Bu sebeple, haksız kazanç ve stokçuluk oluşmasını diye üreticilerden kapasite raporu istenmesi, geçmiş yıllardaki yıllık şeker tüketim miktarına uygun talepte bulunulması gibi kriterler getirilmiştir.

Diğer taraftan, Türkiye Şeker Fabrikaları, piyasadan şeker tedarikinde güçlük çeken aracılarımıza bir önceki yıla kıyasla 3 kat daha fazla şeker tahsis etmiş olup yaklaşık 15 bin tona yakın şeker satışı gerçekleştirerek destek olmuştur. Aracılarımızın yoğun şekilde şeker alım talepleri üzerine, şirketimiz Tarım ve Orman Bakanlığımız arıcılık kayıt sistemi kayıtlarında yer alan kovan sayılarını dikkate alarak bir çalışma başlatmış, Tarım ve Orman il müdürlükleri koordinatörlüğünde aracılarımıza 5 bin ton şeker daha tahsis etmiştir. Bu planlamalar dâhilinde, ülkemizde Arıcılık Kayıt Sistemi'nde kayıtlı tüm aracılarımıza destek olunması amaçlanmaktadır. Piyasada artan şeker satış fiyatlarıyla birlikte, market raflarında paketli kristal şekerin satış fiyatı da artmıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SEMRA KAPLAN KIVIRCIK (Devamla) – Tamamlayabilir miyim?

BAŞKAN – Buyurun.

SEMRA KAPLAN KIVIRCIK (Devamla) – Bunun üzerine, şeker stokları, halkımızın market raflarında şekerle uygun fiyatla erişilebilmesi, raf fiyat garantili satış sistemi kapsamında paketli olarak orta ve küçük ölçekli marketlerden tedarik edebilmesi için bu kanala sevk edilmiştir.

Türkiye Şeker Fabrikaları Anonim Şirketi, üreticilerimize, aracılarımıza, market raflarından halkımıza destek olmuş ve destek olmaya devam edecektir. Türkiye Şeker Fabrikaları tarafından herhangi bir özel şeker fabrikasına şeker satışı gerçekleştirilmemiştir.

Bu konuda vatandaşımızın yararına çalışmalarını sürdüren şirketimize gayretlerinden dolayı teşekkür ediyor, AK PARTİ Grubumuz olarak önergeye "ret" oyu vereceğimizi ifade ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Evet, öneriyi...

III.- YOKLAMA

(CHP sıralarından bir grup milletvekili ayağa kalktı)

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Yoklama talebimiz var.

BAŞKAN – Öneriyi oylamadan evvel yoklama talebi vardır.

Sayın Özkoç, Sayın Sariaslan, Sayın Yıldız, Sayın Kayışoğlu, Sayın Durmaz, Sayın Bülbül, Sayın Özer, Sayın Şevkin, Sayın Süllü, Sayın Aydın, Sayın Özkan, Sayın Bankoğlu, Sayın Kılınç, Sayın Çakırözer, Sayın Şeker, Sayın Bayraktutan, Sayın Bingöl, Sayın Özdemir, Sayın Göker, Sayın Tıgılı.

Yoklama için üç dakika süre veriyorum ve yoklama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN – Toplantı yeter sayısı yoktur.

Birleşime on beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 15.38

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 15.53

BAŞKAN: Başkan Vekili Celal ADAN

KÂTİP ÜYELER: Sevda ERDAN KILIÇ (İzmir), Mustafa AÇIKGÖZ (Nevşehir)

-----0-----

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 73'üncü Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

III.- YOKLAMA

BAŞKAN – İYİ Parti grup önerisinin oylamasından önce, istem üzerine yapılan yoklamada toplantı yeter sayısı bulunamamıştır.

Şimdi yoklama işlemini tekrarlayacağım.

Yoklama için beş dakika süre veriyorum.

Yoklama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN – Evet, toplantı yeter sayısı vardır.

VII.- ÖNERİLER (Devam)

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri (Devam)

1.- İYİ Parti Grubunun, Denizli Milletvekili Yasin Öztürk ve arkadaşları tarafından, ürünlerinde şeker kullanmak zorunda olan imalatçılara uyguladığı raf fiyat garanti sistemi nedeniyle şeker satışı yapmayan Türkiye Varlık Fonunun portföyünde bulunan Türk Şeker Fabrikaları Anonim Şirketi'nin bazı özel şeker fabrikalarına satış yapmadığına ilişkin iddialarının ve özelleştirilen şeker fabrikalarının zam beklentisi nedeniyle depolarında bulundurdıkları şeker stoklayarak piyasaya satış yapmamasının araştırılması amacıyla 30/3/2022 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin Genel Kurulun 30 Mart 2022 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN – Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Halkların Demokratik Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

2.- HDP Grubunun, Grup Başkan Vekilleri Siirt Milletvekilleri Meral Danış Beştaş ve İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç tarafından, Kobane davasındaki hukuka aykırılıkların araştırılması amacıyla 30/3/2022 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin Genel Kurulun 30 Mart 2022 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

30/3/2022

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 30/3/2022 Çarşamba günü (bugün) toplanamadığından, grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Meral Danış Beştaş

Öneri:

30 Mart 2022 tarihinde, Siirt Milletvekili Grup Başkan Vekili Meral Danış Beştaş ve İstanbul Milletvekili Grup Başkan Vekili Hakkı Saruhan Oluç tarafından, (17715) grup numaralı, Kobane davasındaki hukuka aykırılıkların araştırılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisine verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 30/3/2022 Çarşamba günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Önerinin gerekçesini açıklamak üzere Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Ağrı Milletvekili Sayın Dirayet Dilan Taşdemir. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Teşekkür ederim.

Kobani kumpas davasında yaşanan hukuksuzlukların araştırılması üzerine partimizin verdiği önerge üzerine söz almış bulunmaktayım.

İnsanlığın başına bela olan IŞİD, kuşattığı her yerde insanlığa karşı suçlar işliyordu. Şengal'e saldırıda binlerce Ezidi kılıçtan geçirildi; IŞİD tarafından yüzlerce Ezidi kadın kaçırıldı, köleleştirildi, köle pazarlarında satıldı; insanlar diri diri yakıldı kafeslerde ve bunun videoları çekildi, kamuoyuyla paylaşıldı. Bu barbar çetenin yeni hedefi o dönem Kobani kentiydi ve Kobani halkı bir katliamla karşı karşıyaydı. IŞİD'in işlediği suçlar ve yaşattığı vahşeti bilen halklar, Kobani halkıyla dayanışma göstermek amacıyla, dünyanın her yerinde ve ülkemizde sokaklara çıktı ve protesto hakkını yani demokratik hakkını kullandı.

(Uğultular)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, çok uğultu var gerçekten.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, konuşmak isteyen arkadaşlarımızın konuşmalarına kuliste devam etmelerini ve hatibi dinleme fırsatı vermelerini rica ediyorum.

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Devamla) – Ama maalesef, o dönem ülkemizde de Kobani halkıyla dayanışma göstermek isteyen halklara yönelik bir saldırı gerçekleşti. Karanlık güçler tarafından gerçekleşen bu saldırıda 46 kişi yaşamını yitirdi. Biz o dönemde bu sürecin karanlıkta kaldığını, aydınlatılması gerektiğini defalarca ifade ettik, araştırma önergeleri verdik ama maalesef, yine sizin tarafınızdan reddedildi.

Bakın, 6-8 Ekim Kobani protestolarıyla ilgili 2014 yılında bir soruşturma başlatıldı, o dönem ifadeler alındı ama dosyada herhangi bir gelişme sağlanamadı. Ardından, tam yedi yıl sonra -tabii, süreç değişti- bu sefer dosya yeniden açıldı ve bir kumpas şeklinde planlandı; Eylül 2017 tarihinde içinde eş genel başkanlarımızın, parti üyelerimizin, MYK üyelerimizin olduğu arkadaşlarımız, 108 kişi yargılanmaya başlandı.

İki yıla yakındır süren bu Kobani kumpas davası aslında nasıl bir hukuksuzluk olduğunu, nasıl bir kumpas davası olduğunu bizler çok iyi biliyoruz. Bakın, duruşma 26 Nisan 2021'de görülmeye başlandı. Dava duruşması başlar başlamaz, daha doğrusu başlamadan mahkeme heyeti değiştirildi. İlk duruşmada avukatların oturacağı alan kolluk güçlerine ayrıldı; avukatlar bu durumu protesto ettiler, salondan ayrıldılar, avukatlar olmadığı hâlde dava sürdürülmeye çalışıldı. Davaya alakalı alakasız kurum, kuruluş, kişiler herkes dâhil edilmiş, o dava dosyasında yargılanmayan tek şey IŞİD'dir. IŞİD'i koruyan kollayan bir AKP iktidarı var. Duruşmada dinlenen tanıkların beyanları, devam eden bu kumpas davasının aslında nasıl planlandığını, nasıl organize edildiğini çok iyi ifade ediyor. Bakın, dinlenen tanıkların çoğu Mahkeme Başkanı'na "Bizim burada ne işimiz var? Bizim bu dosyayla bir ilişkimiz yok. Biz, bu salonda yargılanan kişileri tanımıyoruz." diyorlar ve okunan ifadelerinin de aslında polis tarafından yeniden düzenlendiğini, polisin bu ifade tutanaklarını bilinçli bir şekilde çarpıttığını ifade ediyorlar. Peki, Mahkeme Başkanı ne yapıyor? Tabii, bu beyanlara ilişkin herhangi bir soruşturma açmak yerine bu tanıkları manipüle etmeye, yönlendirmeye çalışıyor.

Son olarak da yargılama devam ederken Mahkeme Başkanı Bahtiyar Çolak görevinden alındı. Avukatlar ve yargılanan arkadaşlarımız, o dönem yeni atanan Mahkeme Başkanı Bahtiyar Çolak'ın neden gelmediğini sorduklarında "Bahtiyar Çolak Covid olmuş." dedi. Yani alenen yalan söyledi, meğerse o dönem Mahkeme Başkanı hakkında süren bir dava varmış, bir dosya varmış, daha sonra başına da yansıdı; Mahkeme Başkanı Bahtiyar Çolak 23 Mart tarihinde, kendilerini derin devletin "ticari istihbarat ayağı" olarak adlandıran Atadeler suç örgütüne düzenlenene operasyonla meğerse sorgulanıyormuş, soruşturuluyormuş ve sonra gözaltına alındı, şu an bile ev hapsinde. İddialardan bir tanesi de suçlamalar arasında nitelikli dolandırıcılık meselesi de var. Şimdi, iddianameyi kabul eden, AİHM kararlarını dosyaya dâhil etmeyen, her duruşmada arkadaşlarımız hakkında yeniden tutuklama kararı veren Mahkeme Başkanı meğerse bir çete üyesiymiş. Yani bu kumpas davasından da öyle anlaşılıyor ki AKP çetelerle iş görüyor, çetelere talimat veriyor, kendi muhaliflerini yargılıyor ve rehin almaya devam ediyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, devam edin.

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Devamla) – Dolayısıyla bu mahkemenin, şu an devam eden mahkeme heyetinin de daha önce aldığı kararları da şaibeli, bizler açısından karanlıktır. Bu heyetin ya iktidardan veya başka güçlerden talimat almadığını, dosyaya müdahale etmek için rüşvet almadığını biz bilmiyoruz; dolayısıyla bu karanlıktır, bunun soruşturulması gerektiğini düşünüyoruz.

Yine, Kobani kumpas davasını yürüten yargıçların, heyetin tarafsız, bağımsız olmadığını biz biliyoruz. Bu heyet ve daha önceki başkan kimdir? Bizi, arkadaşlarımızı yargılayan bu kişiler hangi çetenin üyesidir, hangi karanlık güçle iş birliği içerisinde, AKP'nin bunlarla ilişkisi nedir? Bunların bir an önce sorgulanması, araştırılması gerekiyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Çok kesildi Başkan, aslında hoşgörü gösterebilirsiniz.

BAŞKAN – Buyurun.

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Devamla) - Değerli arkadaşlar, o mahkemede biz siyasetin dizayn edildiğini çok iyi biliyoruz; muhaliflerinizi çetelerin eliyle yargılamaya, kumpas kurmaya devam ediyorsunuz. Bu yeni bir durum değil. Siz 2009 yılında da "KCK operasyonu" adı altında demokratik siyasete, Kürt siyasetine cemaatle birlikte iş gördünüz, o dönemde binlerce insana ceza verdiniz, mahkûm ettiniz, sürgüne gitmesine neden oldunuz, sonra açığa çıktı ki aa, bunların hepsi terör örgütü üyesiymiş ama bu "terör örgütü üyesi" dediklerinizin kararlarını harfiyen uyguladınız. Şimdi de cemaatin yerine envaiçeşit çeteye iş tutuyorsunuz, çeteye yol alıyorsunuz, kumpas kuruyorsunuz ama şunu bilin ki bu iş gördüğünüz çeteler zamanı geldiğinde ayağınıza da dolanacaktır.

Teşekkür ediyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Tanal...

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

30.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Şanlıurfa ili Ceylânpınar ilçesi Çaylı köyünde gözaltına alınan koyunlara ilişkin açıklaması

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Değerli milletvekilleri, Şanlıurfa ili Ceylânpınar ilçesi Çaylı köyünde hayvancılıkla uğraşan vatandaşlarımızın, değerli Başkanım, 17 koyunu kuzulardan ayrı bir şekilde TİGEM özel güvenliği ve askerler tarafından gözaltına alınmıştır. Koyunlar şu anda Ceylânpınar ilçesi TİGEM Gümüşsuyu merkez hayvan cezaevinde gözaltına alınmıştır. Hayvanların cezai mesuliyeti yoktur Sayın Başkanım ancak temyiz kudretine sahip, akıl hastası olmayan insanların cezai mesuliyeti vardır. Yani, bu şekil nedeniyle koyunlara yapılan bu zulme, bu insanlık dışı muameleye son verilmesini istirham ediyorum. Yani burada koyunlar eğer çiftliğin arazisine girmişse gözaltına alınması gereken sahibidir, hayvan değildir. Yani benim iktidardan, bakanlıklardan, Cumhurbaşkanından istirhamım şu: Bizi dünyaya rezil etmeyin. Yani hayvanın gözaltısı olur mu? Gözaltı demek bir tedbirdir. Hayvan hangi suçu işleyecek de tedbiren siz bunu gözaltına alıyorsunuz? Yani Allah rızası için AK PARTİ Grubuna sesleniyorum: Buna bir el atın.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

VII.- ÖNERİLER (Devam)

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri (Devam)

2.- HDP Grubunun, Grup Başkan Vekilleri Siirt Milletvekilleri Meral Danış Beştaş ve İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç tarafından, Kobane davasındaki hukuka aykırılıkların araştırılması amacıyla 30/3/2022 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin Genel Kurulun 30 Mart 2022 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN — Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Ankara Milletvekili Sayın Levent Gök.

Buyurun Sayın Gök. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA LEVENT GÖK (Ankara) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi sevgiyle saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, Kobani olayları sürecine ilişkin sizlerle bir takvim paylaşmak istiyorum: 6-8 Ekim 2014 tarihinde “Kobani olayları” diye nitelendirdiğimiz olaylarda 46 yurttaşımız hayatını kaybetti, yüzlerce yurttaşımız yaralandı.

Değerli milletvekilleri, bir çözüm süreci yürütülürken gerçekleşen bu olaylarda zamanın İçişleri Bakanı Sayın Efkân Ala'ydı.

Değerli milletvekilleri, bu olay olurken, yurttaşlarımız hayatını kaybeder, yaralanırken İçişleri Bakanı Sayın Efkân Ala ile Halkların Demokratik Partisi arasında bir koordine kuruldu ve Halkların Demokratik Partisi önceki milletvekillerinden Sayın Sırrı Süreyya Önder ile Efkân Ala bu olaylar olurken on beş dakikada bir, yarım saatte bir görüşmeler yaptılar. Efkân Ala ile Sırrı Süreyya Önder, patlamalar olduğunda ya da ölümler olduğunda “Sizin haberiniz var mı? Bu hangi taraftan oldu?” diye birbirlerine haber veriyorlardı yani HDP ile zamanın İçişleri Bakanı Efkân Ala arasında olayları önlemeye ve yatıştırmaya dönük bir mekanizma kuruldu ve Efkân Ala Sırrı Süreyya Önder'e şu sözleri söyledi değerli arkadaşlarım: “Kontrol edemediğimiz güçler var. Bir provokasyonla karşı karşıyayız, el ele vermezsek bu işi çözemeyiz.” Bakın, çok kritik bir cümle; Efkân Ala bu işte bir provokasyon olduğunu ve kontrol edilemeyen güçler olduğunu ifade ediyor.

Değerli arkadaşlarım, Kobani olayları oluyor 6-8 Ekim 2014'te; HDP ile iktidar arasında bir sorun yok; on beş gün sonra peşmerge Kobani'ye geçiş yapıyor, yine bir sorun yok; dört buçuk ay geçiyor değerli arkadaşlarım, hâlâ bir sorun yok. 28 Şubat 2015'te, Dolmabahçe'de HDP heyeti ile AKP heyeti arasında bir mutabakat metni imzalanıyor. Ne zaman? Tam dört buçuk ay sonra; yine bir ihtilaf yok. Dolmabahçe mutabakatında o zamanki İçişleri Bakanı Efkân Ala -ki şu anda milletvekili- ve şu andaki AKP Grup Başkan Vekili Sayın Mahir Ünal da masada, beraber konuşuyorlar, bir mutabakatı açıklıyorlar. Değerli arkadaşlarım, tam dört buçuk ay sonra yapılan bu mutabakatta yine Kobani olaylarına dönük bir tartışma yok, bir suçlama yok. 1 Marta geliyoruz, 1 Mart 2015'te İmralı'dan “Silahları bırakalım.” mesajı geliyor; 1 Martta.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Gök.

LEVENT GÖK (Devamla) – 11 Mart 2015 tarihinde, tam beş buçuk ay sonra Cumhurbaşkanı İmralı'dan gelen bu mesaj yorumluyor ve diyor ki: “Ben bu açıklamayı önemsiyorum, silahların bırakılması önerisini destekliyorum.” Kobani'den beş buçuk ay sonra da bir ihtilaf yok. Altı ay sonrasına geliyoruz Kobani olaylarından sonra, 21 Mart 2015 tarihinde, Nevruz'da İmralı'dan gelen mesaj Diyarbakır'da, devletin himayesinde, polislerin kontrolünde kürsüden okunuyor; yine bir sorun yok. Sorun yıllar sonra ortaya çıkıyor, Efkân Ala diyor ki: “Ortada kontrol edemediğimiz güçler var.” ve sonradan Kobani olaylarına atanan hâkimi, Bahtiyar Çolak'ı görüyoruz ki derin devletin ticari ayağını oluşturan bir çeteyle irtibatlı. (CHP ve HDP sıralarından alkışlar) Aynen böyle.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

LEVENT GÖK (Devamla) – Sayın Başkanım, son cümlelerimi tamamlayayım.

BAŞKAN – Buyurun.

LEVENT GÖK (Devamla) – Efkân Ala'nın deyişiyle kimdir bu derin güçler değerli arkadaşlarım? Ben, bugün, keşke burada Dolmabahçe mutabakatında bulunan Sayın Mahir Ünal ve Sayın Efkân Ala'nın bu salonda olup bunları bize bir anlatmasını isterdim. Yani olaylar olduğu zaman, HDP'yle görüşürken bir sorun yok iken, yıllar sonra çıkan bu davadaki bu öncesinin burada bir konuşulması gerekir. Sayın Efkân Ala buradaysa, Sayın Mahir Ünal buradaysa, sesimizi duyuyorlarsa bu Meclis önünde bunları anlatmalıdır değerli arkadaşlarım.

Olaylar derin, hâkim ondan daha da derin; hâkim de bir derin çetenin üyesi çıkıyor değerli arkadaşlarım. Şimdi, bu olay, Meclisin bizzat el koyup araştırması gereken bir hadise. Sayın Efkân Ala'nın o zaman Sırrı Süreyya Önder'le konuştuklarını, neler yaptıklarını bizlere anlatması gerekir. Bunlar konuşulmazsa değerli arkadaşlarım...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

LEVENT GÖK (Devamla) – ...bu dava, hiçbir zaman ayakları yere basan bir dava olarak ortada kalmaz.

Bu nedenle bu önergeyi destekliyor ve “kabul” oyu vereceğimizi ifade ediyoruz. (CHP ve HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Abdullah Güler.

Buyurun Sayın Güler. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Saygıdeğer Başkanım, değerli milletvekilleri; aziz milletimizi ve yüce Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Halkların Demokratik Partisinin “Kobani protestolarında yaşanan olaylara ilişkin aradan iki yıl geçtikten sonra ilk soruşturma evresi başlatılmış, 2020 yılı Eylül ayında yeni tutuklamalar gerçekleştirildikten sonra farklı bir dava sürecinin işletilmesi

söz konusu olmuştur. Davaların açılma sürecinden iddianamenin içeriğine ve yargılamanın seyrine dair hukuk ilkelerine bağdaşmayan gelişmeler yaşanmıştır.” bunların araştırılmasıyla ilgili verdiği bir grup önerisi.

Peki, ne oldu 6-8 Ekim 2014’te? IŞİD olayları bahane edilerek Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgelerindeki illerimiz başta olmak üzere 35 il, 96 ilçede toplam 131 yerleşim yerinde sokak eylemleri başlatılıyor.

KEMAL PEKÖZ (Adana) – Bu bahane değil, bahane değil.

ABDULLAH GÜLER (Devamla) - 197 okul, 165 belediye binası ve aracı, 261 banka ATM’si ve banka binası, 729 sivil araç, 1.731 ev ve iş yeri yağmalandı, zarar verildi, yakılan Ziya Gökalp Müzesi kullanılmaz hâle geldi, toplam 300 milyon TL’nin üzerinde bir maddi hasar var; 16 yaşındaki merhum Yasin Börü, Ahmet Dakak, Riyat Güneş ve Hasan Gökğuz’un da aralarında bulunduğu toplam 46 vatandaşıımız da vefat etti ve 761 kişi de yaralandı.

Şimdi, bu hususların oluşturduğu, bu hususların içeriğinde yer aldığı iddianamede; Ankara Cumhuriyet Başsavcılığımızın 2014/146757 sayılı soruşturma dosyasından tefrik edilerek başlatılan 2020/220843 sayılı soruşturma kapsamında düzenlenen iddianamede 37 maktul, 2.676 mağdur, müşteki, 108 şüphelinin 23’ü tutuklu, 12’sinin adli kontrolü ve 73’ünün de yakalamalı olduğu... İddia edilen suçlar nedir? Devletin birliği ve ülke bütünlüğünü bozma, adam öldürme, yağma, adam öldürmeye teşebbüs, alıkoyma, alıkoymaya teşebbüs, mala zarar verme, yakarak mala zarar verme, kamu malına zarar verme, yakarak kamu malına zarar verme, basit yaralama, silahla basit yaralama, hülasa yaklaşık 37 başlıkta bir...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – İddianameyi anlatmayın ya, iddianameyi anlatmayın.

DİRAYET DİLÂN TAŞDEMİR (Ağrı) – Çeteyi anlat, çeteyi.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Çeteyi anlatın, çeteyi.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Devam edin, devam edin. Siz devam edin.

ABDULLAH GÜLER (Devamla) – Anayasa’mızın 138’inci maddesi gereğince...

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Bu dosyayı kabul eden savcı, cumhuriyet başsavcısı o an hakkında soruşturma olduğunu biliyor muydu bilmiyor muydu?

ABDULLAH GÜLER (Devamla) – Ben sizin önergenizi okudum. “Hukuk ilkeleri” vesaire dediniz.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Önergemizi niye okuyorsunuz; yanıt bekliyoruz.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Devam edin, devam edin.

ABDULLAH GÜLER (Devamla) – Hayır, sizin kendi grup önerinizden haberiniz yoksa ben napayım?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Nasıl yok? Var, var.

BAŞKAN – Sayın Güler, devam edin, Genel Kurula hitap edin.

ABDULLAH GÜLER (Devamla) – Grup önerinizdeki hususları anlattınız ben de o grup önerisi üzerine cevap veriyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

DİRAYET DİLÂN TAŞDEMİR (Ağrı) – Hikâye anlatma, hikâye!

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Bağımsız mıymış, hakkında soruşturma var o çetenin.

DİRAYET DİLÂN TAŞDEMİR (Ağrı) – Çeteymiş çete.

ABDULLAH GÜLER (Devamla) – 138’inci madde “Hakimler, görevlerinde bağımsızdırlar; Anayasaya, kanuna ve hukuka uygun olarak vicdani kanaatlerine göre hüküm verirler.”

DİRAYET DİLÂN TAŞDEMİR (Ağrı) – “Rüşvet almış, rüşvet.” Ya sizden de almışsa rüşvet!

ABDULLAH GÜLER (Devamla) – “Hiçbir organ, makam, merci veya kişi, yargı yetkisinin kullanılmasında mahkemelere ve hakimlere emir ve talimat veremez; genelge gönderemez; tavsiye ve telkinde bulunamaz.” Ve yine, “Yasama ve yürütme organları ile idare, mahkeme kararlarına uymak zorundadır; bu organlar ve idare, mahkeme kararlarını hiçbir suretle değiştiremez ve bunların yerine getirilmesini geciktiremez.”

DİRAYET DİLÂN TAŞDEMİR (Ağrı) – Siz buna inanıyor musunuz? Siz buna inanıyor musunuz?

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Ya, hakkında soruşturma varken bu dosyayı o adama teslim etmişsiniz.

ABDULLAH GÜLER (Devamla) – “Yasama Meclisinde yargı yetkisinin kullanılmasıyla ilgili olarak da -araştırma önergesi- soru sorulamaz, görüşme yapılamaz veya herhangi bir beyanda bulunulamaz.” Açık hüküm.

DİRAYET DİLÂN TAŞDEMİR (Ağrı) – Siz inanıyor musunuz söylediğiniz? İnaniyor musunuz söylediğinize? İşine gelince hukuk, gelmeyince çete.

ABDULLAH GÜLER (Devamla) – Varsa bu hususlardaki iddialarınız, eleştirileriniz hukuk ilkeleri çerçevesinde Ceza Muhakemesi Kanunu’nun 288’inci maddesi ve 289’uncu maddesi gereğince bunlar istinaf mahkemesinde itiraza konu edilir, Yargıtay mercisinde de temyiz konusudur. Bu hususları özel bir şekilde cevaplandırırınız ve yargılama mercisinde haklarınızı aramaya devam edersiniz.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Arkadaşlarımız tutuklu Abdullah Bey, binlerce arkadaşımız tutuklu.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Bir çete arkadaşlarımızı yargılamış, bir çete; hâlâ o arkadaşlarımız tutuklu.

ABDULLAH GÜLER (Devamla) – Ve yüce Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Bravo!

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Öneriyi oylayıp söz vereyim.

Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Sayın Beştaş, buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

31.- Siirt Milletvekili Meral Daniş Beştaş’ın, İstanbul Milletvekili Abdullah Güler’in HDP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, hatip hiçbir şey söylemedi, iddianameyi okudu. Kobani protestolarıyla ilgili, kumpas davasıyla ilgili ne zaman bir önerge versek aynı nakaratı tekrar ediyorlar çünkü savunabilecekleri bir dava söz konusu değil. Kobani kumpas davası, işlenen cinayetlerin sorumluluğunun kendilerinde olduğunu adları kadar biliyorlar. Bizim bu önergemizin sebebi, Mahkeme Başkanı Bahtiyar Çolak’ın Atadedeler Çetesine üyelik sebebiyle gözüaltına alınmasıdır, şu anda ev hapsinde olmasıdır. Sizin atadığınız, sizin emir ve talimatlarınızla çalışan, yargıda en üst düzeyde görev yapan bir mahkeme başkanı Kobani kumpas davasına özel olarak atanıyor ve o Mahkeme Başkanı bir çete üyesi. Çete üyeleriyle HDP’yi tasfiye etmeye çalışıyorsunuz ve bu konuda araştırma önergelerimizi reddederek cinayetlerin de yaralamaların da yağmanın da bunun bir siyaset dizaynı olduğunu da ikrar ediyorsunuz. Bu da tarihe not olarak düşsün.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Akbaşıoğlu, buyurun.

32.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun, Siirt Milletvekili Meral Daniş Beşıtaş'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Yüce Meclisi hürmetle selamlıyorum.

Artık bizim grup adına konuşan arkadaşlarımızın da hangi çerçevede konuşacağına da mı karışacaksınız? Yani bu nedir? İç Tüzük'ün hangi maddesine göre... Sataşma mı vardı?

ÖMER ÖCALAN (Şanlıurfa) – Doğru konuşacak.

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Karışmıyoruz, sorumuza cevap vermiyor.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Yani önergenizi ortaya koydunuz, beş dakika konuştunuz. Arkadaşımız çıktı, sadece ilgili mevzuatı okudu, hiçbir sataşmada bulunmadı. Âdeta “Niye sataşmıyorsunuz?” diye bu sefer söz alınarak saldırılmaya çalışılıyor.

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Tabii, sizin arkadaşlarınız cezaevinde değil, çeteler onları yargılamıyor; rahatsınız.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Bunları, bu iddiaların hepsini reddettiğimizi, böyle bir usulün de bulunmadığını ifade ediyorum.

Saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ediyorum.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, çok özür diliyorum.

VII.- ÖNERİLER (Devam)

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri (Devam)

3.- CHP Grubunun, Türkiye Büyük Millet Meclisi gündeminin “Genel Görüşme ve Meclis Araştırması Yapılmasına Dair Öngörüşmeler” kısmında yer alan, Kayseri’de tarımsal sulamada karşılaşılan sorunların tespit edilerek alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla verilmiş olan (10/5774) esas numaralı Meclis Araştırması Önergesi’nin ön görüşmelerinin Genel Kurulun 30 Mart 2022 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun İç Tüzük’ün 19’uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Çok özür diliyorum, bir dakika...

BAŞKAN – Daha sonra vereyim ben size söz.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun İç Tüzük’ün 19’uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

30/3/2022

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu; 30/3/2022 Çarşamba günü (bugün) toplanamadığından, grubumuzun aşağıdaki önerisinin, İç Tüzük’ün 19’uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Engin Özkoç

Sakarya

Grup Başkan Vekili

Öneri:

Türkiye Büyük Millet Meclisi gündeminin, “Genel Görüşme ve Meclis Araştırması Yapılmasına Dair Öngörüşmeler” kısmında yer alan Kayseri’de tarımsal sulamada karşılaşılan sorunların tespit edilerek alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla verilmiş olan (10/5774) esas numaralı Meclis Araştırması Önergesi’nin görüşmesinin Genel Kurulun 30/3/2022 Çarşamba günü (bugün) birleşiminde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Önerinin gerekçesini açıklamak üzere Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Kayseri Milletvekili Sayın Çetin Arık.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA ÇETİN ARIK (Kayseri) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Değerli milletvekilleri, Kayseri’de tarımsal sulamada karşılaşılan sorunların araştırılması için verdiğimiz önerge üzerine söz almış bulunuyorum. Gazi Meclisi ve aziz milleti saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, Kayseri’mizin Pınarbaşı ilçesinden doğan Tomarza, Develi ve Yahyalı ilçelerimizden geçerek Seyhan Nehri’ne ulaşan Zamantı Irmağı yıllardır binlerce çiftçimiz için geçim kaynağı oldu.

Bakınız sayın milletvekilleri, bu iktidara kadar hiçbir hükümet ne “Toprak işleyen, su kullananın.” diyen Bülent Ecevit ne Demirel ne Özal ne de Erbakan toprağını suyla buluşturan hiçbir çiftçimizden bir kuruş para almadı ama bu AKP ise “Allah’ın suyundan para mı alınır?” diyerek iktidar oldu, sonra da gücü eline alınca bırakın şebeke suyunu ırmaktan akan suyun dahi parasını aldı. Çiftçiye “Su kullanıyorsan parasını ödeyeceksin arkadaş.” dedi.

Bakınız, sayın milletvekilleri, üç insan tipinden korkmak gerekir. Birincisi, tenhada her naneyi yiyip açıkta namus bekçisi kesilenden. İkincisi, zayıfken süt dökmüş kedi edasıyla dolanıp güçlenince sırtlana dönen. Üçüncüsü, “bir lokma, bir hırka” edebiyatı yapıp lokmanın ballısı, hırkanın allısı peşinde koşandan. Yani zayıfken “Allah’ın suyundan para mı alınır?” diyeceksin, gücü eline geçince de çiftçinin boğazına sarılacaksın; olmaz böyle bir şey! (CHP sıralarından alkışlar)

Sayın milletvekilleri, çiftçinin topraktan başka bir gelir kaynağı yok. Artan mazot, gübre ve tohum fiyatlarına rağmen çiftçi ekmek zorunda, toprağını suyla buluşturmak zorunda. Çiftçi ekti ama binlerce liralık borçla karşı karşıya kaldı. İşte, bunlar su parasını ödeyemeyen çiftçilerimizin borçları: Bakınız, 80 bin lira, 90 bin lira yani 125 bin liralık borçla karşı karşıya kaldı. Çiftçi ödemede kolaylık beklerken, birazcık olsun insaf beklerken bu zalim iktidar çiftçiye verdiği üç kuruşluk tarım desteğine bile göz koydu. (CHP sıralarından alkışlar) Yani çiftçinin yanında olması gereken Ziraat Bankası, bakınız, bu adama verdiği milyonlarca doların peşine düşmedi ama çiftçiye verdiği üç kuruşluk tarım desteğinin peşine düştü. Bakınız, bu golf sahasında gördüğünüz her deliğin millete maliyeti 17,7 milyon dolar. Yani bu beyler bu top deliğe girince ne kadar mutlu oluyorlar, ne kadar gülüyorlar görüyorsunuz.

Sayın milletvekilleri, bakınız, bu zalim iktidar bununla da kalmadı, bununla kalsa iyi. Bakınız, bizim helikopterlerle plaja inen zengin arkadaşlarımız Zamantı Irmağı’na HES kurdu, iyi, “Siz çiftçiler de su kullanıyorsunuz, HES’lere su kalmıyor, enerji de bizim için önemli, bundan sonra size parasıyla dahi su yok.” dedi.

İşte, DSİ 12'nci Bölge Müdürlüğünün çiftçiye gönderdiği genelge, bakınız sayın milletvekilleri, diyor ki: "Enerji çok önemli, suyu HES'lerde kullanacağız, ona göre ekin." Bu da Bahçelik Sulama Birliğinin 34 köy muhtarına gönderdiği yazı: "İrmak yatağından su kullanma yasaklanmıştır." diyor. Yani çiftçiye "Yağmurlu havada size su yok." diyor. Ya, sizde hiç vicdan yok mu yani hiç mi vicdan yok? Hadi kulundan utanmıyorsunuz, Allah korkusu da mı yok? Ya, birkaç kişi dolarına dolar katacak diye binlerce çiftçiye nasıl açlığa mahkûm edersiniz? Yani siz çiftçinin değil, holdinglerin iktidarısınız. (CHP sıralarından alkışlar) Seçim zamanı geliyor "bir lokma, bir hırka" edebiyatı yapıyorsunuz, seçim bittikten sonra da garibi gurebayı, fakiri fukarayı, çiftçiye esnafı unutup hırkanın allısı, lokmanın ballısı peşinde koşuyorsunuz.

Bakın, sayın milletvekilleri, bu fotoğrafa da iyi bakmanızı isterim, burası Kayseri Büyükşehir Belediye Başkanının makam odası, kendisi burada yok ama Cumhur İttifakı'nın paydaşları bir araya gelmişler; zannetmeyin ki suyunu ödeyemeyen çiftçiler için bir araya geldiler, zannetmeyin ki esnaf için bir araya geldiler. Ne için bir araya gelmişler biliyor musunuz? Kayseri Esnaf ve Sanatkarlar Odaları Birliğinde kimin başkan adayı olacağına karar vermek için bir araya gelmişler.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ÇETİN ARIK (Devamla) – Toparlıyorum.

Bakınız, adayları ayaklarına çağırıyorlar, "Saraya söz verdik, tek adayla gideceğiz, sen aday olacaksın, sen de aday olmayacaksın, ayağını ona göre denk al." diyorlar. Yahu, utanmasalar ilk okulda kimin sınıf başkanı olacağına dahi bunlar karar verecekler. (CHP sıralarından alkışlar) İnanın ki böyle, inanın ki böyle ama Kayseri'de namuslu esnaflar, Kayseri'de kendi iradesine sahip çıkan esnaflar var, bu zulme "Hayır." diyecekler ve kendi adaylarını çıkaracaklar.

Sayın milletvekilleri, geliniz, bu araştırma önergemize destek veriniz.

Gazi Meclisi saygıyla selamlıyor, teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Alkış kuvvetli Çetin ağa.

ÇETİN ARIK (Kayseri) – Sayın Başkan, teşekkür ederim.

BAŞKAN – İYİ Parti Grubu adına Adana Milletvekili Sayın Mehmet Metanet Çulhaoğlu.

Buyurunuz. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA MEHMET METANET ÇULHAOĞLU (Adana) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Cumhuriyet Halk Partisinin vermiş olduğu Meclis araştırması önergesi üzerine söz aldım. Heyetinizi saygıyla selamlarım.

Türkiye ekonomisinde büyük öneme sahip olan ve ülke kalkınmasına değişik yollardan katkı sağlayan tarım sektörü AK PARTİ sayesinde son yıllarda önceliğin beton sektörüne kaydırılması sonucu önemsizleştirilmiş ve çiftçimiz ekemez, biçemez, girdi maliyetleri altında ezilir duruma gelmiştir. Tarım sektörü, ülke nüfusunun zorunlu gıda maddeleri ihtiyacını karşılaması, sanayi sektörüne ham madde sağlaması, sanayi ürünlerine talep yaratması, ulusal gelir ve ihracata katkıları gibi özellikleri nedeniyle büyük öneme sahiptir. Ülkemizi yöneten iktidarın görevi, 84 milyon vatandaşımızın gıda güvenliğini sağlamak, bunun için planlamalar yaparak gerekli önlemleri almaktır. Yıllardır "Önlem alın, üreticimizi girdi maliyetleri altında ezdirmeyin, mazot ve gübre fiyatları ile zirai ilaç ve tohum fiyatlarını sübvansede edin, ithalatçı politikaları bırakıp üretime destek verin, milletimiz pahalılıktan bıktı." dedik, iktidar bunları duymazlıktan geldi ve bugünlere geldik. Maalesef, geline nokta mazot, gübre ve sulamada kullanılan elektrik borçları katlanarak artan, ürettikleri ürün maliyetlerini karşılayamayan çiftçilerimiz hızla üretimden kopmakta, üretim hızla düşmektedir.

Ülkemizde 2016 yılında hububatı ithalatımız 1,4 milyar dolarken 2021'de bu rakam 15,6 milyar dolara yükselmiştir yani elin çiftçisi zengin edilmiş, bizim çiftçimiz perişan olmaya ve tarımdan uzaklaşmaya mahkûm edilmiştir. Hükûmetin çiftçimizin isyanına kulak vermesi gerekir. Sulanmadık arazi bırakılmaması için planlı bir çalışma yapılmalı, vahşi sulama yerine kapalı sulama sistemine hızla geçilmelidir. Üretimi artıracak her türlü önlem ivedi olarak alınmalı, ithal eden değil, ihraç eden ülke özelliğimizi tekrar kazanmalıyız.

Ne yazık ki bugün çiftçimizin bu sıkıntılarını bir de sulamada yaşadıkları sıkıntıları eklediniz. Sayın Genel Başkanımız bu haftaki grup toplantımızda Kayserili çiftçilerimizin derlerini dile getirdi. Bir çiftçimiz, suya ulaşamamaktan yakınarak 1998 yılından beri pancar üreticiliği yaptığını, aynı zamanda AK PARTİ delegesi olduğunu ifade ederek köyüne 1 kilometre mesafede olan sulama barajından, evine 50 metre olan, sulayacağı tarlasına 100 metre mesafede olan ırmaktan su verilmediğini ifade etmekte, sebebinin ise HES'ler olduğunu, suyun HES'lere gittiğini söylemektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

MEHMET METANET ÇULHAOĞLU (Devamla) – "Bu şartlarda nasıl pancar ekimi yapacağım? Susuz pancar üretir mi?" diye çiftçimiz dert yanmaktadır. Bu iktidar, beceri kabiliyetini tamamen kaybetmiştir. Seçim ufukta göründü. Vatandaşlarımız biraz daha sabretsin ve umudunu kaybetmesin. Genel Başkanımız Sayın Meral Akşener'in dediği gibi "Az kaldı, iyi'ler iktidara gelecek, tüm sorunlar bitecek. Bunun sözünü veriyoruz. Projelerimizle, yetiştirmiş, liyakatli, vizyon sahibi kadrolarımızla ülkemiz içinde bulunduğu bu buhranlı günlerden kurtulacaktır." diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sayın Başkanım, özür dilerim...

Bu koyunların durumuyla ilgili soru sordum sizlere, ne olacak?

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Bitlis Milletvekili Sayın Celadet Gaydalı'ya söz veriyorum.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Bu koyunların durumu ne olacak? İsmail Bey İnsan Haklarını İnceleme Komisyonundaydı, ona da söyledik, orada Kamu Denetçiliği Kurumu da vardı. Bu koyunların durumu ne olacak Başkanım?

İSMAİL TAMER (Kayseri) – Ya, avukat lazım, avukat.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Kuzular da var. İsmail Bey de oradaydı Başkanım.

İSMAİL TAMER (Kayseri) – Avukat, avukatlık yapmıyor, para istiyor.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Para istiyor... Para için koyun gözüaltına alınır mı? İşte aynı şey.

İSMAİL TAMER (Kayseri) – Parayı sen istiyorsun ya!

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Özür dilerim sayın hatipten Başkanım. İsmail Bey burada. Ama bu sorunu halletmek lazım Başkanım, Meclis bunun için var.

ERHAN USTA (Samsun) – Mahmut Bey, cezaevleri doldu, ne yapsınlar?

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Hayvanlar gözüaltında ağabey.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Gaydalı. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA MAHMUT CELADET GAYDALI (Bitlis) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Cumhuriyet Halk Partisinin vermiş olduğu grup önerisi üzerine söz almış bulunmaktayım. Sizleri ve kamuoyunu saygıyla selamlarım.

Değerli milletvekilleri, her ne kadar önerge içeriği belli bir alanı baz alsa da mantıksal anlamda iktidarın önceliklerini ortaya koyan bir durumun tespiti niteliğindedir. Durum şu: Enerji mi, gıda mı? Devlet Su İşlerine göre, enerji verimliliği, gıda arzından önce gelmektedir yani HES barajının su ihtiyacı, tarımsal amaçla kullanılacak su ihtiyacından önce gelmektedir. HES'ler

sanki kamu yararına çalışıyor, yine özel şirketlerin elektrik faturalarına hizmet adına çiftçiye ezdiriyorsunuz. Madem HES'ler gıdadan öncelikli durumda, o zaman tarımda yer üstü sulama yerine yer altı sulama yapan çiftçinin kullandığı elektrik masrafını devlet olarak siz karşılayın. Yer altı sulama saati 100 ila 200 Türk lirası mertebesinde, yer altı sulama suyunu kullanan ortalama bir çiftçiye maliyeti 200 bin lira. Dengeli ve planlı bir kalkınma hedeflenmezse gelinen son da bu olur. Ülkenin tarımsal anlamda kendine yetebilmesi ve tarımsal desteklerin artırılması şarttır.

Bugün ülke tarımını içine sürüklediğiniz bu ithalatçı mantık üreticiye de çiftçiye de ağır bir darbe indirmiştir. Son yirmi yılda tarımsal nüfus yoğunluğunu azalttınız, tarım arazilerini GDO'lu ürün olan mısır üretimine ve Amerikalı şirketlere terk ettiniz. Ülkenin giderek içine sürüklendiği gıda krizini görmezden gelen bir iktidar var karşımızda. Eski Bakan parası olduğu için ithalat yaptığını iddia ediyordu, yenisi de aynı kafada mı acaba, onu bilmiyoruz. Üreticiyi desteklemediğiniz gibi üreticiyi de engelliyorsunuz. Müteahhitlere kur korumalı garantili işler veriyorsunuz ama üreticiye Allah'ın nimeti olan su garantisini bile vermiyorsunuz. Herhâlde bundan sonraki aşama, yağın yağmurdan da fatura keseceksiniz. Devlet uçan kazları değil, yakaladığı kazları yolma peşinde.

Son olarak da, Bitlis ili Rahva'da süt üretimi yapan bir vatandaşımızın yağın yoğun kardan dolayı yolu kapanmış.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

MAHMUT CELADET GAYDALI (Devamla) – Açılması gereken yol mesafesi 300 ila 500 metre. Vatandaş il özel idaresine başvuruyor ve siyasi baskılarla bilinçli olarak yolun açılmadığını öğreniyor. 2.200 litre sütü bozuluyor ve vatandaşımız mağdur ediliyor. Halktan aldığı siyasi gücü halkı mağdur etmek için kullanan bir siyasetçinin ikiyüzlülüğü ne kadar tehlikeli olabilir ki?

Hepinize teşekkür ediyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sayın Başkanım, yani aslında...

BAŞKAN – Sayın Gökçel...

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

33.- Mersin Milletvekili Cengiz Gökçel'in, Silifke Belediye Spor'un maçlarında yaşanan güvenlik sorunlarına ilişkin açıklaması

CENGİZ GÖKÇEL (Mersin) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Mersin'imizin gururu Silifke Belediye Spor, Bölgesel Amatör Lig'de namağlup lider olarak şampiyonluğun en güçlü adayı. Silifke Belediye Spor'umuza şampiyonluk yolunda başarılar diliyorum. Ancak Silifke Belediye Spor'umuzun maçlarında güvenlik sorunları yaşanıyor. Geçen hafta Niğde'de yapılan maçta yeterli güvenlik önlemi alınmadı, Niğde'de takım otobüsünün lastiklerinin kesildiği ortaya çıktı; bu durum fark edilmese facia yaşanabilirdi. Silifke Belediye Spor'umuza geçmiş olsun diyorum. Kalan iki haftada yapılacak maçlarda güvenlik güçlerinin daha sıkı tedbir alması için il valilerini Bakanlığını uyarıyorum. Özellikle şampiyonluğu belirleyecek Adana'daki maçta spora gölge düşürülmemesi ve gerekli önlemlerin alınmasıyla ilgili yetkilileri buradan bir kez daha uyarıyorum.

Teşekkür ederim Başkanım.

BAŞKAN – Sayın Tıgılı...

34.- Giresun Milletvekili Necati Tıgılı'nın, Muhafız Alayı Komutanı Milis Yarbay Osman Ağa ve dava arkadaşlarını rahmetle andığına ilişkin açıklaması

NECATİ TIGLI (Giresun) – Teşekkür ediyorum Başkanım.

İstiklal mücadelesi sırasında cepheye bu vatan için, milletin kaderi için canını ortaya koyan Muhafız Alayı Komutanı Milis Yarbay Osman Ağa ve Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün yılmaz fedailerini olan Giresun Uşakları tarih sayfalarında onurlu ve şerefli yerlerini almışlardır. Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ü ve cumhuriyet düşmanlarının iftiharına, haksızlığına, hakaretlerine maruz kalmış Osman Ağa'mızı ebediyete intikal edişinin 99'uncu yıl dönümünde saygı ve rahmetle anıyorum. Aynı gün Çankaya sırtlarında şehadete ulaşan, mezarları dahi bilinmeyen, Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün yılmaz fedailerini olan Giresun Uşaklarını da, Ağa Dayı'mızın dostu, kardeşi, dava arkadaşı olan isimsiz kahramanları da saygı, rahmet ve şükranla anıyorum. Ruhları şad olsun.

VII.- ÖNERİLER (Devam)

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri (Devam)

3.- CHP Grubunun, Türkiye Büyük Millet Meclisi gündeminin “Genel Görüşme ve Meclis Araştırması Yapılmasına Dair Öngörüşmeler” kısmında yer alan, Kayseri'de tarımsal sulamada karşılaşılan sorunların tespit edilerek alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla verilmiş olan (10/5774) esas numaralı Meclis Araştırması Önergesi'nin ön görüşmelerinin Genel Kurulun 30 Mart 2022 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Kayseri Milletvekili Sayın Taner Yıldız.

Buyurun Sayın Yıldız. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Başkanım, o hayvanlarla da ilgilenirsiniz çok mutlu oluruz. Vallaha, koyunlar gözaltında Başkanım, İsmail Tamer Bey de burada, tanışım.

AK PARTİ GRUBU ADINA TANER YILDIZ (Kayseri) – Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; konu aslında çok açık ve net. Cumhuriyet Halk Partisinin Meclis araştırması önergesiyle alakalı konuyu anlattığımızda belki de bu araştırma önergesinin açılmasından vazgeçebilirler. Konunun aslı şu: Şimdi bir kaçak kullananlar var, bir de normal, Devlet Su İşlerinin ve sulama birlikleriyle beraber realize edilmiş olan gerçek kullanıcılar var, sözleşmesi olanlar var. Bunlarla alakalı rakamlar çok etkileyici. Bahçelik sulamada 6.883 hektar yani 68 bin dönüm normalde toplam sulama alanı var, şu anda konuştuğumuz alanla alakalı, şu önergenin verilme gerekçesi olan kısım 160 hektar ve bunların sözleşmesi bitmiş. Bir önceki yıldan Devlet Su İşleri demiş ki: “Bakın, buralara ekmeyin; patates ekiyorsunuz, soğan ekiyorsunuz, bunlar anlaşmalı ve sözleşmeli değil. Eğer ekerseniz bizim, şu anki su seviyeleriyle beraber size su verme imkânımız olamayabilecek.” Bunu açıkça deklare etmiş, bildirmiş. Şimdi, bütün o ilçelerle alakalı -Zamantı'nın, Sarız'ın, Bahçelik Barajı'yla alakalı Pınarbaşı'nın, Bünyan'ın, Tomarza'nın, Develi ve Yahyalı'nın içinde bulunduğu- bütün ziraat odaları diyor ki: “Lütfen, illegal su yapılarına müsaade etmeyin.” Şimdi, biz diyoruz ki resmî işlemleri bırakalım, şu gayriresmî olarak eken arkadaşlarla bir ilgilenelim. Suyumuz varsa tabii ki ilgilenelim, bu topraklarda üretilen her metrekare başına ister soğan, ister patates ne varsa... Çiftçi bizim, çiftçi başkasının değil, ekici bizim, tüketici bizim ve her biriyle alakalı verilen destek bizim.

Değerli kardeşlerim, bakın, burada siyasetten arındırılmış bir şey söyleyeyim: 23 milyar TL civarındaki sübvansiyon 29 milyar liraya çıkarıldı, yeter mi? Yetmez, daha fazlasını yapmak lazım ama ülkemizin kaynaklarıyla mütenasip bunu yapmak

lazım.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – O sübvansiyon kime gidiyor Bakanım?

TANER YILDIZ (Devamla) – Sayın Tanal, şimdi biz diyoruz ki...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yok, yok, sübvansiyon kime gidiyor? TEDAŞ'a gidiyor, vatandaşa gitmiyor ki.

TANER YILDIZ (Devamla) – ...bu kaçak kullananlarla alakalı yardımcı olalım ama Sarımsaklı Sulama Birliğine herhangi bir milletvekili arkadaşımız gittiğinde -ister iktidardan ister muhalefetten- o arkadaşlar ne diyor biliyor musunuz? "Lütfen bizim anlaşmamıza sadık kalın, başka anlaşmalar yoluna gitmeyin; resmî işlemlerinize, taahhüdünüze sahip çıkın." Şimdi bizim çiftçimiz, bütün ziraat odalarımız diyecek ki: "Kaçak kullanıma müsaade etmeyin." Bizim buradaki bir milletvekili arkadaşımız sırf siyaset adına "Bu kaçak kullananlara müsaade edelim." diyecek.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

TANER YILDIZ (Devamla) – Trafolar KCETAŞ tarafından, KEPSAŞ tarafından...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Kaçak kullanana kimse izin verilmesini istemiyor Bakanım, herkes ona karşı çıkıyor.

TANER YILDIZ (Devamla) – Bakın, ben size çok bir şey söylüyorum, çok açık bir şey söylüyorum: Eğer bu araştırma önermeleri...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Biz de çok açık söylüyoruz: Kim suç işliyorsa, kim kaçak işletiyorsa üstüne gidelim.

TANER YILDIZ (Devamla) – Sayın Tanal, bakın, konuyu bildiğinizde... Bakın, siz biraz insafli birisiniz. Siz konuyu anladığınızda diyeceksiniz ki: "Ya, haklıymışsınız."

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Bakanım, ben konuyu bilen bir insanım. Kim kaçak kullanıyorsa burnundan fitil fitil getirelim ama diğer vatandaşı mağdur etmeyelim.

TANER YILDIZ (Devamla) – O yüzden ben diyorum ki: Bakın, kaçak kullanımlara...

Arkadaşlar, kaçak kullananlara taraf mısınız? Taraf değiliz, bitti. O zaman, çiftçimize... Bakın, Bünyan'daki, Tomarza'daki, Pınarbaşı'ndaki, Develi'deki, Yahyalı'daki çiftçimizin taahhütlerine sahip çıkalım. Şu anda Sarımsaklı Ovası'ndaki sulama birliklerinden Zamantı Sulama Birliğinin taahhüdüne sahip çıkalım, çiftçimize yardımcı olalım. Bizim bütün amacımız budur.

Ben bütün bu duygu ve düşüncelerle hepinizi sevgiyle saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Öneriyi oylarınıza...

III.- YOKLAMA

(CHP sıralarından bir grup milletvekili ayağa kalktı)

MEHMET GÖKER (Burdur) – Yoklama talebimiz var efendim.

BAŞKAN – Oylamadan evvel yoklama talebi vardır.

Sayın Göker, Sayın Kaboğlu, Sayın Tanal, Sayın Yıldız, Sayın Arık, Sayın Aydın, Sayın Sertel, Sayın Kayan, Sayın Şahin, Sayın Yüceer, Sayın Şevkin, Sayın Kaya, Sayın Kılınç, Sayın Özkan, Sayın Şeker, Sayın Zeybek, Sayın Gök, Sayın Bülbül, Sayın Ünsal, Sayın Bingöl.

Yoklama için beş dakika süre veriyorum ve başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklamaya başlandı)

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sayın Başkanım, bu arada sizden hakikaten istirahat ediyorum yani siz hem hümanist bir insansınız, hayvan haklarını çok savunan bir insansınız.

BAŞKAN – Tanal, seni Meclis kesmez, basın toplantısı yap sen dışarıda.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Nasıl Başkanım? Anlamadım Sayın Başkanım.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – "Basın toplantısıyla dile getirin." diyor.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Ama Başkanım, hakikaten yazıktır. Hani, İsmail Tamer Bey de bu konunun tanığı. Bakın, 17 tane koyunu gözaltına alınan kişiyle görüştü, diyor ki: "Para istiyorlar." E, adamın parası yoksa hayvanı mı gözaltına alacaksınız? Adamı gözaltına al ya!

İSMAİL TAMER (Kayseri) – Ya, adam para istemiyor, kaçak. "Cezası neyse onu ödeyecek." diyor.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Ya, anladım, niye koyunu gözaltına alıyor?

İSMAİL TAMER (Kayseri) – Cezası neyse onu ödeyecek, kanun neyse onu uygulamaya çalışıyorlar.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Ağabey, olmaz öyle, koyun gözaltına alınmaz.

İSMAİL TAMER (Kayseri) – Adam diyor ki: "Tanal, benden avukat parası istiyor."

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sayın Doktorum, Meclis Başkanım oradan size talimat veriyor, diyor ki: "İlgilenin bu işle ya!" Sen, bu konuyu bilen bir insansın.

(Elektronik cihazla yoklamaya devam edildi)

BAŞKAN – Toplantı yeter sayısı yoktur.

Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 16.43

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 16.56

BAŞKAN: Başkan Vekili Celal ADAN

KÂTİP ÜYELER: Sevdâ ERDAN KILIÇ (İzmir), Mustafa AÇIKGÖZ (Nevşehir)

-----0-----

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 73'üncü Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

III.- YOKLAMA

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi grup önerisinin oylamasından önce, istem üzerine yapılan yoklama talebinde toplantı yeter sayısı bulunamamıştı.

Şimdi, yoklama işlemini tekrarlayacağım.

Yoklama için beş dakika süre veriyorum.

Yoklama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN – Toplantı yeter sayısı vardır.

VII.- ÖNERİLER (Devam)

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri (Devam)

3.- CHP Grubunun, Türkiye Büyük Millet Meclisi gündeminin “Genel Görüşme ve Meclis Araştırması Yapılmasına Dair Öngörüşmeler” kısmında yer alan, Kayseri’de tarımsal sulamada karşılaşılan sorunların tespit edilerek alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla verilmiş olan (10/5774) esas numaralı Meclis Araştırması Önergesi’nin ön görüşmelerinin Genel Kurulun 30 Mart 2022 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN – Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Sayın Arık...

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

35.- Kayseri Milletvekili Çetin Arık’ın, Kayseri’nin Tomarza, Pınarbaşı ve Develi ilçelerindeki sulama sorununa ilişkin açıklaması

ÇETİN ARIK (Kayseri) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Başkanım, Tomarza, Pınarbaşı, Develi ilçelerimiz yıllardır bu Zamantı Irmağı’ndan su kullandılar, tarlalarını suladılar; bu iktidar dönemine kadar da 5 kuruş para almadılar. Bakınız, bu iktidar, kendi köyünden geçen suyu kullanan çiftçiye “Bunlar kaçakçı.” diyor. Yıllardır bu suyu ücretsiz kullandılar, kendi derelerinden kullandıkları su için “Kaçakçı.” diyorlar.

Sorum şu... Bakın, DSİ Bölge Müdürünün yazısı ortada, bütün çiftçilere -sadece değil, bütün çiftçilere- diyor ki: “HES’ler önemli, HES’lere su kalmıyor. Bundan sonra ekiminizi ona göre yapın, size su vermeyeceğiz.” Ama Sayın Bakan şuna bir kelime cevap vermedi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Beştaş.

36.- Siirt Milletvekili Meral Daniş Beştaş’ın, İstanbul Milletvekili Abdullah Güler’in HDP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşma ile Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu’nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ve Kobani kumpas davasına ilişkin açıklaması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Açıkçası, şöyle bir sebeple söz aldım: Araştırma önergeleri, yasama organının en önemli işlevlerinden bir tanesini oluşturur ve biz parti grupları olarak her gün bir meselenin -çok önemli olan meselelerin- Meclis tarafından araştırılması için veriyoruz. Bugün iktidar grubunun... Bizim Kobani protestolarına dair yürütülen davada Atadeler çetesine üyeliği sebebiyle gözaltına alınan ve ev hapsi kararı verilen Mahkeme Başkanı Bahtiyar Çolak’ın nasıl görevlendirildiğinin, ne olduğunun araştırılmasını istedik. Fakat hatip bu konuya hiç değinmedi, âdeti -tırnak içinde- “ciddiye almadı”, Grup Başkan Vekili de yine “Hatibimizin nasıl konuşacağına karar veremezsiniz.” dedi. Biz tabii ki kimsenin konuşmasına karar vermiyoruz ama araştırma önergemizdeki iddialara dair, en azından araştırma önergesini neden reddettiklerini anlamak istiyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, toparlayın.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, Kobani kumpas davası AKP’nin siyaseti dizayn etme davasıdır. Şu anda 22 arkadaşımız bu davadan içeride rehin tutuluyor ve Mahkeme Başkanı 2020 yılında çete üyeliğinden soruşturması olduğu hâlde bu mahkemede başkan olarak görevlendirilmiştir, sahtecilikle dava açılmıştır, mükerrer bir soruşturma vardır. Şu anda Figen Yüksekdağ, Gültan Kışanak, Selahattin Demirtaş, Ayşe Yağcı, Pervin Oduncu, Ayla Akat Ata, Zeynep Karaman, Aynur Aşan, Zeynep Ölbeci, Dilek Yağlı, Bircan Yorulmaz, Ali Ürküt, Nazmi Gür ve daha birçok arkadaşımız sahtecilikle, kumpasla açılan bu davadan dolayı özgürlüklerinden yoksundurlar. Araştırma önergesini reddetmelerinin tek bir sebebi var: Suçludurlar, suçlu olduklarını çok iyi biliyorlar.

BAŞKAN – Alınan karar gereğince denetim konularını görüşmüyor, gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmına geçiyoruz.

1’inci sırada yer alan, Rize Milletvekili Hayati Yazıcı, İstanbul Milletvekili Feti Yıldız ve Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekili Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül ile 91 Milletvekilinin Milletvekili Seçimi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ve Anayasa Komisyonu Raporu’nun görüşmelerine kaldığımız yerden devam ediyoruz.

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) Kanun Teklifleri

1.- Rize Milletvekili Hayati Yazıcı, İstanbul Milletvekili Feti Yıldız ve Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekili Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül ile 91 Milletvekilinin Milletvekili Seçimi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4284) ve Anayasa Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 321) ^(X)

BAŞKAN – Komisyon? Yerinde.

Dünkü birleşimde İç Tüzük’ün 91’inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülen 321 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin birinci bölümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Şimdi, bölümlerde yer alan maddeler üzerinde varsa önerge işlemlerini yerine getirip maddelerin oylamalarını yapacağız.

1’inci maddeden önce gelmek üzere, yeni madde ihdasına dair bir önerge vardır. Önergeyi okutup Komisyona soracağım, Komisyon önergeye salt çoğunlukla katılırsa önerge üzerinde yeni madde olarak görüşme açacağım. Komisyonun salt çoğunlukla katılmaması hâlinde ise önergeyi işlemekten kaldıracağım.

Şimdi önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 321 sıra sayılı Milletvekili Seçimi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 1’inci maddesinden önce aşağıdaki maddenin eklenmesini ve diğer maddelerin buna göre teselsül ettirilmesini arz ve teklif ederim.

“MADDE 1- 2839 sayılı Milletvekili Seçim Kanunu’nun 4 üncü maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

“Toplam milletvekili sayısının 15’i yurtdışı seçim çevresi için ayrıldıktan sonra kalan 585 milletvekili illere dağıtılır. İllerin çıkaracağı milletvekili sayısının tespitinde her ile önce bir milletvekili verilir.”

İbrahim Özden Kaboğlu
İstanbul

^(X) 321 S. Sayılı Basmayazı 29/03/2022 tarihli 72’nci Birleşim Tutanağı’na eklidir.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sayın Başkanım, öncelikle, sabrınız için...

BAŞKAN – Tanal, rica ediyorum ya...

Komisyon, önergeye salt çoğunlukla katılıyor musunuz?

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI YUSUF BEYAZIT (Tokat) – Sayın Başkanım, salt çoğunluğumuz bulunmadığı için katılamıyoruz.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Komisyon önergeye salt çoğunlukla katılmamış olduğundan önergeyi işlemiden kaldırıyorum.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sayın Başkanım, öncelikle, sabrınız için, duyarlılığınız için ben çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sağ ol Tanal.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Şimdi, hakikaten, bahsettiğim konu, çok ciddi bir konu.

BAŞKAN – Tanal, ama gündem...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yani bu hayvanlar gözaltında.

BAŞKAN – Yahu, basın toplantısı yap Tanal. Sana söz verdik gelir gelmez.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Basın toplantısı... Ne olur yani Bakanlığı bir arayın. Mesela, orada askerler de bu koyunların peşinden koşuyor; olacak şey değil ki.

BAŞKAN – Hayır, hayır. Tamam Tanal, ilgileneyeceğim; ara verdiğimizde gel, beraber ilgilenelim.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Burada Sayın AK PARTİ Grup Başkan Vekili her konuda konuşuyor, o konuda da bir konuşsun ya.

BAŞKAN – 1'inci madde üzerinde 3 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 321 sayılı Kanun Teklifi'nin 1'inci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

"MADDE 1- 2839 sayılı Milletvekili Seçimi Kanununun 33 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

MADDE 33- Genel seçimlerde ülke genelinde, ara seçimlerde seçim yapılan çevrelerin tümünde herhangi bir baraj oranı yoktur.

İl seçim kurulları, yukarıdaki maddeye göre, birleştirme tutanağını düzenledikten sonra sonuçları en seri şekilde telgrafla, ayrıca telefon veya telsizle Yüksek Seçim Kuruluna bildirirler.

Yüksek Seçim Kurulu, bütün illerden bu şekilde alınan bilgilere göre, Türkiye genelinde geçerli oyların toplamını yapar ve her siyasi partinin aldığı geçerli oy toplamını genel geçerli oy toplamına bölerek, siyasi partilerin ülke genelinde aldığı oy yüzdesini hesaplar ve siyasi partilerin isimlerini il seçim kurullarına bildirir ve ilan eder.

Bu ilandan sonra, bir veya bir kaç seçim çevresinde, seçimin iptaline karar verilmesi ülke genelinde alınan oy yüzdesinin yeniden tespitini gerektirmez."

Mahmut Toğrul

Fatma Kurtulan

Zeynel Özen

Gaziantep

Mersin

İstanbul

İmam Taşçier

Tulay Hatimoğulları Oruç

Mahmut Celadet Gaydalı

Diyarbakır

Adana

Bitlis

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI YUSUF BEYAZIT (Tokat) – Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge hakkında konuşmak isteyen Gaziantep Milletvekili Sayın Mahmut Toğrul.

Buyurun. (HDP sıralarından alkışlar)

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Milletvekili Seçimi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 1'inci maddesi üzerine söz aldım. Bu vesileyle Genel Kurulu, Genel Kurulun sevgili emekçilerini ve ekranları başında bizleri izleyen sevgili yurttaşlarımızı saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan, AKP-MHP ittifakı son dönemde adaletsizlikle, yoksullukla, yoksunlukla halkın gönlündeki güvenini kaybetmiş ve gittikçe çöküşe geçmiştir. Bunun neticesinde iki ortak baş başa vermiş "Biz nasıl yaparız da iktidarımızı devam ettiririz..." Bunun için "Nasıl olsa halk bize oy vermeyecek ama biz öyle bir seçim yasası hazırlayalım ki bu seçim yasasıyla az oyla mümkünse iktidarımızı devam ettirelim." demiş ama bunun içine, tabii, demokrat görünmek adına birkaç maddeyi de serpiştirmeyi görev bilmişler. Bakın, bunlardan bir tanesi de 1'inci madde. 1'inci maddede neyi öneriyor? Seçim barajını yüzde 10'dan yüzde 7'ye çekeceklermiş. Bakın, seçim barajının bu ülkede halkın önemli oranda oyunun sandığa yansımalarını engellediği dönemde, maalesef, bu zatımuhteremlerin gıkı çıkmamış. Bakın, size bir örnek vereyim: 2002 seçimlerinde 19 parti seçime katılıyor; AKP yüzde 34,28 alıyor, 363 vekil alıyor; CHP ise yüzde 19,38'le 178 vekil alıyor. 2 parti Meclise giriyor, oylarının toplamı yüzde 53; oyların yüzde 47'si maalesef sandığa yansımıyor.

Şimdi, bugün baraj yerle bir olmuş; Halkların Demokratik Partisi, dostları, Kürtler, Aleviler, mütebedeyinler bir araya gelmişler, 7 Haziranda çoğulcu ve yerinden yönetimi esas alan bir paradigma geliştirmişler, kurduğunuz barajı yerle bir etmişler. Yerle bir olmuş barajı yaratanların kendisine bir baraj konulmuş. Şimdi, onu aşmak için barajı düşürüyorlarmış. Beyler, barajı düşürecekse, madem öyle, gerçekten demokratsanız, gelin, bu barajı kaldıralım; önergemizde bunu istiyoruz. İllaki de bir baraj istiyorsanız sembolik bir oran olsun; yüzde 1 olsun, yüzde 3 olsun. Niye yüzde 7? Çünkü ortağınızın ihtiyacı yüzde 7.

Şimdi, bakın, arkadaşlar, demokratik ülkelerde en yüksek seçim barajı nerede var? Yüzde 7'ye düşürseniz de yine rekor Türkiye'de olacak, en yüksek seçim barajı Türkiye'de olacak. Oturmuşsunuz, bir dizayn yapmışsınız. Ne yapmışsınız? İttifakları dün faydalı görmüşsünüz, ittifak olması için kendiniz çaba göstermişsiniz; bugün, ittifaklar bir araya gelmesin, karşınızda bir ittifak oluşmasın diye ha bire seçim yasalarıyla oynuyorsunuz.

Bugün, Avrupa'da en yüksek seçim barajı -o da Doğu Avrupa ülkelerinde- yüzde 5'tir. Bakın, İngiltere, Fransa, Portekiz, İsviçre gibi ülkelerde seçim barajı yok. O açıdan, gerçekten halkın iradesi sandığa yansın istiyorsanız yüzde 7'ye değil, sıfıra ya da sembolik bir orana düşürmemiz gerekir.

AKP ve MHP, maalesef, dediğim gibi, halkın gönlündeki, halkın bağrındaki yerini kaybetmiş, çöküşe geçmiş; sandıkla, seçim hileleriyle ve seçimde güvensizlik yaratarak sandığa girmeyen oyu almak istiyor. Beyler, şundan emin olun: Sandığa oy girmedikçe siz asla ve asla kazanamayacaksınız. Çöküşe geçen her parti, sizin gibi, seçim yasalarıyla oynamaya kalktı; hepsinin sonu tarihin çöplüğü oldu. Emin olun, sizler de bu mühendislikle, bu siyasi seçim çalışmasıyla asla muktedir olamayacaksınız. Eğer muktedir olmak istiyorsanız önce bu ülkede adaleti, hukuku egemen kılın; önce, bu ülkede yok ettiğiniz hukuku tekrar tesis edin.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)
MAHMUT TOĞRUL (Devamla) – Bitiriyorum Başkanım.
BAŞKAN – Buyurun.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – “Beyler” değil “sevgili vekiller”...

MAHMUT TOĞRUL (Devamla) – “Sevgili vekiller” evet, özür diliyorum sevgili vekiller. “Hanımlar, beyler” demem lazım.

Bu ülkede savaş, çatışma, kutuplaştırma politikasından vazgeçmeniz lazım, içeride ve dışarıda savaş politikasından vazgeçmeniz lazım; ancak bunu yaparsanız halk belki size teveccüh eder, aksi takdirde siz gidicisiniz; bunu bilin. AKP, MHP artık Kürtlerden, Alevilerden, demokratlardan, mütegayinlerden oy alma şansına sahip değildir.

Ben, bizim önerdiğimiz gibi, barajın kaldırılmasını öneriyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 321 sıra sayılı Milletvekili Seçimi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dar Kanun Teklifi'nin 1'inci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

“MADDE 1- 10/6/1983 tarihli ve 2839 sayılı Milletvekili Seçimi Kanununun 33'üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan ‘oyların % 10'unu’ ibaresi ‘oyların yüzde üçünü’ şeklinde, aynı fıkrası ile üçüncü fıkrasında yer alan ‘yüzde onluk’ ibareleri ‘yüzde üçlük’ şeklinde değiştirilmiştir.”

Bülent Tezcan

İbrahim Özden Kaboğlu

Candan Yüceer

Aydın

İstanbul

Tekirdağ

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI YUSUF BEYAZIT (Tokat) – Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge hakkında söz isteyen Tekirdağ Milletvekili Sayın Candan Yüceer.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; demokrasinin vazgeçilmezlerinden biri ve millî iradenin yansımasının en geçerli yolu şüphesiz seçim. Seçim olmadan demokrasi olmaz ama seçimlerin nasıl olduğu da çok önemli, çok kıymetli. Mesela, yüzde 10 gibi, yüzde 7 gibi öyle abuk sabuk barajlar olmamalı seçimlerde. Seçmenin iradesi, millî irade Meclise yansımali, temsilde adalet sağlanmalı. Öyle, seçimlerde kullanılan oyların çalınmayacağı bilinmeli, yok “Trafoya kedi girdi.” yok “Mühür basmayı unutmuşuz biz bu oylara.” ya da “Hiçbir şey olmadıysa bir şey oldu.” gibi abukluklar olmamalı. Mesela, ifade özgürlüğü olmalı, bir ülkenin geleceği belirlenirken o ülkenin muhalif siyasetçileri, gazetecileri hapiste olmamalı, herkes hapisle tehdit edilmemeli. Mesela ne olmalı? Eşit, adil bir propaganda fırsatı olmalı. Herkese, her görüşe eşit mesafede olması gereken, hepimizin vergileriyle finanse edilen devlet televizyonu TRT yalnızca iktidarın borazanlığını yapmamalı.

Elbette, demokrasi rejimi sadece seçimlerden mürekkep değil; insan haklarının, evrensel hak ve özgürlüklerin, hukukun olması da demokrasi için olmazsa olmaz. Peki, Türkiye bu idealden her geçen gün adım adım uzaklaşıyor diyoruz biz. Niye böyle diyoruz? Özgürlük liginde 195 ülke içinde 146'ncı sırada Türkiye. Son on yılda özgürlüklerin en çok gerilediği 2 ülkeden 1'i. Keyfi kararlarla, kararnamelerle ülkenin demokrasi seviyesini her geçen gün aşağı çeken, yirmi yıl boyunca siyaseti dizayn etme anlayışıyla Siyasi Partiler Kanunu'nda ve seçim kanunlarında 221 değişiklik yapan iktidar, şimdi de desteği göremeyince yeni bir değişiklik teklifi için harekete geçiyor. Kim için? Halk için mi, demokrasi için mi? Yo, hayır, tek adam için oluşturulmuş bir hukuk, “ben yaptım oldu” hukuku, “iktidara giden her yol mübahtır” hukuku.

Önümüze getirilen kanun “Oylarım eriyor, seçim riske giriyor, ben nasıl seçim kazanırım?” kanunu. “Var olan temsilde adaletsizliği nasıl kendi lehime çevirip az oyla nasıl daha çok milletvekili çıkarabilirim?” kanunu. Seçim yargısını kendine bağlayıp “Seçim güvenliğini nasıl ortadan kaldırabilirim?” kanunu. Devletin tüm olanaklarını, arabasını, uçağını, her şeyini ve belediyesini, kaymakamını, valisini propaganda için kullanıp milletin vergisini pervasızca, adaletsizce harcama kanunu. Yani ben, şahsım, devletim kanunu.

Şimdi, herkesi bağlayan hukuk AKP Genel Başkanı Recep Tayyip Erdoğan için yok hükmünde yani kendini devletin sahibi olarak gören Erdoğan, kanunların da üstünde görüyor. İşte, bu kanunda da öyle oluyor yani muaf tutuluyor her şeyden. Geçen seçim aldığı oyu alamayacağını gören iktidar bloku seçim kanunlarıyla oynuyor, bir siyasal mühendislik yapıyor ve önümüze getirdikleri teklifte verildikleri partiden milletvekili çıkarmaya yetmeyen oylar yani artık oylar oyu çok olan partiye yansıyacak. Ne olacak bu artık oylar ve özellikle yüzde 10'dan yüzde 7'ye düşen -sözde düşürülen- barajla barajın altında kalan oylar ne olacak? Başka partiye milletvekili olarak yazılacak yani sandıkta alamadığınız oyu kendi hanenize yazdıracaksınız. Bakın, bu düzenleme, millî iradenin yasal düzenlemelerle gasbından başka bir şey değil; kanunla serbest hâle getirilen bir tür oy hırsızlığı.

Şimdi “Türkiye'yi koalisyonlardan çıkarıyoruz, siyasi istikrar getiriyoruz.” diyerek getirdiniz bu sistemi. Ne oldu yönetimdeki istikrara? Daha bir dönem bitmeden, başkanlığın temel dayanağı olan ittifaklı seçim modeli şu an işlevsiz duruma gelmiş durumda. Cumhurbaşkanı belirleyen baraj yüzde “50+1” öyle değil mi? Böyle, bu sistemde böyle. Peki, ne gerek var o kadar yüksek baraja? Bu sistemde barajın işi ne? Seçim barajı, halkın sandıktan alınan oyudur değerli milletvekilleri. Mühürsüz oy pusulalarını geçersiz sayan, kaybettikleri seçimi tekrarlatan AKP, şimdi de ülkedeki tüm ilçe seçim kurullarını değiştirmeyi hedefliyor. Ne yapıyor? Kıdemli vekil istemiyor. Ne istiyor? Kuradan çıkan vekil istiyor.

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Hâkim, hâkim; vekiller değil.

CANDAN YÜCEER (Devamla) – Neden? Çünkü kıdem gibi objektif, değerlendirilebilir, anlaşılır bir yöntemi değil; neyi istiyor? Kura gibi şüphe uyandırabilecek bir yöntemi belirliyor. Kimlerin kuraya katılacağını tahmin etmek hiçbirimiz için zor değil.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

CANDAN YÜCEER (Devamla) – Sayın Başkan, bitireceğim.

BAŞKAN – Buyurun.

CANDAN YÜCEER (Devamla) – Şimdi, açık konuşalım değerli milletvekilleri; bu düzenleme, İstanbul seçimlerindeki ibretlik manzaranın tüm Türkiye için tekrarlanma hazırlığıdır. Otoriter ittifakın büyük ve küçük ortağı, seçimi sandıkta kazanmadığını görüp sandıklara müdahale ederek seçimi kazanmak istiyor ama kusura bakmayın, o niyetiniz de tıpkı İstanbul'da olduğu gibi kursağınızda kalacak. Cumhuriyet Halk Partisinin milyonlarca seçmeni ve üyesi sandıklara sahip çıkacak. (CHP sıralarından alkışlar) Öyle hileyle hurdayla, cambazlık oyunlarıyla bir yere varamazsınız. Bu millet sizi gönderecek ve bu getirdiğiniz teklif de sizi o beklenen sondan kurtarmayacak diyor, saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Bülbül.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

37.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün, Gaziantep Milletvekili Mahmut Toğrul ile Tekirdağ Milletvekili Candan Yüceer'in 321 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 1'inci maddesi üzerinde verilen önergeler hakkında yaptıkları konuşmalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Sayın Başkanım, şimdi, bu önergeler üzerine yapılan konuşmalarda tabii ki kanunla alakalı birtakım eleştiriler partiler tarafından yapılabilir, bu gayet normaldir, Genel Kurul görüşmeleri bunun için var. Fakat -tabii, detaya girip de uzatmak istemiyorum ama- kanun teklif metnimizin iyi bir şekilde okunarak aslında kanun teklifimizde olanın değil de sanki tam tersinin kanun teklifinde varmış zehabının oluşması, inanın, bu teklifi hazırlayanlara, bizlere de haksızlık olur. Yani yaptığımız şeyler üzerinden eleştirin, konulan, teklifin içerisinde var olanlar üzerinden eleştirin, cevap vermeye gayret edelim ama olanın tam tersi üzerinden sanki varmış gibi demek, inanın, büyük bir haksızlık oluyor; bunun altını çizmek istedim.

Teşekkür ederim.

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- Rize Milletvekili Hayati Yazıcı, İstanbul Milletvekili Feti Yıldız ve Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekili Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül ile 91 Milletvekilinin Milletvekili Seçimi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4284) ve Anayasa Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 321) (Devam)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler...Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Milletvekili Seçimi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin çerçeve 1'inci maddesinde yer alan "oyların yüzde yedisini" ifadesinin "oyların %3'ünü" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Ahmet Kamil Erozan

Bursa

İmam Hüseyin Filiz

Gaziantep

Mehmet Metanet Çulhaoğlu

Adana

İbrahim Halil Oral

Ankara

Behiç Çelik

Mersin

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI YUSUF BEYAZIT (Tokat) –Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge hakkında konuşmak isteyen Bursa Milletvekili Sayın Ahmet Kamil Erozan.

Buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

AHMET KAMİL EROZAN (Bursa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; biz, tabii AK PARTİ dediğimiz zaman, sadece Adalet ve Kalkınma Partisi demiyoruz; aynı zamanda, aklıyla övünen bir parti olarak görüyoruz AK PARTİ'yi ama bu teklif maalesef, kapkara ve sadece metnin kendisi değil, süreci de kapkara. Bugünlere nasıl geldiğimizi anlatmak için size birtakım ipuçları vereceğim.

Biliyorsunuz, bundan evvel bir Anayasa ihlali süreci yaşadı Türkiye ve o süreç çerçevesinde de "Bari Anayasa ihlal edilmesin, adama uygun hâle getirelim." diye böyle terzi dikimi diyebileceğimiz bir Anayasa dikildi. O da yetmedi, bundan bir müddet evvel, yine AK PARTİ sıralarından "Yeni bir Anayasa yapalım, o eskisine rötüş yapalım; paçası uzun geldi, kolu kısa geldi." diye yeni değişiklikler gündeme geldi. Şimdi, onun devamı bu yasa teklifi. Şu anlamda söylüyorum: İktidar çoğunluğu sağlayamayacağını artık anlamış vaziyette. Hatta Cumhurbaşkanlığını dahi kaybedebileceğini düşünüyor ve en azından "Parlamentodaki çoğunluğu koruyabilmek için acaba neler yapmamız gerekiyor?" diye bir çaba içinde. Dolayısıyla ben bu önümüzdeki teklifi bunun tezahürü olarak görüyorum.

Sadece özü itibarıyla değil, süreci itibarıyla da sakat geldi. Biliyorsunuz, bu, on yedi saatlik bir maratonun ürünü olarak buraya geldi; orada çeşitli değişiklik önerileri getirildi, bunların hiçbirisi kale alınmadı. Yani iktidarın genel mesajı "Biz bildiğimizi okuruz." O da şu anlamda: Biz çoğulcu bir demokrasiden söz ederken sizler çoğunlukçu bir demokrasiden söz ederek "Elleri kaldırarak indirerek bu işi beceririz." noktasındasınız ve o yolda da gidiyorsunuz. Bunu da yapacaksınız tabii ki çünkü o çoğunluğa sahipsiz ama bu bizim anladığımız demokrasi değil. Dolayısıyla bizim anladığımız demokraside, temel özgürlüklerden olan seçme, seçilme, siyasi faaliyette bulunma gibi birtakım temel hakların sonuna kadar kullanabilmesine imkân verecek bir süreç istiyoruz biz. Aksini yaparsanız birtakım meşruiyet sorunlarına da yol açacaksınız, bunların da sorunlarını yaşayacaksınız yakında, bize de yaşatacaksınız.

Şimdi "seçim barajı" dediğimiz şey çağdaş demokrasilerde -dünkü konuşmalarda da dile getirildi- makul bir oranda yani bazı ülkelerde hiç yok, bazı ülkelerde -bazı ülkelerde derken biz yine rekor düzeyindeyiz, bugünkü baraj uygulayan ülkeler arasında en yüksek biziz- bunun kabaca yüzde 3 civarında olduğuna ilişkin de bir kanaat var, kanaat değil, kanaatin ötesinde veriler var. Onun için biz, biraz evvel Sayın Başkanın okuttuğu kendi teklifimizde bunu yüzde 3 olarak düşündük. Kaldı ki bu "yüzde 3" dediğimiz, sadece milletvekilleri yani şu anda grubu olan milletvekilleri açısından değil, temsil edilmeyen, siyasi partiler açısından da geçerli. Dolayısıyla bizim, biliyorsunuz, parlamenter demokrasiye geçiş müşterek kâğıdımız var, o kâğıtta da "yüzde 3" yazıyor. Dolayısıyla bunun makul bir düzeye getirilmesini beklerken maalesef hâlâ ısrarlı bir şekilde yüzde 7'de kararlı gözüküyor iktidar.

Ben niye bunu söylüyorum: Tarih ancak tarihten ders almayanlar açısından tekerrür eder, tarihten ders alanlar hataya yeniden düşmezler. Burada dün de söylendi yani geçmişte böyle seçim kanununu değiştirmek suretiyle bir başarı elde etmeye çalışan bütün siyasi partilerin sonu karanlık olmuştur, dolayısıyla siz aynı yolda maalesef ilerliyorsunuz.

Şimdi, ileriye doğru baktığımızda, bu teklifin akıbeti açısından söyleyeyim: Bu yasa teklifinin sadece siyasi partiler tarafından değil, sivil toplum örgütleri ve bu bina dışındaki kurumlarca da tartışılması gerekirdi. Dolayısıyla siz, şeffaflıktan da uzak bir şekilde bu konuya yaklaştığınız için biz ancak burada haykırıyoruz, millet adına haykırıyoruz ama sizin kararlılığınız da bizi şaşırtıyor. Dün burada bir AK PARTİ milletvekili arkadaşımız muhalefetsizlikten bahsetti yani bizleri eleştirdi, muhalefeti ve yani "Yoksunuz." anlamında ama biz bu zevki, muhalefetsizlik zevkini size tattıracağız bir dahaki seçimden sonra yani yerler değişecek, buradaki oturma düzeni değişecek, sizler başka sıralarda oturacaksınız. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – O, kendi aranızda değişebilir.

RECEP ÖZEL (Isparta) – Yirmi yıldır bunu söylüyorsunuz.

AHMET KAMİL EROZAN (Devamla) – Ben şunu söyleyeyim: Korkunun ecele faydası yok.

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Kendi aranızda değiştirirsiniz.

AHMET KAMİL EROZAN (Devamla) – Ne yapsanız sonucu değiştiremeyeceksiniz. Sizler de muhalefet olmanın tadına varacaksınız, sabırlı olun, telaşa gerek yok, sıraya girin; çoğu gitti, azı kaldı.

RECEP ÖZEL (Isparta) – Siz de sabırlı olun.

AHMET KAMİL EROZAN (Devamla) – Hepinizi saygıyla selamlarım. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

1'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 1'inci madde kabul edilmiştir.

2'nci madde üzerinde 3 önerge vardır, 3'ü de aynı mahiyettedir, bu önergeleri birlikte işleme alacağım.

Okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 321 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 2'nci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Fatma Kurtulan

Mahmut Celadet Gaydalı

Ömer Öcalan

Mersin

Bitlis

Şanlıurfa

Mahmut Toğrul

Hüseyin Kaçmaz

Filiz Kerestecioğlu Demir

Gaziantep

Şırnak

Ankara

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Onursal Adıgüzel

İbrahim Özden Kaboğlu

İstanbul

İstanbul

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

İbrahim Halil Oral

Mehmet Metanet Çulhaoğlu

Behiç Çelik

Ankara

Adana

Mersin

Hasan Subaşı

Ümit Beyaz

İmam Hüseyin Filiz

Antalya

İstanbul

Gaziantep

BAŞKAN – Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI YUSUF BEYAZIT (Tokat) –Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergeler hakkında söz isteyen Ankara Milletvekili Sayın Filiz Kerestecioğlu.

Buyurun Sayın Kerestecioğlu. (HDP sıralarından alkışlar)

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yirmi yıldır yönettikleri ülkede yurttaşları işsizlik, yoksulluk, hayat pahalılığıyla kaderlerine terk eden iktidarın aslında başarısızlığını kabul edip bugün erken seçime gitmesi gerekiyor ancak onun yerine, görüşmekte olduğumuz kanun teklifiyle hile hurda, birtakım taktiksel hesaplarla bir sonraki seçimi manipüle etmeye çalışıyorlar. Seçim barajını yüzde 7'ye düşürerek büyük bir demokratikleşme adımı atmıyorsunuz. Oy veren tüm yurttaşların nitelikli temsili için öncelikle barajın sıfırlanması gerekiyor.

Seçim sistemi, toplumdaki farklı dünya görüşlerine sahip partilerin, kadınların, gençlerin, farklı kimlik ve inançlara sahip yurttaşların, engelli bireylerin ülke yönetimine ve yasama faaliyetlerine adil bir şekilde katılmasını sağladığı ölçüde ülke ve kent sorunlarının çözümüne gerçekten bir araç olabilir.

Demokrasiyi geliştirmek için ise her şeyden ama her şeyden önce yerel siyaseti güçlendirmek ve yurttaşların karar alma süreçlerine katılmasını sağlamak gerekir yani hortumcu kayyumlar atamak değil.

Görüşüğümüz kanun ise demokratik bir seçime ya da temsile hizmet etmek için değil, iktidarı nasıl korurum anlayışıyla yapılmış bir seçim mühendisliği. İktidarın konumunu koruyabilmek için üzerine ince ince çalıştığı bu teklife çok kısaca değinirsek, seçim barajı yüzde 7'ye incek, YSK'ye seçilecek hâkimler kıdeme göre değil, kurayla belirlenecek, Cumhurbaşkanı seçim yasaklarından muaf kılınacak. Çok az konuşuyor ya, ilelebet konuşması gerekiyor, böyle olması lazım. Daha çok, seçimlere ittifaklar hâlinde girecek partileri etkileyecek 2'nci madde değişikliğiyle seçim bölgelerinde vekil seçimi için oy hesabı artık ittifakından toplam oyu üzerinden değil, her partinin kendi oyu üzerinden yapılacak. Bir örnekle açıklarsak şöyle: Eski sistemde ittifaklar seçime girdiğinde aldıkları toplam oy partilere dağıtılıyor ve vekil sayısı buna göre belirleniyordu; şimdi ayrı ayrı partilerin oyuna bakılacak, vekil fazla oy alan partiye gidecek. Mesele, özellikle küçük partilerin ve onlara oy veren seçmenin aslında temsilini engellemek. Dolayısıyla, biz bunun adına “demokrasi” demiyoruz “İktidarı her koşulda nasıl sürdürürüm?”ün reçetesini aramak.” diyoruz. Partimiz açısından değişen bir durum olmayacak, zaten her durumda, geçmişten bugüne olduğu gibi, biz oyumuzu daha da fazla artıracak ve halkımızın iradesini elimizden geldiğince Meclise yansıtacağız. Ancak küçük partilerin ittifaklara dâhil olarak Parlamentoda temsil imkânı kalmayacak.

Bütün bunlar bir kenara, asıl düşünülmesi, konuşulması ve sağlanması gereken şey seçim güvenliği. Türkiye'de seçim güvenliği gerçekten ciddi bir sorun. Getirilen düzenlemeyle seçim kurullarının yapısı tümünden değiştiriliyor.

İktidar, sadece iktidarını sürdürmeyi amaçladığından ben bunu iktidara değil, özellikle tüm muhalefet partilerine söylemek isterim: Tüm muhalefet partilerinin seçmen iradesini garanti altına alabilecek seçim güvenliği için birlikte ve ciddi bir şekilde hareket etmesi gerekiyor. Her seçim döneminde ihlallerle karşılaşyoruz: Mühürsüz pusulaların yasaya aykırı biçimde kabul edilmesi, partimizin yüksek oranda oy aldığı yerlerde sandık taşıma garabetinin geçerli olması ve bunun olağan hukuksuzluk hâline gelmesi, kolluk görevlilerine usulsüz biçimde seçmen kaydı oluşturulması, mükerrer oy kullanma, seçmen kayıtlarının usulsüz biçimde silinmesi, tutukluların oy kullanmalarının önüne konulan keyfi engellemeler, sandık görevlilerine yönelik baskılar, sığınakta kaldığı için veya can güvenliği olmadığı için oy hakkını kullanamayan kadınlar. Evet, bunlar gibi çok sayıda ihlalle karşılaştık. Bugün, muhalefet, seçim güvenliği için çalışan STK'lerin ve baroların da önerilerini alarak tüm bu sorunların çözümü üzerine yöntemler geliştirmelidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Devamla) – Tamamlıyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Buyurun, buyurun.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Devamla) – İktidar cenahına söyleyeceğim ise “Kuyruklar uzadı diye zam yaptık.” diyen Et ve Süt Kurumu müdürleri sizde oldukça, yurttaşların geçmediği köprüye para ödemesini ekstra bir imkân olarak tanımlayan Grup Başkan Vekilleriniz oldukça, paranız bittiği zaman “Olabilir, para kalmayabilir. Başınızı bir kaldırın, şu yolların güzelliğine bakın arkadaşlar. Bakın, ne güzel yollar yapılmış, gözünüz gönlünüz açılsın.” diyen milletvekilleriniz olduğu sürece zaten sizin için bu ülkede bir gelecek görünmüyor. O yüzden hep beraber hangi yoğurdu seviyorsanız onu yemeye sonradan

devam edebilirsiniz.

Saygılar sunarım. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergeler hakkında diğer konuşmacı İstanbul Milletvekili Sayın Onursal Adıgüzel.

Buyurun Sayın Adıgüzel. (CHP sıralarından alkışlar)

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; teklifin 2'nci maddesi üzerinde söz alınmış bulunmaktayım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Vatandaş bizden ekonomik krize çözüm beklerken biz, kendi iktidarlarını sürdürmek için Anayasa'yı eğip büken, hakkı, hukuku yok sayan, bunu da hiç çekinmeden dillendiren bir zihniyetin ortaya attığı yasayı konuşuyoruz. Burada büyük laflar etmeyeceğim, büyük tezler sunmayacağım. Sadece, vatandaş ekonomik krizle uğraşırken aş, iş beklerken biz neden bu yasayı konuşuyoruz, bunu anlatacağım. Dört yıl önce bu yasa çıktığı zaman burada destekleyenler bugün, yasa ayaklarına dolaştığı için değiştirmek istiyor. 2019 seçimlerinde siyaset mühendislikleri geri teptiği için yasayı değiştirmeye çalışıyorlar; Türkiye'yi içinden çıkılmaz bir ekonomik buhrana soktukları için, anketlerde tepetaklak oldukları için, Cumhurbaşkanlığı seçiminin zaten kayıp olduğunu bildikleri için. Değerli arkadaşlar, doluya koyuyorlar almıyor, boşa koyuyorlar dolmuyor; topluyorlar, çarpıyorlar, yüzde 40'ı geçmiyor. "Ne yapalım, ne yapalım?" diyorlar.

RECEP ÖZEL (Isparta) – Siz de bir türlü yüzde 22'yi geçemiyorsunuz ya.

ONURSAL ADIGÜZEL (Devamla) – "Acaba milletvekilliğinde bir şeyler yapar mıyız?" Bu millet sizi çok iyi tanıyor.

RECEP ÖZEL (Isparta) – Sizi de tanıyor, seni de tanıyor.

YUSUF BAŞER (Yozgat) – Sizi de...

ONURSAL ADIGÜZEL (Devamla) – Sizin nasıl "ak" dediğinize "kara" dediğinizi çok iyi biliyor, sizin nasıl "dost" dediğinize "düşman" dediğinizi çok iyi biliyor, sizin kimlerle kol kola yürüdüğünüzü çok iyi biliyor. (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, teklifin 2'nci maddesine dönecek olursak, dört yıl önce bu kürsüden yine bu hazırun çıktı "Milletin iradesi Meclise yansısın." dedi. Bugün ne diyorlar? "Milletin iradesi partisine yansısın." Vallahi pes, vallahi pes! Başka söyleyecek söz yok. Ne var biliyor musunuz hesabın arkasında? 2018'de menfaatlerine bu geliyordu Adalet ve Kalkınma Partisi ile Milliyetçi Hareket Partisinin.

RECEP ÖZEL (Isparta) – Sizin de menfaatinize gelmiş o zaman ya!

ONURSAL ADIGÜZEL (Devamla) – Şimdi de menfaatlerine tersi geliyor. Ama ben şunu söyleyeyim: 2018 seçimlerine bakıp simülasyon yaparak -burada yeni bir süreç de yok, bu tamamen eskiye dönüş, tamamen eskiye dönüş, 2015'in 7 Haziranına dönüş bu- buradan hesaplar yaparak "Acaba Millet İttifakı'nın vekillerini nasıl azaltırız?" diye yapılan, dört dönen bir çalışma. Ben buradan uyarıyorum: Dünün güneşiyle bugünün çamaşırı kurumaz, evdeki hesap da çarşıya uymaz. (CHP sıralarından alkışlar) Değerli arkadaşlar, "5 vekil alacağım." diye giderken 5 vekilinizden de olursunuz, 5 vekille kalırsınız, ayazda kalırsınız, açıkta kalırsınız. Bunu da söylemek isterim.

Tabii, Adalet ve Kalkınma Partisinde hesap biter mi? Hesap bitmez. Tek hesap bu değil, daha çok hesap var. Kafalarındaki ajanda şu: "Acaba demokrasi güçlerini, 6 partiyi nasıl dağıtırız?" Tabii, Türkiye tarihine geçen bir irade var ortada, parlamenter sistem etrafında birleşiyor ve bu irade Adalet ve Kalkınma Partililerin uykularını kaçırıyor değerli arkadaşlar. Ne yaparsanız yapın boş, ne söylerseniz söyleyin boş çünkü sizin artık sokağa çıkıp söyleyecek tek bir sözünüz bile yok. Ne diyeceksiniz vatandaşa sokağa çıkıp? Şunu mu diyeceksiniz: "Yirmi yıllık iktidarımızın ustalık eseri: Pide 6 lira oldu, 1 demet maydanoz da 5 lira oldu."

Değerli arkadaşlar, en baştan söyledim, tekrar söylüyorum: Millet bizden seçim yasası beklemiyor, millet bizden sorunlarına çözüm bekliyor. Bugün açlık sınırı 5 bin liraya dayanmış, bugün yoksulluk sınırı 16 bin lirayı geçmiş; biz neyi konuşuyoruz: Acaba Adalet ve Kalkınma Partili milletvekilleri ile Milliyetçi Hareket Partili milletvekillerinin koltuklarını kurtarabilir miyiz? Eğer "Böyle bir şey yok." diyorsanız hodri meydan. Varsa içinde bir babayiğit, inelim Kızılay'a. (CHP sıralarından alkışlar) Diyelim ki: "Sorununuz seçim yasası mı?" Hatta 10 kişi çevirelim, "Cebinizde 200 liracık var mı?" diye soralım; cevabı hep birlikte alırız, bu milletin gündemini de doğru değerlendiririz.

Değerli arkadaşlar, tekrar tekrar söylüyorum, millet bizden çözüm bekliyor. Seçim yasasını istediğiniz kadar değiştirin, ne yaparsanız yapın, boş. Bu topraklarda cumhuriyet ve eşit yurttaşlığı tatmış bu millet, tarihi geriye çeviremezsiniz. Milletin ferasetine güvenin. İstanbul seçimlerini unutmayın. Bu millet yine demokrasiden yana irade koyacak, sandığa da geleceğine de sahip çıkacak. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergeler hakkında son konuşmacı Antalya Milletvekili Sayın Hasan Subaşı.

Buyurun Sayın Subaşı. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

HASAN SUBAŞI (Antalya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

321 sıra sayılı Milletvekili Seçimi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 2'nci maddesi hakkında partim adına söz almış bulunuyorum. Ben genelde kanunlara bakarken gerekçelere bir göz atarım. 2018'de yaptığınız kanun değişiklikleri ile bu 2'nci maddeyle ilgili gerekçeler hemen hemen aynı fakat yapılan değişiklik taban tabana zıt. Yine, 2018'de "temsilde adalet" "küçük partileri de Meclise sokabilmek" "vatandaşın iradesini Meclis çatısı altında yansıtmak" "onlara destek vermek" "görünür olmalarını sağlamak" gibi gerekçeler varken bugün onunla taban tabana zıt bir düzenleme yapmış bulunuyorsunuz. Yine, 2'nci maddenin gerekçesine baktığımızda yine bu küçük partilerin görünür olmasını sağladığınızı ve tüzel kişiliklerine destek vermek için bu düzenlemeyi yaptığınızı ifade ediyorsunuz; gerekçeler hemen hemen pek değişmemiş. Ama şunu sormak lazım: Acaba onları görünür kılmak mı yoksa görünür olmaktan çıkarmak mı? Bana göre, neden bu kadar, bu gerekçe içinde... "Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemiyle yönetimde istikrarı sağladık." derken "Gerçekten yönetimde istikrar sağlandı mı?" sorusunu kendinize bir sormanız gerekir. Ne hukukta ne adalette ne ekonomide, hiçbir konuda istikrar sağlanabilmiş değil. O detaylara girmeyeceğim ama yol arkadaşlarınızın sizden neden koparak partiler hâline geldiğini sorgulamanız gerekir. Bu tür tuzak kanunlarla onları görünür kılmak noktasında engellemek yerine, doğrusu, aslında, onları Meclis iradeleriyle yansıtabilmektir.

Bakın, ilk gerekçenin ilk cümlesinde "Siyasi partiler ve seçimler, demokratik siyasal hayatın vazgeçilmez unsurlarıdır." diyorsunuz ama siyasi partileri görünmez kılıyorsunuz. 1982 darbe anayasasından bu yana, kırk yıl yüzde 10 seçim barajının uygulanır olmasının bu ilkelikle hiç ilgisi yoktur. Siyasi partiler önem verdiğinizden, siyasi hayatın vazgeçilmez unsurları saydığınızdan söz edemeyiz çünkü yirmi yıl boyunca bu yüzde 10 barajını siz muhafaza ettiniz. Bugün geldiğiniz noktada "Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemiyle yönetimde istikrarı sağladık, onun için yüzde 7'ye düşürebiliriz." demişsiniz. Yüzde 7 baraj yine, Avrupa'nın otoriter 2 devleti Rusya ile Türkiye'de söz konusuysa 2016'da Rusya -2016 seçimlerinde- bunu yüzde 5'e düşürdü ve biz, yine... Rekor bizde, "Neden yüzde 7 baraj?", bunu sorgulamamız gerekir. Mademki siyasi partiler vazgeçilmezimizdir, yüzde 7 barajı hâlâ muhafaza ediyor olmak Türkiye'ye yakışmıyor.

D'Hondt sistemini bu defa partilerin kendi alabileceği oyla sınırlı tutmuşsunuz. Geçmişte bunun tam aksini savunurken şimdi gerçekten, küçük partileri görünmez kılmak için bunu getirmişsiniz. Bunun size faydası olur mu? Ben olacağı kanaatinde

değilim. Ben, kırk yıldır Türkiye'de siyasi hayatı takip ederim, bugüne kadar hiçbir partinin kendi ideolojisinden vazgeçerek bir seçime girdiğini hatırlamam ama sizin bu yanlış sisteminiz, ucube sisteminiz yüzünden bir hayır doğmuştur, bir fayda sağlamıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

HASAN SUBAŞI (Devamla) – Bütün siyasi partiler ideolojilerini, görüşlerini, düşüncelerini, çıkarlarını bir kenara bırakarak ilk defa ilkeler etrafında, ilk defa “adalet” diyerek, “demokrasi” diyerek, “parlamentar sistem” diyerek bir seçim çalışmasına girmişlerdir ki bu çok değerlidir. Bu sizi korkutmuştur ama diyoruz ki: Korkunun ecele faydası yok. Siz bu birlikte çalışmanın ne sonuçlar vereceğini göreceksiniz, hep birlikte izleyeceğiz. Bunun çok değerli olduğunu, Türkiye'ye çok büyük fayda sağladığını ifade etmek istiyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Aynı mahiyetteki önergeler kabul edilmemiştir.

2'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 2'nci madde kabul edilmiştir.

3'üncü madde üzerinde 4 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım. Okutacağım ilk 2 önerge aynı mahiyettedir, bu önergeleri birlikte işleme alacağım.

Önergeleri okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Milletvekili Seçimi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin çerçeve 3'üncü maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

İbrahim Halil Oral

Mehmet Metanet Çulhaoğlu

Behiç Çelik

Ankara

Adana

Mersin

İmam Hüseyin Filiz

Şenol Sunat

Ümit Beyaz

Gaziantep

Ankara

İstanbul

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Levent Gök

Hüseyin Yıldız

Aysu Bankoğlu

Ankara

Aydın

Bartın

Mahmut Tanal

İbrahim Özden Kaboğlu

Mustafa Sezgin Tanrıkulu

İstanbul

İstanbul

İstanbul

BAŞKAN – Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI YUSUF BEYAZIT (Tokat) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergeler hakkında ilk konuşmacı Ankara Milletvekili Sayın Şenol Sunat.

Buyurun Sayın Sunat. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

ŞENOL SUNAT (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Evet, Cumhur İttifakı bileşenlerine sesleniyorum: Nihayet beklenen Seçim Kanunu Teklifi'ni Genel Kurula getirdiniz; bravo sizlere, alkışlıyoruz(!) Bir buçuk seneye yakın, 15 maddeye ne kadar çok kafa yormuşsunuz. Sözüm ona büyük dehanızla kurnazlıkları ince ince planlamış, bu maddeleri hazırlamışsınız. Sizler hukuktanımazlar olarak tarihe geçmeyi hak ettiniz. Machiavelli bile sizin düşündüğünüzü emin olun düşünmemiştir. Şunu iyi bilin ki Türk siyasi tarihi hukuktanımaz bu otoriter zihniyetinizi büyük bir utançla hatırlayacaktır.

Sayın milletvekilleri, adil bir rekabette oyunun kuralları oyun esnasında ve diğer katılımcıların aleyhine değiştirilir mi? Demokratik hukuk devletinde seçim kanunlarında değişiklik yapılmasının amacı ne olmalıdır? Ne olmalıdır? Demokratik ortamın temini ile adil, tarafsız ve bağımsız seçimlerin yapılabilmesidir. Hakkaniyeti ve adaleti tesis etmek, seçmen iradesinin en iyi ve en geniş şekilde yansıtılmasını sağlamaktır. Seçim kanunları, siyasi partilerin seçimlere detayları son anda değiştirilmeyen ve rekabeti engellemeyen kurallar çerçevesinde katılabilmesini güvence altına almalıdır.

Sayın milletvekilleri, iktidarın kendisinin ve ortağının şahsi siyasi ikballerini garantiye alacaklarını sandıkları kanun teklifiyle karşı karşıyayız. Tam otoriter bir zihniyetin ürünü bu teklif. Kısaca, siyasi mevcudiyetlerinin zora girdiğini gören iktidar koalisyonu, şahsi siyasi çıkarları uğruna Türk demokrasisine yeni bir kara leke sürmeye hazırlanmaktadır. Millet iradesini yok sayan ve yalnızca seçim kazanma ihtirasıyla seçim yasaları üzerinde karanlık oyunlar oynamaya kalkışan her iktidar çukura düşer sayın milletvekilleri ve düşeceksiniz. Biliniz ki Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi adındaki bu ucube sistem Türk siyasi tarihinin çöplüğünde yerini alacaktır.

Evet, teklifin 3'üncü maddesi siyasi partilerin seçimlere katılmasına ilişkin şartları düzenlemektedir. Eklenen fıkrayla, seçime katılabilme şartlarından biri olan Türkiye Büyük Millet Meclisinde gruba sahip olma şartı kaldırılmaktadır. Bunun yanı sıra, teklifte, seçime katılma yeterliliğini elde eden partinin belirtilen süreler içerisinde ilçe, il ve büyük kongrelerini üst üste 2 defa ihmal ederse seçime katılma hakkını kaybedeceği düzenlenmektedir. “İhmal ederse” ne demektir Sayın Bakan? Kanun yapma diline uyuyor mu? 298 ve 2820 sayılı Kanunların ilgili hükümlerinde yer aldığı üzere “kongrelerini yapmış olmaları” ibarelerinin kullanılması daha doğru değil mi? Hatırlatıyorum, 2018 yılı milletvekilliği genel seçimleri öncesinde İYİ Parti, tüm şartları sağlamasına rağmen, yükseliş görülünce Yüksek Seçim Kurulu eliyle seçime sokulmama tehdidiyle karşı karşıya bırakıldı. Kongrelerimizi her türlü zorluğa karşı tamamlamıştık, her türlü oyuna karşı fazlamız vardı, eksliğimiz yoktu. İYİ Partinin grubu yoktu, 5 milletvekiline sahipti, CHP'den 15 vekil alıp grup oluşturmak zorunda bırakıldı. Biliyorduk ki grup oluşturmazsak hak ettiğimiz hâlde seçimlere giremeyecektik. Sonuç: YSK, hem kongrelerimizi yapmış olmaktan hem de grubumuz olduğundan seçimlere girmeye hak kazandığımızı bildirdi. Yargı bağımsız ve tarafsız olsaydı böyle bir duruma gerek var mıydı? Onun için kuvvetler ayrılığı diyoruz, onun için güçlendirilmiş parlamenter sistem diyoruz.

Ey AK PARTİ milletvekilleri, 2001 yılında Türkiye Büyük Millet Meclisi grubunu nasıl kurdunuz, hatırlayın. Nasıl seçime gittiniz; siyasi hafızanızı lütfen tazeleyin, size yine lazım olacaktır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, devam edin.

ŞENOL SUNAT (Devamla) – Yargıyı o kadar siyasallaştırdınız ki size güven duymak mümkün değil. Siyasi olarak yetiştirip yerleştirdiğiniz Seçim Kurulu hâkimlerince kongrelerini yapmış partilerin dahi birkaç yerde kongrelerini iptal ederek seçime sokulmamalarını sağlamanız ihtimalini asla göz ardı etmiyoruz, tecrübeyle sabittir. Soruyorum, bu maddeyi ne gibi bir amaçla ve gizli bir motivasyonla kaleme aldınız, izah ediniz. Açıklanan nedenlerle, bu maddeye muhalifiz.

Artık aziz Türk milletine vadedeceğiniz bir şey kalmadı, algı operasyonlarınız da tutmuyor. Şimdi hile yaparak

oturduğunuz koltukları bırakmama derdindesiniz ama emin olun ki Türk milletinin kurtuluşuna az kaldı.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergeler hakkında diğer konuşmacı İstanbul Milletvekili Sayın Mustafa Sezgin Tanrıkulu.

Buyurun Sayın Tanrıkulu. (CHP sıralarından alkışlar)

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, konuşuldu, konuşulmaya devam ediliyor. Sonuçta demokrasiler sadece yazılı kuralların olduğu rejimler değildir; demokrasilerin aynı zamanda teamülleri vardır, demokrasilerin ahlakı vardır ve demokrasiler bu teamüller ve ahlak üzerinden güçlenir ve kalıcı hâle gelir. Ama şimdi, sizin getirdiğiniz bu teklif ne Türkiye demokrasisinin teamüllerine uygun ne de siyasetin ahlakına uygun. Tırnak içerisinde söylüyorum; bu, ahlaksız bir tekliftir.

HAYATİ YAZICI (Rize) – Ayıp ya!

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (Devamla) – Ahlaksız tekliftir; tırnak içerisinde söylüyorum. “Neden?” diyeceksiniz. Bakın, ben kendimi iyi bir hukukçu olarak görürüm ama bu teklifi hazırlayanları da kutluyorum. Gerçekten kutluyorum, şeytanın aklına gelmeyecek cinliklerle -gerçekten, şeytanın aklına gelmeyecek cinliklerle- böyle bir teklif hazırlamışlar. Yani böyle, otursanız, yüzlerce saat düşünürseniz ancak, kendinizi iktidarda tutmak için böyle bir teklif hazırlarsınız; çok açık bir biçimde söylüyorum. Ben Diyarbakır Barosunun Başkanlığını yaptım. Diyarbakır Barosu Başkanlığı yaparken de bu, Parlamentodan gelen tekliflere bakardım; 5 sefer okurdum, acaba arkasında hangi cinlik var ve neyi yasaklamış?

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Anlayamazdın herhâlde 5 defa okuduğunda.

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (Devamla) – Şimdi, aynen, bakın, siyasetin ahlakına ve siyasetin teamüllerine aykırı bir şey hazırlamışsınız. Neden? Şimdi soruyorum: 2002’den bu yana Parlamentoda milletvekilliği yapmış AK PARTİ’li milletvekilleri var, siz değil miydiniz bu yasalarla Parlamente’ya giren? Siz değil miydiniz partiniz kapatıldığı zaman, Anayasa Mahkemesi tarafından kapatıldığı zaman ve hukuka aykırı bir şekilde kapatıldığı zaman grup kurarak, sadece grup kurarak Parlamente’ya giren? Sizler değil miydiniz? Yirmi yıldır iktidardasınız, ne değişti peki, neden bu kuraldan vazgeçiyorsunuz yirmi yıllık iktidarınızdan sonra? O nedenle söylüyorum; bu teklifiniz, ahlaksız bir tekliftir.

RECEP ÖZEL (Isparta) – Olur mu ya, çok ayıp!

HAYATİ YAZICI (Rize) – Ayıp ya!

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (Devamla) – Siyasetin kurallarına uymaz, siyasetin teamüllerine uymaz. Siyaset aynı zamanda, demokrasi de aynı zamanda bir ahlak rejimidir.

Şunu söyleyeceğim değerli arkadaşlar: Ya, bu serbest seçimler olduğu günden bugüne ne yapmış zamanın yasa koyucusu? demiş ki, bakın, demiş ki: “Yargıç, evet, birinci sınıf, ikinci sınıf, üçüncü sınıf ama kardeşim, biz bunlar arasında ayırım yapmayalım. Ne yapalım? En kıdemli hâkim kimse –yaş bakımından değil, hâkimlik kıdemi bakımından en kıdemli hâkim kimse- ona verelim.” Altmış bir yıldır bu yapılmıyor mu? Siz yirmi yılda 7 seçimde bununla iktidara gelmediniz mi? Peki, ne değişti? Ahlak dışında ne değişti, onu soruyorum, ahlak dışında? 7 seçimdir iktidardasınız; yerel seçimler, genel seçimler, referandum bu kurallarla yapılmış. Peki, ne değişti? Şimdi bu teamülü değiştiriyorsunuz, özellikle de 15 Temmuzdan sonra değişen yargı ortamında sizin partililerinizin ilçe başkanlarının, il yönetim kurulu üyelerinin hâkimliğe atanmasından sonra ve birinci sınıfa ayrılmasından sonra “birinci sınıf” diyorsunuz. Peki, size soruyorum, gerçekten soruyorum: Bakın, hani “Oy namustur, şereftir; sandık namustur, şereftir.” falan denir. Bundan ne zarar gördünüz arkadaşlar? Niye değiştiriyorsunuz, neden değiştiriyorsunuz? Mesele şu: Çok açık bir biçimde, sizin iktidara geldiğiniz değerleriniz ile bugün sahip olduğunuz değerleriniz değişti, bunu kabul edin ve bakın, buradan Türkiye demokrasisi güçlenmez, bu yasalarla güçlenmez, kalıcı hâle gelmez. Seçim yasalarıyla her zaman oynanmaz. Çoğunluk partileri, sonuç itibarıyla, kalıcı demokrasilerde azınlığın, muhalefet partilerinin güvencesidir aynı zamanda; onların hukukunu korumak zorundadır, onların hukukunu korumak zorundadır. Seçim yasalarını her seçimden önce değiştirip seçimde başarı elde etmek için oynamaz, yok böyle bir kural kalıcı demokrasilerde. O yüzden şu andaki rejime bütün objektif derecelendirme kuruluşları “Türkiye’de demokrasi” demiyor, “otokrasi” diyor.

Siz Anayasa’yı 2017 yılında değiştirdiniz; 2018’de, 2019’da seçimler oldu, başarı elde edemediniz; şimdi ne yapıyorsunuz? Kendiniz bakımından, kendi iktidarınızın ve liderinizin iktidarının devamı bakımından kuralları değiştiriyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, toparlayın.

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (Devamla) – Ortalama vicdanınıza sesleniyorum: Ya, bu mudur sizin demokrasi anlayışınız? Yani bakın, sürekli biz sizin yanınızda durduk; 2002’den önce yanınızda durduk, mağduriyetlerinizin arkasında durduk ama şimdi siz, o mağduriyetlerinizin arkasına sığındınız, iktidar oldunuz ve zalim oldunuz, zalim; aynı şekilde, zalim oldunuz. (CHP sıralarından alkışlar)

Bakın, bu yasa açık bir biçimde seçim güvenliğine aykırıdır.

RECEP ÖZEL (Isparta) – Hangi maddesi?

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (Devamla) – Seçme hakkına aykırıdır.

RECEP ÖZEL (Isparta) – Genel konuşma, hangi maddesi?

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (Devamla) – Siyasi partilerin siyasete katılma hakkına aykırıdır. Siz yöneldiğiniz bu hukuk dışılıkta, demokrasi dışılıkta tarihe gömüleceksiniz. Yolumuz açıktır, hiç endişe etmeyin. (CHP sıralarından alkışlar)

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Akbaşoğlu.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

38.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu’nun, İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu’nun 321 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 3’üncü maddesi üzerinde verilen önerge hakkında yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkanım, teşekkür ederim.

Şunu ifade etmek isterim ki biraz evvel konuşan hatibin bütün bu temelsiz iddialarına dün grubumuz adına da Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına da yasa teklifinde ilk imza sahibi olan kıymetli milletvekillerimiz, müdellel bir şekilde, efradını cami ayyarını mâni bir şekilde, net bir şekilde cevap vermiştir. Bunun fazlasını zait görüyorum; iddialarını, sıfatlar olarak hepsini kendisine iade ediyorum.

Teşekkür ediyorum.

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- Rize Milletvekili Hayati Yazıcı, İstanbul Milletvekili Feti Yıldız ve Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekili Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül ile 91 Milletvekilinin Milletvekili Seçimi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4284) ve Anayasa Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 321) (Devam)

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önermeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Aynı mahiyetteki önermeler kabul edilmemiştir.

Diğer önermeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 321 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 3'üncü maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

"MADDE 3- 2820 sayılı Siyasi Partiler Kanununun 36 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

MADDE 36- Siyasi partilerin seçimlere katılabilmesi için 100.000 seçmen imzası ile Yüksek Seçim Kurulu'na başvuru yapılması veya Türkiye Büyük Millet Meclisinde grubu bulunması şarttır."

Mahmut Toğrul

Zeynel Özen

İmam Taşçier

Gaziantep

İstanbul

Diyarbakır

Tulay Hatimoğulları Oruç

Mahmut Celadet Gaydalı

Abdullah Koç

Adana

Bitlis

Ağrı

BAŞKAN – Komisyon önermeye katılıyor mu?

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI YUSUF BEYAZIT (Tokat) – Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge hakkında söz isteyen Ağrı Milletvekili Sayın Abdullah Koç.

Buyurun Sayın Koç. (HDP sıralarından alkışlar)

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Sayın Başkanı, değerli halkımızı ve televizyonları başında, cezaevlerinde bizi izleyen değerli yoldaşlarımı saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, değerli milletvekilleri, bu Seçim Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi neden yirmi yıl sonra gündeme geldi, neden yirmi senedir iktidarda olan bir parti bugün buna ihtiyaç hissediyor, ben bununla ilgili birkaç hususu dile getireceğim.

Öncelikle, siyasi partiler demek, demokrasinin ölçütü demek ve siyasi partiler aynı zamanda demokrasinin vazgeçilmez unsurları. Dolayısıyla siyasi partilerin demokraside yer alması, parlamentoda yer alması ve temsiliyette yer alması kaçınılmaz bir husustur.

Değerli arkadaşlar, peki, değiştirilmek istenen Siyasi Partiler Yasası'nda ne var? Yani şu anda neyi değiştirmek istiyorlar? Öncelikle mevcut olan yasa, yani Siyasi Partiler Yasası'nın 36'ncı maddesinde aynen şudur: "Milletvekili genel ve ara seçimlerine ve belediye seçimlerine partilerin katılabilmesi için illerin en az yarısında, oy verme gününden altı ay önce örgütlenmiş olmaları gerekiyor." ve aynı zamanda seçime girebilmelerinin diğer bir koşulu ise "Türkiye Büyük Millet Meclisinde grubunun olması şartı" dile getiriliyor. Peki, bu, neden değiştirilmek isteniyor? Şunun için değerli arkadaşlar: Yani siyasi partilerin en az 41 ilde örgütlenmesi lazım; bu, zaruret hâlidir ve bir de il örgütlerinde de en az 1/3 oranında bir örgütlenmesinin olması gerekiyor. Bu örgütlenme dahi mali açıdan ve örgütlenme açısından gerçekten çok ciddi zorlukları beraberinde getiren bir yapı. İşte, tam da bu noktada AKP ve MHP bu düzenlemeyle oy hesabı yapmak ve mevcut olan örgütlenme sürecini yok etmek amacıyla bu kanun teklifini getirmiş bulunmaktadır.

Bu iktidar, kaybetmeyi görmüştür değerli arkadaşlar. Bu şekilde siyasi partiler üzerindeki baskıları artırmak ve aynı zamanda siyasi partiler üzerinde soykırımı artırmak için getirmiş oldukları bir teklif. Bu kanun teklifiyle bir kurtarma operasyonu şu anda söz konusu. Bakın, yönetiminde oluşmuş gedikler var, bu gedikleri kapatmaya yönelik olan bir kanun teklifiyle şu anda karşımıza çıkmaktadırlar. Siyasi örgütlenme açısından, maliyet açısından o kadar zor bir süreç ki bu süreç, aynı zamanda şu andaki mevcut olan seçim yasası dahi ciddi bir şekilde zorluklar içermektedir. AKP kamu kaynaklarının tamamını kendi lehine kullanan bir siyasi parti ve aynı zamanda kendi emirlerinde kaymakamlar var, aynı zamanda Emniyet ve valilikler var. Bunlara rağmen, yine, bununla yetinmiyor çünkü AKP ve MHP şu anda, gerçekten toplum nezdinde kaybeden siyasi organizasyonlar hâlinde.

Bu teklifle, örgütlenme özgürlüğünün daha da kısıtlanmasına gidilmektedir. Yani bu teklifle, Türkiye Büyük Millet Meclisinde grubu bulunması şartı kanundan çıkarılmak istenmektedir. Peki, bunu kendilerine soralım, siz ne şekilde geldiniz? Siz grup kurmak suretiyle, Türkiye Büyük Millet Meclisine bu şekilde gelebildiniz. Bakın, bizim bu önergede ileri sürmüş olduğumuz diğer bir husus ise 100 bin kişinin imzasıyla aynı zamanda bir siyasi partinin hiçbir koşul aranmaksızın seçime girebilmesi gerektiğini biz bildiriyoruz. Neden böyle diyoruz? Çünkü 100 bin kişinin imzasıyla, bugünkü koşullarda, bir kişi Cumhurbaşkanı adayı olarak belirleniyor ve yarışa bu şekilde girebilme hakkına sahip oluyor.

Ben, size başka bir şey daha söyleyeyim. Bakın, bu yasa aynı zamanda bir panik yasasıdır. Neyin panik yasası? Mevcut olan, şu andaki iktidarlara şu anda panik hâlinde. Bakın, bu 20 milletvekiliyle grup kurmak isteyen herhangi bir siyasi partinin seçime girmesine engel oluşturmaya çalışıyorlar. Peki, neden böyle? Çünkü şunu çok net bir şekilde görüyor şu andaki iktidar. Bakın, toplumda, sokakta yağ kuyrukları var, sokakta ekmek kuyruğu var, sokakta insanlar geçinemiyor. Her gün ama her gün akaryakıtı şu anda bir zam var. Peki, buna neden çözüm getirmiyorsunuz? Neden buna ilişkin bir çözümünüz yok? Ama durup dururken yirmi yıl sonra demokrasi adı altında -tırmak içerisinde- bu Siyasi Partiler Yasası'nda ve seçim yasasında çeşitli değişiklikler yapmak istiyorsunuz. Bu neyi gösteriyor biliyor musunuz değerli arkadaşlar? Eğer demokrasi isteniyorsa sadece seçim kanunu ile Siyasi Partiler Yasası'nda değişim yapmak suretiyle bu mümkün olmayacak. Demokrasi sokaktadır. Demokrasi sizin aç bırakmış olduğunuz halkın...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ABDULLAH KOÇ (Devamla) – Demokrasiyi getirecekseniz değerli arkadaşlar, bakın, Anayasa'ya öncelikle uymak durumundasınız. Diğer bir husus, siyasi partiler üzerindeki baskıyı ortadan kaldırmak zorundasınız ve eşit bir şekilde, özgür bir şekilde bu yarışa girmek durumundasınız. Eğer demokrasi istiyorsanız gerçekten, yoksul bırakmış olduğunuz ve aynı zamanda, geçinemeyecek halka çözüm getirmek durumundasınız. Mevcut olan, şu anda sokaklarda ve mahallelerde ekmek kuyruğunda olan insanların sorununa çözüm getirmek üzere ancak demokrasi getirebilirsiniz. Tabii ki bugünkü koşullara baktığımız zaman, AKP'nin bu durumdan uzak olduğunu ve getirilecek olan bu Siyasi Partiler Yasası'yla sandığa gömüleceğini söylüyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Teşekkür ediyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önermeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 321 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin çerçeve 3'üncü maddesiyle 2820 sayılı Kanun'un 36'ncı maddesine eklenen fıkrada yer alan "ihmal etmemiş olma koşuluyla seçime katılma hakkını muhafaza eder" ibaresinin "yapmamış ise seçime katılma yeterliliğini kaybeder" olarak değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Muhammet Emin Akbaşoğlu

Vildan Yılmaz Gürel

Osman Boyraz

Çankırı

Bursa

İstanbul

Abdullah Nejat Koçer

Ramazan Can

İbrahim Aydemir

Gaziantep

Kırıkkale

Erzurum

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

ANAYASA KOMİSYONU SÖZCÜSÜ METİN ÇELİK (Kastamonu) – Takdire bırakıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge hakkında konuşmak isteyen? Yok.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Gerekçe...

BAŞKAN - Gerekçesini okutuyorum:

Gerekçe:

Önergeyle, seçime katılma yeterliliği elde eden partinin, kanunda öngörülen ve parti tüzüğünde belirtilen süreler içinde teşkilatlanma yeter sayısı esas alınarak ilçe, il ve büyük kongrelerini üst üste 2 defa yapmamış ise seçime katılma yeterliliğini kaybedeceği öngörülmektedir.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda 3'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 3'üncü madde kabul edilmiştir.

Yeni madde ihdasına dair bir önerge vardır. Önergeyi okutup Komisyona soracağım, Komisyon önergeye salt çoğunlukla katılırsa önerge üzerinde yeni madde olarak görüşme açacağım. Komisyonun salt çoğunlukla katılmaması hâlinde ise önergeyi işlemiden kaldıracacağım.

Şimdi, önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 321 sıra sayılı Milletvekili Seçimi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 3'üncü maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki maddenin eklenmesini ve diğer maddelerin buna göre teselsül ettirilmesini arz ve teklif ederiz.

"MADDE 4- 22/4/1983 tarihli ve 2820 sayılı Siyasi Partiler Kanununun Ek 1 inci maddesinin beşinci fıkrası, aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Milletvekili genel seçimlerinde toplam geçerli oyların %1'inden fazlasını alan son milletvekili genel seçimlerine katılan siyasi partilere de Devlet yardımı yapılır. Bu yardım en az Devlet yardımı alan siyasi partinin ikinci fıkra gereğince almış olduğu yardım ve genel seçimlerde aldığı toplam geçerli oy esas alınarak kazandıkları oyla orantılı olarak yapılır. Bu fıkra uyarınca yapılacak yardım bir milyon Türk lirasından az olamaz. Bunun için her yıl Maliye Bakanlığı bütçesine yeterli ödenek konulur."

İbrahim Özden Kaboğlu

İstanbul

BAŞKAN – Sayın Komisyon, önergeye salt çoğunlukla katılıyor musunuz?

ANAYASA KOMİSYONU SÖZCÜSÜ METİN ÇELİK (Kastamonu) – Salt çoğunluğumuz bulunmadığı için katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Komisyon önergeye salt çoğunlukla katılmamış olduğundan önergeyi işlemiden kaldırıyorum.

4'üncü madde üzerinde 4 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Milletvekili Seçimi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin çerçeve 4'üncü maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

İbrahim Halil Oral

Mehmet Metanet Çulhaoğlu

Behiç Çelik

Ankara

Adana

Mersin

İmam Hüseyin Filiz

Aytun Çıray

Ümit Beyaz

Gaziantep

İzmir

İstanbul

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

ANAYASA KOMİSYONU SÖZCÜSÜ METİN ÇELİK (Kastamonu) – Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge hakkında konuşmak isteyen İzmir Milletvekili Sayın Ayton Çıray.

Buyurun Sayın Çıray. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

AYTUN ÇIRAY (İzmir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yakın siyasi tarihimiz göstermiştir ki hangi iktidar seçim kanunuyla oynamaya başlarsa o iktidar gidici demektir. Bugün görüşmekte olduğumuz kanun teklifiniz aslında bir veda mesajıdır. Bu kanun teklifinizde bir taşla birçok kuş vurmak istemişsiniz ancak bu istediğiniz hedeflere ulaşamayacaksınız. Bunlardan bir tanesi, barajı yüzde 7'ye indirerek ittifak ortağınızı sözde korumaya çalışmışsınız ama aslında en büyük kötülüğü ona yapmışsınız çünkü onun çitasını "yüzde 7" diye kamuoyuna bir nevi deklarasyonda bulunmuşsunuz. Hâlbuki bizim önerdiğimiz yüzde 3'e indirmiş olsaydınız hem demokrasi adına bir önemli iş yapmış olacaktınız hem de başka siyasi partilere de bir rekabet içerisinde Parlametoya girme imkânını sağlayacaktınız.

Bir başka önemli değişiklik de partiler arası seçim iş birliğini önlemeye yönelik maddeler. Güya bu maddelerle Millet İttifakı'nı dağıtmayı hedeflemişsiniz fakat geçmişten bu yana o kadar çok hukuki hata yaptınız ki bu da size yaramayacak çünkü bu ittifakların -özellikle 2018'deki Millet İttifakı bildirisini okumuş olsaydınız görecektiniz ki- bir ilkesel iş birliği var. O da ne? Bu ucube rejim yerine anayasal devletin yeniden inşa edilmesi, demokrasinin ve mutlak güçler ayrılığının geri getirildiği bir rejimin tekrar inşa edilmesi. Bu ortak ideal ortadan kalkmadığı sürece sizin bu ittifakları dağıtmanız, sadece bir hayalden ibaret kalır.

Diğer yandan, Sayın Meral Akşener'in "Ben başbakan olmak istiyorum." iddiası, aynı zamanda bu verdiğimiz sözün bir teyididir, kamuoyu önünde bir başka önemli vurgusudur ve aynı zamanda, İYİ Partinin ilk seçimden sonra Türkiye'de 1'inci parti olacağının da açıkça ifadesinden başka bir şey değildir. Biz, bunun için, bu tür kanunlarla falan ilgilenmek, bunlara kafayı takmak yerine Türkiye'yi kapı kapı gezerek partimizin kalkınmacı, milliyetçi ve demokrat bir parti olduğunu anlatma çabası içinde olacağız.

Değerli arkadaşlar, bu kurduğunuz ucube rejimle Türk gençleri yad ellere gidiyor, Türk milleti şu anda geçim sıkıntısı içerisinde yani Türk milleti gördü ki rejim ile ekmek aslında birbirinden ayrılabilir işler değildir. Bu ucube rejim, Türk milletinin ekmeğini elinden almıştır ve bu ucube rejim içerisinde zaten berbat ettiğiniz ekonomik politikanızla bugün savaşan Rusya'nın rublesi ile Türk parasının değeri ne yazık ki döviz karşısında eşit hâle gelmiştir. Türkiye savaşta mı ki rubleyle aynı yerde yer alıyor? Maalesef, bu Milletvekili Seçimi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi, bir kötülüğün somut bir kanıtını teşkil ediyor ancak daha önemlisi bu teklif, kötülük iktidarının yıkımıyla sonuçlanacağını ikrarır.

Değerli milletvekilleri, hem biz hem milletimiz yaşadıklarınızdan çok ders aldık, tecrübe edindik; yarattığınız, tarihimiz boyunca görülmemiş ekonomik kriz beceriksizliğinizin ve asıl niyetlerinizin anlaşılmasını ortaya çıkardı, "Gitsinler." dediğiniz hekimlerin kalp durduğunda yaptıkları elektroşok gibi bir etki yarattı. Bundan sonra başta yandaş medya olmak üzere ne beyin yıkama operasyonlarınız ne propagandalarınız ne de seçim kanunlarıyla oynamalarınız iktidardan gitmenizin önünü kapatamayacaktır. Bu nedenlerle, bu seçim kanunlarını sizin iktidarınızın gidişi olarak algılıyoruz, Türk milleti de böyle algılıyor; ne Anayasa'ya ne hukuka uygun.

Daha da önemlisi, dün konuşan Sayın Bakan dedi ki: "Biz daha önce bu kanunu yanlış çıkarmışız. İşte, bakın, şimdi eleştiriyorsunuz, geçmişte eleştirmişsiniz ilk çıkardığımızda; biz bugün, bu kanunu düzeltiyoruz." diye bir beyanda bulundular.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

AYTUN ÇIRAY (Devamla) – Bir dakika rica ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Buyurun.

AYTUN ÇIRAY (Devamla) - Aslında Sayın Bakan doğruyu söylemedi. Daha önce bu kanunu çıkartırken Sayın Bakan, bir önceki ittifak kanununu çıkartırken muhalefetin bir ittifak kurarak, bir kurgu siyaseti yaparak Adalet ve Kalkınma Partisinin oyununu bozacağını düşünemedikleri için o kanunu çıkarmışlardı. O sırada, o kanun size yaradığı için o kanunu çıkarmıştınız ama muhalefet yeni bir siyasetle, bir ittifak siyasetiyle, bir seçim iş birliğiyle sizin bu oyununuzu bozdu. Şimdi, bu eski kanun artık sizin işinize yaramıyor ama ne yaparsanız yapın, tekrar ediyorum, bu kanun özellikle sizin, iktidardan gidişinizin veda sembolü olarak Türk milletince kabul edilmiştir.

Hepinize saygılar sunuyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 321 sıra sayılı Milletvekili Seçimi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 4'üncü maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

"MADDE 4 – 26/4/1961 tarihli ve 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanunun 14 üncü maddesinin birinci fıkrasının (11) numaralı bendine aşağıdaki cümle eklenmiş ve (16) numaralı bendi yürürlükten kaldırılmıştır.

"Seçime katılma yeterliliği elde eden parti, Siyasi Partiler Kanununda öngörülen ve parti tüzüğünde belirtilen süreler içerisinde ilçe, il ve büyük kongrelerini üst üste iki defa yapmadığı Anayasa Mahkemesinin ihtar kararı ile tespit edilmemiş olmak koşuluyla seçime katılma hakkını muhafaza eder."

Murat Emir

Ankara

İbrahim Özden Kaboğlu

İstanbul

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI YUSUF BEYAZIT (Tokat) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge hakkında söz isteyen Ankara Milletvekili Sayın Murat Emir.

Buyurun Sayın Emir. (CHP sıralarından alkışlar)

MURAT EMİR (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Doğrusu, MHP'li Grup Başkan Vekilini ve kimi hatipleri dinlediğimde hayrete düşmemekte güçlük çekiyorum çünkü daha dün buraya gelip "İttifaktan, artık oydan kaç milletvekili çıkardınız? Onu söyleyin." diyerek sanki biz suç işlemişiz, yanlış bir şey yapmışız gibi ifadelerde bulunuyorlar, şaşırtıcı. Sayın Akbaşıoğlu tanıklık, 2018'de Komisyonla birlikte çalıştık, buraya getirdiğiniz o yasayı geçirdiniz bizim bütün ısrarlarımıza ve yanlış yapıyorsunuz dememize rağmen ve bugün geldiniz, o gün ne diyorsanız tersini yapıyorsunuz. Bakın, şunu anlayın: Siz tuzak kurarsınız, biz bozarız, biz bu tuzakları bozarız ve biz bozduk diye de bir sonraki dönem gelip bize sataşmayın, bizim işimiz bu ama siz tuzak kurmaktan vazgeçin, sandığa el uzatmaktan vazgeçin, seçimlerin namusuna el uzatmaktan vazgeçin, millet iradesine saygı göstermeyi öğrenin.

Bakın, Komisyon çalışmalarının sonunda AKP'li milletvekilleri bizim ittifak yapamayacağımızı varsayarak "Siz ittifak yapabilir misiniz?" dediklerinde -tutanaklardan bakın- ben şunu söylemiştim: "Eski bir Kızılderili sözü şöyle söyler: 'Müzik nasıl çalarsa öyle dans edersiniz.'" Bakın, siz müziği nasıl çalarsanız -çünkü burada eller kalkacak, incek, biliyorum- biz ona göre tedbir alırsanız çünkü bizim demokrasiye bağlılığımız, milletin iradesine saygımız sizin oyun bozma kapasitenizin çok üstündedir ve biz bunları aşarız ama bu teklifte gerçekten sandığınız namusuna dokunan kimi maddeler var. Birincisi, il ve ilçe seçim kurulu başkanlarının değiştirilmesi. Arkadaşlar, bunu yapmayın. 1950'den beri kırık dökük bir demokrasi mücadelemiz var, demokrasiyle taçlandıramadık cumhuriyeti istediğimiz gibi ama Türkiye'de bir şeyi başardık, hep birlikte başardık; o da sandığın namusudur. Bütün iktidarlar sandığa saygı duydu, sandıktan çıkana saygı duydu ve sandığın kendisi tartışılmadı ama siz bu yaptığınızla sandığı tartışmaya açıyorsunuz. Buna değmez, buradan zaten bir şey elde edemezsiniz.

Şimdi, bir şekilde il ve ilçe seçim kurulu başkanlarına çarptınız, onları yönlendirmediniz; hele İstanbul'da yediğiniz şamardan sonra "Değiştirelim; değiştirelim ama nasıl? Değiştirmiş gibi de olmasın çünkü Anayasa Mahkemesi iptal edebilir." dediniz. Hâlâ edecek, hâlâ Anayasa'ya aykırı. "Ne yapalım? Kura çekelim." Kuradan on yıllık, on iki yıllık hâkimler çıktığı zaman, onlar sizin siyasi baskınıza nasıl direnecek? Bakın, görüyorum tabloyu, ciddi olun; seçimlerden sonra birçok seçim bölgesinde itirazlar olacak, yeniden sayımlar olacak, 2-3 bin oyla kaybettiğiniz seçimler için baskı yapacaksınız hâkimlere; bunu görüyoruz ama silah ters dönebilir. O yüzden, sandıkla uğraşmayın, oradan çıkın, millete gidin.

Bakın, ülkeyi mahvettiniz, perişan ettiniz. Sokağa çıkın, işsizleri görün, açları görün, çocuğuna et yediremeyen, süt alamayan anneleri görün ve onların derdine çözüm üretmek üzere buraya yasa getirin, biz de yanınızda duralım. Milletin ağır sorunları var ama siz "Nasıl ederiz de seçimleri kaçırsınız." diyorsunuz. Sonra da beceremeyince bizi suçluyorsunuz, oysa kendinizi suçlamanız lazım.

Bize göre diğer kabul edilemez madde, arkadaşlar -çünkü ittifak, milletvekili sayısı falan sorun değil, biz onların hepsini geçeceğiz- Cumhurbaşkanının seçim yasalarına tabi olmaması. Her yerde "Başbakan"ı kaldırdınız, orada kaldırmıyorsunuz "Cumhurbaşkanı" yazmıyorsunuz. Bakın, şunu tarif etmişsiniz -yine, 27'nci Dönemde görev yapan arkadaşlar hatırlayacaktır- bu kürsüden: "Bu 'Başbakan' bu da 'Cumhurbaşkanı' hop, biz bunları birleştiriyoruz." dediniz ve nerede "Başbakan" görürseniz "Cumhurbaşkanı" yazdınız; e, burada niye yazmıyorsunuz? Bu, aslında, Cumhurbaşkanının -eğer adayınız olursa tabii- bizim

adayımızla, Millet İttifakı'nın adayıyla yarışamayacağının zımni kabulüdür aslında. Diyorsunuz ki: "Eşit yarışamaz. Ne yapalım? Ya, devlet olanakları da olsun elinde, uçaklar olsun, kamu görevlileri olsun, bol keseden harcasın, açılış görüntüsü altında parti propagandası yapsın, kendi propagandasını yapsın ancak bu şekilde kazanabilir."

ALİ MUHİTTİN TAŞDOĞAN (Gaziantep) – Adayınız kim Sayın Milletvekili?

MURAT EMİR (Devamla) – Dolayısıyla, bu, arkadaşlar, adil olmadığı gibi, haksız, vicdansız ve hukuk devletini ayaklar altına alan bir uygulamadır. Sayın Cumhurbaşkanına güveniyorsanız, yüreğiniz yetiyorsa gelsin, bizim adayımızla eşit koşullarda...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, devam edin.

ALİ MUHİTTİN TAŞDOĞAN (Gaziantep) – Adayınız kimdi, onu merak ettik, söyler misiniz?

MURAT EMİR (Devamla) – Zamanı gelince hepsini öğreneceksiniz.

Ha, bir de şunu söyleyeyim: Sizin lideriniz, biliyorsunuz, meraklılardan çok hoşlanmıyor, sizden de hoşlanmayabilir; meraklılardan hiç hoşlanmıyor, o yüzden fazla meraklı olmayın. (CHP sıralarından alkışlar)

ALİ MUHİTTİN TAŞDOĞAN (Gaziantep) – Sen işine bak, konuşmana bak. Konuşmana bak sen, konuşmana bak!

MURAT EMİR (Devamla) – Değerli arkadaşlar, güveniyorsanız adayınıza, gelin, oraya yazın, deyin ki: "Yarıştığı aday hangi kurallara tabiyse o da aynı kurallara tabi olacaktır." Kürsüye çıkana kadar Cumhurbaşkanı, kürsüye çıkıp bize hakaret edince de parti Genel Başkanı gibi davranıyor; bu kabul edilemez. Bu 2 madde demokrasiyi sakatlayan, sandığın namusunu haleldar eden, sandığın güvenliğine zarar verebilecek tehlikeli hükümlerdir. Bunun altında kalırsınız, "Demedi." demeyin. Biz yine geliriz, o yeni gelenler gelirler ve "Bunu da değiştirelim." derler ama iş işten geçmiş olur.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Sayın Akçay, buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

39.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Ankara Milletvekili Murat Emir'in 321 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 4'üncü maddesi üzerinde verilen önerge hakkında yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Kürsüde konuşmasını yapan sayın konuşmacının bu konuşmasının bütününe baktığımızda, Türkiye adalet sisteminde görev yapan 23 binden fazla hâkimi âdeta şaibe altında bırakmaya yönelik, sürekli baskı altında kalan ve baskı altında karar verecekmiş gibi bir ön yargıyla hareket eden hâkimler olarak gördükleri anlaşıyor. Bu kabul edilemez bir durumdur, bunu reddediyoruz.

Efendim, yok "Tuzaklar kuruluyormuş." da "Tuzaklar bozuluyormuş." da... Bunlar boş laflar. Millî iradeye saygıdır esas olan. Neticede, hangi seçimle ilgili kural getirilirse getirilsin neticeyi sağlayacak olan, kararı verecek olan yüce milletimizdir, bundan da rahatsızlık ve endişe duymamak lazım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sonra, adayların yarışmasından bahsedebilmek için... Şu anda adaylığı belli olan tek Cumhurbaşkanı Sayın Recep Tayyip Erdoğan, Cumhurbaşkanlığı'nın desteği deklare edilmiş. Peki, sizin adayınız kim?

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Google'dan araştırıyorlar.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Daha aday belirlemede birtakım sıkıntılar çekiyorsunuz ve ben öyle inanıyorum ki herhâlde 23 Haziran seçimlerinden sonra ancak belirleyeceksiniz adayınızı.

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkan...

MURAT EMİR (Ankara) – Sayın Başkan, madde 69'a göre sayın hatibin sözlerine cevap vermek istiyorum...

BAŞKAN – Size ne söyledi? Ne hakaret etti?

MURAT EMİR (Ankara) – ...çünkü benim sözlerimi çarpıttı.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Ne çarpıtması ya?

MURAT EMİR (Ankara) – Benim, özellikle, hâkimlere dönük olarak onların bağımsızlığına dönük söz söylediğimi ifade etti, ben başka bir şey ifade etmişim.

BAŞKAN – Buyurun, oturun, ben oturduğunuz yerden söz vereyim.

40.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MURAT EMİR (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

İki noktanın altını çizmek isterim. Birincisi, adaylık süreci başlamadı, Sayın Cumhurbaşkanının aday olduğunu da bilmiyoruz yani resmen açıklanmış bir şey yok.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Aday, aday...

MURAT EMİR (Ankara) – Dolayısıyla "Biz adaylar çıktıktan sonra bunu konuşuruz." yaklaşımı doğru değil. Şu anda 2 aday çıkacaksa o 2 adayın eşit koşullarda yarışması esastır. Bir aday, potansiyel aday kendisine dönük yasa yapıyor, "Yaptırımın dışında tutun beni." diyorsa mindere çıkmaktan korkuyordur, bu anlaşılır. (CHP sıralarından alkışlar)

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Mantiğa bak, mantığa!

MURAT EMİR (Ankara) – Hâkimlerin güvencesi... Özellikle en kıdemli hâkim, atanması bitmiş, meslekte yükselmesi bitmiş, tayin olma derdi olmayan hâkimdir ve 1950'den beri uygulanan bir hükümdür. Ben soruyorum: "En kıdemli hâkim" hükmünden niye rahatsızsınız? Bunun açıklamasını yapın. Yoksa on yıllık hâkim; elbette yükselme derdi var, atanma derdi var, sicil derdi var, tayin olma sorunu var, elbette siyasi baskılara açık olabilir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Bu görüş kabul edilemez Sayın Başkan. Hâkimlerin terfiyle, tayinle baskı altında kalacağına inanmak adaletle inanmamaktır, hâkimlere güvenmemektir, zaten CHP'den de bu beklenir.

MURAT EMİR (Ankara) – Sizin adaletinize inanmıyoruz zaten. Sizin adaletinize kim inanıyor? Siz inanıyor musunuz?

HALİL ÖZTÜRK (Kırıkkale) – Bizim adaletimiz yok, Türk adaleti var.

MURAT EMİR (Ankara) – Keşke olsa... 450 kilometre yürüdük biz adalet olsun diye.

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- Rize Milletvekili Hayati Yazıcı, İstanbul Milletvekili Feti Yıldız ve Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekili Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül ile 91 Milletvekilinin Milletvekili Seçimi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4284) ve Anayasa Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 321) (Devam)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Sayın Akbaşıoğlu, buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

41.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun, Ankara Milletvekili Murat Emir'in 321 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 4'üncü maddesi üzerinde verilen önerge hakkında yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MUHAMMET EMİN AKBAŞIOĞLU (Çankırı) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; şu açıklamayı yapma zarureti hasıl oldu, şunu açıklıkla ifade edelim ki: Cumhur İttifakı'nın Cumhurbaşkanı adayı Sayın Recep Tayyip Erdoğan'dır. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

MURAT EMİR (Ankara) - YSK'ye başvursun, öyle anlayalım.

MUHAMMET EMİN AKBAŞIOĞLU (Çankırı) - İkinci olarak -dün de değerli milletvekillerimiz, Sayın Genel Başkan Yardımcılarımız açıkladılar- şunu ifade etmek isterim ki "en az birinci sınıfa ayrılmış hâkim" demek, meslekte en az on yıl kıdem almış demek.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Avukatlık kıdemini ne yapacaksınız?

MUHAMMET EMİN AKBAŞIOĞLU (Çankırı) - Sonuç itibarıyla, en kıdemli hâkimler de dâhil olmak üzere, objektif bir şekilde kura çekmek suretiyle bu belirlemeler ortaya konacak.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Avukatlık kıdeminden getirdikleri ne olacak?

MUHAMMET EMİN AKBAŞIOĞLU (Çankırı) – Üçüncü olarak, Sayın Cumhurbaşkanımızın diğer genel başkanlarla eşit bir...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, devam edin.

MUHAMMET EMİN AKBAŞIOĞLU (Çankırı) - Sayın Cumhurbaşkanımızın veya sistemde diğer cumhurbaşkanlarının diğer adaylarla eşit bir şekilde yarışma yapmayacağı gibi bir yaklaşım sergilendi.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Öyle!

MUHAMMET EMİN AKBAŞIOĞLU (Çankırı) - 6271 sayılı, 2012 tarihli Cumhurbaşkanı Seçimi Kanunu'nun 13'üncü maddesinin (4)'üncü fıkrasını okuyorum: "Propaganda döneminde Başbakan, bakanlar ve milletvekilleriyle ilgili yasaklara ilişkin hükümler dâhil olmak üzere propagandaya dair diğer hususlarda 298 sayılı Kanun hükümleri kıyasen uygulanır." deniliyor.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – O zaman Cumhurbaşkanlığı sistemi yoktu, Cumhurbaşkanı tarafsızdı, parti başkanı değildi. Günaydın, günaydın!

MUHAMMET EMİN AKBAŞIOĞLU (Çankırı) - Apaçık bir şekilde, 298 içerisinde yer aldığı net bir şekilde belirleniyor. Buna dair bütün değerlendirmelerin altının boş olduğunu, hiçbir gerekçenin hukuki olmadığını ifade etmek isterim. Ayrıca, bu hususu...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Diğer önergeyi...

MUHAMMET EMİN AKBAŞIOĞLU (Çankırı) – Kayıtlara geçmesi açısından Sayın Başkanım...

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Ortalama zekâya hitap etsin Sayın Başkanım, altını kabul etmeyiz, ortalama zekânın altını kabul etmeyiz.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Akbaşıoğlu.

MUHAMMET EMİN AKBAŞIOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkanım, bu konuyla ilgili, aynı zamanda, Yüksek Seçim Kurulunun 30/4/2018 tarihli ve 331 no.lu Kararı'yla, seçim takvimi ortaya konulmak suretiyle seçim yasaklarının ne olduğu bütün partilere eşit olarak da ilanen kamuoyuna duyurulur ve takibi yapılır. Bu konuları yüce Meclisin bilgisine ve takdirine sunmak istedim.

Teşekkürlerimi sunuyorum.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Neden korkuyorsunuz, "Başbakan" yerine "Cumhurbaşkanı" yazmıyorsunuz?

KEMAL PEKÖZ (Adana) – En kıdemli hâkimin sakıncası ne, onu hiç söylemiyorsunuz. En kıdemli hâkimin sakıncası ne, onu bir söyleseniz de dinlesek.

ERHAN USTA (Samsun) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Erhan Bey, buyurun.

42.- Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, Sayın Başkan, bu konu dün akşam da gündeme geldi. Sayın Hayati Yazıcı ve şimdi Sayın Akbaşıoğlu aynı şeyi söylüyorlar; bu doğru değil. Burada maddeye güzelce bakalım; 6271 sayılı Kanun'un 13'üncü maddesinin (4)'üncü fıkrası çok açık, orada 298 sayılı Kanun'a bir atıf var propaganda yasağıyla ilgili. Şimdi, bu Cumhurbaşkanı Seçimi Kanunu, dolayısıyla bu Cumhurbaşkanının kendisini özel olarak ilgilendiren bir şey değil. Buradaki şey atıf olarak diyor ki: "298 uygulanır." Şimdi, 298'e gidiyoruz; önceki hâliyle olmuş olsa önceki hâlinde Başbakan var, şimdi Başbakan yok. Dolayısıyla, oraya Cumhurbaşkanının yazılmaması durumunda -ki biliyorsunuz, şu andaki teklifte yazmıyor- Cumhurbaşkanı için tamamen bir propaganda yasağı yok, bunu anlamak lazım. Yani hukuk 1'inci sınıftaki birisinin anlayabileceği bir şeyde bu arkadaşlar niye ısrar ediyorlar, anlamıyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) – Biz dün şöyle anladık: Olabilir yani insan yanılabilir ama artık bu açıklamadan sonra, burada çok net bir şekilde ortaya çıkmıştır ki burada bir kötü niyet var. Hakikaten, Cumhurbaşkanını bu propaganda yasağının dışına almak istiyorlar; o zaman, o ayrı bir tartışma konusu. Ancak propaganda yasağının içinde olduğunu iddia ediyorlarsa burada, hukuki metinlerde Cumhurbaşkanı propaganda yasağının içerisinde değil; bunu net olarak görmek lazım, bunun daha fazla tartışılacak bir yanı yok.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ederim.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkanım... Sayın Başkanım, ben cevaben...

BAŞKAN – Söz vereceğim ben, söz vereceğim.

Bana göre bu yeterince tartışıldı.

Buyurun Sayın Akbaşıoğlu.

43.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun, Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkanım, teşekkür ederim.

Sayın Grup Başkan Vekilinin mesleği tam olarak nedir, tabii, hukukçu mu, bilemiyorum ama...

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Sizin anlattığınız hukuku da biz bilmiyoruz Beyefendi, bırakın.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – En basit hukuki yorumlama herkesin, bütün hukuk fakültelerinin 1'inci sınıfında okuyan bütün öğrencilerin bakacağı şey Cumhurbaşkanlığı Seçimi Kanunu.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Vasat zekâyâ hitap edin, bırakın bu işleri!

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – 6271 sayılı Kanun'un 1'inci maddesi amaç ve kapsamı belirlemekte...

ERHAN USTA (Samsun) – Tamam.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – ...ve “Bu kanunun amacı; Cumhurbaşkanlığı seçimine...”

ERHAN USTA (Samsun) – Fark etmez.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – “...Cumhurbaşkanı adaylarında aranacak niteliklere, seçim öncesi, seçim günü ve seçim sonrası yapılması gereken işlemlere ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.” der ve bizzat Cumhurbaşkanının kendi şahsını ilgilendirir.

ERHAN USTA (Samsun) – Sayın Başkanım... Sayın Başkan...

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Bu kadar açık bir durumu farklı bir şekilde yorumlamak kamuoyunun takdirine bırakılacak bir husus olsa gerek.

Teşekkürlerimi sunuyorum.

ERHAN USTA (Samsun) – Sayın Başkanım... Sayın Başkanım...

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- Rize Milletvekili Hayati Yazıcı, İstanbul Milletvekili Feti Yıldız ve Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekili Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül ile 91 Milletvekilinin Milletvekili Seçimi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4284) ve Anayasa Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 321) (Devam)

BAŞKAN – Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 321 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 4'üncü maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

“MADDE 4- 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanunun 14 üncü maddesinin 1 inci fıkrasına aşağıdaki paragraf eklenmiştir.

Siyasi partilerin seçimlere katılabilmesi için 100.000 seçmen imzası ile Yüksek Seçim Kurulu'na başvuru yapılması veya Türkiye Büyük Millet Meclisi Millet Meclisinde grubu bulunması şarttır.”

Mahmut Toğrul

Zeynel Özen

İmam Taşçier

Gaziantep

İstanbul

Diyarbakır

Mahmut Celadet Gaydalı

Tulay Hatimoğulları Oruç

Fatma Kurtulan

Bitlis

Adana

Mersin

Dirayet Dilan Taşdemir

Ağrı

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI YUSUF BEYAZIT (Tokat) – Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge hakkında konuşmak isteyen...

ERHAN USTA (Samsun) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Erhan Bey ama bir sataşma olmadan lütfen.

ERHAN USTA (Samsun) – Hayır, sataşma anlamında değil.

BAŞKAN – Buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

44.- Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ERHAN USTA (Samsun) – Şimdi, Sayın Başkanım, yani Sayın Akbaşıoğlu şunu dese ona diyecek bir şeyimiz yok: “Kardeşim, biz burada Cumhurbaşkanlığı propaganda yasağının içerisine almak istemiyoruz, o devleti temsil ediyor, şöyle böyle...” gibi birtakım mazeretler söylese onu anlayabiliriz, daha doğrusu anlaşılamaz, antidemokratik olur ama “Sizin düşünceniz bu.” deriz ama burada çok açık bir hukuki metni tartışıyoruz. Bakın, biz, 6271 sayılı Kanun, Cumhurbaşkanının Seçilmesine ilişkin kanun değildir demiyoruz ki ama bu kanunun... Cumhurbaşkanlığı seçiminde bir propaganda dönemi olacak değil mi? Bunların içerisinde bakanlar olacak, diğer kamu görevlileri olacak. Şimdi, burada, 6271 sayılı Kanun, propaganda yasağı açısından 298 sayılı Kanun'a atıf yapıyor yani kendisi ayrı bir düzenleme yapmıyor; siz, 298'in içerisinden, propaganda yasağının içerisinden “Cumhurbaşkanı”nı çıkartırsanız yani onu propaganda yasağının kapsamına almazsanız yani burada kimle sınırlı kalır? Cumhurbaşkanlığı seçimlerinde bakanlarla. Evet, bakanlar o makam araçlarını kullanamayacak, o propaganda yasaklarına tabi olacak ancak Cumhurbaşkanı hiçbir şekilde...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Bu epey uzar gibime geliyor.

ERHAN USTA (Samsun) – Bitiriyorum.

BAŞKAN – Buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) – Bu durumda yani 298’e “Cumhurbaşkanı” yazılmadığı sürece Cumhurbaşkanı hiçbir şekilde propaganda yasağının içerisine girmeyecek. Bu çok net bir hukuki durum.

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Atıf yapılan yere özne yazılmaz güzel kardeşim, bilmeden konuşuyorsunuz.

ERHAN USTA (Samsun) – Neyi bilmeden konuşuyoruz?

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Bayağı bilmeden konuşuyorsunuz, “Başbakan” çıkarıldığında oraya özne yazılmaz.

ERHAN USTA (Samsun) – Ağabey, Başbakan...

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Biraz bilin bu işleri.

ERHAN USTA (Samsun) – Ya, olur mu öyle şey? O Cumhurbaşkanı içindi.

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Atıf var “Cumhurbaşkanı” orada duruyor. Sen de bilmiyorsun.

ERHAN USTA (Samsun) – Hayır, Cumhurbaşkanı için şu anda herhangi bir yasak yok, yarın bunları yaşayıp göreceğiz.

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Allah Allah!

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- Rize Milletvekili Hayati Yazıcı, İstanbul Milletvekili Feti Yıldız ve Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekili Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül ile 91 Milletvekilinin Milletvekili Seçimi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4284) ve Anayasa Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 321) (Devam)

BAŞKAN – Önerge hakkında konuşmak isteyen Ağrı Milletvekili Sayın Dirayet Dilan Taşdemir.

Buyurun. (HDP sıralarından alkışlar)

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Teşekkür ederim Başkan.

Yasa teklifinin 4’üncü maddesi üzerine söz aldım. Hem bu maddenin kendisi hem de genel olarak kanun teklifine baktığımızda, aslında bir seçim hilesi yasası olduğunu söylemek mümkün. Hani, adil, demokratik ve eşit koşullarda seçimi kazanamayacağını bilen AKP, şimdi böyle bir yasa teklifini hazırlayarak aslında hileli bir seçimin önünü açmaya çalışıyor. Yani 4’üncü maddede öngörülen değişim zaten Siyasi Partiler Kanunu’nda mevcut. Bu hâliyle bile siyasi partilerin örgütlenme özgürlüğünün önünde engel teşkil ediyor, siyasi partilerin nasıl örgütleneceğini, ne biçim örgütleneceğini... Aslında, Siyasi Partiler Kanunu’ndaki bu değişimin kendisi zaten zorlayıcı bir madde ama AKP, şimdi bir şekilde bunu seçim yasasına da dâhil ederek aslında bu örgütlenme özgürlüğünün önündeki engelleri seçim yasasıyla kalıcı hâle getirmeye çalışıyor. Yani dolayısıyla, bu teklifte, bu seçim yasası hâline getirilen...

(Uğultular)

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Devamla) – Başkan, çok gürültü var.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, sayın milletvekili konuşmasını yapmak istiyor fakat uğultudan ben de ne konuştuğunu anlamıyorum, diğer milletvekillerimizin de anlamadığı gibi.

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Devamla) – Sonra kavgaya etseniz...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Vekil.

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Devamla) – Yani bu hâliyle, aslında, bu yasa teklifiyle, yeni kurulan partilerin ya da daha dezavantajlı durumda olan partilerin örgütlenme özgürlüğü AKP eliyle engellenmeye çalışılıyor. Çünkü 81 ilin 41’inde örgütlenme zorunlu, yine, bu illerde ilçelerin üçte 1’inde örgütlenme zorunluluğu ciddi bir sıkıntı olarak ortada dururken şimdi de bunu seçim yasasına dâhil ediyorsunuz. E, tabii, herkes sizin gibi şanslı değil çünkü siz, devletin bütün kaynaklarını, kurumların bütün gücünü kullanarak örgütlenmeye çalışıyorsunuz ama buna rağmen, bu yetmezmiş gibi, bu sefer de hileli yasalar çıkararak, aslında olayı kendi lehinize dönüştürmeye çalışıyorsunuz.

Aslında, bu seçim yasası teklifiyle öyle anlaşılıyor ki tek adam rejimini sürdürmek niyetindesiniz ve bunu antidemokratik bir biçimde, hukuksuz bir biçimde sürdürme niyetindesiniz. Oysa, 2002’de, iktidara geldiğinizdeki seçim beyannamenizde çok farklı şeyler söylüyordunuz, halka çok farklı vaatlerde bulunuyordunuz. Bakın, ne demişsiniz o dönemde? Demiştiniz ki: “Seçimler, genel, eşit ve gizli oy esasına göre yapılmalı ve yönetime talip olan değişik siyasi görüşlerin eşit şartlarda yarışmasına izin verilmelidir. Merkezi ve yerel kurumlarda yönetim organlarının seçimle belirlenmesi uygulaması yaygınlaştıkça, özgürlüklerin alanı genişler, halkın katılımı artar ve demokrasi güçlenir. Partileri demokratik hayatın vazgeçilmez unsurları olarak gören AK PARTİ, Anayasa ve yasalar çerçevesinde faaliyet gösteren siyasi partilerin kapatılmasına karşıdır.” Bunu 2002’de söylemişsiniz, böyle bir seçim beyannamesinde bulunmuşsunuz. Tabii, o dönem seçim beyannamenizde hak, hukuk, adaletten söz ediyordunuz ama aradan geçen zamana dönüp baktığımızda, şimdi artık bunların yerini adaletsizlik, yolsuzluk, yalan, talan ve hukuksuzluğa bıraktınız. Yani dünyanın mazlumları diye yola çıktınız ama günün sonunda geline nokta günün zalimlerine, günün hukuksuzluklarını yapan, otoriterleşen bir partiye dönüştünüz.

Şimdi, sizin bu hukuksuzluklarınıza, zulmünüze, kumpaslarınıza elbette ki biz yıllardır maruz kalan bir partiyiz. Yani sizin zulüm deneyiminiz varsa bizim de büyük bir direniş deneyimimiz var ve bunun karşısında güçlenerek de geldiğimizi söyleyebiliriz. Evet, HDP, bütün bu zulüm politikalarınız karşısında gümbür gümbür gelen bir parti. Yıllardır önlerimize çıkardığınız yüzde 10 barajlarını yıkarak geldik, geline aşamada öyle görünüyor ki bu yüzde 10 barajı artık sizin ayağınıza dolandı, şimdi de birilerini kurtarmak için yüzde 10 barajını yüzde 7’ye düşürdünüz ama bizim talebimizdir; biz isteriz ki yüzde 7 de kalsın, hani, hiç baraj olmasın, bütün farklılıklar Mecliste temsiliyetini bulsun, sizin de böyle bir kaygınız olmasın, hileye hurdaya başvurmak zorunda kalmayın.

Biz, HDP olarak, tüm provokasyonlarınıza rağmen her yerde örgütleniyoruz yani bütün illerde örgütlenme deneyimimiz var, çok güçlü mitingler gerçekleştiriyoruz. Halklarımız aslında sizin bu hileli seçim yasasına karşı da ciddi bir örgütlülüğe sahip, o açıdan yani hem seçmenlerimiz hem halkımıza da bir kez daha buradan müsterih olmalarını söylüyoruz; biz bu seçim hilelerini de ortadan kaldıracak güçteyiz. Yani şöyle düşünün: 80, 90 yaşındaki annelerimiz seçim sandıklarının başına giderken ceplerinde ip taşıyordu ki bizim pusuladaki yerimizi bilmek için...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Devamla) – ...yani böyle bir iradenin karşısında böyle hileli seçim yasaları düzenlemek, rehin alma siyaseti, baskı politikalarının çok fayda etmeyeceğini, sanırsam, bu on beş yıllık demokratik siyaset mücadelemiz size göstermiştir. O açıdan da biz isteriz ki böyle hileli seçim yasalarından vazgeçin; eşit, adil, demokratik bir seçime birlikte girelim ve siz de asıl seçim sonunda çıkacak tabloyu görün. Halklar karşısında, bu mücadele karşısında, halkların mücadelesi karşısında sizler de tarihin çöp sepetindeki yerinizi alacaksınız.

Teşekkürler.

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Çöp sepetine layık olan sizsiniz.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 321 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 4'üncü maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Muhammet Emin Akbaşoğlu

Ramazan Can

Fatih Şahin

Çankırı

Kırıkkale

Ankara

Serkan Bayram

Hacı Ahmet Özdemir

İstanbul

Konya

"MADDE 4- 26/4/1961 tarihli ve 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanunun 14 üncü maddesinin birinci fıkrasının (3) numaralı bendine "liste" ibaresinden sonra gelmek üzere "ve görme engelli seçmenlerin kullanabilmesi için oy pusulalarına uygun şablon" ibaresi, (4) numaralı bendine "siyasi partilerin adlarını," ibaresinden sonra gelmek üzere "(11) numaralı bentte belirlenen esaslar dâhilinde," ibaresi eklenmiş, (11) numaralı bendinde yer alan "veya Türkiye Büyük Millet Meclisinde gruplarının bulunması" ibaresi madde metninden çıkarılmış ve bendin ikinci paragrafına birinci cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümle eklenmiştir.

"Seçime katılma yeterliliği elde eden parti, 22/4/1983 tarihli ve 2820 sayılı Siyasi Partiler Kanununda öngörülen ve parti tüzüğünde belirtilen süreler içinde, bu bentte belirlenen teşkilatlanma yeter sayısı esas alınarak ilçe, il ve büyük kongrelerini üst üste iki defa yapmamış ise seçime katılma yeterliliğini kaybeder."

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI YUSUF BEYAZIT (Tokat) – Takdire bırakıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge hakkında konuşmak isteyen yok.

RECEP ÖZEL (Isparta) – Konuşma var, konuşma.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Konuşmacı var mı?

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Var, var.

BAŞKAN – Gerekçesini okutuyorum:

Gerekçe:

Görme engelli seçmenlerin oyun gizliliği esasına uygun bir şekilde...

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Gerekçeyi okuttunuz, e!

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Serkan Bey konuşacak.

RECEP ÖZEL (Isparta) – Hayır, konuşmacı var Sayın Başkanım.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Başkanım, "Serkan Bayram" diye iletmıştim. (CHP sıralarından "Geçti." sesleri)

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Ramazan'ın haberi yok!

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler...

RECEP ÖZEL (Isparta) – Efendim, konuşmacımız var. Efendim, verdik ismini.

BAŞKAN – Yok burada isim, bir müracaat yok, bir şey yok.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Ben verdim, arkadaşlara verdim.

BAŞKAN – Buyurun Serkan Bey. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

SERKAN BAYRAM (İstanbul) – Evet, Sayın Başkan, değerli milletvekillerimiz; biz de yüce Meclisi saygıyla selamlıyoruz.

"İnsanı yaşat ki devlet yaşasın." Tabii, bu madde güzel de bir yenilik getiriyor. Görme engellilerimizin seçimde kullanacağı oy pusulasıyla ilgili güzel bir teklif. İnşallah, maddeye bütün partilerimizin desteğini bekliyoruz, kanunumuza bütün partilerimizin desteğini bekliyoruz.

Önderimiz, Peygamber'imiz, Medine'den ayrılırken yerine görme engelli bir sahabeyi bırakıyor. Yemen'e ortopedik engelli bir sahabeyi vali atıyor; medeniyetimiz bu. Ve sağ olsun, Sayın Cumhurbaşkanımızın tensipleriyle engelli Aile Bakan Yardımcımız atandı. Yine, sizlerin desteğiyle, Meclisimizin desteğiyle de Hâkimler ve Savcılar Kanunu'nun 8'inci maddesinde değişikliğe gidilerek 24 Kasım'da, engelli kardeşlerimizin hâkim olma yolu da açıldı. Ben Parlamentomuza da bu konuda teşekkür ediyorum.

İnşallah, engellilerimizi hayatın her alanında temsiliyet noktasında bütün partilerimizden de destek bekliyoruz. Ülkemizde 10 milyona yakın engellimiz var. YSK kayıtlarına göre 110 bin civarında görme engelli seçmen, bizim araştırmalarımıza göre de 220 binin üzerinde görme engelli seçmen var. Tabii, bu kardeşlerimiz oy kullanıyorken mevcut düzenlemede refakatçiyle kullanıyordu. Bu, oyun gizliliğine de aykırı bir durum. Yine, Anayasa'mızın 67'nci maddesine göre, 18 yaşını bitiren, dolduran insanlarımızın, vatandaşlarımızın şartları dâhilinde seçme ve seçilme hakkı vardır, bunlar engelli kardeşlerimizin de hakkıdır.

Yine, Anayasa'mızın 10'uncu maddesi "eşitlik" ilkesini getirmektedir. Birleşmiş Milletler Engelli Hakları Sözleşmesi'nin 29'uncu maddesi de taraf devletlere engellilerle ilgili konularda seçme ve seçilme konusundaki yükümlülükleri getirmiştir. Engellilerin oy kullanmasında teknolojik ve teknik gerekli envanter ne varsa o noktada, yardımcı olunması noktasında taraf devletlere yükümlülük getirmiştir Birleşmiş Milletler Engelli Hakları Sözleşmesi. Bu bağlamda da bugün, 298 sayılı Yasa'mızın 14'üncü maddesinin birinci fıkrasının (3)'üncü bendine eklenerek, görme engelli kardeşlerimizin refakatçi dışında, isterlerse, oyunu şablon vasıtasıyla, desteğiyle de kullanabileceği noktasında, kanuna dercedilmek üzere verdiğimiz bir önergemiz oldu. İnşallah, sizlerin desteğiyle, Meclisimizin bütün partilerinin desteğiyle bu önergemiz, bu maddemiz geçecektir ve bu kanunumuz da geçecektir. Bana göre, bu kanunun gülüdür, engellilerin, engelli kardeşlerimizin temsiliyeti açısından bu kanunun gülüdür. Seçim kanununu eleştirerek bu tip pozitif ayrımcılığın ve eşitliğe uygun hükümlerin gelmesine engel olmamalıyız diyorum ve engelli kardeşlerimize bugüne kadar, siyasal alanda, sosyal alanda, kültürel alanda temsiliyetleri noktasında her daim sahip çıktık. Sağ olsun iktidarımız, Hükûmetimiz, Sayın Cumhurbaşkanımız 2002 yılından bugüne kadar da engellilerimize çok ciddi önem verdi. 5 bin civarında olan engelli memurumuz bugün 60 bini geçti. Engelli öğretmenlerimiz kamuda yer almaya başladı ve diğer alanlarda da her geçen gün sayıları gittikçe artıyor.

Mevzuatımızın, düzenlememizin ülkemize, milletimize hayır getirmesini diliyorum.

Yüce Meclisi saygı, sevgi ve muhabbetle selamlıyorum. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda 4'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum...

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Talep var mı?

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Yok, yok, yoklama istemiyoruz.

Sayın Başkan, sadece kayıtlara geçmesi için söylüyorum: Bu konuda yapılan düzenleme görme engelli vatandaşlarımızın kendi...

BAŞKAN – Açıyım mikrofonu Sayın Özkoç.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Bu konuda biz de önerge vermiştik. Bu konuyu iktidardaki arkadaşlarımızın doğru bulup da kendileriyle birlikte Türkiye Büyük Millet Meclisinde görme engellilerin önu açıldığı için, kendileri bu oyu kullanabilme imkânına sahip oldukları için ayrıca teşekkür ediyoruz. (CHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Kabul edilen önerge doğrultusunda 4'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 4'üncü madde kabul edilmiştir.

5'inci madde üzerinde 3 önerge vardır, 3'ü de aynı mahiyettedir, bu önergeleri birlikte işleme alacağım.

Önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 321 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 5'inci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Mahmut Toğrul	Zeynel Özen	İmam Taşçier
Gaziantep	İstanbul	Diyanbakır
Mahmut Celadet Gaydalı	Tulay Hatimoğulları Oruç	Fatma Kurtulan
Bitlis	Adana	Mersin
	Züleyha Gülüm	
	İstanbul	

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

İbrahim Özden Kaboğlu
İstanbul

Ali Mahir Başarır
Mersin

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

İbrahim Halil Oral
Ankara
İmam Hüseyin Filiz
Gaziantep

Mehmet Metanet Çulhaoğlu
Adana
Behiç Çelik
Mersin

Feridun Bahşı
Antalya
Ümit Beyaz
İstanbul

BAŞKAN – Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI YUSUF BEYAZIT (Tokat) –Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergeler hakkında söz isteyen İstanbul Milletvekili Sayın Züleyha Gülüm, buyurun. (HDP sıralarından alkışlar)

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Evet, şimdi, bir seçim yasası tartışıyoruz. Aslında iktidar sadede gelmiş oldu. Hani hep böyle anlatıyordunuz “Biz kazanıyoruz, biz halkın desteğini alıyoruz, ülkede hiçbir sorun yok, ülkede açlık yok, sefalet yok, her şey yerli yerinde, adalet var, toplum iktidara güveniyor, hiçbir problemimiz yok, biz kazanacağız.” diyordunuz ya, e, ne oldu? Niye şimdi seçim yasasını değiştiriyorsunuz? Niye hileli hurdalı yollara başvurarak kendi kazanabileceğiniz yeni bir seçim yasası getirmek istiyorsunuz. Aslında siz de ikrar ettiniz, kaybediyorsunuz, bunu kabul etmiş oldunuz. Aslında bu yasa tam da bunun ikrarının kendisidir. Boşuna artık bu sözleri söylemekten vazgeçin.

Şimdi, bir seçim yasası niye değişir? Daha demokratik olsun diye, daha adil bir seçim olsun diye, halkın iradesi sandığa yansın diye ve sandıktan da çıkabilin diye olur ama siz nasıl bir yasa getiriyorsunuz? “Acaba nasıl olurda biz halkın iradesini bir kez daha gasbederiz -aynı kayyumlarda yaptığınız gibi- yeniden koltuklarımızı nasıl sağlama alırız, yeniden kendi iktidarımızı nasıl koruruz?” diye bir yasal düzenleme getirdiniz. Peki, halkın ihtiyacı bu mu? Halk şu an açlıkla, yoksullukla karşı karşıya, işsizlikle karşı karşıya, aldığı ücret hayatını idame ettirmesine yetmiyor, insanlar binbir güçlük altında yaşıyor ama sizin derdiniz, şu güzel koltuklarınız. Aman koltuklarınız elinizden gitmesin, yeter ki elinizden gitmesin; halka ne olmuş, halk açlıkla, sefaletle mi karşı karşıya, adaletsizlikten mi yakınıyor, umurunuzda değil.

Şimdi, 5'inci maddede ne diyorsunuz? Diyorsunuz ki: “En kıdemli hâkim yerine, sandık kurulları başkanlıklarına, üyeliklerine biz kurayla seçeceğiz.” Bunu niye diyorsunuz? Çünkü anlaşılan, yargı içerisinde tüm den hâkimiyetiniz yok, en kıdemli olanlar arasında sizin istediğiniz gibi kararlar vermeyecek onlar var; o zaman ne yapalım, özellikle de sizin son süreçlerde atadığınız hâkimler arasında “Sandık kurulu başkanları, üyeleri yapalım.” diyorsunuz. Niye diyorsunuz? “Çünkü bunlar bizim sözümüzden çıkamaz.” diyorsunuz ama en kıdemli hâkimin çıkma ihtimali var, sizin talimatlarınızı uygulamama ihtimali var, seçimi sizin adınıza, sizin lehinize yorumlamama ihtimali var. İşte, bu korkunuz yüzünden şimdi bir maddeyi daha değiştirerek antidemokratikliğinize, gasp zihniyetinize bir nokta daha eklemek istiyorsunuz.

Şimdi, bugüne kadar neler yaptınız? Şimdi “Yargıya güvenin, adalete güvenin, hâkimlere güvenin.” diyordunuz ya, biz sizin ilçe teşkilatlarınızdan, il teşkilatlarınızdan gelen hâkimlere mi güveneceğiz? Sizin istediğiniz gibi karar alan hâkimlere mi güveneceğiz? Şu an yargıda yaşanan tam da bu değil mi? Size en yakın örneğinden bahsedeyim, Kobani davası. Bu dava için biz kumpas davası diyorduk; bu, bilerek hazırlanmış, özel hâkimler tarafından yürütülen, sizin talimatlarınızla yürüyen bir davadır diyorduk; siz “Yok efendim, o yargının kendi kararı, iddianameyi onlar hazırlıyor, biz karışmıyoruz, bağımsız yargı var.” diyordunuz. Ne oldu? Kobani davasının ilk hâkimi, başkanı şimdi çete üyeliğinden, dolandırıcılıktan içeride. Pardon, gözaltına aldınız ama tutuklamaya cesaret edemediniz, artık hangi ilişkiler onu serbest bıraktırmınıza yol açtı, o kısmını bilemiyorum; ev hapsiyle şu an içeride. Şimdi, aynı hâkimle iş birliği yapan, birlik yapan diğer üyeler Kobani kumpas davasında hâkimlik yapmaya devam ediyor. Biz nasıl güveneceğiz? Kimler yargılıyor bizim arkadaşlarımızı? Kimlerin talimatıyla yargılıyorsunuz? Hangi kararları almasını istediniz? Sonucun ne olacağını belli olduğu bir yargıya bizim güvenmemizi mi bekliyorsunuz? Bu gözaltı... Bir çetenin ikinci adamı olarak gözaltına alınmış bir hâkimin sürdürdüğü yargılama sürecinden gelecek olan sonuca biz güvenecek miyiz, bu halk güvenecek mi? Güvenmeyecek ve bir kez daha bu gözaltının kendisi, aslında Kobani kumpas davasının nasıl bir süreçle yürütüldüğünün çok açık göstergesi oldu. Şimdi, diyorsunuz ki: “Hâkimlere güveneceksiniz.” Vallahi, bizim hâkimler değil; buyurun size örnek. Sadece bu örnek değil ki bunun gibi bir sürü örnekle karşılaşılıyor. Sürekli hâkimleriniz, savcılarınız birtakım operasyonlarla gözaltına alınıyor. En büyüğü de işte “FETÖ” dediğiniz operasyonlardı, bunlar da sizin hâkimleriniz değil miydi, siz atamamış mıydınız? Ne oldu şimdi? Hepsini gözaltına alıp tutukladınız.

Diğer bir mesele, Yüksek Seçim Kurulu. Onu zaten ele geçirdiniz, maşallah, kararları muhteşem(!) Neler yaptı? KHK'li 6

belediye eş başkanımızı, seçimi kazandıktan sonra “KHK’lidir bunlar, yetkileri yoktur, yeterlilikleri yoktur.” diye mazbatayı vermeyip AKP’lilere verdi. Bu mu “adil seçim” dediğiniz sistem? “Güvenlik” adı altında sandıkları taşıdınız, YSK’nin -tamamı 19 ilde- sandık taşıma ve birleştirme kararıyla binlerce seçmen oy kullanmak için yer değiştirmek zorunda kaldı. Nerelere götürdünüz sandıkları? Korucu olan köylere taşıdınız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın.

ZÜLEYHA GÜLÜM (Devamla) – Korucuların silahlarının gölgesi altında insanları oy kullanmaya zorladınız. Bu da yetmedi, sizin YSK’niz skandal bir kararla “Mühürsüz oy pusulalarını geçerli kılacağım.” dedi ve yine halkın iradesini gasbetti. Şimdi, gasbetmek için yeni yöntemler bulmaya çalışıyorsunuz, yeni yollar denemeye çalışıyorsunuz ama şunu unutuyorsunuz: Karşınızda milyonlarca halk var, kendi iradesine sahip çıkacak halk var, kadınlar var, gençler var, ezilenler var. Bu ülkede ötekileştirdiğiniz, yok saydığınız, nefret suçlarına kurban ettiğiniz LGBTİ+’lar var. Bu ülkede engelliler var, oy kullanmasını bile sağlamadığınız, oy kullanmasının önüne geçtiğiniz binlerce engelli var.

İşte, sizin yaptığınız bu zulme karşı binler bir arada olacak, hem sandıklarına hem geleceğine sahip çıkacak, bu ülkenin barışına sahip çıkacak, adaletine sahip çıkacak, kendi geleceğini kendi kuracak, koltuklarınızdan da sizi edecek emin olun. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergeler hakkında diğer konuşmacı Mersin Milletvekili Sayın Ali Mahir Başarır, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Seçim kanununda yapılan değişikliğin 5’inci maddesi üzerinde söz aldım. En kritik madde, bana göre en sakıncalı maddelerden bir tanesi bu. Kıdemli hâkimler yerine “birinci sınıf” ya da “birinci sınıfa ayrılmış hâkim” kavramını getirdiniz. Onlar seçim kurulu başkanı olacak. Ben merak ediyorum “tecrübe”, “bilgi”, “liyakat”, “yaş” kavramları sizi niye bu kadar rahatsız ediyor? Gerçekten anlamıyorum. Yıllarını bu mesleğe vermiş bu hâkimler, yirmi yıldır seçim yapıyorsunuz, size ne gibi bir kötülük yaptı merak ediyorum. Seçimler yaklaştıkça kaybetme korkusu sizi hukuki cambazlıklara itiyor, sizi “Bir milletvekilini daha nasıl aşırıyorum, fazla alırım?” olgusuna itiyor.

Değerli arkadaşlar, altmış bir yıldır bu seçim yasası yürürlükte. Darbecilerin yapmadığını siz yapıyorsunuz. İhtilal dönemlerinde bile, o dönem yapılan yasalarda bile bu değişiklik yapılmadı. Bakın, 2010 referandumunu FETÖ’nün bekçiliğinde yaptınız. Bugün on iki yıl oldu, o dönem atanan bazı hâkimler hâlâ görev yapıyor, ayıklayamadınız ve birinci sınıfa ayrıldı; şimdi sandığı nasıl teslim edeceksiniz? Partinizin gençlik kolları, kadın kolları yönetiminden, avukatlıktan hâkimliğe geçen insanlar var. Avukatlıkta geçen süre, hâkimlik yaptığı süre; birinci sınıfa ayrıldılar ve bugün sandıkları teslim edeceksiniz. Bakın, olmaz, olmaz; çok çok sakıncalı bir durum. Nesiniz, ne sanıyorsunuz bilmiyorum ama Türkiye Cumhuriyeti’nin yargıçlarını torbaya koymak istiyorsunuz. Hâkimi nasıl kurada çekeceksiniz, neye göre yapacaksınız? Bugüne kadar duymadığımız, bilmediğimiz, görmediğimiz uygulamaları getiriyorsunuz. Bakın, bu maddeyle ilgili, belki de yüzyıllarca utanacağınız bir karara imza atıyorsunuz. Komisyondaya söyledik, burada söyledik: Çekin bunu; liyakatten, bilgiden, tecrübeden korkmayın.

Diğer bir tartışmalı yasa, ben gerçekten AKP Grup Başkan Vekilini... Soruyor ya İYİ Parti Grup Başkanına “Siz ne iş yapıyorsunuz, avukat mısınız, değil misiniz?” diye. Aslında bu soruyu size sormak lazım. Siz, gerçekten de hukukçuysanız, hukukun “h”sini biliyorsanız... 6271 sayılı Kanun’un 298 sayılı Seçim Yasası’na atıf yaptığını söylemenize rağmen “Cumhurbaşkanlığı” ibaresini kaldırıyorsunuz. Söyler misiniz, siz bu atıfla neyi uygulayacaksınız? Bu, bir rezalettir.

Bakın, seçime gireceğiz. Cumhurbaşkanlığı adayları otobüslerle, tarifeli uçaklarla meydanlarda olacak, devletin kendisine verdiği bütçeyle seçim kampanyası yürütecek ama beyefendi 10’un üzerinde uçakla Türkiye’yi gezecek; sarayın ses sistemleriyle, sarayın platformlarıyla, makam araçlarıyla, yüz binlerce litre benzinle ve mazotla seçim kampanyası yapacak. Bu, utanç verici bir durumdur, utanılacak bir durumdur. Halkın üzerine attığı çayların, halkın üzerine attığı oyuncakların parasını saray karşılayacak ve buna “adalet” diyeceksiniz; olmaz. Bu utanç verici manzarayı Türkiye Cumhuriyeti hak etmiyor, hak etmiyor.

Şimdi, bu yasa Meclisten geçti -ben çok merak ediyorum Cumhurbaşkanını- Cumhurbaşkanının önüne geldi; 298 sayılı Seçim Yasası’nın 65’inci maddesinden “bakanlar” “Başbakan” ibareleri çıktı, “Cumhurbaşkanı” ibaresi de konulmadı. İmzalarken bence yüzünün kızarması lazım, “Hak etmiyorum ben bunu.” demesi lazım, “Türkiye altmış yıldır böyle bir rezaleti görmüyor.” demesi lazım ama maalesef, aklınız, mantığınız, hukuk bilginiz... Yani hırslarınız her şeyin önüne geçmiş. Komisyondaya defalarca söyledik, “Ya, 3-4 tane maddede uzlaşırsak, çıkarırsanız bu yasa geçer.” diye.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Bir kez daha söylüyorum: 65’inci maddeye mutlaka ve mutlaka “Cumhurbaşkanı” ibaresini koymak zorundasınız yoksa bu seçime şaibe karışır, bu seçime haksızlık, adaletsizlik karışır. Recep Tayyip Erdoğan seçim kampanyasını 84 milyon parasıyla diğer adaylara göre imtiyazlı bir şekilde yürütemez.

Şimdi, şunu bir şekilde artık bilin: Halk bir iktidarı göndermek istiyorsa hangi yasayı getirirseniz getirin gönderir. Ben burada bir yüzükle gelen beyefendinin anlaşılıyor ki Katar’dan aldığı 500 milyon dolar değerindeki uçakla evine gideceğini görüyorum. O yüzden, özellikle bu 2 maddeyi, 5’inci maddeyi ve 11’inci maddeyi tekrar gözden geçirin; vicdanın, halkın sesi olun diyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Levent Bey, buyurun.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Sayın Başkan, şimdi, birçok konuşmada gündeme geldiği için bu ilgili maddelerle alakalı, özellikle il, ilçe seçim kurullarının teşekkülüyle alakalı hususta bir bilgi paylaşımıyla düşüncemizi paylaşmak istiyoruz.

Ülkemizde bugün itibarıyla 23.163 hâkim bulunmaktadır. 81 ilde il seçim kurullarında bu şartlarda 405 hâkim görev alacaktır. Yine, 1.094 ilçe seçim kurulunun her birinde birer hâkim görev yapacaktır. İl ve ilçe seçim kurullarında görev alacak hâkimlerin ad çekme suretiyle belirlenmesi yönteminin bazı tartışmalara bu noktada sebep olduğunu görüyoruz ama seçim kurullarında görev yapacak hâkimlerin de bu manada zan altında kalıyor olması da herhâlde kabul edilemez bir durumdur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

TUFAN KÖSE (Çorum) – Zan altındalar zaten.

BAŞKAN – Buyurun, devam edin.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Şimdi, bizim bu kadar büyük sayıda birinci sınıf hâkimimizin sanki - efendime söyleyeyim- bir siyasi manipölasyonun malzemesi, aleti şeklinde gösterilmesi yargıya karşı çok haksız bir eleştiri, haksız bir yaklaşımdır.

Şunu dikkatle değerlendirmek gerekir: Bakınız, Yargıtay ve Danıştay gibi idari ve adli yargının, en üst yargı mercisi olan bu yapıların üye seçimlerinde, Yargıtay üyeliği ve Danıştay üyeliği seçimlerinde de en kıdemlilik esası değil, yine orada da birinci

sınıf hâkimler içerisinde bir seçme şekli söz konusudur. Eğer liyakat ve yeterlilik konusunda bir tereddüt olsaydı yargının en üst mercisine yapılan seçimlerde de başka bir yol benimsenirdi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) - Ama bunun bu şekilde olmasının en ideal sonucu vereceği düşünülerek birinci sınıf hâkimler arasından üst yargı mercileri yıllardır bu şekilde teşekkül etmiştir. Bu, son derece önemli bir husustur.

Sonra, kura metodunun antidemokratik tarafını da anlamış değiliz. Kura metodu ihtimale bırakır ama “en kıdemli üye” demek ismi cismi, kim olduğu belli olan bir kişi demektir. Eğer baskıysa, eğer gayrimeşru, gayrihukuki müdahalelerse bu ismi cismi belli olana karşı bu baskının yapılması daha fazla beklenen bir durumdur. Dolayısıyla kura herkes için ihtimaldir ve demokratik bir yöntemdir.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeler hakkında son konuşmacı Antalya Milletvekili Sayın Feridun Bahşi. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

FERİDUN BAHŞİ (Antalya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 321 sıra sayılı Yasa Teklifi'nin 5'inci maddesi üzerine söz aldım. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, teklif Komisyona geldiği günden beri hâkimlerin kurayla belirlenmesi hususunu tartışıyoruz. Kurayla belirlenmesi ne getirir, kıdemli hâkimlerin seçim kurulu başkanlığını sürdürmesi ne getirir ya da her ikisi ne götürür? Biz bunun bir örneğini İstanbul seçimlerinde aynı sandığa atılan 4 oydan 3'ünün geçerli, 1'inin geçersiz olmasıyla yaşadık.

Hâkimlerin ve savcılarının 2002 yılından beri mülakat sistemiyle nasıl alındığını en fazla acılarıyla yaşayan, sıkıntılarla yaşayan insanlardan birisi benim. Yıllarca hâkimlik yaptığım dönemde ilçe seçim kurulu başkanlığı da yürütmüş bir kişi olarak, bir milletvekili olarak ve 96 puanla hâkim yapılmamış, mülakatta elenmiş bir kız çocuğunun amcası, 86 puanla mülakatı geçtikten sonra Feridun Bahşi'nin kızı olduğu için listeden çıkarılan bir kız çocuğunun da babası olarak 20 bin küsur hâkimin nasıl alındığını bilen bir insan olarak benim endişelerim, alınıp şekli bu şekilde olan genç hâkimlerin kuraya dâhil edilmesindeki endişelerimdir.

Şimdi, teklifin 5'inci maddesi, seçimlerin yargı yönetimi ve denetimi altında yapılmasını öngören anayasal teminatla ilgilidir. Bu maddeyle il ve ilçe seçim kurulunun oluşumunda kıdemli hâkim uygulamasının sona erdirilerek birinci sınıfa ayrılmış hâkimler arasından ad çekme usulü getirilmektedir. Biraz önceki hatiplerden birisi yıllarca avukatlık yaptıktan sonra hâkimliğe geçen kişilerin çok kısa sürede -özellikle de ilçe ve illerde AK PARTİ'de yöneticilik yapan arkadaşların- birinci sınıfa ayrıldıklarını ifade etti, aynen katılıyorum. Partilerde görev yapan il başkanları, ilçe başkanları; il, ilçe başkanlarının yakınları hâkim, savcı yapıldı ve şu anda çok kısa sürede birinci sınıfa ayrılarak kuraya dâhil edilecekler. Düşünün hâkimlik mesleği içerisinde bulunan bir kişi bir partiden aday olmak için istifa ettiğinde geri dönemiye ancak hâkimliğe alınırken yıllarca siyaset yapmış, ilçe başkanlığı yapmış, milletvekili adayı olmuş insanlar -kuradan önce- mülakatlarla hâkim yapılabiliyor arkadaşlar.

Şimdi, bir hâkim sıfırdan başladyıysa yani hukuk fakültesini bitirip avukatlık yapmadan geldiyse ortalama sekiz yılda birinci sınıfa ayrılmaktadır. 2002 yılında AK PARTİ iktidara geldiğinde hâkim, savcı sayısı toplamda 9 bin civarındaydı ve biraz önce de arkadaşların ve Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkan Vekilinin ifade ettiği gibi şu anda 23 bin civarında hâkim, savcı vardır. Bizim dönemden kalan hâkim, savcılarının tahmini olarak 4 bin civarında olanı emekli oldu; 4 bin civarında FETÖ'den atıldı, bunun bini de bizim dönemden kalanlardandı, 5 bin oldu. 2.500 civarında hâkim, savcı da BAM'lara ve diğer -ilçe seçim kurullarında görev yapamayacak- bölümlere atandılar ilçe seçim kurullarında, il seçim kurullarında görev yapmasını önlemek amacıyla. Bizim dönemden geriye 1.500-2 bin hâkim, savcı kaldı. Şimdi, AK PARTİ döneminde alınan, özellikle de parti yöneticiliği yapan kişilerden oluşan hâkim, savcı sayısı oranı yüzde 80'in üzerinde. Bu oranların içinden getirilen hâkimlerin ilçe seçim kurulu başkanlığına atanması en azından hâkim meslektaşlarımız üzerinde vatandaş tarafından şaibe yaratacaktır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

FERİDUN BAHŞİ (Devamla) – Bu sebeple biz bu maddenin tekliften çıkarılmasını teklif ettik. Henüz yasa çıkmadan o yasayı uygulayacak hâkimlerin zan altında bırakılmaması için bu madde teklif metninden çıkarılsın diyoruz, teklifimize de destek bekliyoruz.

Gazi Meclisi ve yüce Türk milletini saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Aynı mahiyetteki önergeler kabul edilmemiştir.

5'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 5'inci kabul edilmiştir.

6'ncı madde üzerinde 3 önerge vardır, 3'ü de aynı mahiyettedir, bu önergeleri birlikte işleme alacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 321 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 6'ncı maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Mahmut Toğrul

Zeynel Özen

İmam Taşçier

Gaziantep

İstanbul

Diyarbakır

Mahmut Celadet Gaydalı

Tulay Hatımoğulları Oruç

Bitlis

Adana

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

İbrahim Özden Kaboğlu

Turan Aydoğan

İstanbul

İstanbul

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

İbrahim Halil Oral

Mehmet Metanet Çulhaoğlu

İmam Hüseyin Filiz

Ankara

Adana

Gaziantep

Ümit Beyaz

Ayhan Erel

Behiç Çelik

İstanbul

Aksaray

Mersin

BAŞKAN – Komisyon aynı mahiyetteki önergeleri katılıyor mu?

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI YUSUF BEYAZIT (Tokat) – Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergeler hakkında söz isteyen Adana Milletvekili Sayın Tulay Hatımoğulları Oruç.

Buyurun. (HDP sıralarından alkışlar)

TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ (Adana) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün 30 Mart, Kızıldere katliamının 50'nci yıl dönümü, Deniz Gezmiş ve arkadaşlarını idam sehpasından kurtarmak için yola çıkan Mahir Çayan ve arkadaşlarının

katledildiği gün.

Yine, 30 Mart 1995'te Hatay'ın Samandağ ilçesinde DEP İlçe Başkanlığı yapan yoldaşım Mehmet Latifeci ve babası Yahya Latifeci'nin katledilişinin 27'nci yıl dönümü. Onlar Susurluk uzantısı çete tarafından katledildiler. Ruhları şad olsun, onları saygıyla anıyorum. Mücadeleleri mücadelemizdir.

Evet, değerli milletvekilleri ve ekranları başında bizleri dinleyen değerli halklarımız; 6'ncı madde 5'inci maddenin devamı gibi; biri il seçim kurullarının, 6'ncı madde de ilçe seçim kurullarının belirlenme esasları üzerinedir. En kıdemli hâkim yerine "kurayla belirlenecek hâkim" şeklinde öngörülen düzenlemede, iktidar, kendi atadığı hâkimlerin seçim kurullarına girme şansını artırmak istiyor, bu da seçim güvenliğini tam anlamıyla tehlikeye sokmak demektir. Bununla ilgili hiçbir hukuki ve mantıklı bir açıklama iktidar tarafından yapılmış değildir. Sözde kurayla yapılacak olmasının şeffaf olacağı anlamı varmış gibi bir imaj yaratmaya çalışsa da biz AKP'nin, Cumhuriyet'in şeffaflığını bir ülke bütünlüğüyle biliyoruz zaten. Şaibenin daniskası olacak ama Allah var, şaibe ve hilelerle seçime hazırlandığını kamuoyuna bizden daha iyi anlattınız Cumhuriyet olarak bu yasayla birlikte.

Bakın, özellikle 15 Temmuz askerî darbe girişimini bahane ederek devlet kadrolarında büyük tasfiyeler yaşandığını hepimiz gayet iyi biliyoruz. AKP, her yerde olduğu gibi, yapılan mülakatlarda da liyakate bakmaksızın AKP'lilik testinden geçirecek insanları, kendi hâkim ve savcılarını atadı; bu, bilinmeyen bir şey değil. AKP, seçimleri kaybedeceğinin farkına vardığı için böyle bir yasayı getirme gereği hissetti, neden kaybettiğinin farkında. Çünkü yanlış ekonomi politikaları uyguladı, insanlar açlık ve yoksulluktan şu an kırılıyor; bir avuç AKP'li ve iktidara yakın bir avuç kesim refah içinde yaşarken AKP seçmeni dâhil olmak üzere ülkede milyonlar açlıkla ve yoksullukla boğuşuyor. Devam, kayyum atamalarıyla Kürt'ün seçme ve seçilme hakkı elinden alındı; devam, baskı, zulüm ve adaletsizlik diz boyunu geçmiş durumdadır. Halk akıllı, bunların hepsini görüyor ve notunu seçimlerde elbette verecektir. Bu durumda AKP kendini ve küçük ortağını kurtarma formülüyle bu yasayı hazırladı. Bu değişikliğin nedeni tam anlamıyla budur: Hilelerine yeni hileler katmak. Bakın, 2017 referandumu hırsıyla kazanılmış bir referandumdur, 2018 seçimleri iktidar tarafından hırsıyla kazanılmış seçimlerdir. 2019'da İstanbul seçimlerini kabul etmeyip yenileyerek halkın adaletini görmüş oldu ve 20 bine yakın oy farkını kabul etmeyip 1 milyon oy farkıyla sanırım ikna oldu bu iktidar ve aynı şey bu seçimde de başınıza gelecek, bunu bilirsiniz. Sandıkta kaybedeceklerinizi asla hâkimlerle kazanamayacaksınız. Ben tekrar ediyorum: Bu yasayla siz muhalefete de iyi bir iyilik ettiniz, nasıl oyunlar oynayacağınızı kamuoyuna siz açıkladığınız için muhalefet, seçmenler ve gerçekten bu ülkede demokrasi isteyen güçler sandıklara ne kadar fazla sahip çıkmaları gerektiğini ve bu hileleri hep birlikte nasıl boşa çıkarmamız gerektiğini anladı bir kez daha ve bunu iktidar olarak hatırlatmış oldunuz Türkiye kamuoyuna.

Bakın, Osmanlı tarihine baktığımız zaman 1876'da vergi veren erkek vatandaşlar seçme hakkına sahip olmuş. Tabii, buradaki silsileyi süremiz yetmediği için devam ettiremeyeceğim ama 34'te vatandaş olan her insan -cinsiyet ayrımı da ortadan kalkıyor- yerel ve genel seçimlerde seçme ve seçilme hakkını kazanıyor. Seçme ve seçilme hakkı bir demokrasinin asgari koşuludur. Cumhuriyet yurttaşın iradesinin demokratik bir şekilde sandığa yansımaları engellemek için çeşitli hile hurdaya başvurarak büyük bir suç işliyor, bu kanun değişikliğiyle daha büyük bir suç işlemeye hazırlanıyor...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ (Devamla) – ...hem de adaletine güvenmemiz gereken savcılarla, hâkimlerle bu suç işlemeye hazırlanıyor ama merak etmeyin; ne hâkimlerle ne farklı sandık hileleriyle bu halkı asla kandıramayacaksınız. Tekrar ediyorum, bir suyla iki kez yıkanılmaz. Bugüne kadar son kazanılmış seçimlerin içinde önemli oranda hile hurda var ve halk sizi bu seçimlerde suçüstü yakalayacak, asla bu suçları işlemeye müsaade etmeyecek. Halk en iyi şekilde bu seçimlerde sandıklarına sahip çıkarak bir demokrasiye nasıl sahip çıkılacağını bu iktidara gösterecektir.

Teşekkür ederim. (HDP sıralarından alkışlar)

SEMIHA EKİNCİ (Sivas) – Halk yirmi yıldır karar veriyor.

TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ (Adana) – Yirmi yıldır hırsıyla kazanıyorsunuz.

SEMIHA EKİNCİ (Sivas) – 21'inci yüzyılda halkın...

RECEP ÖZEL (Isparta) – Ne hilesi ya, ne hilesi?

TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ (Adana) – Bu yasaya niye başvurdunuz, niye? Önceki yasayı siz getirmediniz mi?

SEMIHA EKİNCİ (Sivas) – Evet, biz getirdik.

TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ (Adana) – Siz getirdiniz, değil mi? Kendinizi yalanlıyorsunuz farkında mısınız?

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki öneriler hakkında diğer konuşmacı İstanbul Milletvekili Sayın Turan Aydoğan.

Buyurun Sayın Aydoğan. (CHP sıralarından alkışlar)

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Çok teşekkür ediyorum.

Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

"Ağabeyime ne vereyim yasası"nı konuşuyoruz artık. Size ne verelim de siz bu yerinizde kalsanız ya? Hani açalım çerçi bohçayı, siz seçin, koltuklarınızda kalabileceğiniz bir yasa seçin; normlar hiyerarşisini bırakalım, Anayasa'yı bırakalım, gelenekselleşmiş bütün kuralları bir kenara bırakalım, hakkı hukuku bir kenara bırakalım siz koltuklarınızda oturun. Ama böyle bir imkân artık kalmadı ya, artık görmeniz lazım. Müflis tüccar eski defterleri karıştırmış; karıştırdınız, 2018'de önünüze Cumhuriyet Halk Partili milletvekillerinin bugün söylediğiniz şekilde tariflediği yasa çıktı; biraz mahcubiyet gösterseniz böyle her şeye itiraz etmeseniz.

Aslında olay ne, biliyor musunuz? Siz demokrasiye sürekli tezgâh kuruyorsunuz, biz de o tezgâhı bertaraf edecek acayip bir zekâyla birlikte sizi uzaklaştırıyoruz tezgâhtan. İYİ Partiye kurdunuz bu tezgâhı ve çıktınız sonra, dediniz ki Cumhuriyet Halk Partisine: "Kıralık milletvekilleri verdin." Demokrasiyi sağlamak için, halk iradesini Meclise taşımak için kendinden her türlü fedakârlıkta bulunan bir partiye çıktınız dediniz ki: "Kıralık milletvekilleri verdiniz." Siz aslında iradenizi kiraya verdiniz, farkında değilsiniz. (CHP sıralarından alkışlar) Burada oturuyorsunuz -inanmadığınız, sizi demokrasiden uzaklaştıracak her türlü kanun Külliye'de yapıyor, size gönderiliyor- size hukuk anlatıyoruz, Anayasa anlatıyoruz. Yüce Meclisin gerçekten bir şekilde nezaketine ve nezahetine uygun olarak görevimizi yapıyoruz karşılıklı meslektaş olarak, kılınız kıpırdamıyor. İnanmadığınız kanunları yine buradan geçireceksiniz, kendi kurduğunuz tezgâha düşeceksiniz ama. Siz ne yaparsanız yapın, Cumhuriyet Halk Partisi, bizler, oyunu kullanan sokaktaki vatandaşımızın demokratik iradesi bu Meclise yansın diye her türlü özveride bulunacağız, her türlü hukuksal yolu deneyeceğiz, bu getirdiğiniz tezgâhın üstünden atlayacağız; tezgâhınızla baş başa kalacaksınız.

Temsilde adalet, yönetimde istikrar; öyle mi? 1995 yılında bu Anayasa'ya girmiş olan hükmün arkasına saklanıyorsunuz. 2017 yılında, referandum yaptığınız zaman dediniz ki: "Erkleri ayırdık, Meclis sadece yasamayla uğraşacak. Sayın Cumhurbaşkanı her şeyi yapacak, istikrar orada sağlanacak." Meclisten hükûmet mi çıkarıyorsunuz da Türkiye Büyük Millet Meclisinin seçimleriyle alakalı, apır sapır bir şekilde, yönetimde istikrarı gerekçe gösteriyorsunuz getirdiğiniz kanun teklifine? Hepimiz hukuk okuduk, hepimiz siyaset biliyoruz. Gerekçesi olmayan bir kanun teklifi getirdiniz, gerekçesi yok. Yerinizde kalmak

istiyorsanız yapmanız gereken kanun değişiklikleri değil, yapmanız gereken seçim kurulları başkanlarının bugüne kadar tarafsız - gerçekten tarafsız- doğal hâkim ilkesine uygun şekilde, bağımsız yapmış oldukları görevlerle oynamamaktır. Getireceğiniz kanun teklifiyle beraber Türkiye'deki seçim güvenliğini tehlikeye sokuyorsunuz ve dünyada Türkiye'nin kredibilitesini iyice zayıflattınız; cebimizden elinizi çekin lütfen, bu halka zarar veriyorsunuz. Önünüze koyulan her kanunu buraya getiriyorsunuz; normlar hiyerarşisi, sokağa buradan ne mesaj çıkacak, dünyaya ne mesaj çıkacak bakmadan paldır küldür kanun çıkarmaya çalışıyorsunuz.

Size bir örnek vereyim: Bizim İstanbul Milletvekilimiz Sayın Mahmut Tanal, sizin iktidarınızın Urfa'da "TİGEM arazilerine girdi." diye hapse attığı koyunların kulağına bile Anayasa'yı fısıldıyor, haklarını anlatıyor. Ama biz burada sizlerle Anayasa konuşamıyoruz yüce Meclisin çatısı altında. İhlallerle dolu kanunları önümüze getiriyorsunuz ve çıkarmamızı istiyorsunuz. Bu ihlallerin içerisinde biz yokuz, siz de olmayın, bu vebali ileride kaldıramayacaksınız. Grup kuran bir partiyi seçime sokmamak için elinizden geleni yapıyorsunuz. Niye? Rövanşist duygularınız var, öyle mi? Hayır, değil. Korkuyorsunuz, korkuyorsunuz; zayıfladınız, trenden atlayacaklar var, size benzeyen başka partiler çıkabilir, sizden ayrılacaklar var, birbirinize bir cürüm topluluğu gibi sarılmak anlamında kanunlar yapmaya çalışıyorsunuz, bu yüce Meclisi de bu kanunlara aracı yapmaya çalışıyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Turan Bey.

TURAN AYDOĞAN (Devamla) – Ben size şunu söyleyeyim: Biz demokrasinin namusuyla alakalı tavrımızı İYİ Partiye 15 milletvekili vererek ortaya koyduk. Sayın Meral Akşener içinden çıktığı partiden daha büyük bir partiyi yarattı. Demek ki demokrasinin gereklerini yerine getirdiğinizde halk da gereğini yapıyor.

Şimdi, korkunun ecele faydası yok, doğru şeyler yapmak istiyorsanız size başka tavsiyelerim var. Aclık sınırının altında yaşatmaya çalıştığınız çalışanlarla, 10 milyondan fazla işsizle, evinde annesinin yanında oturan ev kızı, ev erkeği hâline getirdiğiniz üniversiteli işsizlerle, bu ülkeden kovmaya çalıştığınız, ötekileştirdiğiniz hekimlerle, pazarda çürük domatesi ayıklayan annelerle uğraşın. Uğraşmazsanız ne olacağını da size söyleyeyim. Karadeniz'de bir türkü var; "Oynayın, kız oynayın; durmanın ne kârı var?" Oynuyorsunuz ya bu yasayla; bu türkü gelini telli duvaklı göndermek için kullanılıyor, davulla zurnayla göndereceğiz sizi.

Saygılar sunuyorum. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergeler hakkında son konuşmacı Aksaray Milletvekili Sayın Ayhan Erel.

Buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

AYHAN EREL (Aksaray) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, yüce Türk milleti; Milletvekili Seçimi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 6'ncı maddesi üzerine söz almış bulunmaktayım. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Görüşmekte olduğumuz maddeyle, il seçim kurulunun belirlenmesi için teklif edilen birinci sınıfa ayrılmış hâkimler arasından ad çekme yönteminin ilçe seçim kurulları için de uygulanması teklif edilmektedir.

Değerli milletvekilleri, seçmen iradesinin sonuçlara yansımada en önemli etken seçim ve sandık kurullarına başkanlık eden görevlilerin tarafsız, bağımsız ve korkusuz davranabilmeleridir. Gerek seçim kurullarının gerekse sandık kurullarının bağımsız ve tarafsız davranabilmelerinin ön şartlarından biri de görevlendirme yöntemleridir. Son yıllarda, sandık kurulu başkanlıklarına bilinen bir sendikaya mensup kamu görevlilerinin getirildiği herkesin malumudur. Sandık kurullarına başkan seçimi kamu görevlileri arasından kurayla yapılmazken, il ve ilçe seçim kurullarına başkanlık edecek yargıçların kurayla görevlendirilmesi kamuoyu tarafından izaha muhtaç bir konudur. Mademki kurulları kurayla tespit etme gibi bir düşünce hasıl olmuştur, o zaman neden sandık kurulu başkanlarını da kamu görevlileri arasından kurayla belirlemeyip de kendi yandaş sendikamızın üyelerini sandık kurulu başkanı yapıyorsunuz?

Sayın milletvekilleri, il ve ilçe seçim kurullarının oluşumunda "en kıdemli hâkimler" uygulamasından vazgeçilerek birinci sınıf hâkimler arasından kura yoluyla seçim kurullarının oluşturulması seçimler üzerine şaibelerin düşmesini de beraberinde getirecektir. Biz, tarafsız ve bağımsız olduğuna inandığımız hâkimlerimizin en kıdemlilerinden seçim kurullarının oluşmasının bugüne kadar -ufak tefek aksamalarla birlikte- başarıyla yürütüldüğü kanaatindeyiz. Kuraya katılıp seçim kurulunu oluşturanlar ne kadar bağımsız, ne kadar tarafsız davranırlarsa davranırlar, seçimlerde istediği sonucu elde edemeyen siyasi parti mensuplarınca hukuksuzluk yapıldığı algı ve kanaatine kapılacaklar ve seçimlerin tarafsızlığı, bağımsızlığı üzerinde söylentiler ve şaibeler oluşacaktır ve bu söylentilerin ardı önü kesilmeyecek, demokrasinin üzerinde bir kara bulut gibi kendisini hissettirecektir. İsminde "Adalet" olan AK PARTİ, toplumda adaleti sağlayan hâkimlere neden güvenmiyor, en kıdemli hâkimlerden neden rahatsız oluyor? Acaba kıdemli hâkimlerin, halkın deyimiyle "Ununu elemiş, eleğini asmış" insanların siyasi iradede herhangi bir korkuları olmadığını ve siyasi iradenin her talebini yerine getiremeyeceklerinden dolayı endişeleri mi var? Bu değişikliğin, birinci sınıfa ayrılmış hâkimler arasından ilçe seçim kurulu oluşturulmasının açıklaması bugüne kadar mantıklı bir şekilde yapılmamıştır. Deneyimli hâkimler, seçim tecrübesi olan hâkimler yerine neden seçim konusunda herhangi bir deneyimi olmayan ancak iktidar partisine yakınlığı iddia edilen insanların seçim kurulu başkanı yapılması seçimlerin ne kadar demokratik ortamda yapılacağı konusunda endişeleri beraberinde getirmektedir. Bu düzenlemeyle, yıllardır adliye koridorlarında adalet dağıtan, bu yolda ömür tüketen, bedel ödeyen kıdemli hâkimlerimizin hakkını yemiyor musunuz? Seçim kurullarında güvenmediğiniz hâkimlere adalet dağıtımında nasıl güveniyorsunuz? Onun için mi bazı mahkeme başkanları üst mahkemelerin vermiş olduğu kararları tanımadığını beyan etmektedir? Unutulmamalıdır ki adalet mülkün temelidir ve bir gün mutlaka herkes tarafsız, bağımsız adalete muhtaç hâle gelecektir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; "Oyun başladıktan sonra kurallar değişmez." sözünü hatırlıyorsunuzdur fakat oyunda kurallar İYİ Parti kurulduğundan bu yana değişiyor. Buradan hatırlatmak isterim ve tabii, sizin için de bir uyarımız olsun; lütfen araştırın.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

AYHAN EREL (Devamla) – Seçime giderken seçim kanununu değiştiren, hesaplar yapan bütün siyasi iktidarlar, bütün siyasi partiler seçimi kaybetmiştir. Şu bir gerçek ki bugün bir güneş gibi Anadolu'nun ufkundan doğan İYİ Partinin ve partimizin çok kıymetli Genel Başkanı Sayın Meral Akşener Hanımefendi'nin Türk milletinin gönlüne her geçen gün daha da yerleşmesine, umutsuzluğun en koyu karanlığında bir güneş gibi doğmasına hiçbir değişiklik, hiçbir düzenleme, hiçbir hukuki düzenleme engel olamayacaktır diyor, hepinize saygılar sunuyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Aynı mahiyetteki önergeler kabul edilmemiştir.

6'ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 6'ncı madde kabul edilmiştir.

7'inci madde üzerinde 3 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım. Okutacağım ilk 2 önerge aynı

mahiyettedir, bu önergeleri birlikte işleme alacağım.

Önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 321 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 7'nci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Mahmut Toğrul	Zeynel Özen	İmam Taşçier
Gaziantep	İstanbul	Diyarbakır
Mahmut Celadet Gaydalı	Tulay Hatimoğulları Oruç	Ömer Öcalan
Bitlis	Adana	Şanlıurfa
	Fatma Kurtulan	
	Mersin	

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Sibel Özdemir

İbrahim Özden Kaboğlu

İstanbul

İstanbul

BAŞKAN – Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI YUSUF BEYAZIT (Tokat) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergeler hakkında söz isteyen Şanlıurfa Milletvekili.

Buyurun. (HDP sıralarından alkışlar)

ÖMER ÖCALAN (Şanlıurfa) – Halkımızı selamlıyorum.

Adım Ömer Öcalan.

BAŞKAN – Söyledik ya.

ÖMER ÖCALAN (Devamla) – Evet, öncelikle, cezaevinde bulunan hasta tutsak Aysel Tuğluk, Gültan Kışanak, Nurhayat Altun, Figen Yüksekdağ, Sebahat Tuncel, Ayla Akat Ata'yı buradan saygıyla selamlıyorum.

Bir seçim kanunu burada görüşülüyor. Bu arkadaşlarımız seçilmiş kadın arkadaşlarımızdı; kimisinin vekilliği düşürüldü, kimisinin belediye başkanlığına kayyum atandı; halkın seçme ve seçilme hakkı ellerinden alındı ve iradeleri gasbedildi. Tabii ki seçim kanunu, seçim; demokrasinin tecelli etmesi için önemlidir, kıymetlidir. Bu tekniği doğru bir şekilde kullanmamız lazım ama görünen odur ki Parlamentodaki çoğunluk sayısına göre dizayn edilen bir sistemdir.

Şimdi, "seçim" denilince biz kendi partimizin siyasi geleneğinden bahsetmezsek olmaz. 90'lardan günümüze kadar bu gelenek seçimlere giriyor. Bakınız, seçimlerde, bu partinin İl Başkanı Vedat Aydın, bu partinin Milletvekili Mehmet Sincar, Urfa İl Başkanı Muhsin Melik, bu insanlar bu ülkede siyaset yaptığı için öldürüldüler. Son dönemde ne yapılıyor? Belki ölüm oranı biraz düştü ama seçme ve seçilme hakkı elinden alınan, halkın iradesini temsil eden onlarca milletvekili cezaevinde, onlarca belediye başkanı şu an zindandadır. Şu an davalar devam ediyor. Kobani davası Sincan'da devam ediyor, bir kumpas olarak devam ediyor. Burada bir demokrasilik oyunu oynamaya hiç gerek yok. Demokrasi değerleriyle bütünleşmek istiyorsanız, demokrasiye inanıyorsanız herkesin seçtiğine saygı duymak durumundasınız. Maalesef burada HDP'nin, HDP'nin seçmenlerinin, HDP'nin seçilmişlerinin üzerinde büyük bir basınç var.

Bakınız, bu ülke çok zor günler geçiriyor, büyük bir otokratik rejim altında inim inim inlemektedir. Bizim partimiz de siyaset yapıyor, demokratik siyasete inandığı için, burada bu mevzileri korumak için büyük çabalar vermektedir. Bu ülkede iki blok siyaset vardır; biri kendisini "Cumhur İttifakı" olarak tanımlıyor, biri de kendisini "Millet İttifakı" olarak tanımlıyor. Biz HDP olarak üçüncü alanı örgütlemeye çalışıyoruz. Biz bir üçüncü alan ittifakıyız; bu, sadece seçim endeksli değildir.

Biz buradan sesleniyoruz, Cumhurbaşkanına da sesleniyoruz: Düşün yakamızdan, artık yakamızdan düşün. Kürt halkı HDP'de temsiliyetini görmüştür, siyaset yapmak istiyor, demokratik siyaset koşullarını daha da yükseltmek istiyor. Böyle, üzerimizde bir yandan kapatma davasıyla, tehditlerle, şantajlarla; diğer taraftan da seçimi dizayn edecek seçim kanunlarıyla... Doğrudur, tecrübeli hâkimlerin illerde, ilçelerde seçimden sorumlu olmaları gerekiyor. Ama maalesef bölgede devletin tüm kurumları, tüm yargısı, kolluğu, savcısı, millî eğitimi, sağlığından tutun devlet partisiyle birlikte hareket ediyor, âdeta bölgede bize karşı bir parti seçiliyor, o partiyle HDP yarışıyor. Burada tabii ki tecrübeli hâkimler olsa çok iyi olur ama biz bundan altı yedi yıl önceki hâkimleri de biliyoruz değil mi; 5-6 bin civarında hâkimin nasıl devlet mekanizması içerisinde yer edindiğini, şimdi de biz biliyoruz, torpille, kafakol ilişkileriyle, partililikle... Partili avukatların nasıl hâkim olduğunu da biliyoruz. Bunlar güven vermeyecek ama biz üçüncü yol siyasetini örgütleyeceğiz, biz tüm farklılıkları kendi bünyemizde barındıracağız. Ondan dolayı diyoruz, bu ülkeyi iki seçeneğe mahkûm etmeyeceğiz. Bu ülkenin üçüncü bir seçeneğe ihtiyacı var. Bu üçüncü seçenek de tüm farklılıkları kendi bünyesinde barındırıyor. Tüm inançları, tüm düşünceleri, tüm kimlikleri "ama"sız, "fakat"sız, "lakin"siz herkes kendini özgür bir şekilde, özgür toplum kriterleri çerçevesinde ifade edebilir. Herkes birbirinin varlığına, birbirinin diline saygı duyar ama bize burada dayatılan nedir, HDP'ye dayatılan nedir?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, devam edin.

ÖMER ÖCALAN (Devamla) – "İki blok arasında tercih yapın." Biz iki blok arasında tercih yapmak istemiyoruz. Genel Eş Başkanlarımız bunu her defasında dile getiriyor. Biz, üçüncü yolu örgütlüyoruz. Biz, demokratik siyaseti referans alıp uygulayacağız. Bir tarafta siyasal İslam'ı kendine referans alan, bir tarafta Türkçü, ulusal anlayışı kendine referans alan, bu düşünceler dışında hiçbir alana yaşam şansı bile tanımayan alanı kabul etmiyoruz. Ondan dolayı bu barajın düşürülmesi formalitedir. Eğer siz barajın kalkmasına inanıyorsanız, bunu sıfırlarsınız ve herkes kendi temsiliyetini bu Mecliste bulur ve demokrasi de tecelli etmiş olur. Demokrasi bir değerler bütünüdür, ya saygı duyarsınız ya karşısında durursunuz. Kayyumlarla buna sahip çıkamazsınız. Biz mücadeleye devam edeceğiz.

Halkımıza selamlar. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergeler hakkında diğer konuşmacı İstanbul Milletvekili Sayın Sibel Özdemir.

Buyurun Sayın Özdemir. (CHP sıralarından alkışlar)

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Evet, ben de değerli milletvekilleri, teklifin 7'nci maddesi üzerinde söz aldım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, benim üzerinde söz aldığım maddeyle Milletvekili Seçimi Kanunu'nun sandık kurulu üyeliğiyle ilgili 23'üncü maddesine yeni bir fıkra ekleniyor. Eklenmek istenen bu fıkrayla, bir partinin başka bir partinin üyesini sandık kurulunda görevlendirmesi, görevlendirilecek kişinin olurlarına bırakılıyor. Teklifin sahiplerinin ileri sürdüğü gerekçe ise özellikle görevlendirilen bu kişilerin habersiz oldukları için bu kişilerin seçim günü oy kullanma aşamasında habersiz olmaları bir mağduriyet yaratması sebebi sayılıyor ve böyle bir düzenleme getiriliyor. Peki, bu olurun ne şekilde olacağı, sözlü mü, yazılı mı verileceği belli değil. Bunu bir kayda bağlamak siyasi baskı unsuru olma olasılığını da beraberinde getiriyor. Zaten görevi başında olması, o görevi de

kabul etmesi anlamına gelmiyor mu?

Şimdi, değerli milletvekilleri, biz yeni seçim sistemimizle seçim sisteminin bütününün yani bütün partilerin, tüm siyasi partilerin bir dayanışma ve görev dağılımının olmasını sağlayacak bir sistem kabul ettik ama şimdi, bir taraftan da bu maddeyle bu dayanışmanın önüne geçmeye çalışıyoruz. Ayrıca, dahası, vatandaşlarımızın da bu demokratik seçimlere katkı vermesini de bir nevi engelliyoruz. Peki, sandık görevlileri listeleri... Zaten o kişilerin bilgilendirilmeleri o siyasi partilerin bir içsel çalışmasıydı her seçim dönemi. Bunu kanunla düzenlemenin bir gereği var mı? Zaten biz önergemizde bu maddenin tamamen çıkarılmasını öneriyoruz. Bize göre gerekçesi çok tatmin edici olmayan bu düzenleme seçim ve sandık güvenliği konusunda yeni şüphelere ve tartışmalara da bir zemin hazırlıyor. Kaldı ki benden önce, az evvel tartıştığımız 5'inci ve 6'ncı maddelerle birlikte değerlendirdiğimizde bu maddeyi, burada en çok tartışılan il ve ilçe seçim kurulu üyelerinin birinci sınıf hâkimler arasında kurayla belirlenmesi değişikliği maalesef kaygıları daha da artırıyor. İktidardaki iki siyasi partinin uzlaşısından ve toplumsal mutabakattan uzak şekilde hazırlanarak gündemimize getirilen bu değişiklikte tüm siyasi partilerin yıllarca güven duyduğu bir uygulamaya da son verildi. Böyle olunca da haklı olarak seçim güvenliği konusundaki kaygıları ya da bu düzenlemenin arkasındaki temel hedefin ne olduğu konusundaki endişeleri de artırıyor.

Değerli milletvekilleri, Komisyonunda da belirttiğim üzere, benim dikkatimi çeken bir konu vardı; teklifin gerekçesine baktığımız zaman, özellikle seçim kanunlarının demokrasi standartlarını gösteren en önemli belgeler olduğu belirtiliyor. Şimdi, tabii, burada seçimler değil sadece, seçimlerle ilgili kanunlar da değil, peki bu seçimlerle ilgili kanunların nasıl, hangi süreçlerden geçerek yapıldığı, demokratik, şeffaf, katılımcı olup olmadığı da önemli değil mi? Toplumun tümünü ilgilendiren seçimlerle ilgili köklü yasal değişiklikler yapılırken, bugün olduğu gibi, tüm siyasi partilerin katılımı, uzlaşması, kamuoyunun bu tartışmalara katılımı ve desteği de şüphesiz çok önemlidir. Benzer şekilde, hatırlıyorsanız, hep beraber 2017 Anayasa değişikliğinde de biz sizi uyarmıştık. Yine sağlıklı bir süreci maalesef biz burada işletememiştik ve bugün geldiğimiz aşamada ittifaklar sürecini tekrar tekrar tartışıyoruz, sürekli bir revizyon yapıyor, sürekli bir reform tartışması içindeyiz. Peki, neden? Çünkü katılımcı, şeffaf -gerçekten olması gerektiği şekilde tartışmadık- sağlıklı bir seçim sistemi ve bugün üzerine vurgu yapılan adil temsiliyet sistemini oluşturamadık. Bugün olduğu gibi, yine iki siyasal partinin hazırlamış oldukları bu teklif bütün siyaset kurumumuzu ve bütün demokratik süreçlerimizi etkiliyor. Doğal olarak, yapılan bu düzenlemeler, bu teklifi hazırlayan iki siyasal partinin önceliklerine göre hazırlandığı izlenimine ve tartışmalarına götürüyor bizi. İşte, buna örnek verecek olursak: Partili ve taraflı bir Cumhurbaşkanının yine kanunda seçim yasaklarından muafiyet kapsamına alınması seçimlerin eşit ve adil koşullarda yapılması ilkesiyle maalesef çelişiyor. Adil ve eşit kampanya sürecini temin edemeyen bir seçim kanununun temsilde adalet sağlaması aslında ne kadar gerçekçi değerli milletvekilleri? Evet, eğer bizler gerçekten ülkemizde demokratik standartlarda bir aşama kaydetmek istiyorsak öncelikle "Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemi" dediğimiz partili ve taraflı cumhurbaşkanlığının anayasal ve kurumsal sancılarını ortadan kaldırmamız gerekiyor. Demokratik kurumların tahribatı, bağımsızlıkları ve özerkliklerinin tehlikeye girdiği bir süreçle karşı karşıyayız. Biz gerçekten demokratik standartlarımızda bir ilerleme kaydetmek istiyorsak işte bu geriye gidişlerin bir yansıması olarak kurucu üyesi olduğumuz Avrupa Konseyi Venedik Komisyonunun bizleri bağlayan, özellikle seçim güvenliği, temsiliyetle ilgili uyarı ve tavsiyelerini dikkate alabildik, bu kanunda bunları tartışabilirdik. Peki, biz ne yapıyoruz? Şimdi, diyoruz ki kanunda: Siyasi etiği sağlama gerekçesi olarak partilerimizi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

SİBEL ÖZDEMİR (Devamla) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, siyasi etik sağlama gerekçesi bu kanunda şöyle söyleniyor: "Partilerin seçime girmek için gruba sahip olma, grup kurma koşulunu kaldırıyoruz." Eğer biz siyaset etiği tartışmak istiyorsak değerli milletvekilleri, bunun yolu Avrupa Birliğinin, Avrupa Konseyinin, uluslararası kurumların bizden beklediği gerçekten kapsamlı bir siyasi etik yasasını uygulamaya koymalıdır. Yapılan birçok temel tavsiyeler, maalesef bu siyasi iktidarın gündeminde değil ve uygulamaya geçilmiyor. Şimdi, durum böyleyken sadece yine bu iki siyasi partinin yönetiminde istikrar gerekçesiyle sundukları bu teklif, çok çelişkili ve sorunludur.

Sonuç olarak Sayın Başkan, biz Parlamento olarak eğer ülkemizde demokratik standartları gerçekten artırmak istiyorsak, geriye gidişlerin önüne geçmek istiyorsak önce güçlü ve nitelikli bir parlamenter sistemle başlamalıyız; demokratik, anayasal, kurumsal kazanımlarımızı en geniş uzlaşa ve mutabakatla tekrar tesis etmeliyiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SİBEL ÖZDEMİR (Devamla) – Sadece bir kişi ve bir iki partinin çıkarları için değil, ülkemizin kazanımları için yasa yapmalıyız diyorum, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önermeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Aynı mahiyetteki önermeler kabul edilmemiştir.

Sayın Koç, buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

45.- Ağrı Milletvekili Abdullah Koç'un, Ağrı Eğitim ve Araştırma Hastanesinde yaşanan sorunlara ilişkin açıklaması

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ağrı Eğitim ve Araştırma Hastanesinde çeşitli sorunlar var, hastalar randevu alamıyor, hastanede uzun süre kuyrukta beklemek zorunda kalıyorlar. Yurttaşlarımıza yazılan ilaçların çoğu eczanelerde bulunmuyor. Muayene ücretleri yurttaşlarımızın bütçesini zorluyor. Ağrı'nın bütün hastanelerinde sağlık personeli yetersiz, sağlık personeli ataması hemen yapılmalıdır. Ağrı genelinde tıbbi donanım ve cihazlarda eksiklikler var. Bu cihazlar yoğun bakım, acil ameliyathane tipi cihazlardan oluşmaktadır. Ağrı Eğitim ve Araştırma Hastanesinin MR cihazı eski, yenilenmesi gerekmektedir. Ağrı Devlet Hastanesi, eğitim ve araştırma hastanesi yapıldı fakat hastanenin alt ve üst yapısı yetersiz, bundan dolayı sadece tabela değişikliği yapılmıştır. Ağrı Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Dünya Sağlık Örgütü'nün araştırma hastaneleri kriterlerini taşıyor.

Ağrı'da ataması yapılan doktor sayısı kadar görev yeri değiştirilen doktorlar da var dolayısıyla bu değişiklikte yapılan atamalar bir iyileştirmeye yol açmıyor ve...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- Rize Milletvekili Hayati Yazıcı, İstanbul Milletvekili Feti Yıldız ve Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekili Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül ile 91 Milletvekilinin Milletvekili Seçimi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4284) ve Anayasa Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 321) (Devam)

BAŞKAN – Diğer önergeyi okutuyorum.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Milletvekili Seçim Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin çerçeve 7'nci maddesinde yer alan "bir parti," ibaresinden sonra gelmek üzere "kişinin" ibaresinin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

İbrahim Halil Oral

Mehmet Metanet Çulhaoğlu

Behiç Çelik

Ankara

Adana

Mersin

İmam Hüseyin Filiz

Ümit Beyaz

Gaziantep

İstanbul

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI YUSUF BEYAZIT (Tokat) – Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge hakkında söz isteyen İstanbul Milletvekili Sayın Ümit Beyaz.

Buyurun Sayın Beyaz. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

ÜMİT BEYAZ (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ilgili madde üzerine İYİ Parti Grubu adına söz almış bulunuyorum. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, iktidarın şapkadan tavşan çıkarma hünerini sergilediği bu değişiklik ile iktidarda kalma umudunu siyaset mühendisliği hamlelerine bağladığı anlaşılıyor. Tarih önünde hepimiz şahidiz ki millet desteğini kaybetmiş bir iktidar, biraz daha iktidarda kalabilmek adına ayak oyunlarına ve "Nasıl hile yaparız?" arayışlarına giriyor.

Değerli arkadaşlar, millet desteğini kaybeden partiler seçim sistemiyle oynar, millettten ümidini yitirmiş iktidarlar seçim yasasına müdahale eder. Unutmayın ki bugün burada başvuru yöntemleri daha önce de denenmiş, bu yönteme başvuranlar hayır görmemiştir. Kaybetme korkusu bu iktidarı da hataya sürüklüyor. "Nerede hata yapıyoruz?" sorusunu sormak yerine, bir ayağı çukurda bu iktidar da oyunun kurallarını kendi lehine değiştirmek için çaba sarf ediyor, seçim mühendisliğine başvuruyor, seçim güvenliği üzerinde şaibe yaratacak adımlar atıyor. Zannediyorlar ki bu değişikliklerle seçim kazanacaklar. Seçimi kanunlar değil, milletin gönlüne girenler kazanır. Sinsice yaptığınız bütün hazırlıklara rağmen, Millet İttifakı önümüze çıkardığınız engelleri aşacak, Cenab-ı Allah bu hilelerinizi ayaklarınıza dolayacak, 13'üncü Cumhurbaşkanı Millet İttifakı'ndan seçilecek.

Değerli milletvekilleri, ders almasını bilenler için siyaset tarihi ibretlik olaylarla doludur, keşke siz de bu tarihlerden ders alsaydınız. Seçim, seçim kanunlarıyla kazanılmaz. Partili hâkimler atayarak, sandık gözlemciliği uygulamasını engelleyerek, gençlerin oy kullanmasını zorlaştırarak seçimi kazanamazsınız. Seçimi milletin desteğiyle, büyük Türk milletin iradesiyle kazanabilirsiniz. Seçim yasaları, seçim kazandırmaya yetseydi hiçbir iktidar seçimi kaybetmezdi. Sizler gün gün millettten uzaklaşarak, gerçeklerden koparak, kendinizi saraylara hapsederek milletin desteğini kaybettiniz, ekonomiyi çökerttiniz, tarımı bitirdiniz, işçi, memur ve emeklileri açlığa mahkûm ettiniz.

Değerli milletvekilleri, ortaya koyduğunuz bu yaklaşımla, yapmaya çalıştığınız bu değişiklik ile iktidarda kalmak için her yolu mübah sayıyorsunuz. Seçim sonuçlarını lehinize etkilemek istiyorsunuz, seçmen iradesini yok etmek istiyorsunuz, kendi ihtiyaçlarınıza göre kanun hazırlıyorsunuz ama biliniz ki millet bunun hesabını size sandıkta soracaktır.

Değerli milletvekilleri, iktidar sizde bağımlılık yapmış, bırakmak istemiyorsunuz, bırakmamak için her yolu mübah sayıyorsunuz oysa saraylardan çıkamıyor, sokakta gezemiyor, milletin karşısına çıkamıyorsunuz. İhtiyacımız, siyaset mühendisliği ürünü olan, kişiye ve partiye özel bir seçim yasası değildir; ihtiyacımız olan, eşit, adil, demokratik ve temsilde adalet ilkesini gözeten bir seçim yasasıdır. Nasıl bir adalet duygusuna sahipsiniz ki seçim yasaklarından muaf bir Cumhurbaşkanıyla yarışmamızı istiyorsunuz.

Değerli milletvekilleri, aslında seçim sistemiyle oynamanın acı sonuçlarını İstanbul Büyükşehir Belediyesi seçimlerinde açık seçik gördünüz. Uydurma sebeplerle tekrar ettiğiniz seçimde İstanbullu size hak ettiğiniz dersi verdi. "Hiçbir şey olmasa bile kesinlikle bir şey oldu." mantığıyla yürüttüğünüz süreçle siz İstanbul'u bir daha asla kazanmamak üzere kaybettiniz. Basireti bağlanmış gibi şimdi de aynı çıkmaz sokakta yürüyorsunuz. Seçim kanununu bir kere değil, on kere değil, yüz kere değiştirseniz millet sizin biletinizi kesmiştir. Büyük Türk milletin tokadını yiyen de bir daha iflah olmayacaktır.

Bu vesileyle "Yolcudur Abbas, bağlasan durmaz!" diyorum, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

7'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 7'nci madde kabul edilmiştir.

Birinci bölümde yer alan maddelerin oylamaları tamamlanmıştır.

Şimdi ikinci bölümün görüşmelerine başlıyoruz.

İkinci bölüm 8 ila 15'inci maddeleri kapsamaktadır.

Teklifin ikinci bölümü üzerinde İYİ Parti Grubu adına Aksaray Milletvekili Sayın Ayhan Erel konuşacaktır.

Buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Süreniz on dakika.

İYİ PARTİ GRUBU ADINA AYHAN EREL (Aksaray) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, yüce Türk milleti; Milletvekili Seçimi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin ikinci bölümü üzerinde partim İYİ Parti adına söz almış bulunmaktayım. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, ayetikerimde Cenab-ı Hak buyuruyor ki: "Onlar hileye başvurdular, Allah da onların tuzağını boşa çıkardı. Allah hileleri boşa çıkaranların en hayırlısıdır." Sizler, hukuki hilelere başvuruyorsunuz ama bugüne kadar olduğu gibi bugün de Cenab-ı Hak bu hileleri de boşa çıkaracaktır. İYİ Partinin kurulmasını engellemek, seçime girmesinin önünü kesmek, ona gönül verenleri sindirmek için bir yığın tuzak kurdunuz. Allah'ın inayetiyle, yüce Türk milletin ferasetiyle, Genel Başkanımız Sayın Meral Akşener'in kararlılığı ve cesaretiyle bu tuzakları boşa çıkardık, boşa çıkarmaya devam edeceğiz. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İşyle, aşıyla, hürriyetle tehdit edilmesine rağmen 5 milyon vatandaşımız bize oy vererek iradelerinin Meclise taşınmasını gerçekleştirdiler. Şimdi de hukuki hileyle, hukuki tuzaklarla karşı karşıyayız. Kamuoyunda anlaşılan şu ki sandığın içine giren irade ile açıklanan iradenin farklı olmasını sağlamak gönlünüzden geçiyor ama unuttunuz, ama dikkate almak istemediğiniz bir şeyi size hatırlatmak istiyorum: Millet iradesinin önünde hiçbir güç duramaz, bugüne kadar durmamıştır, bundan sonra da duramayacaktır.

Değerli milletvekilleri, siz seçim kazanmak derdindesiniz, millet ise ekmek kazanmak derdinde. Yani, sizin derdiniz seçim, vatandaşın derdi geçim. Genel Başkanımız Sayın Meral Akşener'in sıkça tekrarladığı, rahmetli Müslüm Baba'nın seslendirdiği gibi: "Dertleri içine sığmayan onlar/Hayatta umudu kalmayan onlar/Sürüne sürüne yaşayan onlar/Yakarsa dünyayı garipler yakar." Yine, rahmetli Demirel'in dediği gibi: "Boş tencerenin yıkamayacağı iktidar yoktur." Bırakın hileyle hurdayla seçim

sandıklarını doldurmayı da hep birlikte vatandaşın boş tenceresini doldurmanın çarelerini arayalım.

TÜRK-İŞ'in mart ayı araştırması sonuçlarına göre Türkiye'de açlık sınırı 4.928 TL, bu sadece gıda masrafı. Mutfak enflasyonu yüzde 77'lere çıkmış, yoksulluk sınırı 16 bin lira. Bu tablonun sebebi Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi. Bu durum ne AK PARTİ'yi ne de mevcut sistemi kurtarmaya yetmez.

Değerli milletvekilleri, kanun teklifinin ikinci bölümünde bulunan ve en çok tartışılması gereken, "Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine uyum düzenlemesi" adı altında sunulan değişikliğe dikkat edilmesi gereken bir nokta var. Hükümün eski hâlinde "Başbakan" ibaresinin yer aldığı kısım madde metninden çıkarılmakta ancak ibarenin yerine "Cumhurbaşkanı" ibaresi eklenmemektedir. Yani bu ne demek oluyor? Cumhurbaşkanlığı seçim yasaklarından muaf tutuluyor. Partili Cumhurbaşkanı Sayın Erdoğan, seçim propagandasının başlangıç tarihinden oy verme gününü takip eden güne kadar hiçbir kısıtlamaya tabi olmayacak. Cumhurbaşkanının seçim gezilerinde devletin tüm imkânlarını kullanmasında hiçbir engel kalmayacak, makam araçlarını ve uçaklarını rahatlıkla kullanabilecek, devlet imkânlarıyla 81 ile geziler düzenleyecek, törenler, açılışlar yapacak. Bakanlar, milletvekilleri, siyasi parti genel başkanları bu yasaklara uymak zorundayken Cumhurbaşkanı bu yasaklardan muaf tutulacak. Sayın Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın 21 Haziran 2020'de yaptığı bir konuşmasında "Kurallara uymamak, kul hakkına girmektir." beyanı mevcut kanun teklifiyle örtüşmemektedir. Zira Cumhurbaşkanının seçim yasaklarından muaf olması, Cumhurbaşkanının aynı zamanda bir siyasi partinin Genel Başkanı olması ve Cumhurbaşkanlığı makamı harcamalarının ülkede yaşayan tüm vatandaşlardan alınan vergilerce karşılanması ve Cumhurbaşkanının mensup olduğu siyasi parti lehine propaganda yapması kendisine oy vermeyen diğer vatandaşların hakkına girmesi sonucunu ortaya çıkaracaktır. Bu da Sayın Cumhurbaşkanının deyimiyle kul hakkına girmektir.

Kul hakkıyla ilgili birçok ayetikerime ve hadisîşerif bulunmaktadır: "Allah'ın huzuruna kul hakkıyla çıkmanın çok ağır bir vebali vardır çünkü böyle bir günahın Allah tarafından bağışlanması hak sahibinin affetmesi şartına bağlanmıştır. Hak sahibi hakkını almadıkça veya bu hakkından vazgeçmedikçe Allah kul hakkı yiyenin bu günahını affetmemektedir." Biz başta Sayın Cumhurbaşkanı olmak üzere, tüm AK PARTİ'li arkadaşlarımızın dünyevi makam, rütbe ve mevkiiler yüzünden ahiretlerini dünyaya feda etmeyecek inanç sahibi insanlar olduğuna inanmak istiyoruz. Seçim eşitliğine aykırı olan bu düzenleme teklif metninden çıkarılmalıdır ama biliyoruz ki bu teklif geldiği gibi geçecek.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; kanun teklifinde her vatandaşın temel hak ve hürriyetlerinden olan seçme hakkının zayı olmaması adına yapılan düzenleme devlet yönetimine millet iradesinin yansıması açısından olumlu olmakla birlikte, seçmen kütükleri ve adres kayıtlarının tanzimi sırasında meydana gelen hata ve eksikliklerden dolayı vatandaşlarımızın oy kullanma haklarının elinden alınmaması amaçlanmış ancak seçmen çağına gelmiş öğrencilerimiz ve naklen atanan görevliler için bu düzenlemeye herhangi bir düzenleme getirilmemiş. Bu insanlarımızın seçme hakları açısından mağduriyetine sebep olunacağı açıktır. Yapılacak bir düzenlemeyle seçmen öğrencilerimizin ve naklen atanan kamu görevlilerinin seçim dönemlerinde adrese kayıtlı olduğu yerlere gitme zorunluluğu ortadan kaldırılarak öğrenim gördükleri veya görevli bulundukları yerlerde oy kullanmaları sağlanmalıdır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; size bir tavsiyem: Seçim kanunu üzerinde bu kadar çok ince hesap yapmaya, bu kadar çok kafa yormaya gerek yok; gelin, hep birlikte "Asgari ücretliler, emeklilikte yaşa takılanlar, söz verdiğiniz hâlde 3600 ek göstergesi verilmeyenler, kadro mağduru taşeronlar; ataması yapılamayan öğretmenler, mühendisler, veteriner hekimler, hemşireler, sağlıkçılar; 2.500 lira maaşla geçinmeye çalışan emekliler, artan maliyetler nedeniyle borç batağına saplanmış çiftçiler, Vergi Usul Kanunu 359 mağdurları; öğrenci affı, ehliyet affı bekleyenler; emniyet hizmetleri sınıfına alınmayan infaz koruma memurları, özlük hakları konusunda güzel haberler bekleyen kahraman uzman çavuşlarımız, sözleşmeli erlerimiz oy kullanamaz." diye bir madde ekleyelim, seçimi garanti edelim. Bu maddeye rağmen hâlâ seçimi almama konusunda bir endişeniz varsa ek bir maddeyle 35 yaşın altındaki vatandaşların da seçme hakkını elinden alın, seçimi garanti edin. (İYİ Parti sıralarından alkışlar) Ve "Sadece kamudan ihale alan müteahhitler ve yakınları, 5 farklı yerden maaş alanlar, 2002 yılından bu yana servetine servet katanlar oy kullanabilir." şeklinde bir düzenlemeyle seçimi alır götürürsünüz diyor, hepinizi İYİ Parti adına saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

BAŞKAN – Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Konya Milletvekili Sayın Mustafa Kalaycı, buyurun. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşülmekte olan 321 sıra sayılı Milletvekili Seçimi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin ikinci bölümü üzerine Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz aldım. Bu vesileyle sizleri ve aziz milletimizi hürmetle selamlıyorum.

Kanun teklifiyle; ülke seçim barajının düşürülmesi, milletvekili dağılımının doğrudan siyasi partilerin oylarına göre belirlenmesi, siyasi partilerin teşkilatlanmalarının öne çıkarılması, seçmenlerin oy hakkının korunması, il seçim kurulu başkan ve üyeleri ile ilçe seçim kurulu başkanlarının birinci sınıfa ayrılması hâkimler arasında kura çekimiyle belirlenmesi, başka bir siyasi partinin üyesinin sandık kurulu üyesi olarak gösterilmesinde kişinin müracaatının aranması, mahallî idareler seçimlerinde üç ay önceki seçmen kütüğünün esas alınması ve önergeyle eklenen görme engelli seçmenlerin oy kullanması hususları düzenlenmekte ve uyum düzenlemeleri yapılmakta, seçimlerde karşılaşılan sorunların giderilmesi amaçlanmaktadır.

Seçim sistemleri birbiriyle çelişen iki ilkeyi bağdaştırmayı amaçlar. Bunlar, Anayasa'mızda belirtildiği gibi, temsilde adalet ve yönetimde istikrar ilkeleridir. Mutlak anlamda her ikisini de temin eden bir sistem bulunamamış olsa da demokratik ülkeler kendi durumları ve şartları doğrultusunda bunları bağdaştırmaya dönük sistemler uygulamakta ve her ülke zaman içerisinde durumlarına daha uygun seçim sistemi arayışlarına da girmektedir.

Ülkemizde milletvekili seçimlerinde uygulanan sistem yüzde 10 ülke barajlı, liste usulü nispi temsil yöntemidir. Bununla birlikte, 2018 yılında yapılan değişiklik sonucu seçim ittifakı yapılması hâlinde yüzde 10'luk barajın hesaplanmasında ittifak yapan siyasi partilerin aldıkları geçerli oyların toplamı esas alınmakta ve barajı aşan ittifaklardaki siyasi partiler için ayrıca baraj hesaplaması yapılmamaktadır ancak milletvekili sayısının önce ittifak oyuna göre dağıtılması uygulaması temsilde adaletsizliğe yol açan, millî irade tercihini sakatlayan sonuçlar ortaya çıkarmıştır. Nitekim, 24 Haziran 2018 seçimlerinde 30 ilde bu sonuçlar görülmüştür. Aynı seçim çevresinde oy sayısı daha düşük olan partiler milletvekili çıkarmıştır.

Konunun somut veriler üzerinden net olarak anlaşılması için il, parti ve milletvekili ismi zikretmeksizin bazı illerde ortaya çıkan durumu açıklamak istiyorum. Bakınız, 24 Haziran 2018 seçimlerinde bir ilde bir parti 50.072 oyla milletvekili çıkaramazken 38.793 oyla bir başka parti milletvekili çıkarmıştır. Başka bir ilde bir parti 53.444 oyla milletvekili çıkaramazken 41.796 oyla bir başka parti milletvekili çıkarmıştır. Yine, bir ilde 66.465 oyla bir parti 2 milletvekili çıkarırken 37.865 oy alan bir başka parti milletvekili çıkaramamıştır. Yine, bir başka ilde 77.085 oyla bir parti milletvekili çıkarırken -bu partinin oylarının yarısından daha az olmak üzere- 33.789 oy alan bir başka parti 1 milletvekili çıkarmıştır. 30 ilde bu şekilde sonuçlar çıktığı görülmektedir. Soruyorum: Bu hak mıdır? Bu uygulama 2018 yılında düzenlenmiş olsa da değiştirilmelidir. Bunun savunulacak hiçbir tarafı yoktur, büyük bir adaletsizlik olduğu çok açıktır. Seçmenin tercihi sapma göstermekte, temsilde adalet ilkesi zedelenmektedir. Ayrıca, milletvekili sayısının önce ittifak oyuna göre dağıtılması uygulamasının sağladığı pazarlık imkânı, ittifaklarda yer almak için yeni partileşmeleri

teşvik etmektedir.

Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı verilerine göre, ülkemizde 2018 yılında 2, 2019 yılında 3 siyasi parti kurulurken sadece 2020 yılında 25, 2021 yılında ise 21 siyasi parti kurulmuş, toplamda ise sayıları bugün için 120'yi aşmıştır. Yüksek Seçim Kurulu kararına göre, bugün itibarıyla 24 siyasi parti seçime katılma hakkına sahiptir. Seçim yaklaştıkça bu sayısının artacağı kuşkusuzdur. Kanunda bir değişiklik yapılmadığı takdirde ve seçime katılmaya hak kazanan parti sayılarının daha da artacağı düşünüldüğünde, gelecekte yapılacak seçimlerde içinden çıkılmaz sorunların ortaya çıkacağı, temsilde adalet ilkesinin tümüyle yok olabileceği, çok uzun oy pusulalarının söz konusu olacağı ve seçim güvenliğinin de olumsuz etkileneceği net bir şekilde görülmektedir. Bu itibarla, ülke seçim barajının düşürüldüğü, siyasi partilerin ittifak yaparak seçimlere katılabildiği, temsil adaletinin azami sağlandığı bir seçim sistemi oluşturulması önem arz etmektedir. Kanun teklifiyle amaçlanan da budur yani amaç, temsilde adaleti ve millî iradenin tercihinin doğru olarak yansımaları sağlamaktır.

Kanun teklifiyle Cumhuriyet İttifakı lehine değişiklikler yapıldığı yönünde asılsız, mesnetsiz ve boş iddialar ileri sürenler bulunmaktadır. 2023 Haziran ayında yapılacak seçimlerde iktidar için milletimizden gerekli desteği alma konusunda umutsuz olanların seçmeni etkilemek maksadıyla bu yönde algı oluşturmak istedikleri anlaşılmaktadır. Aslında Cumhuriyet İttifakı'nın milletvekili sayısını arttırmak ve AK PARTİ iktidarını devam ettirmek için böyle bir değişikliğe gittiğinin söylenmesi, kendilerinin 2023 Haziran seçimleri için hiçbir iddialarının olmadığını itirafı dışında başka bir anlam taşımamaktadır. Zira, milletvekili hesabında uygulanan D'Hondt sistemi aynen devam etmekte olup her seçim çevresinde siyasi partilerin aldıkları oylara göre bu sistem uygulanarak milletvekili dağılımı yapılacaktır. D'Hondt sisteminin seçim çevrelerinde 1'inci partilere avantaj sağladığı da herkesin malumudur. Demek ki seçim çevrelerinin büyük çoğunluğunda 1'inci parti olmak, dolayısıyla iktidar olmak gibi bir iddiaları yok. Feryat figan edilmesinin altında yatan asıl neden, çok düşük oy potansiyeline sahip partilerin ittifaka alınarak daha fazla milletvekili çıkarılması hesabının bozulmasıdır; bütün derter budur, karın ağrıları bundandır.

Değerli milletvekilleri, anketler üzerinden de sürekli algı operasyonu yürütüldüğü görülmektedir. Kamuoyu tercihlerini yönlendirmek için yapılan düzmece anket ve yoklamalar yaygınlaşmıştır. Neredeyse her gün anketler açıklanmakta, bazı partiler parlatılıp Cumhuriyet İttifakı karalanmakta, algı operasyonu yapılmaktadır. Milletimiz bu oyunları daha önce görmüş, yaşamış ama asla bunlara itibar etmemiştir. Nitekim, 24 Haziran 2018 Cumhurbaşkanı ve Milletvekili Genel Seçimleri'nin sonuçları bir kez daha göstermiştir ki Türk milleti algı operasyonlarına gelmiyor, müfterilere inanmıyor.

Kamuoyu araştırma şirketlerinin güvenilirlikleri de iyice sıfırlanmıştır. Düzmece anketçiler 24 Haziran seçimleri öncesinde açıkladıkları anketlerde "Cumhurbaşkanı seçimi ikinci tura kalacak." dediler, Cumhurbaşkanımız birinci turda seçildi. Devamlı parlattıkları ve oyunu yüksek gösterdikleri partiler daha düşük oy aldılar. Yüzde 3 ile 7 arasında gösterdikleri MHP ise yüzde 11,10 oy aldı. Yüzde 300 sapma olur mu? Bu duruma karşın hiçbir milletimizden de özür dilememiştir.

MHP olarak 25 Haziran 2018 tarihinde isimlerini gazetelere ilan vererek açıkladığımız anketçiler, köşe yazarları, yorumcular, akademisyenler yine sahneler, yine bildik operasyonlarını yürütüyorlar. Milliyetçi Hareket Partisine özel bir kin duyan zevata diyorum ki: Beyhude yere uğraşmayın, Milliyetçi Hareket Partisini engelleyemezsiniz, Türk milletini durduramazsınız. (MHP sıralarından alkışlar) Bu aziz millet her seferinde büyük bir vakarla sandık başına giderek her türlü meseleye son noktayı koymasını bilmiş, o engin ferasetini ve basiretini her seferinde sandıkta müşahhas hâle getirmiştir. "Millet bilmez." "Millet anlamaz." "Millet karar veremez." anlayışında olanlara her seçimde gerekli dersi vermiştir. Milletimiz doğru ile yanlış birbirinden ayırabilecek en güçlü hakemdir. Siparişle çalışan kamuoyu araştırma şirketlerinin abuk sabuk anketleri neyi söylerse söylesin 2023, Cumhuriyet İttifakı'nın, Türk milletinin, Türkiye'nin zafer yılı olacaktır. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

MUSTAFA KALAYCI (Devamla) – Kanun teklifinin ülkemize ve milletimize hayırlı olmasını diliyor, sizleri tekrar saygılarımla selamlıyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Şırnak Milletvekili Sayın Hüseyin Kaçmaz, buyurun. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA HÜSEYİN KAÇMAZ (Şırnak) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Aslında uzun süredir iktidarın ve Cumhuriyet İttifakı'nın gündeminde olan yani yaklaşık iki buçuk yıldır gündeminde olan teklif nihayet Genel Kurula da geldi. Aslında 1960'tan bu yana seçim yasalarında yapılan değişiklik iyiye değil kötüye doğruydur her zaman. Şimdi görüşülen teklifin de yine daha kötüye doğru bir gidiş olduğunu net bir biçimde ifade edebiliriz.

Antik Yunan'da seçimler -demokratik değil- seçilenlerin iktidarlarını sürekli kılması riskine binaen demokrasiye tehdit olarak algılanırdı. Bu cümleleri ilk okuduğumda şaşırmışım ancak bu paradoksal gerçeğin ardındaki kaygının bugün de geçerli olduğunu görüyoruz. Demek ki çoğunluktaki partinin, seçim kurallarını kendi menfaatine göre değiştirip sonraki seçimleri manipüle etmesi ve iktidarını daim kılması her zaman için olasıymış.

Bir yasa değişikliği niye yapılır diye baktığımızda, toplumsal bir ihtiyacın, toplumsal bir yararın karşılığında yapıldığını görüyoruz ancak bugünkü bu yasa teklifinde sadece oyunun kurallarını değiştirerek iktidarını devam ettirmek isteyen bir iktidar gerçeğiyle karşı karşıyayız, bu yasa değişikliği bunun için yapılıyor.

Yine, bu teklif, Cumhuriyet İttifakı'nın aslında gelecek seçimleri kazanmak için değil, kaybetmemek için çabaladığını ispatlar nitelikte. Dikkatinizi çekerim, Cumhuriyet İttifakı, artık oyun kurucu değil. Aslında oyun kurucu olmadığını özellikle de bu yasa teklifiyle kabul etmiş durumda. Mevzuatın teknik ayrıntılarına ve iktidarın hırsına kapılanlar fark etmeyebilir ama sıradan vatandaş mesajı aldı, mesaj şudur: Cumhuriyet İttifakı seçimi kaybedeceğini anladı ve oyunun kurallarını değiştirmeye çalışıyor. Halk diliyle söylemek gerekirse aslında Cumhuriyet İttifakı oyunbozanlık yapıyor, tabiri caizse mızıkçılık yapıyor. İfade etmek isterim ki halkımız mızıkçıları, oyunbozanları pek sevmez. Görmek isteyen tarihte aslında bunun nice örnekleri de vardır. Bildiğiniz üzere, Adalet Partisi 1957'de seçim yasası değişikliği yaptı, seçmen kütükleriyle oynadı yani tam da dediğimiz şekilde mızıkçılık yaptı ancak sonucunda ne oldu? Oylarında yüzde 10 gibi bir erime oldu. Seçmen kütüklerine müdahale eden İçişleri Bakanı Namık Gedik tarihe "kütük bakanı" olarak geçti.

Turgut Özal'ın seçim kanunu değişikliği hadisesine baktığımızda da yüzde 45'le tek başına iktidar olan ANAP, 12 Eylül darbecilerinin eski siyasetçilere getirdiği yasağı referandum konusu yapmıştı ancak oradaki hesap da tutmadı, oradaki hesap da çarşıya uymadı ve ANAP oylarının eridiğini de hissedince apar topar bir seçim kanunu değişikliği yaptı, seçim çevresini daraltarak milletvekili sayısını lehine olacak şekilde arttırdı ama tüm bunlara rağmen gerilemeyi, erimeyi durduramadı, sonrasında da bu erime durmadı, sonunda ANAP da yok olup gitti iktidar ve ortağının da yok olup gideceği gibi.

"Görüşülen değişiklik talebinin kaynağı nedir?" diye baktığımızda, seçim sonuçlarına etki etme, seçmen iradesinin ortadan kaldırılması ve "İktidarda kalmak için her yol mübah." anlayışının hâkim olduğunu görmekteyiz. Yapılmak istenen değişikliklerle ilgili seçim kurallarının hiçbir problemi yok mu? Tabii ki var. Bunun çözümü için seçim yasalarında toplumsal yararına

bir düzenleme yapmak istiyorsanız seçime katılma yeterliliği olan tüm partilerin, ilgili sivil toplum örgütlerinin katıldığı veya takip edebildiği, öneride bulunabildiği şeffaf bir çalışma sonucunda yeni bir teklifle gelebiliriniz ama bunu tercih etmediniz. Toplumun tümünü, ülke demokrasisini derinden etkileyen bir değişikliği tek başınıza ve yalnızca kendi lehinize olacak şekilde değiştirmeye çalışıyorsunuz. Bu şekliyle bu teklifle hiç kimseyi toplum yararına bir ihtiyaç olduğuna ikna edemezsiniz.

Yine, toplum yararı yok ama kimin yararı var diye baktığımızda, Cumhuriyet İttifakı'nın yararının olduğunu görüyoruz. Seçim barajının yüzde 7'ye düşürülmesi kimin için getiriliyor? Tabii ki Cumhuriyet İttifakı'nın ortağı için getiriliyor. İttifakların çıkaracağı milletvekili hesaplama tekniğindeki değişiklik de yine Cumhuriyet İttifakı için getiriliyor. Peki, seçim kurullarının başkanlarının kıdemli hâkimler arasında değil de kurayla belirlenmesi kuralı, yasası niye değiştiriliyor? Yine Cumhuriyet İttifakı için. İktidar kendi partisinde il, ilçe yöneticiliği yapmış ya da milletvekili veya belediye başkan adayı olmuş binlerce kişiyi avukatlıktan hâkimliğe aldı ve şimdi de bunların içinde yer alacağı torbadan kura usulüyle kurul başkanını seçecekmış.

Gerek Komisyonda gerekse de Genel Kurulda ısrarla Cumhurbaşkanının seçim yasaklarından neden muaf tutulduğuna ilişkin sorular karşısında tek bir hakkaniyetli ve hukuki gerekçe iktidar tarafından sunulamamıştır. Yani bu değişikliğin Cumhuriyet İttifakı'na hizmet ettiği her hâlden anlaşılıyor. Yani kime hizmet edeceği belli bir yasa değişikliği talebiyle aslında karşı karşıyayız. Yakın dönemde tartışma konusu olan hangi kurul var diye baktığımızda, karşımıza aslında YSK çıkıyor. İlle de getirilecekse YSK üye seçimine ilişkin düzenlemeye değişiklik getirilmesi gerektiğini düşünüyoruz.

YSK ne mi yaptı? YSK, birçok şaibeli karara iktidarın kontrolünde ve lehinde olmak üzere imza attı; KHK'li oldukları iddiasıyla, seçilmiş belediye başkanlarının mazbatasını vermedi, halkın iradesini yok saydı, iktidar istedi diye sandık taşıma ve birleştirme kararları verdi, milyonlarca mühürsüz oy pusulasını hukuka aykırı bir şekilde geçerli saydı, İstanbul Büyükşehir Belediyesi seçimini yalnızca iktidar istedi diye iptal etti. Tüm bunlara rağmen, tartışılan Kurula dair değil de diğerlerine ilişkin değişiklik yapılmasının ne gibi bir mantığı var diye sorduğumuzda, karşımızda tek bir mantıklı cevap yok.

Gerçekten merak ediyorum, yetmiş iki yıldır tartışılmayan bir kanunu hiçbir gerekçe sunmadan neden değiştirmeye çalışıyorsunuz kıymetli milletvekilleri? 2016'dan itibaren görevden aldıklarınızın yerine atadıklarınızla birlikte, bugün görev yapan yargıçların yüzde 60'ını adil ve objektif olmayan, liyakate dayanan bir yöntemle atadınız. Şimdi de il ve ilçe seçim kurulu başkanını bunların içerisinde belirlemek istiyorsunuz. Bunu yaparken de Anayasa'ya açıkça aykırı bir şekilde 1.499 kıdemli hâkimi görevden alıyorsunuz, bunların yerine kimi AKP'li hâkimleri getirmek istiyorsunuz. 15 Temmuzdan sonra 14 bin hâkim ve savcı alındı. Aslında kurgunuz burada ortaya çıkıyor, kurgunuz ve beklentiniz bunların kurul başkanı olması üzerine kurulmuş bir kurgu aslında ancak unuttuğunuz bir şey var, bu tür ucuz beklentiler sandığa atılan oyu değiştiremeyecektir.

Yine, Cumhurbaşkanının seçim yasaklarından muaf olması hususuna gelirse; Sayın Yazıcı dün akşam bu durumu açıklamaya çalıştı ancak söylediğini kabul etmek mümkün değil çünkü Sayın Yazıcı "6271 sayılı Kanun 298'e atıfta bulunuyor." dedi ancak 6271'in 13'üncü maddesine baktığımızda Cumhurbaşkanına ilişkin herhangi bir yasak olmadığını görüyoruz. Yasağın düzenlendiği tek kural, 298 sayılı Kanun'un 66 ve 67'nci maddeleridir. Orada da yalnızca Başbakan, bakanlar ve memurlara ilişkin yasaklar genel olarak düzenlenmiştir. Eğer, 6271 sayılı Kanun'un 13'üncü maddesine hüküm koymuyor ve 298 sayılı Yasa'dan da "Başbakan"ı çıkarıp yerine "Cumhurbaşkanı"na ilişkin bir sınırlama koymuyorsanız -dün akşam Mehmet Ruştı Tiryaki Vekilimiz çok net bir şekilde ifade etti- eğer bunu yapmıyorsanız asıl demek istediğiniz şu: "Ağaya her şey beleş," demek istiyorsunuz.

Komasyon görüşmelerinde de aslında ifade ettim, buradan da tekrar ifade etmek istiyorum: Anayasal değişiklikle seçim yasasındaki değişikliklerin bir yıl sonra değil de bir sonraki seçimden sonra yürürlüğe geçeceğine dair bir düzenlemeyle aslında her iktidarın kendine göre yasa yapma keyfiyetini önleyebiliriz diye düşünüyoruz çünkü seçim kanunlarının siyasi konjonktüre ve gündelik hesaplara göre değiştirilmesi demokrasiyi oldukça tahrip etmektedir.

Tabii, tüm bu teknik hususlarla birlikte kıymetli milletvekilleri, aslında mevcut ya da değişecek yasaların da çoğu zaman kıymetliharbiyesi olmuyor çünkü Ernts Fraenkel'in "tedbir devleti" kavramı karşımıza çıkabiliyor bu ülkede. 2019'daki yerel seçimlerde -Komisyonda da belirttim- ahıra dahi seçmen kaydedildi, iktidar ahıra seçmen kaydetti, 52 yatak kapasiteli öğretmenevine 450 kişi kaydetti, 200 yatak kapasiteli polisevine 2.800 polis kaydetti, 3 bin seçmen sayısı olan ilçeye 4 bin kolluk gücü getirdi. Yani bunları da karşımızda gördüğümüzde aslında iktidarın demokrasiden uzaklaşması karşısında söz konusu yasanın da yine kaybetmesine rağmen kazanmaya yönelik bir durum olduğunu net bir şekilde görüyoruz.

Bugün, Kürt coğrafyasında, Kürt halkının iradesinin yok sayılması aslında ülkenin demokrasisinin bugün geldiği durumu da gözler önüne seriyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HÜSEYİN KAÇMAZ (Devamla) – Sayın Başkan, müsaadenizle...

BAŞKAN – Buyurun.

HÜSEYİN KAÇMAZ (Devamla) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Kıymetli milletvekilleri, buradan net bir şekilde şunu söylemek istiyorum: Bu ülkenin demokrasisi bizlerden sonraki nesiller için, gelecek nesiller için çok kıymetlidir ancak sürekli "terör" kavramı içerisinde sıkıştırılarak bir halkın iradesinin yok sayılmasının -anayasal, aslında yasal- bu ülkenin yasalarının da ayaklar altına alınmasının, aslında bir defa hukukun dışına çıkılmış olmasının bu ülkenin tümüne de nasıl bir maliyetinin olduğunu hepimiz gördük.

Yıllarca söyledik ve tekrar ifade ediyoruz: Şırnak'ta baskıcı politikaların uygulanması hâlinde Şırnak'ta demokrasi yoksa Ankara'ya da demokrasinin gelmediğini net bir şekilde görüyoruz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Denizli Milletvekili Sayın Gülizar Biçer Karaca.

Buyurun Sayın Karaca. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Milletvekili Seçimi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin ikinci bölümü üzerine Cumhuriyet Halk Partisi Grubumuz adına söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, kanunlar neden yapılır ya da neden değiştirilir? Toplumun ihtiyaçlarından, toplumun taleplerinden. Şimdi, 84 milyonluk nüfusun yüzde kaç bu kanun teklifinden haberdar ya da yüzde kaçının sorununu bu kanun teklifi çözecek? Konuşma yapacağım diye sosyal medyada paylaşınca bir vatandaş mesaj atmış, diyor ki: "Sayın Milletvekilim, altı aydan beri ucuz olduğu için bayat ekmeğim için yüzde 50 daha ucuz. Ben, taze ekmeğinin kokusunu, tadını unuttum. Bunu da lütfen söyler misiniz." Şimdi soruyorum sizlere: Bu kanun teklifi altı aydan beri bayat ekmeğim yemek zorunda kalan, taze ekmeğin kokusunu unutan vatandaşımızın derdine derman olacak mı ya da onu ilgilendiriyor mu? Elbette ki ilgilendirmiyor. Buğdaya yüzde 22 zam geldi, tonu 2.650 liradan 3.250 liraya çıktı; vatandaş yine bayat ekmeğim yemek mahkûm edilecek. Peki, bu kanun teklifi buğdayın fiyatını etkileyecek mi, vatandaşın derdine çare olacak mı? Elbette ki hayır.

Bu bölümde hangi maddelerde düzenleme var? Seçmen kütüklerini düzenliyorsunuz, seçim kurullarını düzenliyorsunuz, sandık görevlilerini düzenliyorsunuz ve en kıdemli hâkim uygulamasının yürürlüğünü hemen, üç ay içerisinde hayata geçiriyorsunuz. Oysa o sandık seçmen kütükleri dışında seçim kurullarındaki hâkimler daha 2022 Ocak ayında belirlendi, 2024'te

görev süreleri dolacak; hemen bunu hayata geçirmek istiyorsunuz. Başka ne yapıyorsunuz? Başka, Cumhurbaşkanını seçim tarihinde toplumun kesesine ortak etmeye çalışıyorsunuz.

Değerli milletvekilleri, seçmen listelerinde oynama yaparak mükerrer oy ve çift oy kullanmayı mı meşru yapmaya ya da bunu mu devşirmeye çalışacaksınız? Düşen oylarınızı çift oy kullanılarak mı telafi etmeye çalışacaksınız? Bu sefer bunu başaramayacaksınız çünkü Cumhuriyet Halk Partisi 6 siyasi parti liderleriyle birlikte öyle bir çalışma yürütüyor ki inanın, sizlere nefes bile aldirmayacaklar.

Peki, bu seçim kanununda az önce Sayın Grup Başkan Vekili ısrarla Başbakanın çıkartılıp Cumhurbaşkanının yazılmasına neden gerek olmadığını anlatmaya çalıştı. Şimdi, bahsettiği kanun, 6271 sayılı Kanun...

Değerli milletvekili arkadaşlarım, sizlere anlatıyorum, dinlerseniz sevinirim.

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Sen anlat, seni dinleyenler var.

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Devamla) – 6271 sayılı Kanun, şunu öngörüyor: 2012 yılında çıkmış, 2012 yılında çıktığında parlamenter sistem vardı, 2012 yılında bu kanun çıktığında Başbakan vardı, bakanlar vardı ve hepsi burada, bu Parlamento çatısı altındaydı. Sistem 2012 yılında böyleydi. Bugün hangi durumda? 2018 yılındaki seçimler sonrasında o Anayasa değişikliği hayata geçince her şey tepetaklak oldu. Ne dediniz? “Başbakanı da Bakanları da Cumhurbaşkanında birleştiriyoruz.” Mehmet Uçum dedi ki: “Tek kişilik hükümdür.” 2012 yılında yürürlüğe giren 6271 sayılı Kanun’un olduğu dönemdeki sistem ile bugünkü sistemin hiç alakası yok. O gün Başbakan seçime girecek, seçim yasağı vardı ama Cumhurbaşkanını o seçimlerde seçime girmiyordu, yarışmıyordu; milletvekilleriyle, parlamento seçimleriyle ve başka Cumhurbaşkanı adaylarıyla aynı seçimde yarışmıyordu arkadaşlar.

TÜRBAN KAYAN (Kırklareli) – Demokrasi düşmanları!

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Devamla) – Arkasından ne denildi? Bir Yüksek Seçim Kurulu kararı buraya örnek gösterdiniz. O Yüksek Seçim Kurulu kararı, her ne kadar içerik bununla uyuşmasa da siz bize şunu mu diyorsunuz: “İstanbul seçimlerinde 13 bin küsur oyla mazbatasını alan Ekrem İmamoğlu’nun mazbatasını iptal etmek için gittik Yüksek Seçim Kuruluna, uydurduk gerekçeleri, Yüksek Seçim Kurulu üyelerinin başına boza pişirdik ve seçimi iptal ettirdik.” Bunu diyorsunuz ve bu Yüksek Seçim Kurulu kararına güvenerek bize “Bu kanunda Cumhurbaşkanına gerek yok.” diyorsunuz.

Değerli arkadaşlar, şu anki Cumhurbaşkanı partili Cumhurbaşkanı. Bir siyasi partinin, Adalet ve Kalkınma Partisinin Genel Başkanı. Aynı zamanda başbakanlık görevini yürütüyor, aynı zamanda bakanların görevini yürütüyor ve çıkacak “Diğer Cumhurbaşkanı adaylarıyla ben yarışacağım.” diyecek ve burada onun seçim yasaklarına dâhil edilmesini gerek görmeyeceksiniz.

Değerli arkadaşlar, yürütmenin başı Cumhurbaşkanıysa buradaki Başbakan çıkartılıyorsa Cumhurbaşkanı da buraya yazılmak zorundadır. 6271 sayılı bahsettiğiniz Kanun’un burada uygulanma imkânı yoktur. Yüksek Seçim Kuruluna zaten siz gereğini yaparsınız ve bu kanunda eğer buraya Cumhurbaşkanı yazılmazsa Cumhurbaşkanı farsıyla, Cumhurbaşkanı bütçesiyle, Cumhurbaşkanının korumalarıyla, Cumhurbaşkanı unvanıyla Adalet ve Kalkınma Partisi bayrakları altında seçim propagandası yapacak. Nerede seçimlerin adil, tarafsız ve eşitliği? Nerede kaldı? Bu mu sizin tarafsız hâkim ya da tarafsız seçim öngörünüz? Evet, sizin bir tek öngörünüz var, yol nereye çıkarsa çıksın biz iktidarda kalalım.

Evet, bu seçim kanununa baktık, parlamenter sistemden ayrıldıktan sonra Parlamento çoğunluğunu sağlamaya çalışıyorsunuz. Cumhurbaşkanlığından umudunuzu kesmişsiniz; “Parlamentoda ne yaparız da koltuk sayımızı koruruz ya da Parlamentoda büyük parti, 1’inci parti olabiliriz?” telaşına düşmüşsünüz. Ama millet bunu biliyor, gerçekten. Millet şunu diyor: 2018’de seçim kanununu değiştirdiler; bir siyasi partiye, İYİ Partiye tuzak kurdular, tuzağı Cumhuriyet Halk Partisi bozdu İYİ Partiyle birlikte. Ardından “İttifak olmaz.” dediler, bunun için kanun getirdiler ama ittifak da oldu ve bu ülkenin geleceği için, bu ülkenin aydınlık yarınları için o 6’lı masadan çok korkunuz. 28 Şubat’ta güçlendirilmiş parlamenter sisteme ilişkin bir lansman yapıldı; apar topar seçim kanununu getirdiniz. Ve hedefiniz şuydu: 6’lı masayı dağıtırız, yeniden o koltuklara geçirdiğimiz tırnakları orada tutarız. Yok öyle yağma. Vatandaş sizin ayaklarınızdan tuttu, vatandaşın gönlündeki iktidarınız son buldu. O tırnaklarınızı seçimde söke söke o koltuklardan çıkartacak, buna emin olun. O nedenle bu, masabaşındaki siyaset mühendisliğiyle iktidarda tutunmanız mümkün değil. İktidar, milletin gönlünde bitmiştir. Millet gönlünde bitirdiği iktidarınızı gelecek ilk seçimde sandıkta bitirmek için heyecanla o günü bekliyor değerli arkadaşlar. (CHP sıralarından alkışlar)

Evet, yine, Cumhurbaşkanlığı meselesine gelelim. Şimdi, bir şahıs, Cumhurbaşkanı, Parlamento çatısı altına geliyor; Adalet ve Kalkınma Partisinin grup toplantısında Adalet ve Kalkınma Partisi Genel Başkanı olarak konuşma yapıyor. Çıkıyor, saraya gidiyor “Ben, yürütmenin başıyım ve yürütmenin aldığı, imzaladığı bir kararı yürütme olarak tek başıma ortadan kaldırabilirim. İstanbul Sözleşmesi’ni yürütme imzalamıştı ve tek başıma yürütme bensem İstanbul Sözleşmesi’nden tek başıma çıkabilirim.” diyor. Arkasından meydanlara çıkıyor: “Ben Cumhurbaşkanıyım, seçim yasakları bana işlemez, yarışsam da yasaklar bana dokunmaz. Ben milletin parasını, milletin çoluğunun çocuğunun ekmeke parasını çatır çatır harcar, seçim meydanlarında tekrar oy istemek için milletin karşısına çıkarım.” diyor. “Ben kendi partimin bütçesinden para harcayacak kadar enayi değilim.” diyor, “Nasıl olsa Cumhurbaşkanlığı bütçesi var, nasıl olsa devletin hazinesi var, bu paralarla istediğim şekilde propaganda yaparım.” diyor.

Evet, değerli arkadaşlar, Başbakan gitmişse, “Başbakan” kelimesi oradan unvan olarak çıkacaksa “Cumhurbaşkanı” yazılmalıdır. Gerekçenizde diyorsunuz ki: “Biz Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine uyum için...” Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminde Başbakan yürütmenin başı değil, Cumhurbaşkanı yürütmenin başıysa o zaman neden çekiniyorsunuz? Hâlâ burada “Cumhurbaşkanı” eklemeye gerek olmadığını, zaten bu kanunun Cumhurbaşkanını kapsadığı savunmasını yapıyorsunuz. Kendinizi bu kadar hırpalamayın, milleti ikna etmeye de bu kadar çalışmayın. “Başbakan”ı çıkarıp getirin “Cumhurbaşkanı”nı seçim yasaklarına dâhil etmeye, bu iş olsun bitsin. Peki, Cumhurbaşkanı Yardımcısı ne olacak? Cumhurbaşkanı Yardımcısına ilişkin ne bahsettiğiniz kanunda ne de burada bir düzenleme yok.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

KADİM DURMAZ (Tokat) – İletişim Başkanı ne olacak?

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın.

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Devamla) – Şunu mu yapacaksınız: Cumhurbaşkanının 13 uçağından birini Cumhurbaşkanı kullanacak, birini Cumhurbaşkanı Yardımcısı kullanacak. Evet, birini de İletişim Başkanı kullanabilir yani onlar da kullanabilirler. Yurdun dört bir yanında milletin kesesinden yeniden iktidar olmaya çalışıyorsunuz; olamayacaksınız. 2018’de seçim kanununu değiştirdiniz, yapamadınız, beceremediniz ve millet size o seçim kanunundan hedeflediğiniz amacı gördüğü için gereken dersi verdi; emin olun, burada da verecek. O nedenle seçim kanunuyla oynamayı bir kenara bırakın, oynamayın. Milletin derdiyle, milletin sorunlarıyla, milletin sefaletiyle, yoksulluğuyla ilgilenin ama onunla ilgilenmek işinize gelmez çünkü millete verecek sokakta bir yanıtınız yok, başka çareniz yok. O yüzden değerli arkadaşlar, bu seçim kanunu artık sizin yazboz tahtasına çevirdiğiniz seçim kanunlarınızın sonuncusu olacak, emin olun bu kanun sizi iktidardan edecek diyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Afyonkarahisar Milletvekili Sayın Ali Özkaya.

Buyurun Sayın Özkaya. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri ve aziz milletim; gecenin bu saatinde hepinizi saygıyla selamlıyorum.

321 sıra sayılı Kanun Teklifi hakkında AK PARTİ Grubumuz adına söz almış bulunuyorum. Yüce Meclisi tekrar saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, seçimler milletle yapılan istişare süreçleridir. Seçimler iktidara aday olan partilerin programlarını ve hedeflerini millete onaylattıkları ve onlardan aldığı yetkiyle yürütmeyi yönettikleri süreçlerdir. Bu sebeple seçimlerde aziz milletin pak oylarının sandığa girdiği şekil ve suretle oradan çıkması ve bu doğrultuda da yürütmeye ve yasamaya yansması seçim kanunlarıyla olmaktadır. Bu sebeple seçim kanunlarının adil, dürüst, şeffaf olması ve bu süreçlerin, demokrasinin standartlarının yükselmesi açısından son derece önemlidir. Elbette ki kanunlar ihtiyaçlara göre zaman içinde değişebilir çünkü zaman bazen ihtiyaçları değiştirir. İşte, bu kanundaki teklifler de bu çerçevede hazırlanmıştır.

Değerli muhalefet partisi milletvekili arkadaşlarımızın Komisyonunda da uzunca söyledikleri, yaklaşık on yedi saat söyledikleri hususlardan, ben sondan başa doğru geleyim. Efendim, “Cumhurbaşkanlığı burada neden açıkça konulmadı 65’inci maddeye?” diyorlar. “Milletin parasını harcayacak.”

Değerli arkadaşlar, Anayasa’mızın 101’inci maddesinin son fıkrası Cumhurbaşkanlığı seçimlerinin kanunla yapılacağını, düzenleneceğini hüküm altına almış ve 2012 yılında da 6271 sayılı Kanun çıkarılmıştır yüce Meclisimiz tarafından. İlk defa bu kanun 10 Ağustos 2014 tarihli Cumhurbaşkanlığı seçim sürecinde yürütülmüştür. Ben de o tarihte Sayın Cumhurbaşkanımızın avukatı olarak Türkiye’de ilk defa bu vekâletnameyle Yüksek Seçim Kurulunda bu süreci yürütmüş bir kardeşinizim. Tamamı Cumhurbaşkanlığının adına, 13’üncü maddedeki ve kanundaki hesapların açılması, paraların, yardımların toplanması, harcanması ve bunlarla ilgili Yüksek Seçim Kuruluna ve ilgili makamlara hesap verme yükümlülüğü ve görevini yürütmüş bir kardeşinizim. Biz o süreçte bu paraları topladıktan sonra harcamaları yapıldı. Bu sürecin son on gününde Sayın Cumhurbaşkanına -Başbakanın- devlet araçlarından vazgeçildi, yasaklara uyuldu ve özel araçlar kiralanarak bu süreçlerin tamamı bizatihi bu paralardan harcanarak yürütüldü. Dolayısıyla hiçbir şekilde, efendim, “Milletin parası; Cumhurbaşkanı diğeriyle haksız bir rekabete girecek, buna avantaj sağlanacak.” diye bir şey söz konusu değil. Efendim, “Buraya neden yazılmıyor?” Bir genel kanun vardır, 298 sayılı Kanun; bir de özel kanun vardır, 6721 sayılı Kanun. Özel kanunların olduğu bir yerde genel kanun uygulanmaz, özel kanun uygulanır. Özel kanun açıkça da atıf yapmış. Bugün Başbakan yok, aynı statüde olanlar Bakanlar, makam araçları tahsis edilenler bakanlar ve Grup Başkan Vekilleri, komisyon başkanları. Son on günde herkes araçları Meclise teslim ediyor. Burada da Sayın Cumhurbaşkanını ilgili araçları teslim edecek; mevcut görevdeki Cumhurbaşkanı, Yüksek Seçim Kurulu kararları çerçevesinde, kendi kiralaması olduğu araçlara binecek. Aynı mantıktan gittiğinizde, büyükşehir belediye başkanlarının hepsi seçime girdiğinde, son on güne kadar kimin arabasıyla, nasıl yürütüyor? Belediyenin araçlarıyla, belediyenin imkânlarıyla. Böyle yaklaştığımızda aynı mantık, aynı yere götürür. Bu sebeple haksız isnatlarda ve eleştirilerde bulunmak doğru değil.

TÜRABİ KAYAN (Kırklareli) – Sence doğru mu?

ALİ ÖZKAYA (Devamla) – Evet, çok doğru.

İkinci konu nedir? “Neden hâkimlerle ilgili kura kararı yapıyorsunuz?” Ben, 1991 yılından itibaren Ankara Adliyesinde staj, avukatlık yapmış, yaklaşık yirmi beş yıl fiilen, haftanın dört günü eksiksiz, cübbesiyle avukatlık yapmış bir kişiyim. Birçok seçimde bulundum, birçok seçimi yaşadık gördük. Büyükşehirlerdeki seçim hâkimleri, bilhassa il seçim hâkimi olan arkadaşlarımız, genel olarak mesleğinin en son aylarında, son yılında olan... Birçok zaman yaşı itibarıyla da bir günlük, iki günlük, üç günlük sürede; yirmi dört saat, kırk sekiz saat bazen uyumandan çalışılacak süreçlerde fiziken de zorlanmalar oluyor. O zaman süreç, seçim müdürleri tarafından yürütülüyor.

YÜKSEL ÖZKAN (Bursa) – Allah aşkına, yapmayın ya! Ne gerekçesi, böyle bir gerekçe mi olur ya?

ALİ ÖZKAYA (Devamla) – Şimdi, bugün “Ankara’da kaç tane birinci sınıf hâkim var?” diye bunu sordum, birinci sınıf hâkimleri sordum, Ankara’da tam 300 birinci sınıf ve birinci sınıfa ayrılmış hâkim var.

YÜKSEL ÖZKAN (Bursa) – Böyle gerekçe mi olur ya? Yani bir hukukçu olarak bunu söylemek size yakışmıyor.

ALİ ÖZKAYA (Devamla) – 300 hâkim bir torbanın içine konulacak ve bu 300 hâkimden biri çıkacak.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Ayıp değil mi ya!

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Kimsenin aklına gelmeyen şey neden sizin aklınıza geliyor ya?

ALİ ÖZKAYA (Devamla) – “Efendim, bunlar AK PARTİ’li olacakmış.” Yani bu bir hayaldir, bu yanlışla girmeye hiç gerek yok.

TÜRABİ KAYAN (Kırklareli) – Sen böyle mi savundun insanları?

ALİ ÖZKAYA (Devamla) – 300 mümtazen terfi etmiş, en az on yıl, on iki yıl, on beş yıl, yirmi yıl, otuz yıl, kırk yıl tecrübeli hâkimler olacak.

YÜKSEL ÖZKAN (Bursa) – Komedi deseniz, komedi değil ya! Bir tiyatro oynuyorsunuz ya!

ALİ ÖZKAYA (Devamla) – Biz bu hâkimlere niye güvenmiyoruz? Bu hakimlerin olmadığı, birinci sınıf ve birinci sınıfa ayrılmış hâkimlerin olmadığı yerde eski sistem devam edecek.

YÜKSEL ÖZKAN (Bursa) – Ayıp ya!

ALİ ÖZKAYA (Devamla) – Ee, eski sistem zaten devam ettiğine göre bugün bu kanunun yürürlüğe girdiği günden itibaren bu hâkimler görevlerini yapmaya devam edecek, hiçbir şey değişmeyecek ki. Yani biz devletin bu kadar imtihanlarından geçmiş, atanmış, mümtazen terfi etmiş hâkimlerine neden güvenmiyoruz?

Seçim şeffaf. AK PARTİ bütün seçimleri, bu yirmi yıldaki tüm seçimleri milletle kurduğu gönül bağlarıyla kazanmıştır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Hiçbir seçimde bu şekilde bir tespiti olmamış, böyle bir imkânı ve arzusu olmamıştır. Biz oyu millettten alırız, anamızın ak sütü gibi helal oylarımızla da, milletin oylarıyla iktidara gelir ve yönetiriz; bunun dışında hiçbir amacımız, arzumuz, gayemiz olamaz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

YÜKSEL ÖZKAN (Bursa) – Çalamayacaksınız, çalamayacaksınız! Milletın oyunu çalamayacaksınız artık, milletin oyunu çalamayacaksınız!

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) – O zaman niye korkuyorsunuz? Getirin “Cumhurbaşkanlığı” kelimesini, niye korkuyorsunuz o zaman? Korkmayın, getirin!

ALİ ÖZKAYA (Devamla) – “Efendim, barajlar neden yüzde 10’dan yüzde 7’ye düşürülmüş, 5 olmamış.” Söz söylenebilir, “7” denebilir, “5” denebilir, “3” denebilir, “Kaldırılsın.” denebilir; bunların hepsi makul şeyler, söylenebilir.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – 3’e, 5’e bakmayın, kaldırın.

ALİ ÖZKAYA (Devamla) – Ama sonuç itibarıyla, bu memleketin yaşadığı tecrübeler var, siyaset tecrübeleri var; bu tecrübeleri görmezden gelmek, yok saymak diye bir husus da söz konusu değil.

KEMAL ZEYBEK (Samsun) - Gençlerin haklarını yediniz, kul haklarını bu zamana kadar. Seçimde de mi hak

yiyeceksiniz?

ALİ ÖZKAYA (Devamla) – FETÖ terör örgütünün 2011 seçimlerinde MHP'ye bir sürü kumpas kurup onların baraj altında kalmasını arzu ettiği dönemde bile Milliyetçi Hareket Partisi barajı aşmış, yıkmış gelmiş, bu süreçlere hep beraber destek vermiştir. Bizim, milletin oyundan başka hiçbir şeye talipliğimiz yok; açık ve net. Bunu düzenlemek de en makul ve meşru bir husustur.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Sizin grup niye yok, sizi niye dinlemiyor?

ALİ ÖZKAYA (Devamla) – Bunun dışındaki diğer konular: “Neden grup kurma konusuna karşı çıkıyorsunuz ve iki kongre yapmamış partilerin seçime girmesine engel teşkil ediyorsunuz?” Siyasi Partiler Kanunu gereğince, kongreler iki yıldan önce, üç yıldan sonra olamaz. Bu, ne demektir? Üç artı üç, altı yıl kongre yapmamış, hiçbir noktaya gitmemiş, âdeta merkez organları seçimsiz ve yetkisiz hâle gelmiş parti -kuruluş amacı seçimlere girerek belediyeyi, ülkeyi yönetmek olan parti- hiçbir sürece girmiyor ve kongresini yapmıyorsa, bu parti bunları ihmal ediyorsa elbette ki seçimlere girmemeli; bundan daha makul bir teklif olamaz ki. Kimse kongresini yapmayacak, süreçlerini yönetmeyecek, kanuna uymayacak, sonra “Ben geldim, devam ediyorum...” Bu sefer de 25 parti var; 30 olur, 40 olur. Bu kadar, 1 metre oy pusulasının içinde ben hangi partiyi arayacağım, ona oy vereceğim diye insanlarımızın zaman israfına sebep ve seçimin açık, şeffaf bir şekilde uygulanmasına engel olmasın.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Sen nasıl savunuyorsun böyle?

İBRAHİM HALİL ORAL (Ankara) – 2003 seçimlerine siz nasıl girdiniz?

ALİ ÖZKAYA (Devamla) – Diğer bir konu, sandıklara bir başka partinin üyesinin yazılması meselesi. Ben ilçe başkanlığı yaptım, Çankaya İlçe Başkanlığını, Türkiye'nin en büyük ilçesi. Bir partiden ayrılan bir kişi olur -eski, teşkilat başkanlığı, bir başka görev olur- partinin bütün “harddisk”lerini alır, gider bir başka partiye, o parti adına, “harddisk”lere koyar ve seçim kurullarına verir; bunu defalarca yaşamış birisiyim. Bir bakarsınız ki sizin...

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Millet temiz, millet temiz. Kirli işlerinize milleti alet etmeyin.

ALİ ÖZKAYA (Devamla) – Eski sistemde çok daha zordu, şimdi Yüksek Seçim Kurulu ve Yargıtay elektronik ortama geçtiği için bunlar çok daha azaldı. Bu tür sıkıntılar oluyordu. O zaman, kişi bir başka yerde gösterildiği için oraya da gitmiyor, oy kullanamıyor. Oy kullanmasını temin etmekten, seçmenin iradesini sandığa yansıtmaktan, bunu düzenlemeyi hedef almaktan daha doğal, daha meşru, daha hukuki ne olabilir ki buna karşı çıkabilir ve bunun altında bir başka şey ararız? Ben bunun da haksız bir husus olduğunu siz saygıdeğer milletvekillerimize söylemek isterim.

NESLİHAN HANCIOĞLU (Samsun) – Seçmenin iradesini yok saydınız İstanbul seçimlerinde.

TURABI KAYAN (Kırklareli) – Bugüne kadar niye aklınıza gelmedi?

ALİ ÖZKAYA (Devamla) – Bunların hepsi aklımızda değerli arkadaşlar.

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) – Yirmi sene sonra mı aklınıza geldi?

ALİ ÖZKAYA (Devamla) – Biz seçimi ne zaman yaptık? 24 Haziran 2018'de. 2018'den bugüne kadar seçim mi yaptık? Yok. Bakın, AK PARTİ'nin bu memlekete getirdiği en büyük kazanımlardan biri de istikrar. Seçim ne gün olacak? 18 Haziran 2023'te.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) – Niye o zaman hâkimleri üç ay içinde değiştiriyorsunuz? Daha iki yıl görev süreleri var, niye değiştiriyorsunuz madem?

BAŞKAN – Buyurun, toparlayın.

ALİ ÖZKAYA (Devamla) – Anayasa ne diyor? “Seçim kanunları bir yıl öncesinden yürürlüğe girmeli ki uygulanabilsin.” İşte, seçime bir yıldan daha az bir süre kaldı, bu mantıklı süreçte kanunumuzu düzenliyoruz.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Daha fazla kaldı.

ALİ ÖZKAYA (Devamla) – Bu milletin ferasetine güvenin, bu milletin vicdanına güvenin.

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) – Her dört senede bir kanun mu düzenlenir ya?

ALİ ÖZKAYA (Devamla) – Bu millet algılara oy vermez, bu millet ajanslara oy vermez, bu millet sosyal medya “hashtag”lerine oy vermez; bu millet arkasında dimdik duracağı, bugün Ukrayna savaşında her iki tarafın birden ayakta alkışlayacağı büyük liderlere oy verir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Ukrayna'dan ekmek çıkmaz!

ALİ ÖZKAYA (Devamla) – O nedenle de biz büyük bir liderin arkasında yürüyoruz, Allah'ın izniyle bu kanunla da 2023'te yürümeye devam edeceğiz diyorum. Bu kanunun aziz milletimize hayırlı olmasını temenni ediyorum.

Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Gruplar adına yapılan konuşmalar tamamlanmıştır.

Şahıslar adına ilk konuşmacı İstanbul Milletvekili Sayın Abdul Ahat Andıcan.

Buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

ABDUL AHAT ANDİCAN (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bir ülkede şeffaf, adil ve eşit koşullarda yapılan seçimler demokrasinin temelidir, ruhudur. Bunun bu şekilde gerçekleştirilebilmesi için de, kuşkusuz, demokratik hukuk devletinin prensiplerine uygun, seçim hukukuna uygun, onun genel ilkelerine uygun ve her şeyden önemlisi, Anayasa'ya uygun bir seçim kanununun olması zorunludur.

Şimdi, bugün, Cumhur İttifakı bileşenlerinin yaklaşık iki yıldır üzerinde çalıştıkları bu teklifi incelediğimizde, iktidarın çıkarlarına hizmet etmenin ötesinde, demokratikleşme ya da seçim hukukuna katkı bağlamında herhangi bir şey yapmadığını görüyoruz. Yüzde 7'ye indiriliyor seçim barajı; bunu, sözde, demokratikleşme çerçevesi içerisinde tanımlama eğilimi var. Bütün dünyada ortalama yüzde 3 olduğu daha önce bu kürsüde birçok arkadaş tarafından söylendi. Demek ki burada demokratikleşme vesaire gibi veya demokratikleşmeye katkı gibi bir ilgi ya da alaka yok. “Yüzde 7.” Niye? “Böyle istedik.” Sadece, verilecek cevap bu çünkü neye göre belirlenmiş, hedefi ne, bu soruların hiçbirinin cevabı yok.

2018 seçimlerinde getirilen ittifak sisteminden vazgeçildiği görülüyor. Bunun nedeni de tabii belli, küçük partilerin bir anlamda temsil edilemeyeceği bir altyapı oluşturulmaya çalışılıyor. Şimdi, böyle bir yasal düzenlemeyi getirdiğiniz zaman, sizin gerçekten, küçük partilerle ilgili, onların demokrasi için çok önemli bir faktör olduğu ya da Mecliste şu ya da bu şekilde temsil edilmeleri gerektiği konusunda bir inancınızın olmaması gerekiyor. Nitekim, bu şey de sonuç olarak bunu gösteriyor.

Mecliste grup kuranların seçimlere girmemesi konusu... 2018 yılında İYİ Parti olarak biz bu deneyimi yaşadık. Yüksek Seçim Kurulu yoluyla, onun aracılığıyla seçimlere sokulmayacak idik ve bu, 20 kişilik grup kurma veya grubu olma yöntemiyle girebildik. Benzer bir durumun 2002 seçimlerinde Adalet ve Kalkınma Partisi için de geçerli olduğunu unutmamak lazım. Bu tip düzenlemelerle halkın iradesinin önüne geçmek mümkün değil.

Teklifin 5'inci, 6'ncı maddelerinde ilçe seçim kurullarıyla ilgili kıdemli hâkim meselesi var. Burada arkadaşlar, özellikle iktidar tarafından arkadaşlar dediler ki: “Bunların birinci derece hâkim olabilmeleri için on yıl deneyimleri olması lazım, niye güvenmiyorsunuz?” Değerli arkadaşlar, bir şeyi unutuyorsunuz veya bir şey söylenmiyor: Adalet ve Kalkınma Partisinde üyelik

yapmış veya bir şekilde parti içerisinde bulunmuş avukatların, avukatlıkta geçen sürelerinin 2/3'ü kıdeme sayıldı yani dolayısıyla söylendiği gibi değil durum. Şimdi, bugüne kadar kıdemli hâkim uygulamasının hangi zararı görüldü de böyle bir yöntemle başvuruluyor? Buradaki temel amaç, iktidar bu kurulları siyasileştirmek istiyor, siyasallaştırmak istiyor çünkü iktidar bunun tadını aldı, YSK'yi siyasallaştırmanın tadını aldı. Nerede aldı? 2017 referandumunda sandıkların kapanmasına on beş dakika kala o mühürsüz oyların kabul edilmesiyle veya kabul edileceği kararının verilmesiyle -2,5 milyon oy verildi- referandum geçti. Başka? Başka bir örnek de 2019 İstanbul seçimleri. Yani dünyanın hangi seçim sistematğinde bir zarfın içerisine 4 tane oy koyuyorsunuz, bunların 3'ü uygun kabul ediliyor, 1 tanesi tekrarlanıyor?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ABDUL AHAT ANDİCAN (Devamla) – Böyle bir şey olabilir mi? Böyle bir anlayış olabilir mi? (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Demek ki 1 tanesinde sıkıntı varmış, 1 tanesinde sıkıntı varmış demek ki.

ABDUL AHAT ANDİCAN (Devamla) – Yani bunu ancak Yüksek Seçim Kurulunu siyasallaştırdığınız takdirde yapabiliyorsunuz.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Hiç alakası yok, hiç alakası yok.

BAŞKAN – Hocam, Ahat Bey, buyurun.

ABDUL AHAT ANDİCAN (Devamla) – İşte, bu nokta kurulları da siyasallaştırma arzusunun gereğidir.

Vakit olmadığı için fazla ayrıntıya giremeyeceğim ama Cumhurbaşkanının seçim yasaklarından muaf tutulması meselesi de bir garabet. Değerli arkadaşlar, bunun için çok şey söylendi, çok fazla konuşmaya gerek yok ama bir halk atasözü var, bir halk atasözü var.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Halk atasözü olmaz, atasözü atasözüdür.

ABDUL AHAT ANDİCAN (Devamla) – Ne diyorlar, ne diyor daha doğrusu? Halk, vatandaş diyor ki: “Bu paylaşımı kurt yapmaz kuzulara şah olsa.” “Kuzulara şah olsa bu paylaşımı kurt yapmaz.” diyor. (İYİ Parti sıralarından alkışlar) Yani siz devletin bütün imkânlarını kullanacaksınız; karşınızdaki adamlar, adaylar her şeyde yasaklı olacak.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Saygısız ya! Saygısız yani!

TÜLAY KAYNARCA (İstanbul) – Öyle bir şey yok diyoruz ya, öyle bir şey yok.

ABDUL AHAT ANDİCAN (Devamla) – Ha, şimdi, arkadaşlar...

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Necip Fazıl'ın sözü o, Necip Fazıl'ın sözü. Eski Bakanlık yapmış birisin.

ABDUL AHAT ANDİCAN (Devamla) – Önemli değil, önemli değil; sonuçta, vatandaşın söylediği söz.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Ama onun yani.

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Onun yani, onun.

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Aferin, aferin (!)

ERHAN USTA (Samsun) – Alkış size, hakikaten alkış yani. Her tarafınız bu kadar açıkken bulduğun açığa bak! Helal olsun sana! Tebrik ederim! Tebrik ederim!

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Bu kadar yanlış söylese o kadar söyleyeceğiz tabii.

İBRAHİM HALİL ORAL (Ankara) – “Bu taksimi kurt yapmaz kuzulara şah olsa/Yaşasın kefenimin kefil karaborsa!” Karaborsayı da getiriniz.

ERHAN USTA (Samsun) – Necip Fazıl halkın ta kendisi.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Biz ona, Necip Fazıl'a saygı duyuyoruz; bizim başımızın tacı.

ERHAN USTA (Samsun) – Halkın ta kendisi o da.

ABDUL AHAT ANDİCAN (Devamla) – Evet, değerli arkadaşlar, konumuz bu değil. Yani burada bir şeyi daha söylemek istiyorum. Arkadaşlar diyorlar ki: “O yasa çıkmış, Sayın Cumhurbaşkanı buna uyacak.” Yahu “Bu ülkenin Anayasası'nı kabul etmiyorum; Anayasa Mahkemesinin verdiği karara saygı duymuyorum, kabul etmiyorum, uygulamıyorum.” diyen bir Cumhurbaşkanı'nın bu sözü edilen yasalara uyacağını mı düşünüyorsunuz? Bu kadar saf olabilir misiniz? (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

ALİ İHSAN YAVUZ (Sakarya) – “Uygulamıyorum.” diyen biri yok. Olur mu? Kabul etmemek başka bir şey.

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Kabullenmemek başka şey, yanlış ya!

ABDUL AHAT ANDİCAN (Devamla) – Dolayısıyla bunları bırakın arkadaşlar, deyin ki: “Biz kendimize uygun bir yasa yaptık kardeşim, çoğunluğumuzla da bunu geçireceğiz, siz de buna mecburen uyacaksınız.” Bunu söyleyin. Bu kadar gürültü patırtıya gerek yok, bu kadar konuşmaya da aslında gerek yok.

Saygılar sunuyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkanım, sadece kayıtlara geçmesi açısından ifade ediyorum ki bu iddiaların hiçbirine katılma imkânımız mümkün değildir. Gerekçelerini de arkadaşlar açıklamışlardır defaultle.

Teşekkür ediyorum.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Ama Cumhurbaşkanı söyledi, “AİHM kararı bizi bağlamaz.” dedi.

BAŞKAN – Sayın Aydın, neredesin?

ERKAN AYDIN (Bursa) – Buradayım.

BAŞKAN – Seni ihmal ettik.

Buyurun Sayın Aydın.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

46.- Bursa Milletvekili Erkan Aydın'ın, kronik rahatsızlığı olan hastaların ilaç tedarikine ilişkin açıklaması

ERKAN AYDIN (Bursa) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkanım, pandemi başladığından beri -yaklaşık iki yıldır- kronik rahatsızlığı olan hastalar hastaneye ve aile hekimliklerine gitmeden reçetelerini eczanelerden temin edebiliyorlardı, bu da hastalar için gerçekten büyük kolaylık; hem kalabalığa karışmıyorlar hem de bir yakını, hasta evden çıkmadan bu ilaç tedarikini yapabiliyordu. Ancak bu uygulama 1 Nisanda Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından sonlandırılıyor. Pandemi henüz tam olarak bitmiş değil, hastalıklar ve ölüm oranları tamamen sıfırlanmış değil; bunun en azından yaz aylarına kadar uzatılması hem hastalar hem yakınları açısından son derece önemlidir.

Buradan hem Sosyal Güvenlik Kurumuna hem Sağlık Bakanına çağırımdır: Bunu en azından yaz ayına kadar uzatsınlar ki hastalar mağdur olmasınlar diyor, saygılar sunuyorum.

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- Rize Milletvekili Hayati Yazıcı, İstanbul Milletvekili Feti Yıldız ve Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekili Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül ile 91 Milletvekilinin Milletvekili Seçimi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4284) ve Anayasa Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 321) (Devam)

BAŞKAN – Şahıslar adına ikinci konuşmacı İstanbul Milletvekili Sayın Ahmet Şık.

Buyurun. (HDP sıralarından alkışlar)

AHMET ŞIK (İstanbul) – Herkese merhaba.

Bu kürsüden muhalefet adına seslenen herkes size yasaları, hukuk normlarını, uluslararası sözleşmeleri anlatıyor; yurttaş menfaatinde, halkın önceliklerinden söz ediyor ama hepsini kulak arkası ediyorsunuz çünkü amacınız belli: Saraydaki şahıs ve şürekâsı ülkeyi istediği gibi yönetsin; bir avuç patrona, zengine tüm kaynaklar peşkeş çekilsin; ülkenin güzide kurumları liyakatsiz, hak etmeyen yandaşlarıyla doldurulsun. “Cukkeyi götüreceğiz.” diye züccaciyeci dükkânındaki fil gibi önünüze gelen kurumu, yapıyı devirdiniz. Şahsi hedeflerinizin önünde duran her kurumu, kişiyi, vicdanlı yurttaş yerle bir etmeye çalıştınız; ülkenin dibine kibrit suyu döktünüz. Ucube bir sistemle her şeyi, herkesi esir aldınız; her adımı kendinizi ve açgözlü azgın bir azınlığı semirtmek için attınız; ülkenin neresine dokunduysanız kuruttunuz. Memlekette herkes adalet, eşitlik arıyor; “Barınamıyoruz.” diyen öğrenciler, “Yaşamak istiyoruz.” diyen kadınlar, “Geçinmek istiyoruz.” diyen işçiler, “Açız.” diyen işsizler, umutsuzluğa sevk edilen gençler. Peki, suçlusu kim? Öğrenmek istiyorsanız aynanın karşısına geçip kendinize “Bizler nasıl insanlarız?” sorusunu sorun, bakalım ne yanıt bulacaksınız? O yanıtın altından kalkabilecek misiniz göreceğiz ama yanlışın, yalanın, rıyanın yanında durmaya devam edeceğiniz için, örttüğünüz her şeyin altında kalacaksınız. Bu yüzden size vicdanınız, dürüstlüğünüz, adaletiniz ve hakkaniyetiniz kadar ömür diliyorum.

Bilmelisiniz ki artık deniz bitti, sahte tarih yazımının sonuna geldik; Erdoğan gidici, siz de yanında paketsiniz. Türkiye’de devletin bildiğimiz kuralıdır: “Kurbusultan, ateşisuzan.” Yani sultana yakın olan ateşe de yakındır. Şimdi de hesabı ödeme zamanı. Biz konuştuklarımızın arkasında dururken siz arkasından konuştuklarınızın yanında durmaya devam edeceksiniz. Bu yüzden, iktidar vekillerine seslenmenin bir manası yok. Dolayısıyla, yeni bir Ali Cengiz oyununun parçası olan seçim yasasına dair değişikliklerin neden yapılmak istendiğini sizden hesap soracak olan yurttaşlarımıza anlatacağım.

Seçimi seçim olmaktan, hâkimleri hakem olmaktan çıkarmak için yasayı değiştirmek istiyorlar çünkü onlar için sandık, halkın menfaatlerini korumaya, gözetmeye talip olma yer değil. Güçlerini suç ortaklığından devşirip kişisel menfaatleri için, bu kadar zengin kaynakları olan bir ülkeyi yoksulluğa ve sefaletle mahkûm ediyorlar. Seçimleri de halka karşı işledikleri bu suçlarına meşruiyet sağlamanın aracı olarak gören bir zihniyete sahipler ve korkuyorlar. İşledikleri suçların cezasını bildiklerinden, bu ülkedeki dürüst ve cesur insanların varlığının kötülere cehennem olduğunu bildiklerinden çok korkuyorlar. Bu yüzden seçim kanunuyla da gerekirse başka kanunlarla da oynarlar; buna mecburlar çünkü onlar için, kanun yapmak, suç işlemeyi meşrulaştırmak demek. Düşünsenize, mafya dedikleri adam İçişleri Bakanının suçlarını ifşa ediyor, bu düzen içerisindeki herkesin gırtlığına kadar suça, yolsuzluğa, hırsızlığa batmış olduğunu anlatıyor ve bu ülkede hukuka bağlı ve ahlaklı bir tek savcı çıkıp da soruşturma açmıyor. İşte, son yirmi yılda ülkeyi getirdikleri yer burası.

Yoksullara fitrat, ezan, dua, bayrak; kendilerine gemiciler, üçer beşer maaşlar, örtülü ödenekler, milyonlarca, milyarlarca dolarlık cukkalar. Sıkıştıklarında “Ezanlar susmayacak, bayraklar inmeyecek.” dedikleri ne biliyor musunuz? Bayrağı ortalığa saçılan pisliklerini örtmek, ezanı da işledikleri suçları anlatanların sesini bastırmak için kullanıyorlar çünkü bu iktidar yoksulun millî, manevî duygusunu, zengin de parasını seviyor. Emekçiler günden güne eriyen asgari ücretle nefes almaya çalışırken kendileri ve yandaşları on binlerce liralık üçer beşer maaş alıyor. İnsanlar yoksulluktan intihar ederken, soğuktan evlerinde ölüyorlar sarayın sadece ışıkları için her ay milyonlarca lira ödeniyor. İtibarları, arabaları, ışıkları, evleri, bu ülkenin çocuklarının açlığından, yurttaşların canından çok daha önemli bunlar için.

Yolcu ve geçiş garantili havalimanları, köprü ve otoyollarla sürdürülebilir soygun düzeni devam etsin istiyorlar. Yurttaşların vergilerinden her ay milyonlarca lirayı yandaş şirketlere aktarmaya devam ederlerken halk ucuz ekmek kuyruğunda beklemeye devam etsin istiyorlar. Gençleri geleceksiz ve umutsuz bırakmaya, ağaçlarımızı kesmeye, derelerimizi kurutmaya devam etmek istiyorlar. Ezcümle, Türkiye Cumhuriyeti eğer bir hukuk devleti olsaydı hapiste; eşitlikçi, adil bir cumhuriyet olsaydı siyasetin çöplüğünde olmaları gerekenler maalesef iktidarda.

Başta da dedim ya, artık işiniz bitti, sizi siyasetin çöplüğüne göndereceğiz; yıllardır uyguladığınız şiddete, baskıya, zulme rağmen size boyun eğmeyen milyonlarla birlikte göndereceğiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın.

AHMET ŞIK (Devamla) – Teşekkürler.

İktidarın karanlığa boğduğu sokakları aydınlatan kadınlarla, gökkuşağının her renginden, her kimliğinden LGBTİ+’larla, toplum hayatına katılmasını bile çok gördüğünüz engellilerle, her “Nevroz”da yeni bir umut ateşi yakan Kürtlerle, okullarından hukuksuzca atıldıkları hâlde bilim üretmeye devam eden hocalarımızla, üniversitelerinin işgal edilmesine direnen gençlerle, beyaz yakasıyla, kuryesiyle, fabrikada çalışanlarıyla, emeğinin sömürülmesine itiraz eden tüm emekçilerle, bedenleri ve ruhları yoksulluğa göçmenlerle, pandemi boyunca her türlü fedakârlığı yapan ancak bugün bu ülkeden gönderilmeye çalışılan hekimlerimizle, polis ve jandarma şiddetine rağmen ağacını, doğasını, deresini korumaya çalışan halkımızla birlikte sizi iktidardan göndereceğiz.

Yasayı istediğiniz gibi değiştirin. Biz yan yanayız, güçlüyüz ve hesap sormaya geliyoruz; sizin devriniz bitti, saray çökecek, saltanatınız bitecek. (CHP ve HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Soru-cevap yok.

İkinci bölüm üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Birleşime iki dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 21.01

DÖRDÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 21.02

BAŞKAN: Başkan Vekili Celal ADAN

KÂTİP ÜYELER: Sevda ERDAN KILIÇ (İzmir), Mustafa AÇIKGÖZ (Nevşehir)

-----0-----

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 73’üncü Birleşiminin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

321 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yok.

Ertelenmiştir.

Grup Başkan Vekillerimize çok teşekkür ediyorum. Sayın Bülbül, Sayın Usta, Sayın Özkoç, Sayın Oluç, Sayın Akbaşoğlu; hepinize teşekkürler.

Gündemimizde başka bir iş bulunmadığından, alınan karar gereğince kanun teklifleri ile komisyonlardan gelen diğer işleri sırasıyla görüşmek için, 31 Mart 2022 Perşembe günü saat 14.00'te toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Hayırlı akşamlar.

Kapanma Saati: 21.03